BİZANS ALTINLARI

Kudüs Tapınağı'ndan kaçırılan büyük hazine için ipuçları tek bir yeri gösteriyor! İSTANBUL

DAVID GIBBINS

ATLANTİS YAZARI

KİTABıN ORİJİNAL ADI

CRUSADER GOLD

YAYıN HAKLARI

DAVID GIBBINS ©
AKÇALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE
TİCARET A.Ş. ©

KAPAK DÜZENİ

GÜLHAN TAŞLI

BASKI

1. BASIM / MAYIS 2 0 0 7
AKDENİZ YAYINCILIK A.Ş.
Matbaacılar Sitesi No: 83
Bağcılar - İstanbul

ISBN 978 - 975 - 21 - 0855 - 4

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ Celâl Ferdi Gökçay Sk. Nebioğlu İşhanı

Cağaloğlu - İstanbul

Tel:0.212.513 63 65/526 80 12

0.212.520 62 4 6/5 1 3 65 18

Faks: 0.212.526 80 11

http://www.altinkitaplar.com.tr

info@altinkitaplar.com.tr

BİZANS ALTINLARI

DAVID GIBBINS

TÜRKÇESİ PINAR OCAL

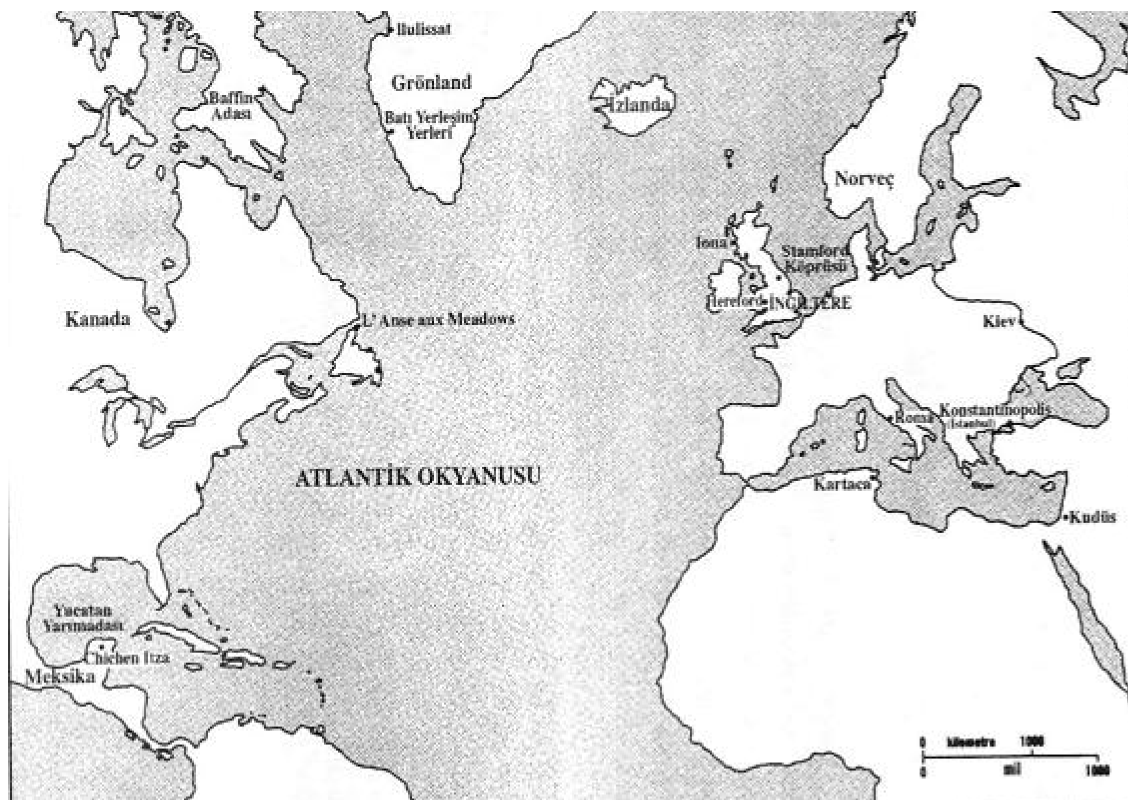

Yazarın Yayınevimizden Çıkan Kitabı:

ATLANTİS

Teşekkürler

Yayınevindeki LBA'dan temsilcim Luigi Bonomi'ye, yayıncım Harriet Evans'a ve Headline Yayınevi'ndeki tüm ekibe candan teşekkürler. Tessa Balshaw-Jones, Gaia Banks, Jenny Bateman, Alison Bonomi, Sam Edenbo-rough, Mary Esdaile, Nicki Kennedy, Rebecca McEwan, Tony McGrath, Amanda Preston, Rebecca Purtell, John Rush, Poppy Shirlaw ve Ann Ver-rinder Gibbins'a da çok teşekkür ederim. İlk kitabım*Atlantis* gibi bu kitaptaki kurgular da birinci elden deneyimlere dayanıyor ve bunu mümkün kılanlara da teşekkür borçluyum. Çocukken beni pek çok kez Hereford Katedrali'ne götürdükleri ve yıllar sonra Roma'ya yaptığım unutulmaz gezide bana eşlik ettikleri için annemle babama da çok teşekkür ediyorum. Ankara'da bulunan İngiliz Arkeoloji Enstitüsü'ne, İstanbul Altın Boynuz'da (Haliç) yaptığım çalışmalar için verdikleri seyahat bursundan ötürü; NA-TO'nun Yaşam Bilimleri ve Teknoloji Komitesi Yönetimi'ne, Kiev'e davet ettikleri için teşekkür ediyorum. Beni Grönland'daki Ilulissat buz fiyorduna götüren ve unutulmaz bir deneyim yaşatan *RV Akademik Foffe* ekibine, L'Anse aux Meadows bölgesini açan Parks Canada'ya da teşekkürler. Buz altına yaptığım ilk dalışım için Steve Aitken ile Tom D'Entremont'a, benimle birlikte Yucatan'da daldığı ve teknik uzmanlığı için kardeşim Alan'a teşekkür ederim. Stamford Bridge'ye ve kutsal ada Iona'ya yaptığımız geziler için Angie ile Molly'e ve orada olduğu için LNG'ye de sevgiler.

Ilulissat
Grönland
Batı Yerleşim Yerleri
Baffin Adası
İzlanda
Norveç
Iona
Stamford Köprüsü
Hereford
İNGİLTERE
Kanada
L' Anse aux Meadows
Kiev
Roma
Konstantinopolis
(İstanbul)
ATLANTİK OKYANUSU
Kartaca
Kudüs
Yucatan Yarımadası
Chichen Itza
Meksika

David Gibbins

Ganimetler genelde gelişigüzel kümeler halinde taşındı; fakat hepsinden fazla göze çarpanlar Kudüs Tapınağı 'ndan ele geçirilenlerdi. Bunlar, her sanümetrekaresinden büyük bir ustalık fışkıran altın bir masa ile yine altından yapılmış, ama gündelik hayatımızda kullandıklarımızdan çok değişik bir şamdandı. Bir kaidenin ortasından uzanan saptan her iki yana doğru, üç çatallı zıpkına benzer bir yapıda ve daha ince kollar uzanıyordu, kolların uçlarına da dövme altından mumluklar takılıydı; toplam yedi kol vardı ve bu da Yahudiler için kutsal sayılan yedi sayısına gösterilen saygının işaretiydi... Zafer kutlamaları son buldu ve en sağlam yapıları kurmuş olan Roma İmparatorluğunun son imparatoru Vespasian, bir Barış Tapınağı dikmeye karar verdi... erkeklerin bir zamanlar görmek uğruna bütün dünyayı dolaştığı, her birini ayrı ayrı çeşitli kentlerde görmeye hevesli olduğu bütün nesneler bu kutsal ibadet yerinde toplandı ve muhafaza edildi. Vespasian, Kudüs Tapınağından getirilen altın ganimetleri de buraya koydu...

Josephus, *Yahudi Savaşı* VII, 148 - 62

GİRİŞ

Batı yönünden gelen iki altın kartal, ağır ve güçlü kanat çırpışlarıyla kentin üzerinde alçalıp hiçbir yere sapmadan podyuma doğru uçtu. Şafağın solgun ışığında forumun tapınaklarına ve abidelerine yansıyan gölgeleri onları zafer tablosunda hak ettikleri yeri almaya gelen iki Hades'liye[-] benzetiyordu. İki kartal son anda kanatlarını kapatıp Kutsal Yol boyunca kuzeye doğru süzüldü. Defne yapraklarından tacıyla podyumda tek başına duran adam, kanatlarının temasını hissetti ve pençelerindeki mor damarları, altın yaldızlı tüylerinin parlak ışığını gördü. Bu çift onun ganimetleriydi, yarım asır önce bir başka zaferden sonra imparatorluğun kuzey eteklerindeki ıssız bir dağ başında bulup Roma'ya getirdiği güçlü kartalların torunlarıydı. Adam, onları izlerken, kartallar bütün haşmetleriyle kentin merkezinden yükseklere yöneldiler, sanki altlarındaki Kutsal Yol'un her iki tarafında bulunan halkın soluklarıyla uçuyorlarmış gibi kanatları açılmıştı. En yüksek noktada bir süre hareketsiz durdular, sanki Jüpiter eğilip ikisini de bağrına basmıştı. Sonra kısa çığlıklar atarak kanat çırpıp yükseldiler ve kanatlarını yeniden bitiştirip Capitoline Tapınağı'na doğru dalışa geçip Mars Alanı'nda bekleyen lejyonlara doğru gözden kayboldular.

Bunu izleyen ürpertici sessizlikte, bütün gözler podyuma çevrildi. Adam pelerinini geleneksel hareketle omzuna savurup sağ elini avucu dışarıya dönük olarak herkesin görebileceği biçimde yukarı kaldırdı. Kehanet uygundu. Tüm zamanların en büyük zaferi artık başlayabilirdi.

Kortejdeki davulların gür sesi Mars Alanı'ndan yankılanmaya başlarken, bir köle podyuma çıktı ve elindekini adama uzattı.

"Darphaneden yeni geldi, efendimiz."

Adam kölenin elindeki gümüş parayı alıp çabucak arkasını çevirdi. Hiçbir ayrıntısını gözden kaçırmak istemiyordu. Öyle bir şekilde tutuyordu ki Kutsal Yol'un başındaki zafer takı paranın

etrafını çerçevelemiş gibi görünüyordu, kortej de o noktadan ortaya çıkacaktı. Elindeki gümüş bir denarius'tu[-] daha bir gün önce Ostia'daki nehir limanına ulaşan savaş ganimetlerinden yapılmıştı. Gözlerini kısarak kenarındaki yazıları okudu. *IMP CAESAR VESPASTANUS AUG.* İmparator Sezar Vespasianus Augustus, halkın verdiği gücün sahibi, üçüncü kez konsül, başpapaz. İmparator olalı bir yıl olmamıştı ve bu kelimeler hâlâ yüreğini ürpertiyordu. Paranın ortasındaki resmi görünce homurdandı. Resim yapılı, kelleşmeye başlamış, yaşı ilerlemiş, çıkık çeneli ve kalkık burunlu bir adamı gösteriyordu, gözlerinin ve ağzının etrafında derin çizgiler, alnında kırışıklıklar oluşmuştu. Güzel bir manzara değildi, ama homurdanması tatmin olduğunu gösteriyordu. Selefi olan Neron'un aksine, portresinin tamamen eski Roma Cumhuriyeti usulünde, siğillerine kadar gösterecek şekilde yapılmasını emretmişti. Neron'un kadınsı Yunan tarzı görüntüleri bütün imparatorluktan silinip atılmıştı. Vespasian güçlü, onurlu, ayakları yere basan bir adamdı. Eski usul bir Romalıydı.

Paranın öbür yüzünü çevirip güneşe tutunca, arkasından vuran günün ilk ışıkları gümüşün parıldamasına neden oldu. Bu yüzün ortasında, başını eğmiş ağlayan bir kadın resmi vardı. Kadının saçları Doğu modasına uygun yapılmıştı. Onun yanında da bugün Kutsal Yol'a dizilenlere benzeyen, standart bir Roma lejyoneri duruyordu. Kadının altına da yazılı olan kelimenin bütün paralara konmasını emretmişti, o kelime bugünü adamın zafer günü haline getiriyordu.

IVDAEA.

Kudüs ele geçirildi.

Tam o anda, kartalların uçuşuyla sessizleşmiş olan kalabalıktan müthiş bir ses yükseldi. Circus Maximus'tan gelen ısrarlı davul sesleri de aniden bir gök gürültüsüne dönüşmüştü. Zafer takının altında devasa bir Afrika fili belirdi, bir o yana bir bu yana salınarak yürüyen hayvanın iri gövdesi neredeyse ona dokunmaya çalışanların ellerine değecek gibiydi. Filin üzerine bacaklarını iki yana açarak oturmuş olan dev gibi iki Nübyeli köle, iri pazılı kollarını aynı anda

indirip kaldırarak iki yana asılı davullara vurmaktaydı. Hemen arkalarından saçları örgülü altı tane bakire Ocak tanrıçası rahibesi geliyordu. Parıldayan beyaz giysileriyle cennetten gelen elçilere benziyorlardı. Onların ardında, göz kamaştırıcı siyah göğüslükleri ve tüylü miğferleriyle İmparatorluk Muhafız Birliği'nin piyadeleri vardı, hepsi de tüm Roma İmparatorluğu'nun en seçkin savaşçıları arasından seçilmiş dev gibi adamlardı. En sonunda, erkeklerden, erkek çocuklardan, senatörlerden ve atlılardan, Vespasian'ın kendi aile fertlerinden oluşan uzun kortej meydana çıktı; hepsi de altın simle dokunmuş mor togalara bürünmüştü. Aralarında, birbirini izleyen arabalar da vardı, bunlara zenginler yerleşmişti. Zenginlerin bazıları minderlere, sedirlere uzanmışlardı, bazılarını da tahtırevanlarda imparatorluğun dörtbir yanından gelmiş köleler taşımaktaydı.

Vespasian arabaların ağır ağır ilerleyişini izledi, ortaya çıkan her yeni görüntü kalabalıktan korku ve hayranlıkla karışık bir nida yükselmesine yol açıyordu. Yaldızlı bronzdan muhteşem tanrı heykelleri, Doğu krallıklarından görkemli kraliyet hazineleri, Galya ve Almanya'dan gelen ağır altın burmalı, dağınık saçlı köleler, İndus'un ötesinden zümrüt, elmas yığınları, *Thina* denen uzak ülkeden gelen parlak ipek goblenler vardı. Daha önce, onları görebilmek uğruna erkeklerin seyahatlere gittiği bütün bu harikalar bugün burada, bu ezeli ve ebedi şehirdeydi.

Bu hazinelerden pek çoğunun son kez görülmekte olduğunu sadece Vespasian biliyordu. Podyumda, Vespasian'ın yanında mimarlarının hazırladığı ince bir mermer plaka duruyordu. Plakanın üzerine karmaşık bir kent planı oyulmuştu ve planda en dikkat çeken de devasa bir elips biçimindeki eserdi. Sonuncu araba da geçince Vespasian kortejin üstünden Neron'un Altın Sarayı'na bir göz attı, Neron'un tepesi çelenkli azman Colossus'u tapınakların üstünden görünebiliyordu. Vespasian oraya, kentin bugüne dek görebileceği en büyük, en muazzam amfitiyatroyu inşa edecekti, yapılan fetihlerin ganimetlerini Roma halkına vermek için tasarladığı pek çok projenin de ilki olacaktı bu amfitiyatro.

Tanrıların kendilerini eğlendirmek için yarattığı ve imparatorluğun dörtbir yanından toplanmış cücelerin ve garip yaratıkların oluşturduğu aşırı süslü korteje gelmişti geçiş sırası. Bazıları, şölenlerde domuzların taşındığı gibi gümüş tepsilerde taşınıyordu, bunların kimi soğan gibi koca kafalı çocuklar, kimi de çeşitli uzuvları büzüşmüş veya aşırı büyümüş insanlardı. Hatta alnının ortasında tek gözü olan ve haykıran bir canavar bile vardı aralarında, rivayete göre bu bir Kiklops'tu. Onların ardında heyecanlı bir cücenin sürdüğü dört atlı iki tekerlekli şahane bir quadriga[-] göründü, yalnız arabayı atlar değil keçiler çekiyordu. Cüce bir Yunan tanrısı gibi giyinmişti, kafasında aşırı büyük bir peruk vardı ve elinde *damnatio memoriae,* yani lanetli anılar yazan bir pankart taşıyordu. Bu, nefret edilen .Neron'a yönelik grotesk bir parodiydi. Vespasian da elleriyle bacaklarını dövüp kalabalıkla birlikte kahkahalara boğuldu. O halk adamıydı. Bu sadece bir galibiyet töreni değildi. Efsane niteliğinde bir eğlenceydi. Ve daha en eğlenceli kısmı başlamamıştı bile.

Kortejde bir boşluk oldu ve trompetler çalındı. Takın altında yan yana giden iki atlı belirdi, her ikisi de koyu kırmızılar içindeydi ve tıpkı imparator gibi defne yaprağından taç takmışlardı. Kalabalıktan gök gürültüsü gibi bir alkış koptu. Vespasian, oğulları Titus ve Domitian'ın geçişini izlerken onların aldığı övgüyü kıskandığını hissetti. Bundan sonraki gösteri kalabalığı hayretler içinde bıraktı. Vespasian'ın bile ağzı bir karış açık kalmıştı. Atlıların arkasından dizi dizi kocaman arabalar geliyordu. Başlarına beyaz çelenkler takılmış birer çift boğa tarafından çekilen arabaların her birinde bir sahne canlandırılmıştı ve bu görkemli sahneler altından geçtikleri taka kadar yükselmekteydi. Her arabanın üzerinde canlandırılan sahne, savaş manzaralarından oluşmuş birer tabloydu; esirler ve askerler kendi rollerini oynuyorlardı. Arabalardan birinde, bir taşra kasabası ve kılıçtan geçirilmiş kasaba halkı sahnelenmişti. Başka birinde ise Roma kuşatma topları koca bir suru dövüyor, surun diğer yanındaki kent halkı yiğitçe mücadele ediyordu. Feci yenilgi sahneleri gösterilen arabalar da vardı. Düşman askerleri savaş alanında tamamen yok edilmişti. Aileler de, teslim olmaktansa kalenin burçlarından atlayarak topluca intihara kalkışıyordu. Büyük bir tapınak yıkılmış, içine

kilitlenmiş rahipleriyle birlikte ateşe verilmişti. Peşinde prangalı esirler ve ganimet dolu iki tekerlekli arabalarıyla yıkık bir kente doğru yürüyen zafer kazanmış bir lejyon vardı. Yıkım sahneleri öylesine etkileyiciydi ki, kana susamış Romalı kalabalık bile korkudan sinmiş, beğenilerini ifade eden şamatayı ancak son tablonun da geçişinden sonra koparabilmişlerdi.

Zafer töreni amansız bir şekilde zirveye tırmanıyordu. Tablolardan sonra, birbirlerine zincirlenmiş yüzlerce kadın, erkek ve çocuktan oluşan esirler geçmeye başlamıştı, esirlerin iki yanında mızraklı lejyonerler yürüyordu. Askerler, savaş yaralarını gizleyen ve olduklarından da daha heybetli düşmanlar olarak görünmelerini sağlayan mor giysilerine bürünmüşlerdi. Vespasian öne eğilip keskin bakışlarıyla geçen esirleri süzdü. Bunlar, otuz beş yıl önce Britanya'dan geri getirmiş olduklarından daha vahşi bakışlı, farklı bir türdüler. Vespasian'ın Yahudi muhbiri Josephus, bu insanların, Roma'da yaşanan çürüme ve kokuşmuşluk yüzünden kendi Tanrılarının gelip Roma tapınaklarını yıkacağını ve kenti ortadan kaldıracağına inandıklarını anlatmıştı. Üstelik gururlu insanlara benziyorlardı, başlarını dik tutuyorlardı. Başka esirler gibi utanç içinde başlarını öne eğmiyorlardı. Ortalarında isyancı lider Simon vardı, iki askerin arasında prangaya vurulmuş dik bir şekilde yürüyebilmek için uğraşan, sakallı, yakışıklı bir erkekti ve belli ki kaderine lanet ediyordu. Podyumun hizasına gelince kara gözlerini imparatora dikti ve Vespasian bir an için ruhunun parçalandığını hissetti ama bu huzursuz anı çabucak bertaraf etti.

Trompetler güçlü bir salvoyla, zafer töreninin zirvesine ulaşıldığını haber verdi. Vespasian esirlere bakmayı bırakıp bakışlarını taka çevirdi. Josephus tapınaktan elde edilen ganimetlerden söz etmişti ve merakla onları görmeyi bekliyordu. Ve işte oradaydılar, daha önceki hazineler gibi arabalara üst üste yığılmayıp teker teker taşındıkları için doğru dürüst görmek mümkündü. Önce, tapınağın en kutsal yerini ayıran kutsal perde göründü. Sonra, yüksek rahiplerin cüppeleri geliyordu, hepsi de az bulunur bir mürekkepbalığından elde edilen mor renge boyanmış ve parlak mücevherlerle donatılmış ağır giysilerdi. Onların ardında, Josephus'un *pentateuch,* yani Eski

Ahit'in ilk beş kitabı dediği, kutsal metin ruloları vardı. Ve törenlerde kullanılan, hepsi de som altından çeşitli tapınak eşyaları, kupalar, diskler ve ibrikler göründü. Bunlardan sonra, dört askerin taşıdığı altın masaya gelmişti sıra, masanın dört köşesine asılı buhurdanlıklardan dumanlar yükselmekteydi. Tarçın ve Çin tarçını tütsülerinin ağır kokuları podyumu sarınca Vespasian Doğu'daki ilk askerlik'günlerine dönmüş gibi oldu. Gözlerini tekrar açtığında ağzını huşu içinde açık bırakan bir görüntüyle karşılaştı.

Zafer takının altında hâlâ uçuşan dumanların arasında beliren hazine gibisi Roma'da daha önce hiç görülmemişti. Josephus bunu gayet güzel tarif etmişti, ama yine de Vespasian böylesine muazzam bir altın kütlesiyle karşılaşmayı beklemiyordu. Öylesine kocamandı ki, güçlü kuvvetli on iki asker omuzlarında zor taşıyordu. Ağır ağır yaklaşan askerlerin her adımında, Vespasian, onu daha net görmeye başladı, neredeyse insan boyundan yüksek ve çok parlaktı. İki katlı sekizgen kaidenin üzerinde, giderek sivrilen, oymalı bir sütun vardı ve bunun her iki tarafında, aynı seviyeye kadar simetrik olarak yükselen kollar bulunuyordu. Deniz Tanrısı Neptün'ün yabasının dev bir benzeri gibiydi ancak kolların uçlarında yine süslü kandiller vardı ve hepsi yedi taneydi. Taşıyıcılar takı geçince, elinde yanan bir meşale bulunan bir köle ortaya çıktı ve bütün kandilleri tek tek yakarak Kutsal Yol'un her iki tarafına doğru yayılan ve halkı şafak sisleri gibi sarmalayan, yoğun beyaz bir duman çıkmasına yol açtı.

Vespasian bunun menora, yani Yahudilerin ışıklar bayramında kullandığı yedi kollu, işlemeli şamdan olduğunu biliyordu, Kudüs Tapınağı'nın en kutsal sembolüydü. Josephus kendi halkı için yedi sayısının özel bir önemi olduğunu ve bunun en eski peygamberlerine dayandığını açıklamıştı. Söylediğine göre tapınağın menora'sını çalmak, bir düşmanın Capitolium'dan dişi kurt heykelini çalması gibiydi ki, bu Roma'nın kalbini parçalayacak bir saygısızlık olurdu.

Sağ tarafta meydana gelen ani bir karmaşa kalabalığın menora'dan uzaklaşmasına neden oldu. Hazinelerinin görkemiyle sarhoş olmuşlar, şimdi de kan istiyorlardı. Vespasian bundan sonra olacakları biliyordu, Romulus ve Romus zamanından beri

tekrarlanan bir gelenekti bu. Vespasian kalabalığın Capitoline Tepesi'nin altında, yerdeki şekilsiz bir boşluğun etrafında halka olduğunu uzaktan görebiliyordu. İmparatorluk Muhafız Birliği'nin kılıçları çekilince geriye doğru açılmışlardı. Burada Roma Cumhuriyeti'nin düşmanı olan Jugurtha ölmüş, Galyalı kabile reisi Vercingetorix'i o noktaya bizzat Vespasian sürüklemişti. Yahudi esirlerin halkanın kenarına dizildiklerini görebiliyordu, zincirleri çıkartılmıştı, ama hareketsiz ve sessizdiler. Ortada, sakallı adama köpek gibi işkence ediliyor, etrafını saran muhafızlar onu bir hayvan gibi dövüyor, itip kakıyordu. Adam onurlu ve dik durabilmek için elinden geleni yaptı, ama tuniği yırtılıp ilmek boynuna vahşice geçirilirken hiç direnmedi. Sivri uçlu mızrakların bulunduğu deliğe doğru itildiği sırada kalabalık yuhalamaya başladı. Adam aniden delikte gözden kaybolmuştu. Tam da o anda, Vespasian'ın arkasında kalan, Savaş

Tanrısı Mars Tapınağı'nın üstünden yükselen güneş ortalığı aydınlatmış ve forumda toplanan altın ganimetleri ve menora'yı ışıldatmıştı.

Bunu gören kalabalık kendinden geçti. Bu da başka bir iyi kehanetti.

Vespasian o karanlık günleri hatırlayarak soğukkanlı bir tavırla yüzünü batıya çevirdi.

Bu iş burada bitsin.

Kartallar uçarken olduğu gibi birkaç saniye saygılı bir sessizlik oldu ve sonra çukurdan elinde bir şey taşıyan kukuletalı bir adam çıktı. Kalabalık kükredi. Şimdi sıra diğer esirlerdeydi. Çocukları ebeveynlerinden ayırıp uzaklaştırmalarını Vespasian sakin bir şekilde izledi. Bir kadın bayılmış ve saçlarından sürüklenerek götürülüp kafası kesilmişti. Bir adam ise çocuğunun arkasından fırlamış ve Nübyelilerden biri tarafından kanlı bir paçavra haline getirilmişti. Çocuklar üçerli gruplar halinde çukurun kenarına getirildiler ve gırtlakları kesildi, küçücük bedenleri kalabalığa atıldı. Sonra sıra kadınlara ve erkeklere geldi. Erkeklerin boynu

vuruluyordu, yüzlerini kapatan miğferler giymiş gladyatörler, kadırgalardaki kürekçiler gibi, tokmağın davula her inişinde hep birlikte devasa kıvrık kılıçlarını esirlerin enselerine indirmekteydi. Cesetler üst üste yığılmıştı. İnip kalkan kılıçlar güneşte parlıyordu. Kana doyan kalabalık sallanıyordu. Vespasian tekrar menora'ya göz attı. Emrettiği gibi kazıklara asılı yedi esir çukurun öbür ucunda bekletiliyordu, bedenleri kan içindeydi. Bunlar Kudüs çölündeki vatandaşlarının yanına gidecek ve Roma'nın intikamını, zaferinin bedeli olarak en kutsal emanetlerine el koyusunu anlatacaklardı. Tapınak hazineleri Roma'nın elinde olduğu sürece, bir daha asla ona karşı ayaklanmaya cüret edemeyeceklerdi. Bir sorun çıkardıkları anda yollarını aydınlatan ışık ebediyen sönecekti. Romalıların usulü buydu.

İdam mangaları işlerini bitirmişti. Artık gerçek zafer şöleni, günlerce sürecek bayram ve eğlence, ibadet ve kutlamalar başlayabilirdi. Daha kalabalık coşkusunu dile getirmeye başlamadan, hazine arabalarını çeken boğalar Jüpiter Tapınağı'na doğru götürülmeye başlanmış ve sunakla dişi kurtun heykeli daha şimdiden ilk kurbanların kanıyla sulanmıştı.

Vespasian elindeki gümüş parayı tutarak podyumdan ayrılmak üzere döndü. Mor pelerinini bıraktı ve iki köle tarafından taşınan koyu kırmızı giysisini giydi. Kendisi de atıyla oğulları Titus ve Domitian'a katılacak, arkalarından gelen rahiplerle birlikte Jüpiter Tapınağı'nın eteklerindeki sunağa gidecekti. Orada, başrahip olarak geleneksel törenini gerçekleştirecekti. Podyumdan ayrılmadan önce son kez mermer kent planına bakıp sessizce ant içti. Fetih çağı bitecekti. Onunki bir savaş sonrası kalkınma çağı, çöküntüden sonra tekrar atalarının erdemlerine dönüş çağı olacaktı. Tam bu durduğu noktaya, diğer hepsinden büyük bir Barış Tapınağı dikecekti. Mağlupların tüm hazinelerini burada muhafaza edecekti. Menora'nın Roma sokaklarında bir daha asla zaferle dolaşmaması için elindeki bütün gücü kullanacaktı. Gitmek üzere döndü, sonra durup elindeki parayı kalabalığa doğru fırlattı ve tarihin derinliklerinde sonsuza dek yitip gidecek olan sikkenin, altın parıltılarının üzerinde çizdiği büyük yayı izledi.

1

"Galiba çamurda bir şeye çarptık!"

Jack Howard başını harita masasından kaldırıp önce İstanbul'un gökyüzüne uzanan minarelerine, sonra da aşağı, bu heyecanlı sesin geldiği ön güverteye baktı. Kullanmakta olduğu harita ayıraçlarını hemen bıraktı ve daha iyi görebilmek için köprü üstüne koştu. Bütün sabahı diken üstünde geçirmiş, bugünün o gün olması için dilek üstüne dilek tutmuştu ve şimdi de heyecandan kalbi duracak gibiydi. Neler olduğunu görünce dönüp üç adımda aşağı indi ve geminin iskele tarafındaki geçide gitti. Birkaç saniye içinde ön güvertedeki ekibe katılmıştı. Tulumların arasında göze çarpan lacivert balıkçı kazağında IMU, yani Uluslararası Denizcilik Üniversitesi amblemi vardı.

"Pekâlâ. Ne bulduk?"

Ekip şefinin cevap vermesine fırsat kalmadan, dalgıçlardan biri beyaz köpükler çıkartarak pruvanın iskele tarafından su üstüne çıktı. Jack parapetten eğilip dalgıcın regülatörünün ağızlığını çıkarışını ve denge ceketine hava basışını izledi.

Dalgıç soluk soluğa, "Venedik," diye seslendi. "Eminim. İşaretlerini gördüm."

Ceketiyle işi biten dalgıç yeniden dalgaların arasına daldı. Jack, onun ve platformu yüzeye doğru çıkaran diğer üç dalgıcın neden olduğu hava kabarcıklarını seyretti. On kilometrelik yüzey akıntısına karşı mevkiini korumaya çalışan *Sea Venture'ı* düşününce, bu gerçekten de nankör bir işti. Akıntıda bir çalkantı olsa, dalgıçlarla

birlikte taşıdıkları kıymetli yük de, dünyanın en işlek gemi trafiği olan denizlerinden birine sürüklenirdi.

Dalgalardan yansıyan güneş gözlerini kısmasına neden oldu, bütün dikkatini dalgıcın gözden kaybolduğu noktaya yönelten Jack'in keskin hatlı, güneş yanığı yüzü kırışmıştı. Arkasında, ön güvertedeki çarklar gıcırdayıp dönmeye başladı ve vinç üstüne binen ağırlıkla suya daldı. Otuz metre aşağıdaki deniz dibinden ağır ağır, güçlükle yükselen kablo, akıntı çarptıkça tehlikeli sesler çıkarıyordu. Küpeşteye dizilmiş, kablonun santim santim yükselişini izleyen ekip üyeleri nefeslerini tutmuş gibiydi. Sonunda platformun dört köşesindeki bağlantı halkaları göründü ve Jack bunu da atlattıklarını anladı. *Sea Venture,* burnu tarihi kentin sahil şeridine dönük, iskele tarafı rüzgâr altına gelecek şekilde mevki almıştı ve aşağıdan çıkan platform artık geminin derin su kesimi sayesinde korunacaktı.

Karanlık suların içinde bir dikdörtgen belirmeye başlamıştı. Jack bu anlarda hep hissettiği o bildik heyecanı, o adrenalin patlamasını hissetti yine. Bugüne kadar yapılan en büyük arkeolojik buluşların çoğunda hazır bulunduğu halde, her yeni keşifle yine aynı duygulara kapılıyordu. En sıradan obje bile geçmişe yepyeni bir pencere açabilir, mitoloji ve tarihte ancak şöyle böyle hatırlanan çok önemli olaylara gerçeklik kazandırabilirdi. Küpeşte parmaklıklarını sıkı sıkı kavramış heyecanla izlerken platformun dört köşesinde birer dalgıç belirdi ve platform dalgaların üstüne çıktı. Ortasında duranı görünce bütün ekip sevinçle haykırmaya başladı. Aylarca süren planlamalar ve günlerdir aralıksız sürdürülen çalışmalar meyvesini vermişti.

Ekip şefi, "Bingo," diyerek Jack'e sırıttı. "Yine haklı çıktın."

"Sen bu kadar uğraşmasan mümkün değildi."

Denizden çıkarılan şey, en az iki metre uzunluğunda bronz bir toptu; üst yüzeyinde yüzyıllardır biriken tortular kazınmış altın gibi parlıyordu. Jack topun giderek incelip sekizgen bir uçla biten süslü namlusunu görür görmez, çok erken dönemlere ait olduğunu anlamıştı. Bunun benzerlerini Kral VIII. Henry'nin Portsmouth'taki sancak gemisi *Mary Roseâa.* ve İspanyol Armada'sında görmüştü;

onlar on altıncı yüzyıla aitti. Fakat bu top daha, çok daha eski gibiydi. Vinç yükünü ağır ağır parapetten aşırtıp ön güverteye bırakınca Jack daha yakından bakmak için koştu, ekip de hevesle arkasına toplandı. Hortumun sıçrattığı çamurlara aldırmadan, elini saygıyla topun üstüne koydu.

"St. Mark'ın Aslanı," dedi. "Kesinlikle Venedik."

Topun namlu ucuna yakın bir yerdeki kabartıyı gösteriyordu. O şekli başka bir şeyle karıştırmaya imkân yoktu. Bu, yüzü ileriye dönük, kanatlı, başında yapraklardan taç bulunan bir aslan figürüydü; yani, ortaçağ Avrupa'sının en önemli güç sembollerinden biriydi. Jack parmaklarını amblemin üzerinde gezdirdi ve namlunun dibine kadar götürdü. Sonra aniden diğer elini kaldırıp hortumu tutan personele suyu kesmesini emretti.

"Burada bir dökümhane işareti var," dedi heyecanla. "Yükleme deliğinin altında."

"Bu bir tarih." Jack'in üzerinden uzanan ekip şefi ışıktan korunmak için gözlerini kısmıştı. *"Anno domini.* Demek Romen rakamları. Tam okuyamıyorum. M, C, D..."

Biri, "1453," diye bağırdı.

"Aman Tanrım," dedi Jack yavaşça. "Büyük Kuşatma." O tarihin önemini açıklamasına gerek yoktu; pek çok toplantıda ekibe anlatmıştı zaten. *1453.* Doğu ile Batı arasında yaşanmış en büyük hesaplaşma, Avrupa ile Asya'nın kesişme noktasında devlerin çarpışması. Roma İmparatorluğu'nun son nefesini verdiği yıl. O tarihten bin beş yüz yıl önce, bilinen dünyanın büyük kısmını yönettiği parlak devirlerden sonra, imparatorluğun nüfuz alanı bir tek bu kara parçasına kadar gerilemişti. Jack bir an için elini dayadığı soğuk metalden geçen tehlike heyecanını hissetti. Namluyu takip ederek kente, bir seraptan yükselen mücevherlere benzeyen minarelerine ve kubbelerine baktı. Hiçbir ders kitabının aktaramayacağı türden bir yakınlıkla geçmişe gitmiş, tarihin özüne dokunmuştu o an.

Bir an sonra kalkıp gerindi, sırım gibi bedeniyle ekibin çoğuna tepeden bakıyordu. "Bu bir kara topu," dedi. "Kuşatma topu yani. O dönemde gemilerde bulunan, personelsiz doldurulan toplardan çok daha büyük. Benim tahminime göre, şu anda Sultan II. Mehmet'in ve Osmanlı Türklerinin şehir savunmasını topa tutmak için kullanmış olduğu toplardan birine bakıyoruz." Eliyle kıyıda hâlâ kalıntıları görülebilen Bizans surlarını gösterdi, depremler ve modern hayatın gelişmesi nedeniyle, etkileyici yapılar giderek küçülmüştü. "Osmanlılar bulabildikleri bütün topları kullanmışlardı. Bu da herhalde aynı yıl Venedik'te dökülmüş ve sonra ya bir savaşta ya da korsanlar tarafından ele geçirilmişti. Bizanslıların bu surların gerisinde sıkışıp kalan kuvvetlerine karşı kullanılmış olmalı, üstelik onların arasında Venedikliler de vardı. Türk basını buna bayılacak."

Ekiptekiler işlerinin başına dönerken Jack topun üzerindeki ambleme bir daha baktı. Jack'in İngiltere'de kaptan ve kâşif olarak dünyanın en uzak köşelerine dek erişen kendi ataları gibi, Venedikliler de, kollarını Akdeniz dünyasına uzatan, hatta burada, Konstantinopolis'te bir ticaret kolonisi kurmuş olan maceraperest denizcilerden oluşan bir ulustu. Onlarınki emperyalizm ve fetih dünyası değil, ticaret ve kâr dünyasıydı. Yine de medeniyet tarihindeki en büyük suçlardan birinden, Jack'i bu noktaya getiren ve keşif seferi bitmeden önce iskandil etmeye kararlı olduğu bir suçtan sorumluydular.

Jack köprüye dönünce harita masasının başındaki yerine yerleşip kollarını sıvadı. O ana kadar serin bir yaz sabahı olmuştu ama denizin üzerindeki sis dağıldıkça güneş etkisini göstermeye başlıyordu. Tom

York'a bir göz attı. IMU'nun kıdemli kaptanı York kılık kıyafetine özen gösteren, beyaz saçlı bir adamdı. Jack, ona baktığı sırada, aralarına yeni katılmış olan Estonyalı ikinci kaptanla görüşüyordu. İkinci kaptan Rus Ticari Denizcilik Akademisi'nden mükemmel bir özgeçmiş getirmişti. Jack'in bakışını fark eden York da ona keskin bir bakış fırlattı ve başıyla köprü üstü camını gösterdi, aşağıda ön güvertede olup bitenleri oradan izlemişti.

"Buradan bakınca on beşinci yüzyıl ortası derdim." York, Kraliyet Donanması'nda silah subayı olarak başladığı mesleğinde üstün bir başarı göstermişti. O zamandan bu yana da, eski deniz silahları üzerine, IMU projeleri için önemi kanıtlanan bir uzmanlık geliştirmişti. "Daha yakından görmek için sabırsızlanıyorum. Deniz topçuluğunun tam başları. Ama bizim için çok geç."

Jack başını salladı. "Kesin olarak 1453. Neredeyse iki yüz elli yıl kadar geç kalmış. Biz daha denizde topların kullanılmadığı zamanlara ait bir şey arıyoruz. Bu da muhteşem bir buluş ve ekibin hevesini kırmak istemedim ama Haçlı Seferleri'ne ulaşmamıza daha çok var."

Jack dalgın dalgın kıyıya baktı, tehlikeli bir biçimde kazı bölgesine yakın geçen tıklım tıklım insan dolu bir vapur, bir anda görüş alanını kapamıştı. Vapurun dümen suyunda bıraktığı yakamozların parıltısında, kent bir bulutun üzerinde yüzüyormuş gibi görünüyordu, adeta cennetten bir manzaraydı. Tarihin en yüce görüntülerinden biriydi, üstünden dünyada bilinen en büyük medeniyetlerin art arda geçip gittiği, birinin silinip yerine yeni birinin yazıldığı bir parşömen gibiydi. Jack'in gözünde bu şehir bir arkeoloji alanının kesitiydi, ancak üst üste katmanlar halinde değildi. Burada her şey birbirine karışmış, tarihin bütün iplikleri bir arada dokunmuştu ve hiçbir şey açık seçik görülemiyordu. En alt seviyede Konstantinopolis'in çatlak ve yıkık duvarları vardı. İmparator Büyük Konstantin milattan sonra dördüncü yüzyılda Roma'yı çürüyüp mahvolmaya terk ederek başkentini buraya taşıdığı zaman tasarlamıştı bunları.

Duvarların üstünde, çok daha eski olan Bizans'ın Yunan akropolisinin tepeleri yükseliyordu. Bizans adı, kökleri Roma'ya kadar uzanan Konstantinopolis'e bağlı ortaçağ Hıristiyan imparatorluğu için kullanılmış ve öylece korunmuştu. Onların da üzerinde sere serpe uzanmış, görkemli Topkapı Sarayı vardı. Saray, 1453'te Bizans'ı mağlup ettikten sonra Osmanlı Türklerinin adını İstanbul olarak değiştirdikleri kentin tam ortasındaydı ve ortaçağ dünyasının en güçlü devletlerinden birinin kalbi olarak parlıyordu.

Onun da üzerinden, tek tük kalmış birkaç ahşap İstanbul evinin gerisinde Ayasofya'nın minare ve kubbeleri yükselmekteydi; bir zamanlar doğudaki en büyük Hıristiyan katedrallerinden biri olan yapı, 1453 yılından sonra kutsal bir İslam mabedine dönüştürülmüştü. Ve Jack bu sere serpe yayılmış şehrin tarihin çok erken dönemlerine ait bir göçün kanıtlarını gizlediğine emindi. Karadeniz'in doğusundaki kaleleri sel sularının altında kaldığı için göç eden ve dönemine göre çok ileri bir medeniyet kurmuş olan Atlantislilerden buraya gelip yerleşen kolun kanıtlarıydı bunlar.

Jack, Katya ile Atlantis'in labirentlerinde kayboluşlarının üzerinden altı ay geçtiğine inanamıyordu. Olağanüstü coşkulu, hayatta bir kez yapılacak bir buluşun keyfini çıkardıkları bir dönemdi, ama aynı zamanda boşluk ve kayıplar dönemiydi. Katya için, babasının şeytani imparatorluğunu keşfetmek yıkıcı olmuş ve Jack'in çabalarına rağmen bu keşfin ağırlığı altında ezilerek, yasadışı tarihi eser ticaretine karşı yeni bir çabaya öncülük etmek üzere Rusya'ya dönmüştü. Jack ise kendi kaybından dolayı derin bir acı duymuştu ve bu acıyı hâlâ hissediyordu. Peter Howe için yapılan aramalara nihayet son verildiğinde birlikteydiler. Howe, Jack'in çocukluk arkadaşıydı ve Tom York'u her görüşünde onu hatırlıyordu, çünkü onun topallaması da aynı çarpışmanın hatırasıydı. Araştırmaya son verilene kadar Jack de, Atlantis'in üzerinde bekleyen *Sea Venture'dan* ayrılmamıştı. Olaylardan sonra günler boyunca kendi tutkuları nedeniyle Karadeniz'in *Seaquest'in* enkazına mezar olduğunu, araştırma maceraları yüzünden başkalarının hayatını tehlikeye atmaya hakkı olmadığını düşünmüştü. Jack'i iyileştirip özgüvenini yeniden kazandıran, birlikte İstanbul'da günlerce araştırma yapıp Bizans tarihine merak sarmasına Katya yardımcı olmuştu. Katya, Peter Howe ile daha öğrenciyken paylaştıkları efsanevi bir kayıp hazine bulma düşünü canlandırması için ikna etmişti Jack'i. Katya ile havaalanında yollarının ayrılmasından bu yana Jack bu düşle yatıp kalkıyordu ve o düş yüzünden şu an bulunduğu yerdeydi.

"Yaptım!"

Jack silkinip daldığı düşüncelerden kurtuldu ve köprünün arkasındaki seyir salonundan gelen sese doğru döndü. Bulunduğu yerden, karanlık salonda, aşırı büyük bilgisayarın etrafına dizili kompleks elektronik cihazlara yer açmak için iki yana yerleştirilmiş radarı ve mevki tespit etme konsollarını görebiliyordu. Hepsinin tam ortasında, kendini kaybetmiş, esmer, siyah saçlı, rugby oyuncularının fiziğine sahip bir adam oturuyordu. Adam gözlerini ekrana yapıştırmış, başına anten kulaklıkları geçirmişti.

"Sonunda iyi ki biraz kilo verdin," dedi Jack. "Yoksa seni buradan kazımamız zor olurdu."

"Ne?" Costas Kazantzakis, Jack'e sabırsız bir bakış fırlattı ve ekrana döndü. Jack bağırarak tekrarladı sözlerini.

"Tamam, tamam." Costas kulaklıkları çıkarıp daracık mekânda elinden geldiğince arkasına yaslandı. "Evet, eh, o sualtı tünelinde sıyrılmadık yerim kalmamıştı. Hâlâ yaraları duruyor. O projeden çıkan tek güzel sonuç, Atlantis tanrılarının kilo vermem konusundaki uyarılarıydı."

Costas kafasını çevirip Jack'in çamura bulanmış kazağına baktı. "Yine mi oynuyordun?"

"Kuşatma topu. Venedik. 1453."

Costas homurdandı ve aniden kulaklıkları yeniden kafasına geçirdi, o arada bilgisayar ekranı çiçek dürbünü renklerine bürünmüştü. Jack, arkadaşının tekrar işine dalışını sevgiyle izledi. Costas parlak buluşlar yapan bir mühendisti. MIT'de sualtı teknolojisi üzerine yüksek lisans yapmış ve on yıl önce de IMU'nun kuruluşundan bu yana pek çok macerada Jack'e eşlik etmişti. Onun bilimsel becerileri Jack'in arkeolojik çalışmaları için mükemmel bir tamamlayıcıydı. Bunun sebebi Costas'ın da tarihin karmaşık dokumasına ve kesin olmayan yorumlara ilgi duyması değildi. Costas için önemli sorunlar sadece bilim kanalıyla çözülenlerdi ve karmaşa da ancak bir şeyler çalışmadığı zaman çıkardı.

"Neler oluyor?"

Kapıda yeni biri belirdi ve gelip Jack'in yanına sıkıştı, onun kapladığı yer kesinlikle daha fazlaydı. Maurice Hiebermeyer şalvar gibi şortuna ve önü açık gömleğine rağmen sürekli terden pırıl pırıl dolaşıyordu. Jack dönüp başıyla onu selamladı.

"Galiba Costas sonunda şu şeyi çalıştırdı."

Jack bunun ardından ne geleceğini biliyordu. Hiebermeyer hedefine saldıran bir av kuşu gibiydi. Kendisi bir gece önce İskenderiye'deki Arkeoloji Enstitüsü'nden helikopterle gelmişti ve Jack'i İstanbul limanındaki kazı çalışmalarının güçlüklerinden yılmış, bu işi bırakmaya karar vermiş olarak bulmayı umuyordu. En son altı ay önce *Sea Venture'm* güvertesinde konuşmuşlardı. Hiebermeyer, Atlantis papirüsünün bulunduğu mumya mezarlarından çıkarılan başka bir olağanüstü yazıtı anlatmıştı ve o günden beri de IMU'yu telefon mesajıyla e-posta bombardımanına tutuyordu.

Elindeki dosyayı karıştırıp, "Jack, konuşmamız lazım bu... " dedi.

"Beklemek zorunda kalacak." Jack iriyarı Mısır uzmanına sevimli bir şekilde gülümsedi. "Burada bıçak sırtındayız ve konsantre olmam lazım. Kusura bakma Maurice. Sadece bu iş bitene kadar idare et." Tekrar ekrana döndü ve Hiebermeyer sustu.

"Evet!"

Ekranda renkler dalgalandı ve iki adam daha iyi görebilmek için Costas'ın arkasından uzanıp baktılar. Ekranda projektör ışığının ortasında mekanik kıskaçlı ucu sallanan gri bir cisim vardı.

"Şu anda neredeyse deniz yatağının on altı metre altındayız, yani bizim şimdiki mevkiimizden tam elli bir metre derine indik." Costas kulaklığını çıkarıp arkasına dayanarak konuşmaya devam etti. "Birkaç saniye içinde görüntüler otomatik olarak sonara dönecek ve araştırma tekrar devam edecek."

"Araştırma?"

Costas özür diler gibi Hiebermeyer'e baktı ve elinde tılsım gibi tuttuğu plastik bir modeli uzattı. Karadeniz'deki Neolitik köyü araştırırken kullandıkları uzaktan kumandalı araca benzeyen

yekpare bir silindirdi bu. "Uzaktan kumanda edilen çok amaçlı bir araç. Sualtında hem emici gücüyle temizlik yapıyor hem de dip tarama sonarı olarak iş görüyor," diye heyecanla açıkladı. "Bir tür göbek bağıyla buradan kumanda ediliyor ve çökeltide tam olarak belirlenen yerde kazı yapabiliyor, görüntüleri de bir MRI[-] tarama cihazı kadar net bir şekilde gönderiyor. Şu anda tonlarca üst tabaka kazıyor. Tam Boğaz kanalının kenarındayız, ama yine de dipte muazzam miktarda çökelti var; her yüzyıl için birkaç metre. Aradığımız şeyi bulmak istiyorsak iyice derine inmek zorundayız. O zincirin ağırlığı hâlâ batmasına neden oluyordur."

"Ah, şu zincir," diye mırıldandı Hiebermeyer. "Hatırlıyorum."

Jack, Costas'ın yanındaki duvara tutturulmuş sarı renkli Deniz Haritası'na döndü, haritada İstanbul etekleri görülüyordu. Kenti kesen halicin dış kenarındaki mevkiler haritaya net olarak işaretlenmişti. Kıvrık bir palaya benzeyen haliç, Bizans'a ait çıkıntıyı belirliyor ve dünyanın en büyük doğal limanlarından birini oluşturuyordu. Antik Yunan'da buraya Chrysoceras, yani Altın Boynuz adı verilmişti. Sanki mitolojik devasa bir boğa kendini Karadeniz'e doğru Boğaz'a gömmüştü. Zihinlerinde Atlantis'in boğa görüntüleri henüz canlılığını yitirmemiş olan üç adam için de anlamlı bir durumdu.

Jack bir kalem alıp fazla bastırmadan halicin girişine bir hat çizdi. "Bizans döneminde, bir tehlike olduğunda Altın Boynuz neredeyse bir kilometre uzunluğunda muazzam bir zincirle kapatılır, dövme demirden devasa halkalar mavna ve direkler üstünde taşınırdı. Şuraya tutturuluyordu, halicin Boğaz'la kesiştiği ve kent surlarının bittiği yere yakın bir kuleye. Bir de şuraya, Galata kıyısında, bizim bulunduğumuz yerden üç yüz metre kadar öteye. Zincir, ilk olarak milattan sonra sekizinci yüzyılda kayıtlara geçti ve 1453'teki Büyük Kuşatma'da önemli bir rol oynadı, ama bizim elimizde iki kez geçilmiş olabileceğine dair bilgiler var. İlk olarak on birinci yüzyılda, paralı Viking askerlerinden oluşan bir çetenin uzun gemilerini geçirdiği tahmin ediliyor. İkincisi daha kesin, 1204 yılında, Venedik kadırgaları şahmerdanla parçalamış. Zincir onarılmış ama önemli bir kısmı

muhtemelen deniz dibinde kaybolmuş. Eğer onu bulabilirsek, ganimetlerin olduğu katmana ulaştık ve işbaşındayız demektir."

"Hikâyemizin de ilk halkası." Costas'ın kelime oyunu kaygısını gizlemeye yetmemişti, parmakları masada trampet çalıyor, gözleri ekranı tarıyordu. Görüntü kararmıştı ve araştırmanın yürütüldüğüne dair yegâne belirti köşedeki derinlik sayacıydı, insanı çıldırtan bir yavaşlıkla beş santim arayla ilerliyordu.

"Peki mevki konusunda nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz?" Hiebermeyer de kendi sorusunu ortaya atmış ve projeyle ilgilenmeye başlamıştı.

"Bu her zaman tartışmalı bir konu olmuştur, ama geçen yıl Topkapı arşivinden çıkarılan bir on beşinci yüzyıl elyazması, kıyıda bilinen iki abide arasında kesin bir mevki veriyor."

"Bundan hoşlanmadım." Costas duvar saatine baktı ve huzursuz bir şekilde kıpırdandı. "Eğer o top 1453 yılından kalma ise, o zaman hedeflediğimiz katmana yaklaşabilmek için daha en azından beş metre sıkışmış çökelti kazmamız lazım demektir. Ve *Sea Venture'ın* zorunlu olarak mevki değiştirmesine yirmi dakikamız kaldı."

Jack de onun endişesine katılarak dudaklarını büzdü. Bu proje diğerlerine benzemiyordu; dünyanın en işlek denizlerinden birinde sürekli oynanan kedi-fare oyunu gibiydi. Liman yetkilileri onlara her gün altı saatlik bir zaman dilimi ayırıyordu, ama yine de, vapur veya tanker geçecek diye durmadan yer değiştirmek zorunda kalıyorlardı. Bu gemilerden bazılarının su kesimi öylesine derindi ki, pervaneleri dipteki çökeltiyi karıştırıyordu. Tom York'un gemi idaresindeki ustalığı Jack'in denizde karşılaşılacak her tür sorunla başa çıkacaklarına güvenmesini sağlıyor ve *Sea Venture'ın* dinamik manevra gücü de istenen koordinatlara hızla erişmesine yeterli oluyordu. Ama deniz dibindeki kazının hiçbir güvencesi yoktu. Costas açısından daha da önemlisi ise gurur duyduğu eserinin tarihin diğer kalıntılarıyla birlikte sonsuza kadar denize gömülmesini önleme garantisi bulunmamasıydı.

Hiebermeyer gerilimi hissetti ve Jack'i sıkıştırdı. "Peki bu çocukluk hayalin neydi?"

Jack derin bir nefes alıp başını salladı ve Hiebermeyer'i salonun öbür ucundaki bir bilgisayar konsolunun başına çağırdı. Bu hikâyeyi ekibe, basına, projeyi kabul ettirebilmek için IMU yönetimine ve Türk yetkililere yüzlerce kez anlatmıştı ama yine de düşündüğü zaman sırtında bir ürperti hissediyordu.

"1453'teki Büyük Kuşatma tarihin belirleyici anlarından biriydi," diye söze başladı. "Dünyanın o güne dek görmüş olduğu en büyük imparatorluğun ölüm fermanı olmuş, İslama Avrupa'da kalıcı bir alan sağlamıştı. Fakat o tarihten iki yüz elli yıl önce Konstantinopolis kenti açısından çok daha belalı bir olay gerçekleşmişti. Kutsal şeylere saygısızlık edilmiş, çok büyük bir tecavüzde bulunulmuş, ortaçağ standartlarında bile korkunç sayılacak bir zulüm işlenmişti. Ve bu suçun failleri kâfirler değil Hıristiyanlar, hem de Kutsal Haç Haçlılarıydı."

"Haçlılar," dedi Hiebermeyer. "Tabii ki."

"O zaman Kutsal Topraklar'a kadar gidememişlerdi."

"Profesör Dillen'in Cambridge'de kafamıza kazıdıklarını hatırlasana," diye mırıldandı Hiebermeyer. "Hıristiyanlık âlemine karşı işlenen en büyük suçlara daima Hıristiyanlar yol açmıştır." İki erkek üniversiteyi aynı dönemde okumuştu. Jack, Kraliyet Donanması'ndaki bir görevden sonra doktorasını bitirmek üzere üniversiteye döndüğünde, erken dönem Hıristiyan ve Yahudi tarihi üzerine birlikte çalışmışlardı, danışmanları da ünlü Profesör Dillen'di.

"Tarih 1204'tü," diye devam etti Jack. "Papa III. Innocent Kudüs'ü kâfirlerin elinden kurtarmak için yapılan bir önceki sefer başarısızlığa mahkûm olduğu halde IV. Haçlı Seferi'ni topluyordu. Soylu Haçlı şövalyelerinin Doğu Hıristiyanlığının en büyük hazine evini yağmalamak üzere nasıl yollarından saptıkları, tarihin en sarsıcı efsanelerinden biridir."

Önlerindeki küçük ekranda, birdenbire dünyanın her tarafında tanınan bir görüntü belirdi: süslü bir mimari zeminin önünde duran,

altın kaplı dövme bakırdan yapılmış dört tane muhteşem at.

"St. Mark'ın Atları," dedi Hiebermeyer.

"Bu heykellerin Venedik'c nasıl getirildiğini bilselerdi, birkaç turist kamerasını elinden düşürürdü." Jack yine sinirlenmişti, öfkeden sesi titriyordu. "Haçlı liderleri şövalyeleri Akdeniz üzerinden Kutsal Topraklar'a götürecek denizciler arıyordu. Ve zamanın en büyük deniz gücüne sahip Venedikliler bu iş için biçilmiş kaftandı. Fakat Venediklilerin gizli bir gündemi daha vardı. Konstantinopolis merkezli Bizans İmparatorluğu Adriyatik Denizi'nde Venedik yakınlarına kadar yayılmaya başlamıştı ve Venedikliler bundan hoşlanmıyordu. Konstantinopolis'teki Venedikli tacirler katledilmişti. Venedik Dukası Dandolo yıllar önce Bizanslılar tarafından hapse atılıp gözlerine mil çekilmişti ve gizlice intikam almayı planlıyordu. Derken, gemilere binen Haçlıların geçiş ücretlerini ödeyecek paraları olmadığı anlaşıldı, neredeyse Venediklilere esir düşecek kadar borçlanmışlardı. Buna bir de Haçlı saflarındaki Bizans tahtına dikilmiş gözleri eklersen, sahneyi tamamlamış olursun. Böylece Papa III. Innocent istemeden Hıristiyanlık âleminin başlıca ikinci kentinin, Doğu Kilisesi'nin odak noktasının yağmalanmasına paraca destek verdi. Konstantinopolis'e ulaşınca, Kutsal Haç unutuldu ve ortaçağda görülen herhangi bir yağma ordusu gibi davranıldı, yalnız bunların canavarlığı ve barbarlığı o dönem için bile fazlaydı."

"Ne oldu peki?"

"Kontrol dışı bir ordunun Londra'ya daldığını ve bütün heykelleri parçaladığını, Westminster Katedrali'ndeki kutsal eşyalara saygısızlıkta bulunduğunu, British Museum'u soyup soğana çevirdiğini, İngiliz Kütüphanesi'ni yaktığını düşün. Tek bir kanlı saldırıda bütün ulusal semboller ve imparatorluk hazineleri kaybolup gitti. Bu kutsal savaşçılar, en çok övülen Hıristiyan gayretkeşliklerini büyük kiliselerde gösterdiler, onların başında da Ayasofya geliyordu ve binlerce yıllık kutsal Hıristiyan emanetlerini yağmaladılar. Antik İskenderiye ve Efes kütüphanelerinin soyundan gelen kütüphaneleri yakıp yıktılar, ki medeniyet için ölçülmesi imkânsız bir kayıptı bu da. Kentin odak noktası olan antik hipodromu da soydular; geride

sadece bugün de orada görebileceğin kırık heykel parçaları ve yağmalayamayacakları kadar büyük birkaç anıt bıraktılar."

Hiebermeyer başını sallayıp, "III. Thutmose adına yapılan Mısır dikilitaşı," dedi.

Jack ekranı gösterdi. "Konstantinopolis'in, Batı medeniyetinin en değerli bütün hazinelerinin mirasçısı olduğunu biliyoruz. Bir zamanlar Mısır'da, Yunanistan'da ve Yakındoğu'da bulunan paha biçilmez sanat eserleri, imparatorluk yayılırken ilk olarak Roma'ya getirilmişti. Sonra, Konstantin başkentini taşıyınca bu hazinelerin çoğu da onunla birlikte Akdeniz üzerinden Konstantinopolis'e geldi. St. Mark'ın Atları milattan önce beşinci yüzyılda yapılmış Yunan eserleri olabilir, belki Olympia'daki ünlü tapınağı süslemek için yapılmışlardı. Beş yüzyıl sonra ise Roma'da, forumda Neron için yapılan bir zafer takının tepesinde, imparatoru dört atlı bir quadriga sürerken gösteren heykel grubunun arasındaydılar. O zafer takı Vespasian tarafından yıkıldı, ama görüntüleri Neron paralarında vardı. Dört yüz yıl sonra da burada, Konstantinopolis'teydiler, belki de dikilitaşın yanındaki hipodromda duruyorlardı. Ve unutma ki, 1204'ten önce Konstantinopolis hiç yağmalanmamıştı. Görgü tanıklarının Haçlılar tarafından talan edildiğini bildirdikleri hazineler, diğerlerinin küçük bir parçası bile olabilir. Yağmalanan bazı parçalar külçe altın ve para imal etmek üzere eritildi. St. Mark'ın Atları gibi diğer hazineler de Venedik'e, Haçlıların ülkelerine, yani Fransa'ya, İspanya'ya, Benelux ülkelerine ve İngiltere'ye götürüldü. Bu suçun kalıntıları hâlâ oralardaki büyük katedrallerde, manastırlarda gizleniyor olabilir. Ve diğer her şey, özellikle de pagan sembolizmini temsil eden antik eserler talan edilip Altın Boynuz'a atıldı." Biraz durdu. "Peter Howe ile bu hikâyeyi kafamıza takınca, antik sanata ait en büyük definelerden birinin şu an altımızda bulunan denizin dibinde yatıyor olabileceğine inandık."

Costas'ın koltuğunu video ekranına doğru çekmesiyle arkalarında bir gürültü koptu. Hiebermeyer'in gözleri ekrandaki atlara dalmıştı ve elini arkadaşının omzuna koydu.

"Yani antik Roma'dan her şeyin buraya getirilmiş olabileceğini söylüyorsun," dedi alçak sesle. "Geçen yıl Karadeniz'deki o küçük maceramızdan sonra, Vespasian'ın Barış Tapınağı'nda bulunan bir Mısır metninin tercümesi için Roma'ya çağırdılar, metin mermer kent planının bulunduğu noktaya yakın bir yerden çıkarılmış. Bölgedeki bir dizi sütuna takılı bronz plakalar üzerindeymiş ve her birinde de Roma İmparatorluğu'nda kullanılan dillerden biriyle aynı metin yazılıydı. Yani Latince, Yunanca, Mısır dilinde, Aramca, say sayabildiğin kadar. Vespasian'ın zaferlerini ve Roma'nın galibiyetini anlatan bildiriler. Konuları da Yahudi Savaşı."

Jack tüm dikkatini Costas'ın bulunduğu yönden Hiebermeyer'e yöneltti; kara gözlerinde anlaşılmaz bir ifade vardı. Hiebermeyer kararsız bir şekilde konuştu.

"Sen de benim düşündüğümü mü düşünüyorsun?"

Jack sessiz kaldı.

"Aman Tanrım." Hiebermeyer'in Alman aksanı daha belirgin bir hal almış ve sesi titremeye başlamıştı. "Kudüs Tapınağı hazineleri. Vespasian onları Barış Tapınağı'na kapamış ve bir daha asla kimse görmemişti. Efsaneye dönüşmüşlerdi." Sesi fısıltı halini aldı. "Roma'nın düşüşünden önce gemilerle gizlice Konstantinopolis'e getirilmiş olabilirler mi?"

"Bu benim de aklıma geldi," dedi Jack sakin bir tavırla.

Hiebermeyer küçük yuvarlak çerçeveli gözlüğünü çıkarıp alnını sildi. "İç hücrede saklanan kutsal eşyalar. Altın masa. Menora." Son kelimeyi boğuk bir fısıltıyla ve güçlükle telaffuz edebilmiş gibiydi. "Neye ulaşabileceğimiz hakkında bir fikrin var mı?"

"Evet," dedi Jack.

"Burada sadece muhteşem hazinelerden bahsetmiyoruz. Bugün için de önemli bunlar. Menora modern İsrail devletinin simgesi. Kudüs Tapınağı'nın kayıp hazinelerine ulaşma ihtimalimiz olduğu bir duyulsun, ortalık birbirine girer. Gerçek anlamda."

"Bu duvarların dışına çıkmaz," dedi Jack.

O anda diğer konsoldan bir çığlık ve Brooklyn şivesiyle söylenen neşeli sözler yükseldi. Jack'le Hiebermeyer hemen Costas'ın arkasındaki yerlerine döndüler ve geminin ikinci kaptanı da onlara katıldı. Jack, adamı merakla süzüp tekrar ekrana döndü. Costas'ın niye o kadar sevindiğini hemen anladılar. Ekrandaki görüntü şahane bir renk cümbüşüne dönüşmüştü, hatlar ve çizgiler üç boyutlu bilgisayar çizimi kadar netti. Ortada, çökeltiye gömülmüş, kesin olarak insan izleri taşıyan, koyu renk, bükülmüş bir kitle vardı. Bu, devasa bir metal zincir baklasıydı, uzunluğu en az bir metre vardı, ortasından kabaca kaynaklanıp sekiz şekline getirilmişti. Bu baklaya eklenmiş ikinci bir tane de ekranın sağ tarafında görünmez oluyordu, fakat soldaki bakla birleşme yerinden kopmuştu ve ayrı duruyordu.

"Muhteşem!" Jack, Costas'ın sırtına vurdu. Zevkten kendini kaybetmiş gibiydi, aklından hemen araştırmanın sonraki aşamasını geçirmeye başladı, ama kamera metal halkayı tararken gözlerini de ekrandan ayıramıyordu. Son zincir halkasının kenarında parçalanmış tahtalar görünüyordu, belli ki bunlar bir gemi omurgasının parçalarıydı. Geminin borda kaplamasının üst üste bindiği yerlerde, sekiz yüz yıldan uzun bir süredir oksijensiz balçığın içinde korunmuş olan çivilerin meydana getirdiği koyu renkli çıkıntılar vardı. Zincirin arasında soyulmuş ağaç dalına benzer beyaz bir kütle görünce Jack ile Hiebermeyer'in aynı anda solukları kesildi. Bu, ezilmiş bir insan iskeletiydi; kolları grotesk açılar yaparak metalin arasına saplanmış, kafatası ezilip zor ayırt edilecek bir hale gelmişti. Yine de bir zamanlar başa sıkıca oturan, burnu da kapatan bir miğferin paslı kahverengi izleri seçilebiliyordu.

"İşte zincirin ve bir de olayın kazazedesi," dedi Costas. "Artık buradan çıkma zamanı geldi."

Geminin makineleri çalışmaya başlayınca, Costas aracın göbek bağını salan kumandayı devreye soktu. Jack, Hiebermeyer'i onun yanında bırakıp köprü üstündeki York'un yanına geçti. *Sea Venture'ın* gemi trafiğine izin vermek için mevkiinden ayrılacağı bir saat içinde, ekibe yeni keşifle ilgili bilgileri yayınlayacaktı. Camdan, geçmek için bekleyen maden cevheri yüklü gemiye ve Galata

Köprüsü'nün alçak kemerlerine baktı. Köprünün üzerinde yoğun bir sabah trafiği yaşanıyordu, korkuluklarının dibine de, altlarında yatıyor olabilecek gerçek hazinelerden habersiz, hevesli balıkçılar dizilmişti. Bir zamanlar imparatorları ve sultanları taşıyan mavnaları ağırlama zevkini tatmış olan çalkantılı sular, son on yılda gerçekleştirilen büyük temizlik operasyonu sonucunda yine pırıl pırıldı. Köprünün ötesinden parlak gökyüzüne bakan Jack, kendisini ve Katya'yı bu şehrin en derin sırlarını araştırmaya sürükleyen sihri yeniden hissetti. Bütün kaosuna ve karanlık tarihine rağmen, bu kent umudun simgesi olmuş, Jack'in çocukluğundan beri peşinde koştuğu geçmişin gizemlerini çözme tutkusunu yeniden canlandırmıştı.

Sea Venture'ın başı köpüklü suları yarmaya başladığında bakışlarını yeniden aşağı çevirdi. Coşkusu ve sevinci, hayalini haklı çıkaracak bir keşif yapmış olmanın, ileriki günlerde daha da somut bulgulara ulaşacaklarını sağlayacak bir atlama taşı bulmuş olmanın ötesindeydi. Zincir onları tarihin gerçek bir kilit noktasına götürmüş ve Konstantinopolis Yağması'ndan sonra ganimetlerin denize atıldığı limanın dış sınırlarında olduklarını göstermişti. Şimdi bütün yapmaları gereken Altın Boynuz'da yollarını açmak ve hedefe ulaşmaktı. Fakat her zamanki gibi Jack'in sevincine kaygılar karışıyordu. Artık gerilim başlamıştı. Daha gidilecek uzun bir yol vardı önlerinde. Eğer yetkililer deniz trafiğini onlar için bloke etmeye devam ederse denizdeki eserleri çıkarmaya devam edeceklerini biliyordu; ne de olsa top ve zincir haklı olduğunu gösteriyordu, ama bu aynı zamanda beklentileri de yükseltecekti. Parlak ışıktan korunmak için elini gözüne siper ederek Altın Boynuz'un sularına bir daha baktı ve bu isme uygun bir sonuca ulaşabilmeyi bütün kalbiyle diledi.

2

Maria de Montijo taburesinde hafifçe kıpırdayıp bir anlığına gözlerini kapadı. Katedral bölgesinde şu ana dek geçirdikleri en uzun gün olmuştu ve onu saatlerdir ayakta tutan adrenaline rağmen, konsantrasyonunun yakında azalacağını biliyordu. İngiltere'de her zaman olduğu gibi gökyüzü griydi ve öğleden sonra hava iyice kararmaya başlamıştı. Pencereleri döven çisenti pıtırtılarını duyabiliyordu. Gerinip hızla gözlerini kırpıştırdı ve paletiyle temizlik gereçlerini çerçevenin kenarına doğru kaldırdı. Salonun derin sessizliğinde zaman durmuş gibiydi ve tüm dikkatler, Maria'nın yüzünden sadece birkaç santim ötedeki mikro ışık tarafından ortaya çıkarılan karmakarışık mürekkep izleri üstünde toplanmıştı. Maria ağır ve ihtiyatlı bir şekilde nefes alıp veriyor, her soluk verişinde, fırçasını, yıllar içinde edinilmiş deneyimlere borçlu olduğu bir sarsılmazlıkla kullanıyordu. On beş dakika sonra geri çekildi ve paletini asistanına uzattı.

"İşte bu kadar," dedi. "Bitirdik."

Yazıtın bütününü, bir haftayı aşkın bir süredir yapılan titiz çalışmaların sonucunu ortaya çıkarmak için lambanın açısını tekrar ayarladı.

Yüzyılların oluşturduğu yeşil küf temizlenince, harfler daha birkaç gün önce yazılmış gibi net ve siyah görünür olmuştu.

Tuz ki cest estorie ont. Ou oyront ou lirront ou ueront. Prient a ihesu en deyte. De Richard de haldingham o de Lafford eyt pite. Ki lat fet e compasse. Ki ioie en cel li seit done.

Eski Fransızcanın yabancı heceleri, bunları yazan adamla ilgili gizemi iyice derinleştirmekten başka bir işe yaramıyordu. Maria bir an düşündükten sonra cesaret verici bir tavırla asistanı olan gence döndü. Narin yapılı, çelik çerçeveli gözlük takmış olan genç adam da, çeviriyi yapmak için hevesle öne eğilmişti.

"Bu çalışmayı ele geçirenler ya da duyanlar, okuyan ya da görenler, bunu yazan, yayan Holdinghamlı ve Sleafordlu Richard'a acısın diye Yüce İsa 'ya dua etsinler, ki o cennette huzura kavuşabilsin."

Richard'ın son sözlerinin onların da son sözleri olması uygundu, çünkü yazmanın neredeyse yedi yüz yıl önce tüy kalemini parşömenden kaldırdığı noktada onlar da işlerini bitirmek zorundaydılar.

Yirmi dakika sonra Maria salonun ortasında durmuş, cam muhafazasının altında korumaya alınmadan önce son kez haritaya bakıyordu. Spot ışığı olmayınca, salonun loşluğunda parşömenin eskiliği daha fazla ortaya çıkmıştı; gölgeler ve dalgalanmalar, dana derisinin geçen yıllar içinde nerelerden büzülüp bel verdiğini gösteriyordu.

Normalde elyazmalarını temizleme işi Maria'nın Oxford'daki enstitüde çalışan teknik elemanlarına bırakılırdı. Ancak, Hereford Katedrali'ndeki *Mappa Mundi'ye*[] uygulanacak yeni restorasyon programı çağrısının dayanılmaz bir cazibesi vardı. Hayatta bir kez ele geçecek bir fırsattı bu. Dünyanın en iyi korunmuş on üçüncü yüzyıl elyazması üzerinde bizzat çalışma en önemli ve en ünlü ortaçağ haritasına kendi elleriyle dokunma fırsatıydı.

Maria'nın gözleri loşluğa alışınca, o aşina olduğu form yeniden şekillenmeye başladı. Kocaman kare biçimindeki parşömenin neredeyse tamamını kaplayan şey, yüz yirmi santimden daha geniş bir küreydi. Merkezinde Kudüs vardı; onun altında yer alan T biçimindeki Akdeniz, Asya, Afrika ve Avrupa'yı bölüyordu. Sol alt köşeye Britanya Adaları sıkışmıştı ve ötedeki tarih yeri Maria'nın temizlemiş olduğu yazıttı. Haritanın her yerinde Latince ve Fransızca

başlıkları olan yüzlerce minyatür çizimi vardı. Bunların bazıları İncil'e ilişkin öyküleri anlatıyor bazıları ise garip yaratıkları ve mitolojik yerleri resmediyordu.

Harita, gerçeklerle fantezinin bereketi, ortaçağ zihninin en üst düzeyde ifadesiydi. Aynı zamanda cehaleti de simgeliyordu. Harita öyle bir güven ve düzen içinde yapılmıştı ki, insanlık dünyasının son ifadesi gibi görünüyordu. Ama yine de Hıristiyan âlemini kuşatan incecik okyanus şeridinin ötesi bomboştu. Maria'ya göre, yukarıdaki üçgende bulunan İsa figürü, sadece ölüleri değil, yaşayanları, *Mappa Mıındi'lerine*doldurdukları bir sürü mucizenin Tanrı'nın yaradılış mükemmelliğini yansıttığı kibrine kapılanları da yargılar gibiydi.

"Dr. de Montijo. Bir an önce gelmeniz lazım."

Memur kıyafetleri giymiş, eli yüzü düzgün adam, Maria'yı tam hiç dinmeyen İngiliz çisentisine karşı şemsiyesini kaldırmış, hızla katedralin dış avlusundan geçmek üzereyken yakalamıştı. O akşam Oxford'a dönmesi gerekiyordu ve treni kaçırmamak istiyorsa, fazla zaman ayıramazdı.

"İyi bir sebebi vardır umarım," dedi, hafif İspanyol aksanı şarkı söylermiş gibi konuşmasına yol açıyordu. "Yaklaşık üç saat sonra enstitümde Holdinghamlı Richard hakkında bir seminer vermem lazım ve hazırlanmak için zamana ihtiyacım var."

"Semineri ertelemek zorunda kalabilirsiniz," diye heyecanla soludu ufak tefek adam. "Eski Zincirli Kütüphane'deki işçiler az önce olağanüstü bir keşifte bulundular. Asistanınız onların yanına gitti bile."

Maria ile memur kıyafetli adam katedralin kuzey sundurmasına yaklaştılar. Zamanla yıpranmış bal rengi kumtaşı payandaları Hereford'un İngiltere'deki birçok büyük katedralden daha az ürkütücü görünmesini sağlıyordu, ama yine de içine girince insanın üstünde heybetli bir etki yaratmaktaydı. Maria kilisenin orta kısmından mihraba ve aradaki büyük, derin boşluğa baktı; her iki tarafta yer alan ve tavandaki küçük pencereli kemerlere, oradan da çok yüksekteki tavan kubbelerine doğru uzanan muazzam sütunlar

görüşü kesiyordu. Kuzeydeki geçide doğru giden memuru takip ederken nemli taş ve hafif bir çürüme kokusunun saldırısına uğradı. Sanki son defin töreninin ardında bıraktığı hava çok uzun bir süredir katedralin atmosferine nüfuz etmişti.

Kilisenin orta bölümü, Holdinghamlı Richard'ın buradan son geçişinden bu yana pek az değişmişti. Maria bir sütuna sürtündü ve aniden o büyük adamın ayak izlerine basıyormuş gibi heyecana kapıldı. Onun zamanında, Normanların ağır taş işçiliği başlayalı henüz bir yüzyıl olmasına rağmen, Anglosakson Mercia krallığından beri bu noktada duran bir rahip vardı. Ayrıca bu katedral iğrenç bir şekilde öldürülen Doğu Anglia Kralı St. Ethelbert'in kilisesi olmuştu. Richard zamanında Canterbury'de şehit edilen Başpiskopos Thomas Becket'in mineli kutsal emanetler kutusu ile yüzyıllardır korunan ve katedralin en değerli hazinelerinden biri olan *Mappa Mundi* asırlardır çok uzaklardan gelen hacıları cezp etmişti.

Haç biçimindeki kilisenin kuzey kanadını geçince kilise korosunun durduğu boşluğa ulaştılar. Geçen yüzyılda harita burada sergilenmiş, daha sonra şimdiki yuvasına, bu amaçla dışarıda inşa edilen müzeye alınmıştı. Duvardaki boş girintinin tam karşısında katedralin dış yapısına açılan alçak bir antre vardı. İçinde helezon şeklinde bir merdiven olduğu görülüyordu.

"Yeniden düzenleme işi hemen hemen bitti," dedi memur. "Bu sadece bir tedbir." Maria'ya sarı bir baret uzatıp birini de kendi başına geçirdi ama kahverengi cüppesinin üstünde hiç uyumlu durmamıştı. Kendisi önde, Maria arkada burgu gibi dimdik yükselen merdiveni tırmanırken sözleri boğuk bir şekilde yankı yapıyordu.

"Kumtaşından yapılmış bir katedral ahşap bir gemi gibidir," diye açıkladı. "Eski bir ahşap gemi uzun süre hizmette kalırsa bütün omurgasının yenilenmesi gerekir. HMS*Victory* 'de olduğu gibi. Kumtaşı çok dayanıklı bir inşaat malzemesi değil. Kütüphaneyi taşıyınca, çok gerekli bazı taş yenileme işlerini de yapma fırsatı bulduk."

Bir zamanlar Hereford'un dünyaca ünlü zincirli kütüphanesinin, değerli *incunabula*'dan, yani 1500'den önce basılmış kitaplardan ve sekizinci yüzyıldan kalma elyazması*Hereford İndileri* de dahil 227 elyazmasından oluşan koleksiyonunun bulunduğu odaya yaklaşıyorlardı. Şimdi hem kitaplar hem de zincirli oldukları kılıflar, bir zamanlar kütüphanede tutulmuş olan Mappa Mundi gibi müzede yeniden yerleştiriliyordu.

Kilisenin pencereli üst katına çıktıktan sonra yeni yerinden çıkarılmış taşların oluşturduğu yığının yanından zar zor geçip odanın girişinde durdular. Düz ve uzun pencerelerden giren zayıf gün ışığında, kitap kılıflarının bir zamanlar dizili olduğu yerlerde kalan izler görülüyordu. Yere dizilmiş kesim aletleri ve çürümüş taş parçaları yüzünden oda artık bir kütüphaneden çok ortaçağdaki bir taş ustasının atölyesini andırıyordu.

Odanın diğer ucunda bir grup işçi duvardaki parlak ışığın etrafına toplanmıştı. Işık, iki taş blokunun çıkarılmasıyla oluşan bir delikten geliyordu, deliğin genişliği ancak ince yapılı birinin geçmesine yetecek kadardı. O anda karmakarışık sarı saçları ve gözlüğü toz içinde baş aşağı duran bir kafa belirdi.

"Maria! Buna inanamayacaksın."

Jeremy Haverstock, Maria'nın gelmiş geçmiş en iyi doktora öğrencisiydi. Kendisi erken dönem Cermen dillerinde bir virtüözdü, ama tezini yazmak için Oxford'da inzivaya çekilmişti ve belli ki şu anda bir macera duygusuna kapılmıştı. Maria biraz ara versin ve bu eşsiz deneyimi paylaşsın diye onu Hereford'a davet etmişti. Jeremy Amerika'dan geldiğinden beri onu erken dönem manastır kütüphanelerini gezmeye teşvik etmişti, ama genç adam sanki hayatında ilk kez tarihle temas eden bir turistmiş gibi davranıyordu. Kilise memuruyla birlikte molozların yanından geçip kasklarındaki toz maskelerini takarken Maria gülümsedi.

"Kariyerin söz konusu," dedi. "Augustinian incilinden aşağısı çıkarsa semineri tek başına sen verirsin."

"Ondan da iyi. Çok daha iyi." Birbirlerine yaklaşırken Maria odanın ürpertici soğuğuna rağmen Jeremy'nin yüzünün terden sırılsıklam olduğunu gördü. Taş bloklardan birini alıp kenara koydu ve duvarın içine daldı.

"Beni takip et."

Kısa bir süre sonra Maria da onun yanına sıkışmış, dalgalı kahverengi saçları ve deri ceketi toz içinde kalmıştı. Karşılarında duranı görünce, duyduğu bütün rahatsızlık uçup gitti. İşçiler katedralin masif dış duvarında bir metre kadar eninde bir boşluk açmışlardı. Maria iki büklüm durduğu yerden, binanın çok uzun zaman önce iptal edilmiş bir bölümünden kalma, harap durumdaki helezon merdivenin başına çöktüklerini gördü. Üç adım aşağılarındaki merdiven sahanlığı atıklarla, aşınmış kumtaşıyla kırmızı toz karışımı yığınlarla tıkanmıştı. Maria daha yakından bakmak için yine iki büklüm sokuldu, spot ışığı tam başının arkasından geliyordu.

"Es estupendo." İnanamayarak ağzı açık bakakalmış, anadili olan İspanyolca kelimeler dudaklarının arasından kendiliğinden dökülüvermişti.

"Ne demek istediğimi anladın mı?" Jeremy de heyecanla yanına sokuldu. "Burası Alaaddin'in mağarası."

Atıklar molozlardan değil koca bir kütle kahverengi ve sararmış parşömenden oluşuyordu. Bazıları kartonpiyer gibi sıkıştırılmıştı, ama çoğu açıkça okunabilen mektuplardan oluşuyordu ve gayet iyi muhafaza edilmişti.

"Kütüphane temizliğine benziyor," dedi Jeremy. "Yırtık parçalar, tamir edilemeyecek durumdaki kitaplar. Hepsi elyazması ve hiçbiri de on üçüncü yüzyıldan sonrasına ait değil gibi. Mimarlık tarihiyle bu merdiven sahanlığının kullanılmayıp on dördüncü yüzyılın bir yerinde, kuzey kanadının bitirilmesinden önce mühürlendiğini düşünüyor."

Maria yan döndü ve başının gölgesinin düştüğü yeri gösterdi. Birdenbire heyecandan titremeye başlamıştı.

"Bak," diye bağırdı. "Her şey parçalanmamış. Orada el değmemiş bir cilt var."

Jeremy uzanıp deri ciltli kitabı parşömen parçalarının arasından dikkatle aldı. O kitabı tutarken Maria da üstündeki tozları hafifçe üfledi ve ağarmış kapağını açtı.

"Historia Ecclesiastica Gentis Anglorum. "

Hayretten başı dönerek sözcükleri yüksek sesle okudu. "Kutsal Belde'nin *İngiliz Halkının Dini Tarihi.* Üstelik de Latince yani orijinal kopya. Dokuzuncu, hatta belki de sekizinci yüzyıldan kalma."

Jeremy cildin arkasına yapışmış bir tomar parşömeni ayırdı. Küf kokulu yaprakları elinde dengeleyip kendi kendine mırıldanmaya başladı, yazıyı takip eden gözleri ok gibi hızlı hareket ediyordu. Birdenbire sustuğunda, Maria sersemlemiş durumda onu izlemekteydi.

"Neymiş?" diye sordu.

Jeremy, "İnanılır gibi değil," diye fısıldadı. "Anglosakson Tarihi. On ikinci yüzyıla kadar uzanan devri anlatıyor. Kral II. Henry'den ve Kral John'dan söz ediyor. Normanların yok etmek için o kadar uğraştığı Eski İngilizceyle yazılan son belgeler bunlar olmalı. Ve bu da, benim tezimi, yani katedrallerin gizli hattat odalarında Anglosakson geleneğinin ortaçağda da pekâlâ yaşatıldığı düşüncemi yüzde yüz perçinliyor. Eğer bununla doktoramı veremezsem hiçbir şeyle veremem demektir."

Maria karşılarındaki manzarayı inceledi, Bede'yi aldıkları yerde el değmemiş birkaç cilt daha vardı.

"Bu temizlikten öte bir şey," diye fikrini belirtti alçak sesle. "Anglosakson tarihinin geleceğine ait bu temel öngörülerin, sekizinci yüzyıla kadar dayanan elyazması dua kitaplarıyla birlikte Hereford Kütüphanesi'nden niye kaybolduğu her zaman gizemli bir sır olarak kalmıştır. Belki de, yeni eserlere yer açmak için aşırı gayretkeş bir kütüphaneci tarafından kaldırılmışlardır. Ama bundan fazlası da olabilir, yani Anglosakson tarihiyle ilgili çalışmalar kütüphaneden

kasıtlı olarak da toplanmış olabilir. Örneğin Norman aristokrasisine tehlikeli görünecek her şeyi gizlemek amacıyla."

Maria kitabı özenle kapayıp kollarıyla sarmaladı; bir yandan da, düşünceli bir tavırla kitabın daha önce aralarında yattığı harap olup yırtılmış parşömen parçalarına bakıyordu.

"Bede ile şu *Tarihçe* sayfalarını al," diye talimat verdi. "Ama geri kalan her şey olduğu gibi kalmalı ve biz tam teşekküllü yeni bir koruma ekibi kurana kadar giriş yeniden mühürlenmeli. Parşömenlerin daha fazla havayla temas etmesine izin veremeyiz." Yüzünde ciddi bir ifadeyle gözlüğünü temizlemekte olan Jeremy'ye baktı. "Ve seni bağışlıyorum," diye sırıttı. "Erken dönem İngiliz tarihi ile ilgili bugüne kadar ortaya çıkmış en büyük hazineyi bulmuş olabilirsin."

Gitmek üzere dönerlerken Jeremy parşömen parçalarından oluşan denizde anormal bir çıkıntı fark etti. Bu berelenmiş bir parşömen tomarının ucuydu ve ciltli eh/azmalarından bile eski olabilirdi. Jeremy, kendini tutamadı ve Maria uzaklaşırken dönüp tomarı almak üzere uzandı.

Bir şey söyleyecekmiş gibi boğazını temizleyince Maria da dönüp parlak tungsten ışığına doğru baktı. Jeremy'nin suratındaki suçluluk ifadesini ve sonra da *Tarihçe*sayfalarının üzerine konmuş bir metre uzunluğundaki parşömen rulosunu gördü.

"Onları bırakmamız lazım," dedi kesin bir tavırla.

"Eğer semineri bu akşam vermeyi hâlâ istiyorsan olmaz."

Maria'nın merakı galip geldi ve tekrar Jeremy'nin yanına döndü. Jeremy rulonun on santim kadarını açmış onun görebileceği bir şekilde tutuyordu. Üzerinde yazılar bulunan bir dairenin kenarı görülebiliyordu ve dairenin içinde bazı çizimlerle, sıkışık bir şekilde elle yazılmış notlar bulunuyordu.

Daha tamamını görmeden neye baktığını anlamıştı Maria. On yıl önce yazdığı doktora tezinde, Hereford Mappa Mundi'sinin bir kopya olduğunu, bir bilim adamı tarafından değil, saygıdeğer bir sanatçı

tarafından yapıldığını ileri sürmüştü. Haritanın en göze çarpan kusuru, yani Avrupa'nın olduğu yere *AFRİKA,* Afrika'nın olduğu yere de*AVRUPA.* yazılmış olması ancak bu şekilde açıklanabilirdi. Hereford Piskoposu haritayı, kendi çalıştığı Lincoln katedralinde bir taslak hazırlamış olan Holdinghamlı Richard'dan istemişti, ama haritanın son hali, güzel yazıyla tezhipte usta olup okuma yazmayı pek bilmeyen ve çok da titiz olmayan Herefordlu bir zanaatkar tarafından yapılmıştı. Adamın cehaleti daha ince ayrıntılarda ortaya çıkmış, estetik uğruna yazım ve coğrafya hataları yapmıştı.

Şimdi Maria o şaşkınlığının arasında, bizzat Richard tarafından, yani dünya görüşüyle öğrencilik yıllarından beri kendisini hayrette bırakan kartograf ve keşiş tarafından hazırlanan taslağa baktığını anlamıştı. Haritanın her yerine açıklamalar yazan o kesin ve güvenli ele hayranlıkla bakıyordu. Jeremy'nin hırpalanmış ruloyu tutan sol elinin hemen altında solmuş *bir AVRUPA* yazısı okunuyordu, doğru bir şekilde Fransa ve İtalya üzerine yazılmıştı. Sağ elinin altında ise Hereford ile Lincoln'un daha belirginleştirildiği Britanya Adaları vardı.

Jeremy sağ elinin parmaklarını parşömenin kenarına kaydırınca Maria garip bir şey fark etti.

"Tanrım," diye soludu. "Tarih yeri. O yok."

Mappa Mundi'deki dünya yuvarlağı ile kare şeklindeki parşömenin kenarları arasındaki boşluğu dolduran özenli süslemeler demek ki sadece zanaatkar tarafından yapılmıştı. Tüm bunlar Richard'ı fazla ilgilendirmeyen dekoratif çizimler, katedral yetkililerinin kaprisleri uğruna yapılmış olabilecek tezyinatlardı. Bu da avcılardan, din adamlarından, Roma imparatorlarına yapılan atıflara kadar o garip görüntülerin varlığını açıklıyordu, herhalde zanaatkar bunları gördüğü başka haritalardan ve elyazmalarından rasgele seçip koymuştu.

Maria, Mappa Mundi'nin köşesinde onca emekle temizlediği ithafın da olmadığını gördü, demek ki o da ustanın değil, zanaatkarın işiydi. Richard verilen görevi tartışmak üzere katedrali ziyaret etmiş olmalıydı, ama belli ki ithafta bulunmamıştı. Bu da kıta adlarının

düzeltilmeden kalmasına nasıl izin verdiğini açıklıyordu, onları görmüş olsa Richard böyle bir şeye asla göz yummazdı. Boş yere bakarken birdenbire şiddetli bir hayal kırıklığı hissetti, sanki Richard ellerinden kayıp geçmişin gölgelerine adım atmıştı tekrar.

Jeremy hafifçe dönünce, Maria sarı ve kahverengi lekelerle kaplı parşömenin ithafın olması gereken yerinde belli bir şekil olduğunu fark etti.

"Şunu ışığa doğru tutsana," dedi. "Burada bir şey var."

Soluk bir çizim ortaya çıkmıştı. Başka bir kara kitlesiydi bu, parşömenin kenarına sıkışmış Britanya Adaları'ndan pek büyük olmayan bir şekildi.

"Dünyayı çevreleyen dış okyanusun ötesinde kalıyor, yani haritanın bir parçası olabilir," dedi. "Richard'ın kıta çizimlerinden biri olmalı. Bak, şurada silmek için bıçağıyla mürekkebi kazımış, izleri görebilirsin."

Jeremy daha iyi görmek için kafasını uzatınca, uzun sarı perçemleri Maria'nın yüzünün önüne döküldü.

"Emin değilim," diye mırıldandı. "Sanki tanıdık bir şey gibi, ama Mappa Mundi'den değil. Belki dik tutup bakarsam daha iyi... "

Sustu ve hayretle birbirlerine bakakaldılar.

"Vinland Haritası" diye fısıldadı Maria.

Kalbi hızla çarparak yakın gözlüğünü aldı ve çizgileri dikkatle incelemeye başladı. Daha birkaç hafta önce Yale Üniversitesi'nde ünlü Vinland Haritası ile ilgili son bulgular hakkında bir konferansa katılmışlardı.

Şimdi bu haritanın sahte olabileceği düşünülüyordu. Ama bir yandan da Kolomb'dan elli yıl kadar önce -Vikingler zamanından bile önce- Grönland'ın batısındaki bir sahili gösteren kayıp bir haritaya dayandığı tahmin ediliyordu.

"İnanılır gibi değil," diye bağırdı Maria. "Tıpatıp aynısı. Göle dökülen nehir ve aşağıdaki büyük koy. Ve anlatılanlar da aynı gibi

görünüyor, ortaçağ Latincesiyle yazılmış."

Yakın gözlüğüyle üstteki soluk yazıyı okuyabiliyordu: *Vinlanda Insula a Byarno repa et Leipho socijs.*

"Vinland Adası," diye mırıldandı Jcremy. "Bjarni ve arkadaşı Leif tarafından keşfedilmiş."

"Bu da Vinland Haritası'ndaki görüntüyü hiç kuşku bırakmadan doğruluyor." Maria heyecandan kızarmıştı. "Ama eğer bu gerçekten Holdinghamlı Richard'ın eliyse, o zaman Vinland Haritası'ndan iki yüzyıl önce yapılmış demektir. Erken dönem İngiliz tarihini bir süre için unutabilirsin. Belki de Kuzey Amerika'nın bilinen en eski çizimini keşfetmiş durumdasın."

Şaşkın ve boş gözlerle birbirlerine baktılar. Mappa Mundi ve bu çizim on üçüncü yüzyıldan kalmaydı, yani Yeni Dünya'yı keşfetmek üzere yapılan Avrupa gezilerinden neredeyse üç yüzyıl öncesine, Amerika kıyılarının çizildiği düşünülen ilk haritalardan yüzlerce yıl öncesine aitti.

"Aşağıda bir şeyler daha yazıyor."

Maria çizimin üst kısmına odaklanmış ve altındaki diğer soluk kaydı gözden kaçırmıştı. Yakın gözlüğünü birkaç santim aşağı indirdi.

"Bu kesinlikle Vinland Haritası'nda yok," dedi. "Roma alfabesiyle yazılmış ama ne Latince ne de Fransızca. Eski Norveç diline benziyor."

Gözlüğü Jeremy'ye verip haritayı onun görebileceği şekilde kaldırdı. Bu hareketiyle onun Viking diline daha hâkim olduğunu kabulleniyordu.

"Şurada ilginç bir eski Cermen harfi var," diye mırıldandı Jeremy. "Bir ortaçağ metninin resimli anlatımına benzer bir bölümün başına konmuş. Tek bir gövde, iki yana doğru açı yapan kollar çıkıyor. Kollar simetrik gibi görünüyor. Gövde de dahil beş, belki de yedi tane hepsi. Çok acayip."

"Bundan bir anlam çıkarabiliyor musun?"

"Harald Sigurdsson." Durup başını kaldırdı. "Bu Harald Hardrada, Zorba Harald, Norveç Kralı. 1066'da İngiliz tahtını ele geçirmeye çalışırken Stamford Köprüsü Savaşı'nda öldürüldü, yani Norman Fethi'nden sadece birkaç hafta önce."

Maria, "Mümkün değil," diye kuşkuyla mırıldandı. "Devam et."

Jeremy, *"Kralımız Harald Sigurdsson ve bütün adamları Michelgard hazineleriyle buralara ulaştılar,"* diye ağır ağır çevirdi. *"Burada Valhalla'da Thor ile kutlama yaptılar ve son Ragnarok Savaşı 'nı beklediler."*

Jeremy başını kaldırıp inanmaz gözlerle Maria'ya baktı.

"Michelgard Konstantinopolis'in Viking dilindeki adı değil mi?"

Maria sersemlemiş, konuşamıyordu. Sonra ruloyu kıvırıp Jeremy'ye uzattı.

"Bunu hayatın pahasına koru," dedi. "Kimseye tek bir kelime bile etme." Kendisi de Bede'yi aldı ve bir yandan cep telefonunu çıkararak hızla duvara doğru yürüdü. Tam eğilirken Jeremy heyecanla seslendi.

"Şu harf," dedi. "Bunu daha önce bir yerde gördüğümü biliyordum. Harf filan değil. Burada ne işi olduğunu katiyen bilmiyorum ama sadece tek bir şey olabilir. Yahudi menora'sının simgesi bu."

3

"İnanılmaz bir şey," dedi Jack. "Harald Hardrada'nın ve Vikinglerin Konstantinopolis'e geldiklerini biliyordum ama Atlantik'i geçmiş olabileceklerini hayal dahi edemezdim. Bu, Kristof Kolomb'u tamamen gölgede bırakıyor."

"Beni çok şaşırttın," diye cevap verdi Costas. "Vikingler Konstantinopolis'te ha?"

Jack kahvesinden bir yudum alıp ayağa kalktı. "Burada bekle."

İki adamın şafakla birlikte Türkiye'den doğruca Culdrose'daki Kraliyet Hava Üssü'ne uçup bir Lynx helikopterle üssün yakınlarındaki Uluslararası Denizcilik Üniversitesi kampusuna transfer oluşlarının üstünden bir saat geçmemişti daha. Costas, Altın Boynuz'daki dip kazı aracını tümüyle çalışır duruma getirir getirmez Grönland'da sürdürülen başka bir IMU saha çalışmasına teknik destek sağlaması gerekeceğini bildiğinden, İngiltere'ye dönüşünü günler öncesinden programlamıştı. Jack ise, Hereford'daki arkadaşı Maria de Montijo'nun olağandışı telefonundan sonra, yani önceki akşam karar vermişti gelmeye. Kazı ekibiyle acil bir toplantı yapmış ve Hiebermeyer'den arkeolojik danışmanlığı üstlenmesini rica etmisti, onun Mısır çöllerinde sürekli yaptığı işten daha heyecanlı bir rol üstlenmeye bayılacağını tahmin ediyordu.

"Çabuk olsan iyi olur," dedi Costas yağ lekeleriyle kaplı tulumundan cep telefonunu çıkarmış mesajı var mı diye kontrol ediyordu. "Her an göreve çağırabilirler."

Jack başını salladı ve odasının açık kapısı önünde oturmakta oldukları terastan içeri doğru yürümeye başladı. Carrick Roads'ın geniş düzlüğüne, Cornwall burnunun ucundan Ingiliz Kanalı'na ve Atlantik Okyanusu'na doğru uzanan yılankavi delta ağzına bir daha bakmak üzere durdu. Ataları kuşaklar boyunca, İngiltere'nin kaderini şekillendirmek ve servetlerini kazanmak için buradan yelken açmışlardı. Howardlar İspanyol Donanması'na karşı Drake ile birlikte, Trafalgar'da Nelson'a bağlı olarak savaşmışlar, ülkelerine Hindistan'ın zenginlikleriyle dönmüş ve okyanusların en uzak kıyılarının haritasını çıkarmışlardı.

Jack önündeki manzaraya bakarken bin yıl önce, Normanların İngiltere'yi işgalinden bu yana bir aile geleneğini sürdürdüğünü hissetti. Cornwall mülkünü Uluslararası Denizcilik Üniversitesi'ne bağışlama kararını veren Jack'in babasıydı, ama IMU da Jack'in düşüydü ve olumlu sonuçlarını görmeye başlamıştı. Malikâne ve müştemilat binaları, yazılım işinde bir kodaman haline gelen eski dost Efram Jacobovich'in cömert katkılarıyla, dünyanın başlıca oşinografi kuruluşlarıyla rekabet eden eski eser araştırma tesisine dönüşmüştü. Delta ağzının yanındaki eski tersane, IMU araştırma gemileri için bir kuru dok tesisi ve sualtı araştırmaları için bir deney havuzu ile birlikte sere serpe uzanan bir mühendislik kompleksi haline getirilmişti. Kompleksin bitişiğindeki ağaçlı tepede de Howard Galerisi'nin şık, neoklasik binası yer alıyordu. Galeride dünyanın başlıca özel sanat koleksiyonlarından biri sergilenmekteydi, ayrıca Akdeniz'deki Kartaca'da bulunan IMU Denizcilik Müzesi'nin gezici sergileri de burada kurulmaktaydı. Daha birkaç hafta önce Jack en çarpıcı sergilerinden birinin açılışını yapmıştı. Önceki yıl yaptıkları kazıdan çıkarılan Bronz

Çağı Minos-Girit gemi batığındaki eşyalar bulunuyordu sergide. Jack, on altıncı yüzyıldan kalma bir çizim odası olup şimdi IMU'nun dünya çapında araştırma, keşif merkezi olarak kullanılan odasına girdiğinde, karşıki duvarda altın diski ve o muhteşem boğa başı heykelini gösteren bez reklam afişini görmüştü.

Birkaç saniye sonra bir Avrupa haritasıyla dönüp ruloyu açmış ve kahve fincanlarının durduğu masaya sermişti. Jack elini haritanın üstünde İskandinavya'dan Karadeniz'e doğru kaydırırken Costas da koltuğunu dikleştirdi.

"Bizanslılar onlara Varangianlar derdi," dedi Jack. "Bizans imparatorunun efsanevi Varangian Muhafız Birliği'nde paralı asker olarak hizmet eden uzun boylu, sarışın, korkunç barbarlar, antik Roma'daki İmparatorluk Muhafızlarının devamı. Hardrada zamanında Varangian Muhafızları tamamen Vikinglerden, yani İskandinavyalı savaşçılardan oluşuyordu ve ünlerini sonuna kadar hak ediyorlardı. Akdeniz'e gelene dek yakıp yıkmış, her şeyi

yağmalamışlardı. Görünüşte Hıristiyan imparatorun askerlerinden pek farklı değillerdi ama aslında, kuzeydeki yurtlarına kanlı öyküler ve ganimetlerle dönen pagan kahramanlarıydılar. Sonra 1204'teki Konstantinopolis Yağması'nda Haçlılar tarafından yok edildiler, çoğu muhafız İngilizdi, 1066'daki Hastings Savaşı'nda Normandiya Fatihi İngiltere Kralı Harald'ı yendiği zaman kaçan Anglosakson savaşçıların torunlarıydılar."

"Yani öbür Harald'ın mı?" dedi Costas.

Jack başıyla onayladı. "1066'da İngiliz tahtına göz dikenlerin hepsinde Viking kanı vardı. Normanlar kuzey insanlarıydılar, bir yüzyıl önce Fransa'ya yerleşen Vikinglerin torunlarıydılar. İngiltere Kralı Harald'ın Anglosakson ataları bile Danimarka ve kuzey Almanya'dan gelmiş göçmenlerdi. Fakat 1066'da krallığa göz dikenler arasında yegâne safkan Viking Norveç Kralı Hardrada'ydı. Aynı zamanda en korkulanı da oydu ve işini, onlarca yıl önce Konstantinopolis'te Varangian Muhafız Birliği'nin komutanıyken öğrenmişti."

Costas eliyle mesafeyi ölçüp başını salladı.Norveç'le arası üç bin beş yüz kilometreden fazla."

"Vikingler batıya doğru, Britanya Adaları'na ve diğer yerleri keşfe çıktıklarında, doğuya da açılmışlardı," diye açıkladı Jack. "İskandinav tüccarlar ta milattan sonra sekizinci yüzyıldan itibaren, Baltık'a dökülen Vistula'dan Karadeniz'e dökülen Dinyeper'e kadar, doğu Avrupa'nın başlıca nehirlerine sızmışlardı. Adı geçmeyen zenginliklerin, Doğu'nun masalsı hazinelerinin peşindeydiler, onları Orta Asya'ya ve İslam dünyasının derinliklerine kadar çeken gümüş ve değerli taş avına çıkmışlardı. Sonunda, bugünkü modern Rusya'nın kökeni olan Rus Viking krallığını kurdular. Kiev'deki kaleleri, Michelgard veya Büyük Şehir dedikleri yere baskın yapacak mesafedeydi. Bu, Dinyeper boyunca yapılacak tehlikeli bir yolculuktu, ama aynı zamanda hayallerinin bile ötesindeki zenginliklere ulaşmanın anahtarıydı."

"Konstantinopolis'e böyle mi geldiler?" diye sordu Costas.

Jack gülümsedi. "Evet. İnanmazsan İskandinav topraklarında ortaya çıkarılan Viking hazinelerine bir göz atman yeterli. Bu hazineler Vikinglerin kürk, köle ve kehribar karşılığında aldıkları gümüş Arap paralarıyla dolu."

Jack, Costas'ın Norveç ile bugünkü İstanbul arasındaki mesafeye hâlâ kuşkuyla baktığını anladı. "Hâlâ ikna olmadıysan şuna bir bak." Costas'a yüzeyi antik yazılarla dolu, cilalı mermerden bir merdiven korkuluğunu gösteren siyah-beyaz bir fotoğraf uzattı. "Kenardaki şu çizgisel sembolleri görüyor musun? Bunlar Viking harfleri, muhtemelen on birinci yüzyıla ait. Tamamen çözülemeyecek kadar yıpranmış durumdalar, ama okunabilen bir isim var. 'Halfdan buradaydı' ya da ona benzer bir şey. Bunun neresi olduğunu tahmin edebiliyor musun?' Her yıl binlerce turist dibinden geçiyor. Antik Konstantinopolis'in göbeğindeki Ayasofya'nın ortasında, yukarıda bir hücrenin üstünde. Halfdan'ın Varangian muhafızlarından biri olduğu kesin sayılır ve tarihe bakılacak olursa, Harald Hardrada'nın adamlarından olma ihtimali bile var."

Tam Jack sözünü bitirdiğinde doğudan giderek artan bir ses yükseldi ve bulutların arasından sıyrılan Lynx helikopter sahildeki piste doğru alçalmaya başladı. "Sana inanıyorum." Costas sırıtıp fotoğrafı geri verdi. "Bence şimdi gidip konuklarımızı karşılamamız lazım."

Birkaç dakika sonra iki adam helikopter pistinin kenarına varmıştı. Bu sırada helikopter ikiz Rolls-Royce Gem turbo motorlarını kapamış ve Lynx'in ana pervanesi yavaşlamaya başlamıştı. Aracın yolcu kabininden dışarı ilk adım atan, deri ceket ve blucin giymiş son derece çekici bir kadındı. Uzun kahverengi saçları gevşek bir topuz yapılmıştı. Maria de Montijo, Jack'in en eski arkadaşlarından biriydi; Maurice Hiebermeyer ile Efram Jacobovich'in de dahil olduğu yakın dostlar grubunun bir parçasıydı ve Cambridge'de öğrenciyken tanışmışlardı. Maria ile Jack zor günlerinde birbirlerine yardım etmiş ve birbirlerine sıkıca bağlanmışlardı. Jack, Maria'nın Altın Boynuz projesine dışarıdan katılımını sağladığından, Hereford

Katedrali'ndeki şaşırtıcı keşiften sonra kadının arayacağı ilk insan olması normaldi.

Önce Jack'e, sonra da Costas'a sarılan Maria'nın esmer İspanyol hatları gülümsemesiyle birlikte aydınlanmıştı. "Jack, Jeremy ile tanışmıştın, Amerikalı doktora öğrencim." Maria'nın ardından yere atlayan zayıf genç adam sarı perçemlerini yüzünden çekip elini uzattı. Birkaç hafta önce Jack yeni bulunan Topkapı elyazmasının çevirisini almak üzere Oxford'daki Ortaçağ Çalışmaları Enstitüsü'nü ziyaret ettiğinde tanışmışlardı. Konstantinopolis'e yapılan Haçlı kuşatmasını ilk ağızdan aktaran el-yazmasında, limana gerilen zincirin tam yeri de bulunuyordu.

Costas, "Ne zamandır Amerika dışındasın?" diye cana yakın bir tavırla sordu.

"Üç yıldır." Jeremy gözlüğünün ardından daha kısa boylu olan adamı süzüyordu. "Princeton'da bekleyen bir bursum var, ama buradan ayrılabilecekmiş gibi görünmüyorum."

"Sorunu biliyorum," dedi Costas. "Ben de uğraşıyorum ama ne zaman gitmeye kalksam bu adam beni burada tutmak için bir sebep buluyor." Başıyla Jack'i gösterip sırıttı. "Neyse ki uluslararası bir örgütte çalışıyorum da, bütün yıl sürekli yağan İngiliz çisentisine maruz kalmıyorum."

"Beyler, izin verirseniz Peder Patrick O'Connor'u tanıştırmak istiyorum." Maria helikopteri gösterince hep birlikte dönüp pilotun yardımıyla inmekte olan kişiye baktılar. Adam, pilotun tulumu ve başlığıyla tam bir çelişki yaratacak biçimde siyah Cizvit papazı cüppesi giymişti ve iki tane eski püskü deri evrak çantası taşımaktaydı. Pilota başıyla teşekkür ettikten sonra uzun, güvenli adımlarla pisti geçip elindeki çantaları yere bıraktı ve Jack'in elini tutup kuvvetle sıktı. "Doktor Howard. Sonunda sizinle tanıştığıma memnun oldum. Maria, bana hakkınızdaki her şeyi anlattı ve tabii ki geçen yıl yaptığınız o önemli keşifleri de televizyondan izlemiştim."

Jack, adamı dikkatle inceledi. Aksanında İrlanda tınısı vardı, ama pekâlâ Bostonlı da olabilirdi. O'Connor'ın dinç bir ellilik olduğunu

tahmin etmişti. Başında kalan saçlar ağarmış ve kısa kesilmişti, ama aydınlık yüzüyle sağlam bedeni, bütün hayatını manastırda geçirmediğini gösteriyordu.

Jack, "Maria erken dönem kilise tarihi üzerine doktora yaptığınızı söylemişti," dedi.

"Dublin Trinity Üniversitesi'nde, sonra da Heidelberg'de," diye yanıt verdi O'Connor. "Sonra da mesleğimi buldum. Yirmi yılımı Orta Amerika'da, daha çok da Meksika'da, Cizvitlerin en iyi yaptığı şeyi yaparak, yani okul inşa ederek, hastalara rahiplik ederek, insanlığın bazen hiç bulunmadığı yerlere insanlık getirmeye çalışarak geçirdim."

"Sonra da yeniden akademi dünyasını buldunuz."

O'Connor başıyla onayladı. "Beş yıl önce. Görev turumu tamamladım ve Vatikan kütüphanesindeki bir işe başvurdum. Ne mutlu bana ki, İlkçağ Bölümü'nde erken dönem yapılar ve arkeoloji uzmanı olarak çalışacağım ısmarlama bir pozisyon oluşturdular benim için. Çalışma alanım

Rönesans dönemine kadar Roma'da Vatikan kontrolündeki her şeyi kapsıyor ve kendi araştırmalarımı yapmak için de bol bol zaman bulabiliyorum. Maria'nın Holdinghamlı Richard ve Mappa Mundi konferansını dinlemek için Oxford'a gitmiştim. Bu, benim özel ilgi alanlarımdan biridir. Konuyla ilgili bir şeyler sunabileceğime inanıyorum."

"Bunun için toplandık zaten," dedi Jack. "Hadi çalışmaya başlayalım."

Terasta çabucak bir kahve ikramından sonra Jack hepsini ofisine aldı. Eski çizim odasını neredeyse boydan boya kaplayan masif ahşap bir masa vardı. Masanın budaklı meşe ağacından yüzeyi Norman istilacılarını İngiltere'ye getirmiş olan gemi kaplamalarından yapılmıştı; bu gemilerin bulunuşu büyük olay yaratmıştı. Jack ne zaman masanın başına otursa kendi atalarının gücünü hissederdi, sanki bir zamanlar yine aynı masaya oturup savaş planları yapan, keşif güzergâhları çizen ataları ona eşlik eder, güç verirdi. Şimdi,

masanın üzerinde paralel cetveller, parşömen kâğıtlar değil yirmi birinci yüzyılın keşif araçları bulunuyordu, yani bilgisayarlar ve iletişim konsolları. Maria bunlara, masanın bir ucuna yaydığı kocaman kahverengi bir dosya eklemişti. Jack ise, masanın öbür ucuna geçmiş, dosyanın yanında açık duran laptopuna bağlı video ekranının yerini ayarlamakla meşguldü.

Mühendislik bölümüne gitmiş olan Costas da nefes nefese yetişti ve arkasındaki kapıyı kapatıp ışıkları kıstı. Maria ile O'Connor ekranın karşısına, masanın ucuna yan yana oturmuşlardı; bir yanlarında Jeremy, diğer yanlarında da Jack ve Costas oturuyordu.

"Sana telefonda söylemediğim bir şey vardı," dedi Maria. "Sana bunu bizzat göstermek istememin nedeni." Ellerini kahverengi dosyaya dayamış, ağır ağır konuşuyordu. "Ben Hereford'dan döndüğümde Peder O'Connor Oxford'daydı ve hemen ona başvurdum. Kendisi, göreceğiniz şey konusunda önde gelen otoritelerden biridir."

Tam Maria dosyanın kapağını açmak üzereyken O'Connor ellerini onun ellerinin üstüne koydu. "Burada konuşacaklarımız sır olarak kalmalı," dedi alçak sesle. "Bu hikâyenin gazetelerin baş köşesine geçeceği günler gelebilir ama o zamana dek en küçük bir sızıntı bile her şeyi mahveder. Ve sadece arkeolojiden söz etmiyorum. Burada hayatlar da söz konusu, belki de sayısız hayat."

Ellerini Maria'nın ellerinden çekip diğerlerine baktı, herkes anlayışla başını sallıyordu. Maria, ona bir daha göz atıp dosyanın kapağını kaldırdı ve beyaz sert bir panonun üstündeki koruyucu kâğıt ortaya çıktı. Koruyucu kâğıdı da kaldırınca Maria'yı iki gün önce katedralin kayıp odasında hayretten donduran görüntüyle karşılaştılar. Costas ile Jack daha iyi görebilmek için ayağa kalkarken Costas bir hayret ıslığı çalmıştı. Parşömen aşağı yukarı bir metrekare kadardı ve düzeltilip saydam bir poliüretan yaprağın altına yerleştirilmişti. Tozlu katedral odasında yedi yüz yıl geçirdiği halde mürekkep hâlâ koyuydu ve haritanın dış hatları net bir şekilde korunmuştu.

Jack, "Müthiş," diye mırıldandı. "Mappa Mundi'yi çok uzun zamandır görmemiştim ama çok benziyor. Akdeniz'in T biçimini ve kıtaları bölen Kızıldeniz'i, üstte Asya'yı, ortada Kudüs'ü rahatça görebiliyorsun. Hatta Avrupa ile Afrika bile doğru yerlere yazılmış."

O'Connor başını salladı. "Bunun Holdinghamlı Richard'ın örneği olduğundan eminim. Lincoln'de yaptığı taslak bu, sonra kopyalanmış ve Hereford'daki tezyin ustası tarafından süslenmiş. Şimdi sol alt köşeye bakın."

Jack, Maria'nın gösterdiği zarif yazıları ve çizimi çoktan fark etmişti ama önce haritanın bütününü kavramak istemişti. Şimdiyse dünyanın batı kenarının ötesindeki görüntüyü yakından inceliyordu, bitmiş haritanın bu noktasında yer alan ithaftan son derece farklıydı bu görüntü.

"Tanrım, bunlar gerçekten de eski Cermen alfabesinin harfleri," dedi heyecanla. "Biraz pas tutmuşum ama öyle olmalı." İki yazıttan daha kısa olanını göstererek Jeremy'ye bakmıştı. Jeremy başıyla onaylayıp ezbere okumaya başladı.

"Kralımız Harald Sigurdsson ve bütün adamları Michelgard hazineleriyle buralara ulaştılar. Burada Valhalla 'da Thor ile kutlama yaptılar ve son Ragnarok Savaşı'nı beklediler."

"Ragnarok zamanın sonunda, Valhalla'daki savaşçıların son zafere ulaşmaya çalışacakları mitolojik savaş," dedi Maria. "İkinci yazıt ve çizim de hemen hemen Vinland Haritası'nın aynısı, MS 1000 civarında Leif Eiriksson tarafından keşfedilen Grönland'ın ötesindeki kıyıları gösteriyor. Sigurdsson, Harald Hardrada'nın aile adıydı. Yazıtta, aslında Hardrada ile adamlarının, ilk Vikinglerin yol göstermelerinden bir veya iki kuşak sonra Amerika'ya ulaştıklarından söz ediliyor."

Jack, "Ve de Michelgard'ın, yani Konstantinopolis'in hazineleriyle," diye heyecanla mırıldandı. "O yüzden buradayız. Sadece neleri götürdüklerini bilmek isterdim. Bir gemi dolusu klasik bronz olması mümkün değil bence."

"Şu eski Cermen harflerine daha yakından bakın," dedi O'Connor. "O zaman burada olmamızın asıl nedenini anlayacaksınız."

Jack metni en altından üstüne doğru, yani mürekkebin daha net olduğu alt satırlardan yukarıda daha soluk olduğu yere doğru taradı. Sembollerfuthark'm, yani adını ilk altı harfinden alan ve şekillerle ifade edilen eski Norveç alfabesinin standart harfleri gibi görünüyordu. En baştaki sembole gelene dek beklenmedik bir şey göremedi. İlk baştaki sembol, süslü elyazmasının başlangıç harfiymiş gibi azıcık daha büyüktü.

Jeremy'nin uzattığı büyüteci aldı ve daha yakından incelemek üzere eğildi. "Bu kesinlikle garip bir harf," dedi. "Yandan yukarı kıvrılan kollarıyla *futhark'ın* F harfini anlatan sembolüne benziyor, ama bunda iki yerine üç kol var ve simetrik olarak diğer tarafa da kollar yapılmış."

Jeremy sabırsızlıkla başını salladı. "Bir an için o harfleri unutun. Özgür düşünün."

Jack kafasını kaldırıp ifadesiz bir yüzle Jeremy'ye baktı ve sonra yeniden eğildi. Birdenbire ağzı açıldı, neredeyse büyüteci düşürüyordu.

"Menora."

Bir süre sessizlik oldu, sonra, "İlk fark eden Jeremy oldu," dedi Maria. "Ben tamamen bu olağanüstü haritaya dalıp gitmiştim."

"Anlaşılabilir bir durum," diyen Costas, Maria'ya gülümsedi.

"Babamın ataları Sefarad Yahudilerindendi," diye alçak sesle cevap verdi Maria. "Sizin Haçlıların Kutsal Topraklar'ı kurtarmaya kalkışmasından kısa bir süre sonra Hıristiyan kral tarafından İspanya'dan koyulmuşlardı. Tarihin en büyük ironilerinden biri."

Jack yavaşça yerine oturdu, suratı sersemlemiş bir akıl erdiremeyişin resmi gibiydi.

O'Connor laptopu kendine doğru çekip bir CD yerleştirdi. "Araya girdiğim için kusuruma bakmayın," dedi. "Ama menora'dan söz

ediyorsak, tarihçesiyle ilgili bir şeyler bilmemiz lazım. Yahudilerin kayıp Tapınak hazinesi de kişisel tutkularımdan biridir."

4

Birkaç saniye sonra, masanın öbür ucundaki ekranda harikulade bir antik Roma görüntüsü belirdi. Ön planda birkaç kat yüksekliğinde, orantıları mükemmel mermer bir kemer yükseliyordu, aşınmış yüzeyi rölyeflerle süslüydü. Kupaları, bayrakları, defne yaprağından çelenkleri ve kürelerin üstündeki zafer kanatlarını görebiliyorlardı. Arkada ise Colosseum'un muazzam kat kat cephesi görünüyordu.

O'Connor, "Flavian imparatorluk hanedanının en uzun dayanan bırakırları Vespasian ile oğulları Titus ve Domitian'dan kalanlardır," dedi. "Titus Kemeri, Roma'nın ortasındaki Kutsal Yol'un üzerine kuruludur. Colosseum ise Yahudi Savaşı'nın ganimetleriyle finanse edilmiş ve MS 80'de Titus tarafından resmen açılmıştır. Neron'un Colossus'unun yanına inşa edilmiş, amfitiyatroya adını veren bronz kakmalı muazzam bir yapıdır."

"Ama ortaçağa kadar öyle değildi," diye Jeremy araya girdi. "Colosseum adı ilk kez milattan sonra sekizinci yüzyılda Kutsal Bede'nin *Historia Ecclesiastica Gentis Anglorıım* 'unda ortaya çıkmıştır." Saf saf gruba baktı. "Bu da Hereford Kütüphanesi'ndeki buluşlarımızdan biri."

"Yahudi Savaşı," dedi Costas. "Muazzam ölçekte başka bir tecavüz ve yağma bahanesi miydi?"

"Roma standartlarına göre bile oldukça feciydi," diye O'Connor cevap verdi. "Muhtemelen MS 66 ile 70 arasında süren bu savaşta, Nazi Soykırımı'ndakinden bile fazla Yahudi katledilmiştir. Bunlar ya

savaşta öldüler ya da savaşın ardından üç yıl daha süren cezalandırma çılgınlığında kılıçtan geçirildiler. Fakat hikâye sandığınızdan daha da karmaşık. Yahudi devleti Roma'nın yönetimi altında olmaktan alışılmadık ölçüde memnundu ve imparatorlarla aralarında yakın bağlar vardı. Yahudi Kral Herod Agrippa Roma'da eğitim görmüştü ve imparator Claudius'un dostuydu. Bir kuşak sonra, Yahudi tarihçi Josephus, Vespasian'ın sırdaşı haline gelmiş ve ayaklanma sırasında Roma tarafına geçmişti. Kötü bir ünü vardır, çünkü Yahudiler onu asla affetmemiştir, ama savaşın ve MS 71'de Roma'da yapılan zafer kutlamalarının tek görgü tanığı olarak yazdıkları paha biçilmezdir."

"Ve kemer?" .

"Daha önceki bir kemerin yanına, zafer alayının forumda bekleyen kalabalık tarafından görüldüğü ilk noktaya yapılmış." Bir tuşa dokundu ve ekran geçidin üzerinde yükselen kemerin alnındaki bir yazıya odaklandı. *"Senatus Populusque Romanus,"*diye okudu. *"Senato ve Roma halkı, Kutsal Titus'a, Kutsal Vespasian'ın oğlu, Vespasian Augustus'a.* Bu da gösteriyor ki kemer, kardeşi Titus'un ardından MS 81'de tahta geçen imparator Domitian tarafından ithaf edilmiş. Ncron gibi birkaç kötü üne sahip istisna dışında, kutsal unvanı sadece ölümlerinden sonra imparatorlara verilirdi. Kemerin tavanında Titus'un büyük bir kartalın sırtında göğe yükselirken tanrılaştırılmış hali bile gösterilmiş."

Jack, "Zafer töreni bir aile işiydi," diye ekledi, menora sembolünü görünce geçirdiği şoku atlatmış gibiydi. "Geleneğe göre, o anda Vespasian imparator olarak günün asıl galibiydi, ama Roma Senatosu, zafer kazanmış bir general olarak Titus'un da galip ilan edilmesine karar vermişti. Domitian da kardeşinin ve babasının şanlı zaferini onurlandırarak kendi prestijini artırıyordu."

O'Connor görüntüleri art arda geçirmeye başladı, her görüntü onları kemere biraz daha yaklaştırıyordu, sanki Colosseum yönünden çıkmış Kutsal Yol'da yürür gibiydiler. Kemerin altına geldiklerinde, antik Roma'nın kalbini, parçalanmış sütunlarıyla eski forumdaki kalıntıları, mahkemelerden kalan izleri, tapınakları ve

Senato Binası'nın yalın tuğla duvarlarını görebiliyorlardı. Forumun ötesinde, Michelangelo tarafından yapılan ortaçağ sarayının ve modern Roma semalarını savurganca işgal eden Vittorio Emanuele Anıtı'nın altında kalmış olan Jüpiter Tapınağı'nın temelleri vardı.

O'Connor, "Şimdi işin inanılmaz yanına geldik," diyerek gerilimi tırmandırdı. "Benim için eski çağ tarihini Colesseum'daki arenadan bile fazla canlandıran nokta burası. Kemerin altında durunca sanki iki bin yıl önce mermere kazınanlar sonsuza kadar canlanmış oluyor. Galiplerin büyük coşkusunu, kalabalığın güçlükle zapt ettiği çılgınca duyguları, esirlerin dehşetini olduğu gibi hissedebiliyorsunuz. Davul gümbürtülerini, tören alayının ayak seslerini duyabiliyorsunuz. Her seferinde tepeden tırnağa ürperiyorum."

Aşınmış bir rölyef panosunun önünde durdu. "Kemere doğru gelirken geçidin sağ duvarında, foruma dönük," diye açıkladı. "Titus'u görebilirsiniz, bir *quadriga'ya,* yani dört atlı, iki tekerlekli bir savaş arabasına binmiş, Roma tanrıçası tarafından götürülüyor. Arkasından gelen rahipler uzun baltalar, *fasces'ler*[-] taşıyorlar, Jüpiter Tapınağı'nın basamaklarında tosun kurban edecekler onlarla."

Yine tuşa dokundu. "Ve bu da duvarın sol tarafında."

Herkes dikkatle ekrana bakarken O'Connor arkasına yaslandı. Görüntüdeki rölyef parçalanmış ve ufalanmıştı, ama orta kısmı yeterince belirgindi. Roma rölyef oymacılığının şaheserlerinden biriydi. Sağ tarafta üç açıdan görünen ve tepesinde bir savaş arabası bulunan bir zafer kemeri vardı. Arka planda, her zamanki gibi yukarıdan başlayan duvar yazıları görünüyordu. Bir zamanlar savaşta bozguna uğrayan insan ve kent adlarını gösteren kitabede şimdi yer yer boşluklar vardı. Yazıtların altında, neredeyse iki bin yıl boyunca bir halkın en kutsal tapınağını yeniden inşa etme gayretini ve bütün gücüyle bunu engellemeye yemin etmiş düşmanlarının azmini körükleyen bir görüntü vardı. Başlarında zafer çelenkleriyle tunik giymiş bir alay asker, herkes görsün diye yukarı kaldırdıkları süslü bir nesneyi taşıyordu. Kemere doğru olan sağ tarafta ise borazanlarla süslenmiş bir masa, yani Yahudi Tapınağı'nın büyük

sunağı vardı. Solda, ön planda tanıdık devasa bir nesne görülüyordu. Her iki yanda yarım daire şeklinde yukarı doğru kıvrık ve aynı hizada biten üçer kolu olan, gövdesi yukarı doğru gittikçe incelen, o da kollarla aynı hizada biten süslü bir şamdana benziyordu.

Costas alçak sesle bir ıslık daha çaldı. "Şamdana bakın."

Heyecanını güçlükle bastıran O'Connor, "Menora," dedi. "Yahudiliğin en saygın sembolü, Tapınak'taki sunağın tam önüne yerleştirilmiş. Menora Tann'nın ışığını temsil eder ve geçmişi ta yedi kollu Hayat Ağacı'na kadar uzanır. Tapınak menora'sı Yahudi halkının en kutsal hazinelerinden biriydi, Eski Ahit'ten hemen sonra gelirdi."

"Ne kadar eski?" diye sordu Costas.

"Tapınak menora'sının, Tanrı dağda Musa'yı kutsarken oradaki taşınabilir tapınakta bulunan menora olduğuna inananlar var," dedi O'Connor. "İnanışa göre Tanrı menora'yı Musa'ya alevler içinde indirmiş ve o kutsal ışık saf altına dönüşmüş. Menora'dan ilk olarak *pentateıich'da,* yani Yahudilerin Eski Ahit'inde söz edilir. Tanrı, Göç Kitabı'nda İsrailoğullarına, açık havadaki mabetlerinin, Romalıların gelişinden bin yıl önce Kral Süleyman'ın Kudüs'te inşa ettiği Tapınak'ın en kutsal yerine böyle şamdan koymalarını emretmiştir." Gözlerini kapatıp ezbere söylemeye başladı. *"Ve saf altından birsamdan yapacaklar. Ve bu şamdanın iki yanından altı kol uzanacak; kolların üçü bir yanından, üçü öbür yanından çıkacak. Ve böylece yedi tane kandil olacak ve etrafı aydınlatmak için bu kandilleri yakacaklar. Bu şamdan bir talent'lik saf altından imal edilecek."*

"Bir talent ha." Costas düşünceli bir tavırla çenesini ovuşturdu. "Ne kadar yani?"

O'Connor, "İncil'e göre talent yaklaşık otuz dört kilograma denk geliyor," diye cevap verdi. "Ama bunu gerçek bir değer olarak kabul etmeyin. Genelde bir talent en büyük ağırlığı ifade etmek için

kullanılırdı ve Eski Ahit'te de muhtemelen insanların ellerinde bulunan en büyük ağırlığı temsilen kullanılmıştı."

"En azından on Romalı asker taşıyor, beş bir yanda beş öbür yanda." Costas ekrandaki görüntüye bakıyordu. "Kaidesi en az bir metre var ve sanırım o da altından. Eğer bu şekiller kemere zaferden on yıl sonra kazıldıysa, Roma'da bunun aslını görmüş pek çok insan olmalı, yani bir abartı yapıldığını sanmıyorum. Bence kaidesiyle birlikte toplam yüz yetmiş kiloluk, yani en azından dört, beş talent'lik bir altına bakıyoruz şu anda. Bugünkü külçe değeri üzerinden milyonlarca dolar eder."

O'Connor, "Buna paha biçilemez," diye kestirip attı. "Bir ulusun sembolü bu. Hiç kimse menora'yı sadece parasal açıdan değerlendirmez."

"Ama işin özü kesinlikle bu." Jeremy dönüp O'Connor'a baktı, sesinde gergin, ama inatçı bir tını vardı. "Vikinglerin ulusal sembole aldırdıkları filan yoktu. Costas işin parasal yönüne bakmakta haklı. Viking yurdunda külçeler esas olarak gümüştü ve altının muazzam bir itibarı vardı. Viking hazinelerinde bile zar zor bulunurdu. Yüz yetmiş kiloluk altın, Harald Hardrada'yı İskandinavya'nın en güçlü adamı yapardı. Dolayısıyla da hızlı bir yağma fırsatı çıkınca, o ve adamları taşıyabilecekleri en büyük altına göz dikmişti. Menora'yı Romalılar yerine Vikinglerin taşıdığını düşünürseniz, neredeyse bin yıl sonra Altın Boynuz'da fırtınalı bir gece gözünüzün önüne gelir."

Jeremy konuşurken Jack de başını sallıyordu, genç adamın bilgisine duyduğu saygı giderek artmaktaydı. "Olağanüstü bir görüntü. Fakat Vikinglere geçmeden önce, menora'nın Konstantinopolis'e nasıl geldiğine bir bakalım."

Yarım saat sonra Jack ile Maria nehrin denizle birleştiği yerden bir taş atımı mesafede, uçak hangarı büyüklüğünde bir yapının önünde duruyorlardı. O'Connor, IMU'nun veritabanında bazı kilit referanslara bakmak için ara istemiş, Jack de bu fırsatı diğer ikisini kampusta kısa bir tura çıkarmak için kullanmıştı. Mühendislik kompleksine tam zamanında ulaşıp ana yükleme bölmesinin

kapısının kayarak açılmasına ve arkası düz bir kamyona yüklenmiş garip bir aygıtın ortaya çıkmasına tanık olmuşlardı.

Bir ses, "Son bebeğim bu," diye seslendi. "Gelin de göstereyim size."

İçeriye bakınca Costas'ın kamyonun arkasındaki bir ekibin başında olduğunu gördüler, tulumuna yeni bir yağ ve kir tabakası bulaşmıştı. O da O'Connor'la aynı anda izin isteyip kalkmıştı ve şu anda kendini tamamen işine vermişti. Hangarda tam bir teknik proje cümbüşü vardı, bazı işler çizim panosundaydı bazıları ise belli ki deney aşamasına gelmişti. Bir kaynak makinesinin ışığında Jack daha altı ay önce*Seaquest'in* batığından kurtulmasını sağlamış olan ADSU'nun,[-] yani İleri Derin Deniz Antropodu'nun hırpalanmış halini gördü. Diğer tarafta da Costas'la ikisinin Atlantis'in çökeltiyle sarmalanmış duvarlarını keşfettikleri tek kişilik denizaltılar, yani Aquapod'lar sıralanmıştı. Denizaltıların metal kaplamalarında hâlâ Karadeniz'in sülfürlü sularının sebep olduğu sarı çizgiler görülüyordu.

"Neredeyse hazırız," diye seslendi Costas. "Son bir sistem kontrolü yapıyoruz sadece."

Jack ile Maria peşlerinde Jeremy ile çeşitli donanımların ve yarı bitmiş durumdaki projelerin arasından Costas'a doğru ilerlediler. Costas bir jeneratörün kapatılması için elini kaldırdı ve korkunç ses sustu. Sonra da eliyle Jack'in grubunu aygıtın yanına çağırdı, yüzü heyecanla parlıyordu. Maria ile Jeremy'ye, "Altın Boynuz'da çekilmiş fotoğraflarımızda buna benzer bir şeyler görmüş olabilirsiniz," dedi. "Deniz yatağında ortaçağ katmanlarına ulaşmak için kullandığımız dip delgisi. Ona dağ gelinciği diyorum ama buna henüz bir isim koymadım. Aslında onunkine benzer bir iş yapıyor bu da. Farkı keşfedebildiniz mi?"

"Durun bir bakayım." Jeremy uzanıp aygıtın burnunu incelemeye başladı. Homurdandı, kızağın altına bakmak için eğildi ve tüvit ceketine bulaşan yağa aldırmadan tekrar doğruldu. Gözlüğünü alnına kaldırıp, gözlerini kısarak Costas'a baktı. "Bu buzu deliyor."

"Çok iyi." Costas kaşlarını kaldırıp Jack'e göz kırptı. "Devam et."

"Etrafını elektrikli bir madde çeviriyor," dedi Jeremy. "Sanırım bu, muhtemelen seramik bir matris içinde yarıiletken malzemeler kullanarak aşırı ısıtılmış bir madde. Ve arkadaki şu kutu da yüksek enerjili bir lazer cihazına benziyor."

"Etkilendim. Bir ortaçağ tarihçisi için oldukça iyiydi. Yanlış iş seçmişsin."

"Rodos bursum için başvurduğumda ya mühendislik ya da Anglosakson, Eski İskandinav ve Kelt dilleri olması gerekiyordu. Epey tutucu bir okuldu."

"Kısa çöpü çekmişsin demek ki."

Maria, "Hiç de öyle değil," dedi. Hepsi güldü ve Jeremy pişmanlıkla aygıta baktı. Costas yağlı ellerinden birini Jeremy'nin omzuna koyup Jack'e döndü.

"Bu akşam hava yoluyla gönderiyoruz,",dedi, artık ciddileşmişti. "Birkaç dakika önce James Macleod'dan bir telefon geldi, buz durumu mükemmelmiş. Bir iki gün sonra yaz erimesi işi çok riskli hale getirebilir. Yarın sabah donanımı görmek üzere Grönland'a uçuyorum ben de. Ve bir şey daha var. Buzda eski bir geminin kaplamalarını gördüğünü iddia eden Grönlandlı bir ihtiyardan söz etti. İkinci Dünya Savaşı öncesi bir Avrupa sevkıyatıyla ilgili bir şeymiş. Macleod, senin mutlaka adamla konuşman gerektiğini söylüyor, hem de bir an evvel. Belli ki adam son demlerini yaşıyormuş. Biliyorum İstanbul'a gidişini geciktirir ama belki bir uğramak istersin."

Tekrar ofise dönmüş olan Jack cep telefonunu kapadı ve koltuğunu toplantı masasına doğru çevirdi. *Sea Venture'ûa* bulunan Maurice Hiebermeyer ve Tom York'la yaptığı konuşmadan sonra, Altın Boynuz'daki kazının onsuz kırk sekiz saat daha idare edebileceğine inanıyordu. En büyük ödülün başka bir yerde, akıllarının ucundan bile geçmeyen bir yerde yatıyor olabileceğini artık biliyordu, ama yine de Altın Boynuz hayal bile edilemeyecek tarihi değere sahip hazineler barındırıyor olabilirdi. Topun ve zincirin

bulunmasından sonra ekip coşmuş, limandaki çökeltiyi aşabilmek için sondayı kullanmaya başlamıştı bile. Kuşkusuz sonda ıskalayabilir ve trompetlerin çalınması için aradan günler geçmesi gerekebilirdi.

"Pekâlâ," dedi. "Ne buldunuz?"

O'Connor önünde açık olarak masaya kapatılmış küçük, yeşil kapaklı bir kitapla oturmaktaydı. Kitabın bir yüzünde Yunanca bir metin, öteki yüzünde ise İngilizce yazılar vardı. Costas özür dilemişti ama Maria ve Jeremy, masada Jack'le beraber hevesle oturuyorlardı.

O'Connor, *"Yahudi Savaşları* kitabında Josephus, Vespasian'ın hazineleri Jüpiter Tapınağı'na kilitlediğini anlatıyor," diye söze başladı. "Ancak biz bunların, Vespasian'ın hüküm sürdüğü birkaç yıl içinde yapımı tamamlanan Barış Tapınağı'na aktarıldığını biliyoruz. Sonraki yüzlerce yıl boyunca menora'nın hiç sözü geçmiyor."

"Ama imparator her fırsatta, kentte yapılan törenlerde, kutlamalarda ganimetlerini göstermeyi istemiştir mutlaka," diye itiraz etti Maria.

Jack, "Vespasian Roma imparatorluk değerlerine aşırı derecede bağlı biriydi," diyerek araya girdi. "Fetih, istikrar, inşa etmek. Gençliğinde Britanya'nın fethi sırasında bir lejyona komuta etmişti, imparator olarak da eski Kudüs'ün fethini idare etti. Sonra Neron'un feci yönetimi yüzünden sarsılan imparatorluğa istikrar kazandırdı. Ve sonunda tüm enerjisini tamamen inşa etmeye odakladı. Barış Tapınağı, forumdaki anıtlar, MS 64'te Neron zamanında çıkan büyük yangında harap olmuştu. Vespasian'ın da artık zaferlerini ilan etmeye ihtiyacı yoktu."

"Bundan fazlası da olabilir," dedi O'Connor ihtiyatlı bir tavırla. "Biliyorsunuz, Josephus kitabında zafer karşılığında sadece Simon'un idamından söz ediyor. Bu karizmatik Yahudi lider, zincire vurulup Roma'ya getirilmişti. Fakat kadın, erkek, çoluk, çocuk diğer yüzlerce Yahudi esirin akıbetinden hiç bahsetmiyor. Bunda bir gariplik var. Bazılarımız törenin sonunda çılgınca bir katliam

yaşandığına inanıyoruz, yani öylesine feci bir manzaraydı ki, Josephus kendinde bunu tarif edecek gücü bulamamıştı. Ne de olsa bu insanlar kendi halkıydı ve Josephus inançlarından asla vazgeçmemişti. Olayları gören Vespasian da tepkiliydi. İmparator katı bir eski askerdi, her Romalı gibi düşmanlarına karşı merhametsizdi ama aynı zamanda, sebepsiz yere kan dökülmesinden nefret etmesiyle ünlüydü. Belki de bir kehanet uydurup Yahudi zaferinin bir daha asla kutlanmaması için bahane olarak kullanmış, rahiplerine gizlice menora'yı sonsuza kadar kilit altında tutmalarını emretmişti."

"Sonra da izler kayıplara karıştı," dedi Maria.

"Tek yapmamız gereken Procopius'a bakmak." O'Connor önündeki kitabı gösterdi. "Procopius, Bizanslı general Belisarius, Roma'yı milattan sonra beşinci yüzyılda batı eyaletlerini işgal eden Vandallardan ve Gotlardan kurtardıktan sonra Roma İmparatorluğu'nun son kez büyük bir birleşme denemesi yapışına tanık olmuştu."

Jack, "Menora'nın o kadar uzun süre el değmeden Roma'da kalabilmesi beni şaşırtıyor," dedi. "O çağlar barış ve uyum çağları sayılmazdı. Mesela Commodus'u, Marcus Aurelius'un deli oğlunu düşünün. Kendini Tanrı Herkül sanıyordu ve imparatorluk hazinesinin çoğunu gladyatör yarışmaları için harcamıştı. Ya da üçüncü yüzyıldaki anarşiyi hatırlayın, elli yılda otuzdan fazla imparator gelip geçmişti. Barış Tapınağı'nda savaş ganimetlerinin saklandığını herkes biliyordu ve tahta çıkan her yeni hak sahibi, paralı askerlerine ödeme yapacak altın bulmak için mutlaka hazinenin kapısına dayanıyordu."

"Kesinlikle." O'Connor duraksadı, sonra delici bakışlarını Jack'e yöneltti ve sesini alçalttı. "Söylediklerimin bu dört duvar arasında kalmasını bir daha istemek zorundayım. Cevap Titus Kemeri'ndeki şu görüntüden bize bakıyor. 1970'lerde bir koruma ekibinin yaptığı sonar araştırması tavanda gizli bir oda olduğunu ortaya çıkardı, tam ithaf yazıtının arkasında."

Jack'in ağzı açık kalmıştı. "Menora'nın kemerin içine saklandığını söylemek istemiyorsunuz, değil mi?"

O'Connor bir daha duraksadı ve sonra cüppesinin içinden kahverengi bir zarf çıkardı. "Titus Kemeri'nin, ortaçağda, pagan olan her şeyin üzerine papalık otoritesinin damgasını vurmak için kilise tarafından takdis edilen pek çok antik Roma anıtından biri olarak Vatikan'ın kontrolünde bulunduğunu bilen çok azdır. Vatikan İlkçağ Bölümü'ndeki selefim o odayı açtırmak için defalarca girişimde bulunmuş, ama her seferinde başvurusu kardinaller tarafından geri çevrilmiş. Vatikan'dan sürülmesinin başlıca nedeninin bu ısrarcılığı olduğundan eminim. Geçen ay kemerde sürdürülen restorasyon programı sırasında ben bu işi becerebildim. Bir akşam kontrol şefiyle ikimiz araştırma yapmak üzere iskeledeydik ve odaya bitişik taşlardan biri yerinden çıktı. Kazaydı tabii ki, anlamışsınızdır."

O'Connor zarftan bir fotoğraf çıkarıp masada kaydırırken Jack kaşlarını kaldırdı, ona bakmakta olan O'Connor'ın eli bir an için fotoğrafın üzerinde kalmıştı. "Burada söz konusu olan sadece benim işim değil. Dahası var, çok daha fazlası var."

Jack fotoğrafı alırken Maria ve Jeremy de boyunlarını uzatmışlardı. Küçük bir odanın içinde flaşla çekilmiş bir görüntüydü; oluşan kahverengi ve yeşil çizgiler odanın pürüzsüz duvarlarını solduruyordu. Yerde çürümüş, parçalanmış tahta ve kumaş yığınları vardı. Eski çağlarda yağmalandıktan sonra ilk kez açılan bir Mısır firavun mezarını andırıyordu.

"İçeri girmeyi ve o yerdekilerden bir avuç almayı başardım, sonra da gizlice analiz ettim," dedi O'Connor sakin bir sesle. "Ağaç, Tevrat'a göre Musevilerin çöldeki seyyar mabetlerini yapmak için kullandıkları ağaç, muhtemelen akasya. Herhalde ağır bir yükü taşımak için sedye gibi bir şey imal etmek üzere kullanılmış. Ve kumaşlar da Lübnan kıyılarında bulunan dikenli deniz salyangozundan elde edilen çok değerli bir boyayla boyanmış, koyu kızılımsı mor ipekli."

Maria, "Aman Tanrım," diye mırıldandı. "Tapınak Perdesi, En Kutsal Bölümü Tapınak'ın geri kalanından saklamak için kullanılan kutsal perde."

O'Connor başıyla onayladı. "Muhtemelen Romalılar menora'yı ve altın masayı sarmak için kullanmışlar."

"Yani onca zaman hep kemerin içinde, rölyefteki menora sembolünün tam arkasındaymış." Jack hayretler içinde başını sallıyordu. "Rahipler sadece bir taş atımı mesafedeki Barış Tapınağı'ndan gece karanlığında gizlice getirmiş olmalı oraya."

"Ve yüzlerce yıl sonra, belki barbarların istilasında kendi kellesini kurtarmak için yaptığı pazarlıkta bir muhafız sırrı ifşa etmiş," dedi O'Connor. "Roma önce Alaric komutasındaki Gotlar tarafından MS 41ü'da, sonra da Vandallar tarafından 455'te yakılıp yıkıldı. Procopius'a göre, Vandal Kralı Giseric Yahudi hazinelerini ele geçirmiş ve Kuzey Afrika'daki Kartaca'ya götürmüş. Bizanslı General Belisarius 533'te Kartaca'yı Vandallardan alınca, o da hazineleri gemiyle Konstantinopolis'e taşımış. Procopius, Bizans İmparatoru Justinian'ın dini inançlarına yenildiğini ve hazineleri Kudüs'e iade ettiğini anlatıyor, ama ben bunun tek kelimesine bile inanmıyorum. Tapınak hazinelerinin bir daha Kutsal Topraklar'a döndüğünü gösteren hiçbir güvenilir kayıt bulunmuyor."

"Yani menora gerçekten de Konstantinopolis'teymiş." Maria dikkatle O'Connor'u süzdü. "Onların Kudüs'e dönmüş olduğu hikâyesi bir tür gizleme, yanlış yönlendirme çabası olabilir mi?"

"Olabilir," diye cevap verdi O'Connor. "Procopius Konstantinopolis valisi olmuştu ve Justinian'ın gizli meclisine üyeydi. Pagan Roma'ya ait ayinler ve inançlar Hıristiyanlık döneminde de pekâlâ sürüyor, altın çağın imparatorları saygıyla anılıyordu. Belki de Vespasian'ın menora'yı gizleme emri yüzyıllar sonra bile geçerliydi ve hazinelerin Kudüs'e döndüğü hikâyesi, onların Konstantinopolis'te olduğunu gizlemek için uydurulmuştu. Ve Bizanslılar sırf Hıristiyan oldular diye, Yahudilere Vespasian zamanındaki Romalılardan fazla sempati beslemiyorlardı. Ben menora'nın bir beş yüz yıl daha kilit altında kaldığına inanıyorum, belki de Justinian'ın Konstantinopolis'teki yeni katedrali Ayasofya'nın mahzenlerinin derinliklerinde saklandı."

"Yahudi hazinelerinin Roma'dan hiç çıkmadığına inananlar da var, papalık yetkililerinin onları alıp bugüne kadar Vatikan'da sakladığını düşünüyorlar." Jack bildiklerinin ne kadarını açıklayabileceğini merak ederek delici bakışlarla O'Connor'u izliyordu. "Barbar istilalarından bile önce, milattan sonra dördüncü yüzyılda Konstantin'in Hıristiyanlığı kabul edişinden az sonra, kilise Roma'daki tapınakları almaya ve tapınaklardaki antik eserleri toplamaya başlamıştı."

O'Connor cevap vermeden önce bir an durdu, sesi sakin ama ihtiyatlıydı. "Vatikan'ın bilinmeyen, kuşaklardır kimsenin görmemiş olduğu paha biçilmez hazineleri sakladığı doğrudur. St. Peter'ın altındaki yeraltı mezarlarının, benim bile görmediğim geçitlerinde kilit altında tutuyor onları." Ciddi bir ifadeyle Jack'e baktı. "Fakat menora'nın onların arasında olmadığına sizi temin ederim. Eğer orada olsaydı ben buraya gelmezdim. Papalık yetkililerine gizlilik yemini ettim. Tarihimizi hatırlayın. Kudüs Tapınağı'nın hazineleri Hıristiyanlığın en yüce zaferini temsil ederdi, Yahudilerin İsa'nın öldürülmesi için işbirliği yapmasının cezası olurdu.

Eğer onlar elimizde olsa bu, dünyanın en iyi korunan sırrı olurdu. Tek bir kelime sızsa savaş çıkardı."

Jeremy kuşkuyla, "Savaş mı?" dedi.

"Vatikan'la İsrail arasındaki ilişkiler tamamen kopardı. Yahudilerle Hıristiyanlar arasında çağlar boyu süren düşmanlık bütün dünyayı galeyana getirir, anti-Semitizm ile aşırı Siyonizmi korkunç boyutlara vardırırdı. Eğer bu hazine Kudüs'e dönmüş olsa, Ortadoğu'da uzun zamandır korkulan son aşamaya gelinirdi. Bazı Ortadoks Yahudiler, menora'nın Kudüs'e iade edilmesinin, şimdi El Aksa Camisi'nin bulunduğu yerde, yani İslamın en kutsal bölgelerinden birinde Tapınak'ın yeniden inşa edilmesinin ilk adımı olacağına inanıyor. Menora İsrail'in yazgısına iyice güvenmesini sağlayacak, köktendincileri güçlendirecek ve tereddüdü olanları ikna edecek. Ve Arap dünyası da isteklerini görüşmelerle elde edemeyeceğine yüzde yüz inanacak."

"Nazilerin onu asla Roma'da aramamış olması da önemli," dedi

Jack.

"İkinci Dünya Savaşı kilise açısından karanlık bir dönemdi," dedi O'Connor katı bir tavırla. "Papa, Hitler'e Vatikan'a saldırması için asla bahane yaratmadı. Ama o zamandan beri kapımıza dayanmış olan bir sürü başka grup var. Siyonist fanatikler, komplo teorisyenleri, Kutsal Kâse'yi bulmak üzere olduklarına inanan hazine avcıları. Sizi temin 'ederim ki hepsi de yanlış iz peşinde."

Tam o anda dışarıda telaşlı bir koşuşturma oldu ve Costas odaya daldı. "Böldüğüm için özür dilerim," dedi soluk soluğa. "Fakat bunu görmen gerektiğini düşündüm." Jack'in yanına gelip bir kâğıt parçası uzattı. "Hani şu Altın Boynuz'da zincirle birlikte bulunan tahta parçalarını hatırlıyor musun? Biraz garip göründüklerini düşünmüştün?"

"Üst üste binen borda kaplamaları, demir çivilerle tutturulmuştu." Jack menora'yı unutup bir gün önce yapılan önemli keşfe odaklanmaya çalışıyordu. "Ortaçağın başlarında daha çok kuzeybatı

Avrupa'da görülen gemi inşa geleneğine uygun bir yöntem. 1453 yılında bir Venedik kadırgasında görmek şaşırtıcı."

"Eh, işte cevabın." Costas heyecanla öne eğildi, ellerini masaya dayamıştı. "Buraya getirdiğimiz örnek analiz edildi. İskandinav ağacıymış. Ve bir Akdeniz kadırgasına değil, uzun İskandinav gemilerinden birinin pruvasına ait. Sanki zincirin arasında parçalanmış gibi görünüyor, muhtemelen geminin batmasına neden olmamış bu durum. Şimdi de şu ağaç budağından saptanan tarihe bak."

Jack, "1042, artı eksi bir yıl," diye okudu, şaşkınlıktan başının döndüğünü hissediyordu.

Jeremy de kendini tutamayıp bir çığlık atıp ayağa fırlamıştı. "Tamı tamına uyuyor! Harald Hardrada Konstantinopolis'ten 1042'de kaçtı. Gemisi de bir yıl önce Baltık kıyılarında inşa edilmiş olabilir. Siz 1204'teki Konstantinopolis Yağması'nda kopan zinciri bulmamışsınız. Bir buçuk yüzyıl önce, uzun gemileriyle Altın Boynuz'a zorla giren Viking paralı askerlerinin batırdığı zinciri bulmuşsunuz."

Costas zafer alayında yağmalanan ganimetleri binbir güçlükle taşıyan askerleri resmeden rölyefe baktı. "Ve şimdi gemilerine o zinciri kıracak gücü neyin verdiğini de biliyoruz."

"Menora." Jack başını salladı ve Costas'a bakıp gülümsedi. "Onu sana sunabilirim. Bu kez bilim için."

5

Jack yanındaki pencereden, uçağın sancak tarafına doğru yatışına ve bütün haşmetiyle ortaya çıkan okyanusa baktı. Bulutsuz

bir sabahtı ve güneş on bin metre aşağıdaki dalgaların üzerinde oynaşıyordu. Yarım saat önce yakıt ikmali için indikleri Reykjavik'ten havalandıklarından bu yana, kara görmeden uçuyorlardı, ama Kuzey Kutup Dairesi'ni geçtikten sonra denizin beyaz alacası giderek artmaya başlamıştı. Bazı dalgalar çok iriydi, buzdağlarının suyun altında yüzlerce metre gittiği yerlerde, etrafı turkuvaz renkle çevrili koca beyaz dilimler şeklindeydiler. Artık buzdağları buz denizine karışmaya başlamıştı, denizin yüzeyi göz alabildiğine uzanan beyaz bir mozaik gibi görünmekteydi. Jack batı yönünde denize doğru parmak gibi uzanan ilk kara parçasını seçebiliyordu. Karşısındaki koltukta oturan kişiye uzandı ve parmağıyla dışarıyı gösterdi.

"Grönland buzulunu görebilirsin."

"Nefes kesici."

Maria'nın yüzü heyecanla parlıyordu ve Jack, onu da davet etmekle doğru bir şey yaptığına bir kez daha inandı. Üç gün önce O'Connor'ın Roma'ya gitmek üzere ayrılmasından sonra, buzdaki keşif hakkında konuşmak için James Macleod'u aramıştı. Costas'ın söylediklerinden fazlası, çok daha fazlası vardı; son birkaç gün içinde, Jack'in oraya gitmesini zorunlu hale getiren gelişmeler olmuştu. Buza gömülen bir gemi olduğunu, bunun sadece yerel bir efsane olmadığını gösteren bulgular ortaya çıkmıştı. Jack ayrıca Maria ile Jeremy'nin uzmanlık alanına giren olağandışı başka bir buluş daha olduğunu öğrenmiş ve o ikisi de, o güne dek yapılmış en olağanüstü projelerden birinde yer alıp birkaç gün için IMU'nun değerli araştırma ekibine katılma fırsatının üstüne atlamışlardı.

Şimdi üçü birden, IMU'nun dünyanın her yerine personel taşımakta kullandığı, özel tasarlanmış Embraer EMB-145XR jetin ön bölmesinde oturuyorlardı. Koridorun diğer yanındaki Jeremy bir kâğıt ve kitap denizinin arkasında kaybolmuş laptopunda sessizce çalışıyordu. Jack okumakta olduğu Eski Norveççe kitabı kapamış camdan bakmaya başlamıştı. Son birkaç gündür çocukluk tutkusu yeniden canlanmış, kendini Harald Hardrada'da kaybetmişti. Jack'in ailesi anne tarafından Yorkshire'ın kıyı kesiminden gelen uzun boylu, sarışın insanlardı, aksanlarında hâlâ İskandinav tınısı vardı ve Jack

Norveçli atalarına karşı her zaman güçlü bir ilgi duymuştu. Harald Hardrada en büyük Viking kahramanlarından biriydi, ama yine de hayatı yarım kalmıştı. Kral olan, kaderi kendisine bile ulaşılamayacak kadar büyük görünen bir adamdı. Harald göz açıp kapayana dek Stamford Köprüsü Savaşı'nı kazanabilir ve İngiltere'nin, bütün dünyanın tarihi değişebilirdi. Jack önceki gün tek başına York yakınındaki savaş alanına gitmiş, Harald'ın savaş baltasını son kez savurduğu noktayı algılamayı umarak çamurlu tarlalarda dolanmıştı. Kendini o noktaya yakın hissetmiş, adeta bir varlık algılamıştı, ama yine de garip bir tatminsizlik duyarak uzaklaşmıştı oradan. Yerine oturmayan bir şey vardı.

Jack'in karşısında oturan Costas uyukluyor, arada da kesik kesik horluyordu. Başı yavaşça göğsüne doğru inip sonra yeniden doğrulmaktaydı. Buz delgisini mükemmel hale getirmek için bütün geceyi mühendislik laboratuvarında geçirmişti ve üstünde hâlâ o çok sevdiği yırtık pırtık IMU tulumu vardı. Kısa, karışık saçlarıyla, gemi işinden bir servet kazanan ama ailesinin köklerine yakın kalmasında ısrar eden Yunanlı sünger avcısı dedesine iyice benzemişti. Costas'ın görünüşü yüzünden, istemeden bir güzel sanatlar dalının gelişmesine yol açtığı söylenirdi.

Costas'ın bir kez daha horlayıp kıpırdanması üzerine Jack, Maria'ya sırıttı ve ikisi birden bakışlarını pencereye çevirdiler. Doğu Grönland kıyısı denizle buzul arasında düzensiz bir kaya şeridi halinde ortaya çıkmıştı, çıplak granitte oluşmuş küçük koylar beyaz dalgalarla bezeliydi. Birazdan, parlak beyaz bir halı gibi dalga dalga ufka kadar yayılan, yüzeyinde sabah ışığıyla turkuvaz mücevherler gibi parlayan erimiş su birikintileri bulunan buzulun üstünde olacaklardı. Burası dünyanın en haşin kara parçalarından biriydi, ama yine de Jack'in içindeki kâşifi dürten, bin yıl önce bu kıyılara ilk kez yelken açmış olan İskandinav maceraperestleri anlamasını sağlayan bir cazibesi vardı.

"Anlamadığım bir şey var." Costas sanki bir saat önceki sohbetlerine hiç ara vermemişler gibi, aniden sıçrayarak uyanmış ve lafa girmişti. "Harald Hardrada İngiltere'de öldürülmüş, 1066'da,

tamam mı? Peki nasıl oluyor da haritadaki yazıtta buralarda bir yerde öldüğü anlatılıyor?"

Jack, Costas'a şaşkın bir bakış fırlattı ve ikisi birden dönüp kâğıtlarını karıştırmakta olan, tümüyle işine gömülmüş durumdaki Jeremy'ye baktılar.

Maria, "Jeremy?" dedi.

"Ha?"

"Şu haritadaki yazıtta sözü geçen Ragnarok Savaşı. Stamford Köprüsü'nde ölen Harald'a nasıl uyabilir?"

Jeremy önemsemez bir tavırla, "Ah, muhtemelen sözcükler sadece mecazidir," dedi. "Savaşta ölen bütün Viking savaşçıları Valhalla'ya, yani Odin'e hizmet ettikleri ve Ragnarok'taki kötülüğe karşı son darbenin inmesini bekledikleri yere giderler. Valhalla'nın batıda, dünyanın kenarının dışında olduğu kabul edilir. Yazıtın Harald ve adamlarının kaderleriyle burada karşılaştıklarını ima etmesi şart değil."

"Peki Michelgard hazinesi?"

"Korkarım o konuda yardımcı olamam."

"Jeremy, benim Sturluson sende mi?" Bunu soran Maria'nın ses tonunda hafif bir sinirlilik hali seziliyordu, Jeremy ise kitabı ona bakmadan uzatıp tekrar tümüyle laptopuna gömülmüştü. Maria kitabı aldı ve kapağını Costas'a gösterdi. Kapakta zincirden bir zırh, burunluğu olan ve başa iyice oturan bir miğfer giymiş, elinde uçurtma biçiminde bir kalkan tutan atlı bir şövalye resmi vardı.

"Haçlıya benziyor," dedi Costas.

Maria, "Pek de uzak sayılmaz," diye cevap verdi. "Bu on ikinci yüzyılda, yani Harald'ın ölümünden yüz yıl kadar sonra yapılmış bir Norveç gobleninden alınmış. Onun herhangi bir resmi olmadığı için Harald'la adamlarının neye benzediği hakkında bir fikir veriyor yine de. Konstantinopolis'teki Varangian muhafızları doğma büyüme Vikingdi ve o korkunç İskandinav savaş baltasını kullanırlardı. Tek

taraflı, insan boyundaki balta savaşta dehşet yaratırdı ve efsane haline gelmişti. Varangianlar, batı Avrupa'da önüne çıkan her yeri yakıp yağmalayan, hatta Akdeniz'e yelken açıp İtalya ve Fransa'ya da korku salan atalarının ününden yararlanıyorlardı. Ama aynı zamanda, yetişkin hayatlarını Konstantinopolis'te, yani ortaçağın en ileri kentinde, Bizans imparatorlarına hizmet ederek geçiren oldukça kozmopolit kişilerdi. Zırhları ve giyimleri Haçlıların arasında göze batmazdı ve Norveççe kadar iyi Yunanca da konuşurlardı. Hatta Harald Hardrada, Kutsal Topraklar'a bile sefer yapmıştı."

"Kutsal Topraklar'a mı?" Costas'ın sesinde kuşku vardı. "Ama ben Haçlı Seferleri on birinci yüzyılın sonuna kadar başlamadı sanıyordum. Yani Harald'ın ölümünden bir kuşak sonrasına kadar!"

"Harald Hardrada'ya ilk Haçlı diyebilirsin," dedi Maria, gözleri hevesle parlıyordu. "Pagan olarak doğmuştu ve kesinlikle günahlarından arınma peşinde değildi, ama Hıristiyan Kilisesi'nin Kutsal Topraklar'daki menfaatlerine hizmet etmişti. Anlaman lazım Costas. Haçlılar hakkında bizim bildiklerimiz hikâyenin sadece bir yanı, Batı perspektifinden görünen kısmı. Bizans Kilisesi ve onun için savaşanlar, Kutsal Topraklar'ı Arapların elinden almak için yüzyıllarca uğraşmıştı. 1036 yılında Bizans İmparatoru Michael, Arap Mısır halifesiyle İsa'nın Kudüs'teki mezarı üzerine inşa edilen Kutsal Kabir Kilisesi'nin onarımına izin vermesi için bir antlaşma yapmıştı. Bir yıl sonra, Harald Hardrada, Varangian Muhafız Birliği'yle Bizanslı zanaatkarlara Kudüs'e kadar eşlik etti. Görünüşte tıpkı Haçlılar gibiydiler, üzerlerinde çölü süpüren zincir zırhlarıyla uzun boylu, sarışın atlılar; tek fark, Harald'ın aslında Kutsal Topraklar'da barış sağlama konusunda başarılı oluşuydu. Bütün Filistin kasabaları ve kaleleri savaşmadan Harald'a teslim oldular ve o da yolları haydutlardan, çetelerden temizledi. Muhtemelen Bizans imparatorunun emriyle, hazineyi Kutsal Kabir mabedine verdi. Hatta, herhangi bir iyi hacı gibi Ürdün nehrine girip yıkandı."

"Olayı daha ileriye de götürebilirsin." Jeremy işini bırakmış, tam anlamıyla Maria'ya odaklanmıştı. "Kudüs'ten sonra, Harald Hardrada Bizans imparatoru adına üç yıl boyunca orta Akdeniz'e, Sicilya ve

İtalya'ya seferler yaptı. O sıralar Sicilya bir İslam emirliğiydi, Müslüman ordularının Kutsal Topraklar'ı ele geçirdiği ve İspanya'ya kadar ilerlediği büyük cihatta Araplar tarafından ele geçirilmişti. Harald, kilisenin topraklarını geri almak için kâfirlere karşı haçlı bayrağı altında savaşan bir ordunun başındaydı. Bizanslılar birkaç kuşak sonra Haçlılarla karşılaşacak olan düşmanlarına Müslüman veya Arap anlamında Saracenler diyorlardı. Harald'ın savaşı da Müslümanlara karşı Hıristiyanların yaptığı bir savaştı ve Haçlıları tetikleyen, bugüne kadar da süren çatışmanın ilk büyük parlayışıydı. Hardrada, bütün Hıristiyan kuvvetleri içinde en korkulan liderdi. Haçlı liderleri olan Aslan Yürekli Rişar'dan veya Flandersli Baldwin'den bile çok dehşet salmıştı. Araplar Hardrada'ya, Ra'd Shamaal, yani Kuzey Yıldırımı diyorlardı."

Costas, "Ne adammış," diye mırıldandı. "Ve aslen Norveçliydi diyor-, sunuz, öyle mi?"

Maria, Jeremy'den aldığı kitabı salladı. "Bu bizim başlıca kaynağımız, *Kral Harald Efsanesi,* İzlandalı şair Snorri Sturluson tarafından on üçüncü yüzyıl başlarında yazılmış. *Heimskringla'nm,* yani Norveç krallar tarihinin bir parçası. Harald'ın neye benzediğine dair tek tarif burada var: son derece uzun boylu, sarışın, sarı sakalı ve uzun sarı bıyıkları olan, klasik bir Viking. Kitaba göre Harald Sigurdsson 1015 yılında doğmuş. Daha sonra Hardrada, yani, "Zorba" lakabını almış. Savaş yöntemleriyle erken çağlarda, on beş yaşında rakip bir Norveç ordusuyla girişilen Stiklestad Savaşı'nda, yarı kardeş olduğu Kral Aziz Olafla birlikte çarpışırken tanışmış. Savaşta Olaf öldürülmüş, Harald ise kaçıp sürgün olarak önce İsveç'e, oradan da Novgorod ve Kiev'e sığınmış. Rus Kral Yaroslav'ın hizmetinde paralı askerlik yapmış."

"Peki Konstantinopolis'e nasıl gelmiş o zaman?" Costas bunu haritaya bakarak sormuştu.

"Eh, oradaki yağmalar daha bereketliymiş. Harald on sekiz yaşındayken Varangian Muhafızları'na katılmak üzere Konstantinopolis'e gelmiş. Hızla *atrologus'luğa,* yani muhafız şefliğine yükselmiş ve dokuz yıl boyunca Bizans imparatoru adına

Akdeniz'de önüne gelen her yeri yağmalamış. 1042'de Konstantinopolis'ten de kaçmış. Topladığı ganimetlerle birlikte dönüp Norveç tahtında hak iddia etmiş. Yirmi dört yıl sonra, yani Danimarka'yı yerle bir edip Norveç'i demir yumrukla yönettiği yıllarda, hırsı onu Stamford Köprüsü Savaşı'nda İngiltere Kralı Harald'la karşılaştığı kaçınılmaz kadere itti. Başından sonuna kanla yıkanmış bir yaşamı olmuştu, ama Harald bu yolda krallığını güvence altına almış ve ortaçağ dünyasının en varlıklı, en çok korkulan yöneticilerinden biri olmuştu."

Jack, "Vinland'i ziyaret etmek zorunda kalması mantıklı," diye mırıldandı. İzlanda ile Grönland ağırlıklı olarak Norveç Vikingleri tarafından keşfedilen ve Norveçlilerin yerleşmiş olduğu yerlerdi. Harald Hardrada gibi bir kral yetkisini kullanmak isterdi. Ayrıca bir de ödül faktörü vardı. Vinland'e yapılacak bir yolculuk, hem cüretkâr bir hamle hem de korkusuz bir savaşçı ve maceraperest unvanını güçlendirecek bir hareket olacaktı."

"Bunu yapmaya kalkışan tek büyük adam değildi," dedi Maria. "İzlandalı tarihçiler, Vinland'e gitmek üzere yola çıkan bir Grönland Piskoposu'ndan söz ediyor. Ama ondan bir daha haber alınamamış, tarih sayfalarından silinmiş."

"Aynı durum değil." Jack'in sesi sıkıntılıydı. "Eğer Harald Vinland'e gidebilmişse, belli ki hayatta da kalmış ve 1066'dan önce Norveç'e dönmüş. Başarısını ilan etmek, batıdaki Viking yerleşimleri üzerinde hak iddia etmek ve cesaretini yüceltmek için gereken her şeye sahipmiş. Ama bu, efsanelere konu olacak bir durum olduğu halde *Heimskringla* 'da hiç sözü geçmiyor. Elimizde sadece Hereford Katedrali'ndeki haritada bulunan gizli referans var. Hiç mantıklı gelmiyor."

"Peki ya hazinesi?" dedi Costas. "Varangianlarla birlikte yağmaladığı ganimetler. Onlar hakkında ne biliyoruz?"

"O da müthiş bir hikâye." Maria belli bir sayfayı bulmak için kitabı karıştırdı ve bulduğu yerden okumaya başladı. "Şunu dinleyin: *O kadar varlıklıydı ki, daha önce kuzey Avrupa'da bir adamın bunca*

şeye sahip olduğu hiç görülmemişti. Harald, Konstantinopolis'teyken üç kez saray yağmasında bulunmuştu: bir imparator öldüğünde Varangianların sarayı talan etmesi âdettendi - imparatorların hazinelerinin saklandığı sarayları tepeden tırnağa arayıp taşıyabilecekleri kadar hazineyi almalarına izin verilirdi."

"Herhalde paralı askerlerin sadakatini satın almanın bedeliydi bu," dedi Costas.

"Demek ki Varangianlar her imparator öldüğünde saraydan taşıyabilecekleri kadar hazineyi almakla kalmıyor, tanınan hak dışında kalan hazinelerin yerini de öğreniyordu. Ne de olsa Konstantinopolis'teki asıl görevleri İmparatorluk Hazinesi'ne bekçilik etmekti. Fakat, bu saray yağması konusunda Snorri'nin abarttığı kesin, Vikinglere çekici gelsin diye öyle yazmış. En değerli hazineler mutlaka kilit altında tutuluyordu."

"Menora'dan söz ediyorsun," dedi Costas.

Maria başıyla onayladı. "Ama hikâyenin gerisini de dinleyin. Daha da güzelleşiyor. İmparatora yaptığı hizmetten on yıl sonra Harald yeterince sefer yapmıştı. İstediği üne kavuşmuş, istediği kadar talana katılmıştı ve artık Norveç'e dönmek istiyordu. O yüzden Konstantinopolis'e son dönüşünde Varangian Muhafız Birliği'nden ayrılmak istediğini bildirdi. İmparator Michael Calaphates buna ses çıkarmayacak zayıf bir adamdı, ama İmparatoriçe Zoe öfkeden deliye döndü. Zaten Harald'a kini vardı. Harald, onun güzel yeğeni Maria ile evlenmek istemiş ama Zoe bu teklifi reddetmişti. Varangianlar tarafından sonradan anlatıldığına göre Harald'ı Zoe kendine istiyordu ve onun Konstantinopolis'ten ayrılmasına bu yüzden o kadar çok kızmıştı."

Costas, "Bir aşk üçgeni," diye kıkırdadı. "Kuzey Yıldırımı sonunda dişine göre birini bulmuş."

"Harald hapse atıldı ama gizemli bir kadın, belki de başka bir âşığı tarafından serbest bırakıldı. Hikâyeye göre, Varangianlarını toplayıp imparatoru yatağında kör ederek feci bir şekilde öç aldı. Aynı gece Harald, Maria'nın evine zorla girip Maria'yı da kaçırmıştı.

Sonrasını Snorri şöyle anlatıyor: *Varangian kadırgalarına gidip ikisini aldılar. Boğaz'a doğru kürek çekip zincirin gerili olduğu Geçit'e geldiler. Harald kürekçilerden bazılarına küreklere bütün güçleriyle asılmalarını söyledi, o sırada kürek çekmeyenler de bütün donanımlarıyla gemilerin kıç tarafına koşacaktı. Adamların ağırlığıyla gemilerin burunları havaya kalkınca Harald bu sefer de hepsinin öne koşmasını istedi. Harald'ın bindiği gemi, bu yöntemle zincirin üstünden aşabildi ama öteki gemi zincirin üstünde kaldı ve arka kısmı parçalandı. Harald'ın pek çok adamı sularda kayboldu, fakat bazılarını denizden kurtarabildiler. "*

Jeremy heyecanla, "İşte bu," dedi. "Dün dediğim şey. Altın Boynuz'da zincirin arasında bulduğunuz tahta parçaları Harald'ın ikinci gemisinden kopmuştu. Snorri geminin battığından söz etmiyor, o yüzden sadece zincire sıkışmış tahtalar buldunuz. O miğferli kafatası da Varangianlardan birinin olmalı."

Jack, Maria'ya, "Peki adaşına ne olmuş?" diye sordu.

"Snorri'ye göre, Karadeniz'e ulaşınca Maria sağsalim serbest bırakılmış, hatta Konstantinopolis'e dönmesi için yanına bir de adam katmışlar. Belki Harald, onu, Zoe'ye hakaret etmiş olmak için kaçırmıştı, çünkü kendisi muhtemelen Varangianlara katılmadan önce Kiev'de arkadaşlık ettiği Kral Yaroslav'ın kızı Elizabeth'le evlenmeyi planlıyordu." Maria, Jack'e gülümsedi. "Fakat Maria'nın Harald'ın yanında kaldığını, sonuna kadar metresi ve asıl aşkı olduğunu düşünenler de var."

Costas, "Yani sence menora da o gece mi çalındı?" diye ısrar etti.

"Evet. Eğer Varangianların Maria'yı kaçıracak kadar vakti varsa, Konstantinopolis'te bulunduğunu bildikleri en büyük yasak hazineyi alacak kadar da vakitleri vardı demektir."

"Bu belki Hereford haritasındaki menora sembolünü de açıklayabilir." Costas düşüncelere dalıp bir süre uzaklara baktı. "Eğer Vikingler sadece külçe halinde altınla ilgilenmiş olsaydı, yıllar sonra Holdinghamlı Richard o yazıtı kaleme alırken menora'nın hâlâ bir anlam taşıması garip olurdu. Belki de yasak bir hazine oluşu, saray

talanlarına katılmamış olması da menora'ya fazladan bir değer kazandırıyordu. Harald'ın cesaretini, kahramanlığını, erkekliğini, Roma günlerindeki gibi bir zaferi simgeliyordu ve Vikinglerin efsanelerinde, törenlerinde sonsuza dek anacakları bir başarı faktörüydü. Konstantinopolis'teki o son gecenin hikayesiyle ülkelerine dönen Varangianlar mutlaka ömür boyu bedava içki hakkı kazanmışlardır."

Hepsi birden Jeremy'ye döndüler, genç adam bakışlarını tekrar lap-topuna çevirmişti, sonra da bütün dikkatiyle Costas'a baktı. Konuşmadan önce bir an duraksadı, sesinde garip bir sıkıntı vardı. "Muhtemelen haklısın. Fakat bu ancak hikâyenin belli bir kısmı olabilir."

Tam o anda hoparlörlerden pilotun sesi duyuldu, eskiden ABD hava üssü olarak kullanılan, şimdi Grönland'ın batı kıyısındaki başlıca merkez haline gelmiş olan Kangerlussuaq'a inmek üzere alçaldıklarını duyuruyordu. Jack yanındaki pencereden bakınca Grönland buzulunun kenarını aştıklarını ve batı Grönland ile Kanada'nın Kutup Bölgesi arasındaki geniş okyanus kanalı Davis Boğazı'na doğru yaklaştıklarını gördü. Tam altlarında kıvrımlı fiyortlar ve birdenbire Vikinglerin bu kıyılara yerleşmesini mantıklı hale getiren yeşil düzlükler uzanıyordu, böyle bir şeyin doğu sahilinde yapılabileceğini düşünmeye imkân yoktu. Uçak keskin bir eğimle doğuya doğru dönerken en büyük körfez olan S0ndre Str0mfjord'la aynı hizaya geldiler. Aşağıda Kangerlussuaq'in dağınık ve rüzgârlı yerleşim alanı görünüyordu. Birkaç dakika sonra iniş takımları açıldı ve Jack vadinin ortasındaki eski askeri havaalanında iki hava aracının park etmiş olduğunu gördü. Bunlardan biri, onlardan önce Costas'ın kıymetli donanımlarını getirmiş olan Antonov AN-74 nakliye jetiydi, diğeri ise üzerinde IMU logosu bulunan Lynx helikopterdi.

"Şu anda buz fiyordunun üzerindeyiz. Limana bakarsanız pusun arasından buzdağlarının tepelerini görebilirsiniz."

James Macleod bir an için elini lövyeden çekmiş ve Jack'e bulutların içinde yüksek dağların zirveleri gibi görünen sivri çıkıntıları

göstermişti. Arkalarındaki yolcu bölmesinde bulunan Maria ve Jeremy de eğilip gösterdiği yere baktılar. İngiltere ile aralarında üç saat fark olduğu için hâlâ sabahın erken saatleriydi, ama buna rağmen güneş, denizden yükselen sıcak hava ve buzla kaplı karadan yükselen soğuk havanın çarpışmasından dolayı pus oluşturmuştu. Yaz güneşinde bin metre yüksekteki ısı, buzulun üstündekinden fazlaydı, ama yine de sıfırın birkaç derece altındaydı ve hepsi tepeden tırnağa hava geçirmez uçuş tulumları giyip kar başlıkları takmışlardı. Bu, helikopterin kıyı boyunca oluşacak termal hava olayları yüzünden türbülanslara karşı bir önlemdi.

"Helikopter pisti temizlenene kadar on beş dakika vaktimiz var. Kısa bir çevre turu için yeterli olur."

Kangerlussuaq'ta uçaktan indiklerinde Macleod onları pistte karşılayıp doğruca Lynx helikoptere götürmüştü. Kuzey Kutup Dairesi'nin yaklaşık iki yüz elli kilometre kuzeyinde ve Grönland'ın batı kıyısında yer alan Ilulissat'a uçmaları bir saate yakın sürmüştü. Ağır bir Chinook nakliye helikopterini takip etmişlerdi. Bu helikopter Amerikan hükümetinin Grönland'da kalan ve IMU projesine destek veren Thule'deki karşılama üssüne bağlıydı. Costas o araca binmeye ve ekipmanlarının transferine göz kulak olmaya karar vermişti. Jack, onun yükleme alanında beklerken, aylarca süren çalışmalarının meyvelerinin başına bir şey gelecek diye nasıl endişeyle kıvrandığını görüyordu. Birkaç saniye önce Chinook'un pusun içinde fiyordun burnuna doğru alçalışını izlemişlerdi.

"Burası *Titanic'i* batıran buzdağının geldiği yer," dedi Macleod, koyu İskoç aksanı dahili telefon sisteminde iyice belirginleşiyordu. "Dünyanın en hızlı hareket eden buzul akıntılarından biri burada." Helikopteri doğuya, iç kısımlara doğru çevirdi ve birkaç dakika boyunca maksimum hızla uçtu. Böylece pustan kurtulmuşlardı ve önlerinde muazzam çıplak bir kubbe olarak yükselen Grönland buzulunu görmeye başladılar. "Ilulissat buzulu, ana buzul için en büyük basınç merkezi. Buzları atmak için denize doğru akıyor. Buz akıntısının başladığı yeri görebilirsiniz artık."

Macleod kumandalarla oynadı ve Lynx'e geniş bir yay çizdirerek geriye, denize doğru döndürdü. Dışarı bakınca, dalga dalga kesintisiz uzanan ana buzulun ufalanıp parçalara ayrıldığını, batıya yönelecekmiş gibi görünen dalgalı bir akıntı oluşturduğunu gördüler.

"İster inanın ister inanmayın bu şey olmayacak bir hızla akıyor, yaklaşık olarak yılda on beş kilometre gibi bir hızla," dedi Macleod. "Buz tabakasındaki büyük yarılmalar, buzulun hemen hemen bin metre derinlerden kaya yatağına doğru itmesi yüzünden oluşuyor. Hızlı akan bir nehir gibi. Ve şimdi işin eğlenceli kısmı."

Helikopterin burnunu dalışa geçirdi ve birdenbire hızla buzula doğru savruldular, parçalanmış buzul yüzeyi devasa kıvrımlar ve yarıklarla yaklaşıyordu. Neredeyse son anda Macleod aracın burnunu kaldırdı ve aniden denizin pusuyla kuşatıldılar. Pervane derin mavilikler üzerinde beyaz yamalar ve dipsiz yarıklar ortaya çıkararak pusta ilerlerken buzul ancak göz ucuyla görülebiliyordu.

"Aslında buzulun yüz elli metre kadar yükseğindeyiz," dedi Macleod. "Çatlaklar ne kadar muazzamdı, gördünüz mü?" Sonraki birkaç dakika boyunca sislerin arasında dümdüz uçtu ve direksiyonu geri çekip altimetrede deniz seviyesinden iki yüz elli metre yükseklikte olduklarını görene dek alçaldı. "İşte geldik."

Lynx'i olduğu yerde tutarken pus aralandı ve gözlerinin önünde şahane bir görüntü belirdi. Bu, neredeyse helikoptere kadar yükselen bir buz duvarıydı ve iki yana doğru göz alabildiğine uzanıyordu. Sıkıştırılmış buz gibi düzgün bir yüzeyi yoktu; çeşitli çıkıntılar, kanyonlar vardı ve eriyen suların akıp yeniden donduğu yerlerde mavi damarlar görünüyordu. Bütün kütle inanılmayacak kadar kırılgan ve istikrarsız gibiydi, sanki en küçük bir dürtmeyle bile un ufak olup akacaktı.

Macleod, "Buzulun ana kenarı," dedi. "Ya da daha doğrusu ondan kopan fiyordun ucuna doğru sıkışan buzdağı kütleleri. Buzulun kenarı bizden dokuz kilometre daha doğuda, geldiğimiz tarafta kalıyor."

Jack, "Muhteşem," dedi, dahili telefonda sesi çatlak çıkmıştı ve hayatında ilk kez söyleyecek söz bulamaz gibiydi. "Demek Kuzey Atlantik buzdağları buradan geliyor?"

"Yüzde doksanı," diye cevap verdi Macleod. "Her yıl yirmi milyar ton, dünya denizlerinin seviyesini etkilemeye yeterli bir miktar. Buz duvarı oldukça durağan görünebilir, ama son zamanlarda hızlandı ve aslında bize doğru saatte yaklaşık beş metre yaklaşıyor. Bazı büyük buzdağları az çok olduğu gibi hareket ediyor ama çoğu daha küçük buzdağlarına bölünüyor ve gemiler için tehlike yaratan hırçın küçük plakalar oluşturuyor. Her yıl yaklaşık on bin tane büyük buzdağı fiyorttan Disko Körfezi'ne ulaşıyor. Baffin Körfezi'ndeki akıntıyla saatin aksi yönünde dolanıp güneyde Newfoundland'ın Grand Kıyıları'na ve doğuda İzlanda'ya kadar gidiyorlar."

Jack birden, "Bir tanesi parçalanıyor şu anda," dedi.

Muazzam bir buz parçası gözlerinin önünde yardan kopuvermişti, parçalanırken çıkardığı ses helikopterin pervanesinden gelen sesi bile bastıracak güçteydi. Buz parçası doğruca suya düşüp tamamen gözden kayboldu, sonra sudan fırlayıp neredeyse koptuğu noktaya kadar yükseldi ve tekrar düştü. Bir süre öylece batıp çıktı ve nihayet buz kırıntılarıyla dolu denizin üstünde sadece sivri ucu görünecek şekilde kaldı.

"O sadece buzdağının görünen kısmı, dediklerinde neyi kastettiklerini şimdi anladım," dedi Jeremy sesinde korku ve hayranlık hissediliyordu. "Daha büyük olanlar fiyordun dibine kadar iniyor olmalı."

"Tam öyle oluyor. Bazen deniz dibinde sürükleniyorlar bazen de devriliyorlar." Macleod kokpitin tavanından küçük bir ekran indirdi ve bir tuşa basınca fiyordun derinlik ölçümleri göründü.

Jack bir ıslık çaldı. "Çok derin."

"Bin metreden fazla."

Jack, "Görüntüde fiyordun ağzına doğru uzanan sırt," dedi. "Sanırım bu buz dilinin uzandığı maksimum noktadır?"

"On sekizinci yüzyılda buraya yerleşen Danimarkalılar buna Isfjelds-banken yani eşik demişler," diye cevap verdi Macleod. "Muazzam bir çökelti katmanı buzul tarafından sıkıştırılmış. Eşiğin ucu sadece iki yüz yirmi metre derinde, o yüzden daha büyük buzullar da üstüne takılıp kalıyor. Sadece yakınlarda buz dilinin kenarını ortaya çıkardı, fiyordu tıkayan buzdağı kümelerini."

"Ama şimdi bu kırılma ana buz kütlesinin birkaç kilometre daha yakınında oldu, biz neredeyiz şu anda?"

"Doğru." Macleod ekrana dokundu ve başka bir görüntü ortaya çıktı, fiyordun uydudan çekilmiş bir fotoğrafıydı bu. "NASA sağ olsun, Landsat uydusundan alınan kompozit bir görüntü. Fiyordu kesen kırmızı çizgilerin sıralanışı, 2001 ile 2005 yılları arasında buzulun ön yüzeyindeki parçalanmanın nasıl geri çekildiğini gösteriyor. Aynı zamanda da buzul önemli ölçüde hızlandı, hızı neredeyse iki katına çıktı. Ve lazer ölçümleri buzulda her yıl on beş metrelik bir incelme olduğunu gösteriyor."

Jeremy, "Küresel ısınma," dedi.

"Çevre açısından kötü, bizim açımızdan iyi haber." Macleod ekranı kaldırdı ve helikopteri buz yüzeyinden uzaklaştırıp pusun içinde uçurmaya başladı. "Kötü haber çünkü bu, küresel ısınmanın ana buzuldaki etkisinin pek çok kimsenin korktuğundan daha fazla olduğunu gösteriyor. İyi haber çünkü, bize fiyordun içinde çalışma imkânı veriyor, araştırmamızı daha önce mümkün olmayan noktalara kadar genişletebiliyoruz."

"Ve şimdi yaz," dedi Jack. "Buzulun cephesindeki parçalanma ve dağılma oranının arttığını tahmin ediyorum."

"O yüzden şimdi gelmenizi istedim," diye cevap verdi Macleod. "Birkaç gün sonra dükkânı kapatacağız. Kenarda bir sürü işi birden yapıyoruz şimdi."

Yirmi dakika sonra direksiyonu geriye çekti ve Lynx sivri tepeli buzdağlarının üstünden fiyordun başına doğru alçalmaya başladı. Deniz yönünde pusun açılmasıyla ortaya çıkan geminin görüntüsü Jack'in kalp atışlarını hızlandırdı. Macleod gemiden kıyıya

konuşmayı sağlayan dahili telefona uzandı ama çalıştırmadan önce dönüp Jack'e baktı.

"Evet, artık seni dünyanın bu ucuna kadar niye sürüklediğimi açıklamanın zamanı geldi."

6

Hapishane hücresindeki adam yavaşça başını kaldırıp herhangi bir yaşam belirtisi duymak için dikkatle etrafı dinledi, ama hiçbir şey duymadı. Beş yıldır gardiyanlarının seslerinden başka bir şey duymamıştı zaten. Gözlerini yumdu ve ağır ağır derin soluklar almaya başladı. Hapishanenin dokusuna işlemiş olan dışkı, idrar ve kusmuk kokularına karşı çoktan bağışıklık kazanmıştı. Cezasını çekmek üzere büyükbabasının vatanına, Gulag'dan kalan boş bir hapishaneye gönderilmişti. Böylece cezasını tek başına çekmesinin sıkıntılarından kurtulmuş oluyorlardı. Fakat duyusal mahrumiyet onu korkutmuyordu, aldığı eğitim hapis koşullarını dışlamayı ve kendi yarattığı bir dünyada yaşamayı öğretmişti ona. Başını yavaşça iki yana eğdi ve tekrar satranç tahtasına eğildi, kendisini yakalayanlardan istediği tek ayrıcalık buydu. Dirseklerini masaya dayadı ve parmaksız eldiven geçirdiği ellerini yukarı kaldırıp yıl boyu hücrenin içine işleyen nemli soğuğa karşı ovuşturdu. Bininci kez uzanıp Viking savaşçısına benzer zincirden zırh giyen ve elinde bir kalkan tutan küçük beyaz piyonu alıp Hıristiyan kralın karşısına koydu.

Alçak sesle, "Şah mat," dedi.

En küçük hareketinin bile başlıca meşguliyeti olduğu, bir başka günü tek başına geçirmenin yöntemi haline gelmiş olan bir adamın

aşırı ağırlığıyla taburesinde geriye kaykıldı. Sonra sol elini yine ağır ağır yüzüne getirip işaret parmağını göz çukurundan çenesine kadar inen yaranın üstünde gezdirdi, her seferinde hissettiği acıya karşı kendini sınıyordu. Elini çenesinden çekip yanındaki duvara götürdü ve parmağıyla duvara kazılmış yazıyı takip etti. Bunu saatte bir tekrarlıyor, kelimeleri, kutsal bir metni okuyan bir bilim adamı gibi alçak sesle ezbere okuyordu. *"Paul Kruger"* diye mırıldandı. *"Hauptsturmführer, Leibstandarte SS Adolf Hitler. Kurt Hausser, Sturmbannführer, Panzergrenadier-Division Das Reich. Otto Lehmann, Brigadeführer, Panzer-Division Wiking*[-]*.*İsimleri yüreğinden tekrarlıyordu; onlar Büyük Vatanperver Savaş'ın kahramanlarıydı. Doğu'ya karşı mücadele veren haçlılar, Karakov, Kursk ve sayısız başka savaştan kurtulup yakalanan, yarım yüzyıldan uzun bir zaman önce Ruslar tarafından koridorun sonundaki rezil infaz odasına gitmeden önce son durak olarak buraya gönderilen kahramanlardı hepsi. Tıpkı kendi büyükbabası gibi isimlerdi. Ama büyükbabası onlardan daha şanslı olmuştu, bir süre için.

Gözlerini yumup elini isimleri kesen bozulmuş eski yazıların üstüne götürdü; parmağıyla aşağı yukarı, aşağı yukarı yazıyı izledi. Buradaki her bir harfin yerini gayet iyi biliyordu ve her biri öylesine derin kazınmıştı ki, Sovyet gardiyanlar onları silmeye çalışmaktan çoktan vazgeçmişlerdi. Parmağını gezdirmeyi en çok sevdiği yazı büyükbabasının rütbesiydi, yani *Schutzstaffel,* SS. Elini yavaşça duvardan çekti ve kulağını rutubetli duvara dayadı. Gerçekten de kendini geçmişin şövalyeleriyle, ona güç vermek kutsal hazinelerini bulması için rehberlik etmek ve ondan önce bunu deneyip başaramayanları geride bırakmak üzere kol kola girmiş biraderlerle irtibat halinde olduğunu hissediyordu.

"Anton Poellner." Bu ses kapıdaki delikten yankılanınca adam daldığı karanlık boşluktan uyandı. Anahtar kilitte dönerken doğruldu ve kapı metalik bir sesle açıldı.

Koridordaki insafsız ışığın gölgesinde şapkalı bir subayın ve iki gardiyanın silueti belirmişti.

Subay, "Anton Poellner," diye adını tekrarladı ve hücredeki adam ağır ağır İngilizce konuşarak cevap vermeden önce ışıktan korunmak için ellerini yüzüne kaldırdı.

"Ne istiyorsunuz?"

Subay Litvanya dilinde konuşarak, "Eski Yugoslavya'nın Uluslararası Suç Mahkemesi'nin emriyle," dedi. "Dava numarası IT-99-37b, Bosna Sırp Ordusu eski paralı askeri Anton Poellner'e karşı açılan dava. Soykırım ve insanlık suçlarından ötürü kişisel sorumluluk davası." Subay durdu, sonra taşıdığı evraklardan birini aldı. "Lahey'de geçen yıl imzalanan genel af konvansiyonu çerçevesinde davan Temyiz Mahkemesi'nde tekrar görüşülmüştür." Subay kâğıdı indirdi ve belirgin bir hoşnutsuzlukla konuştu. "Artık özgürsün. Gidebilirsin."

Parmaklarını şıklattı ve iki gardiyan adamı ayağa kaldırdı, bunu yaparken omzuna eski ağır bir Sovyet paltosu atmışlardı. Adam hücre kapısına doğru götürülürken ışık yüzünden çılgınca göz kırpıştırdı, sonra prangası son kez sakırdadı ve koridorda itile kakıla yürütülmeye başlandı. O hapishanenin son mahkûmuydu; zincirinin şakırtısı boş hücrelerde yankılanırken, sanki geçmişin hayaletleri onun buradan kurtulan yegâne kişi ve son umutları olduğunu anlamış gibi üstüne hücum ediyordu.

Son kapının önünde ayağındaki zinciri çözdüler ve tek kelime etmeden dış dünyaya iteklediler. Yağmur çiseliyordu ve hava yaz başı için oldukça soğuktu, ama adam solgun yüzünü yukarı kaldırıp yüzünü ıslatan yağmura gülümsedi. Arkasından attıkları çantayı aldı ve askeri tempoda yürümeye alışkın bir adamın rahat, uzun adımlarıyla açık duran dış kapıya doğru yavaş yavaş yürümeye başladı. Kapıdan çıkınca çantayı omzuna astı ve ellerini paltonun ceplerine sokup geleceğini bildiği arabayı beklemeye başladı. Birkaç dakika sonra koyu renk bir Mercedes gölgelerin arasından süzülüp önünde durdu ve arka kapı açıldı. Adam dönüp hapishaneye bakmadan arabaya bindi.

Ön koltuktan bir ses İngilizce olarak, "Hoş geldin," dedi. "Talimatların."

Araç uzaklaşırken bir zarf el değiştirdi. Adam zarftaki kâğıt tomarını hissetti ama önce zarfın dibindeki bir nesneyi çıkardı. Bu zamanla parlaklığı artmış altın bir yüzüktü. Adam yüzüğü kaldırıp çocukluğundan beri yaptığı gibi üstündeki sembole dudaklarını sürdü, bu hapishanedeki hücresinde bulunandan çok farklı olsa da aşina olduğu bir semboldü. Yüzüğü sağ elinin işaret parmağına taktı ve zarftaki kâğıt tomarını aldı. En üstte beş yıldan uzun bir süredir kafasına kazınmış bir gazete fotoğrafı vardı, gamalı haçlı kol bandıyla bir kan gölünde yatan yaşlı bir adam. Ölünün yüzüne, sonra da alçalan gökyüzüne baktı ve kendi kendine, "Ödeşme zamanı," diye fısıldadı.

"İşte orada," dedi Jack heyecanla. "Onu açık denizde ilk kez görüyorum. Uzun süre önce yitirdiğim bir dostum canlanmış da yeniden kavuşmuşuz gibi."

Seaquest II göreve çıkalı daha üç ay olmuştu ve Uluslararası Denizcilik Üniversitesi'nin derin deniz araştırma gemisi olarak, batı Grönland buz araştırma projesi ilk resmi göreviydi. Selefinin altı ay önce Karadeniz'de batmasından bu yana Jack, onun yerine bir gemi bulmaya kararlıydı ve IMU'nun Finlandiya tersanelerinde bekleyenlerden birinin adını değiştirmeyi tercih etmişti. Orijinal *Seaquest* ve kız kardeşi olan *Sea Venture* gemileri Soğuk Savaş sırasında akustik denizaltı araştırmaları için tasarlanmış Akademik sınıf Rus gemileriydi. Oysa *Seaquest II* tamamen IMU'nun özelliklerine uygun yeni bir konseptle tasarlanmıştı. Geminin seyir nitelikleri sanat eseri gibiydi ve çok büyük bir manevra kabiliyeti vardı. Yan roketleriyle her tür denizde tam bir denge sağlayan safra kontrol sistemleri, pozisyonunu korumakta ve araştırmayı izlemekte olduğu kadar, laboratuvar çalışmaları için de düz bir yüzey sağlamakta çok işe yarıyordu. İster güverte vinçlerini ister sualtı çıkışına olanak havuz yatağını kullanarak uzaktan kumandalı çeşitli vasıtaları ve denizaltıları suya indirebiliyordu. Bütün IMU vasıtalarında olduğu gibi savunma kabiliyeti de vardı. Bu amaçla ön

güvertenin altına çekilebilen bir silah bölmesi bulunuyordu. Ve kutup araştırmaları için çok önemli olan bir özelliğe daha sahipti. Buza karşı dayanıklılığı artırılmış gövdesiyle, yazın başında bile Kutup Dairesi'nin kuzeyindeki buzlarla tıkanmış kıyı denizlerini yarıp geçebiliyordu.

Helikopter piste inip pervanesi durduğunda, Jack hâlâ geminin güvertesindeki düzenlemeleri incelemekteydi. Beklemekte olan personel iniş takımlarını güverteye sabitlerken, Jack de başlığını çıkardı ve kemerini çözdü. Güneş denizin üstündeki pusta parlıyordu ve geçirgen Kuzey ışığında beyaz beyaz parlayan geminin her yerini görebiliyordu. Keyfi yerine gelmişti, dönüp Maria ile Jeremy'ye gülümseyişinden heyecanı belli oluyordu. *"Seaquest IFye* hoş geldiniz. Asıl eğlence şimdi başlıyor."

James Macleod onları helikopter pistinden doğruca hangar girişine, oradan da geminin içerilerine ulaşan dik iskeleye götürdü. On beş dakika önce Amerikan Hava Kuvvetleri'nin Chinook'undan inip kıç güvertede malzemelerinin açılmasıyla ilgilenen Costas da aralarına katılmıştı. Bir haftalık iyi bir uykuya ihtiyacı varmış gibi görünmesine rağmen, o güçlü kollarını ortaya çıkaracak şekilde gömleğinin kollarını sıvamıştı. Kuşkusuz sevgili tulumuna bulaşmış yeni yağ lekeleriyle, ekipmanın çalışır hale getirilişinin tek bir saniyesini bile kaçırmaya niyeti yoktu.

Alt güverteye gelince Macleod onları açık bir kapıdan geçirip parlak lambalarla aydınlatılmış bir toplantı odasına soktu ve kapının sağ tarafındaki barko ekranının yanında durmalarını işaret etti. Önlerindeki plastik koltuklarda yaklaşık otuz kadar kadınlı erkekli bir grup oturmaktaydı. Kimileri kendi aralarında heyecanla bir şeyler konuşuyor. Kimileri de laptoplarına ve bilgisayar çıktılarına bakıyorlardı. Macleod içeri girince hepsi birden ona baktı. Jack oturanların arasında parkalarında Danimarka bayrağı olan sarışın, sakallı birkaç adamı, Grönland' ın yerlisi olan iki kişiyi ve Amerikan Hava Kuvvetleri'nin donanma mavisi kazaklarından giymiş kadınlarla erkekleri seçebildi. Ön sırada koltuğuna gevşekçe yayılmış favorilerini çekiştirmekle meşgul bir adama başıyla kibarca selam

verdi. IMU grubuna dahil olan adam öyle dalmıştı ki, Jack'in hareketini fark etmedi. Lanowski iyi bir endüstri mühendisiydi ve IMU için vazgeçilmez özelliklere sahip olduğundan onu MIT'den çalmışlardı, ama adam, neredeyse karşısına çıkan herkesi huzursuz eden, hesaplı bir tavır içindeydi.

"Millet, IMU'daki meslektaşım Jack Hovvard'ı hepiniz tanırsınız. En azından haberleri izliyorsanız bilirsiniz." Jack tedirgin olunca Macleod diğer üçünü gösterdi. "Oxford'dan Dr. Maria de Montijo ve doktora öğrencisi Jeremy Haverstock, kendisi aslen Amerikalı. Costas'ı zaten tanıyorsunuz."

Herkes, büyük bir merakla şahsen tanımasa da yüzü tanıdık gelen Jack'e bakıyordu. Costas birkaç eski dostuna sırıttı, bazıları da onu birkaç hafta önce Cormvall'daki IMU kampusunda verilen proje brifinginden tanıyordu.

"Gördüğünüz gibi uluslararası bir ekibiz," dedi Macleod. "Proje resmen NASA, Danimarka ve Grönland Jeolojik Araştırma Birimi'yle ortak yürütülüyor. Ayrıca Uluslararası Buz Keşif Kolu'ndan da birkaç kişi var. Hepimiz buzul bilimi, biyoloji, ilkel iklim bilimi gibi kendi işlerimizi yapıyoruz, ama temel araştırmaları ortak bir havuzda yürütüyoruz. IMU araştırma gemisini veriyor, NASA uydu görüntülerini sağlıyor, Danimarka ve Grönland Jeolojik Araştırma, yani GSDG de hava çekimlerini ve lazer irtifa ölçümlerini yapıyor. İşin büyük kısmı sadece izlemekten, buz durumlarının gereken örnekleri toplamamız için güvenli olup olmadığını tespit etmekten ibaret. Yaz erimelerinin başlamak üzere olması yüzünden zamana karşı yarışıyoruz. Evet sorulan alalım şimdi, atış serbest."

"Kimsenin vaktini çalmak istemiyorum," dedi Jack. "O yüzden sadece birkaç soru soracağım. Grönland ana buzulu, yani iç buzul. Yaşı ve önemi hakkında çabucak bir özet alabilir miyiz?"

Lanowski omuzlarına kadar inen saçlarını gözünden çekip, "Çoğu son iki yüz elli bin yıla aittir," dedi. "Ilulissat'taki buzun çoğu da yüz bin yıllıktır. Dördüncü Zaman'ın son buzullaşmasından kalan önemli bir kalıntıdır."

"Yani?" diye sordu Maria.

Lanovvski sabırsızca içini çekip, "Yani Buzul Çağı'nı hepimiz biliyoruz, hani şu buz tabakalarının geri çekilmesiyle on bin yıl önce biten dönem," dedi. "Dördüncü Zaman da, son buzul çağını da içeren jeolojik bir terim. Yaklaşık bir nokta sekiz milyon yıl önce başlıyor, buzuldaki çoğu ilerleme ve geri çekilme dönemini kapsıyor. Son on bin yıldır o sıcak dönemlerden birini yaşıyoruz."

"Peki Grönland'ı bu kadar özel kılan ne?"

Macleod, "Dünyada Buzul Çağı'ndan kalan pek çok buzul var," dedi. "Tabii ki bir de kutup buzulları var. Fakat Grönland buzulu on bin yıldır kuzey yarımküreyi kaplayan kıtasal buz katmanlarının son kalıntısı. Geçmişe açılan olağanüstü bir pencere, benim için sizin arkeolojik keşiflerinizden biri kadar heyecan verici."

"Bu da bizi neden buradasınız sorusuna getiriyor," dedi Jack.

"Hâlâ işin başındayız, ama sonuçlar çok umut verici," dedi Danimarkalı bilim adamlarından biri. "Çoğunlukla buz oluşurken içinde sıkışıp kalan hava kabarcıklarına bakıyoruz. Bunlarda Buzul Çağı'ndaki atmosfer koşulları hakkında ayrıntılı bilgiler korunmuş oluyor. Şu sıralarda parçalanmakta olan ön cephede, son zamanlarda oluşmuş buz alanları ortaya çıkıyor, yani on bin yıl önceki Büyük Erime'den hemen önceki soğuk dalgasında oluşmuş alanlar. Bu benzersiz bir fırsat, ilk kez bu tür bir araştırma yapma imkânı oldu."

Costas dalga geçerek, "Küresel ısınmanın da yararlan var," diye araya girdi.

"Şimdi zamanı geriye döndürebiliyoruz, o yüzden de bilim adına alabileceğimiz her şeyi alabiliriz," diye yanıt verdi Danimarkalı.

Maria, "Bir soru," dedi. "Kimse beni az önce parçalanışını gördüğüm o ön cepheye götüremez. Siz örneklerinizi nasıl topluyorsunuz?"

Macleod, "Tıpkı bir çökelti uzmanı veya petrol arayıcısı gibi buzulun özüne inen delikler açıyoruz," dedi. "Her buz katmanı, bazen

yüzlerce, hatta binlerce yıl sürmüş olan bir soğuma dönemim gösteriyor. Ağaç halkalarından ağacın yaşını belirleyen ağaç zaman bilimine benziyor biraz." Macleod dönüp Jack'e baktı. "Seni buraya çağırmamın sebebine geldik."

"Ben hâlâ anlamadım," diye ısrar etti Maria. "Delik açmak için de buza yaklaşmanız gerekir."

"Hepsini anlayacaksınız." Macleod gözlerinin içi gülerek Maria'ya döndü ve kapıya doğru yürümeye başladı. Gruptakilere başıyla selam verip teşekkür ettikten sonra Jack'e, "Beni takip edin," dedi.

Seaquest II selefine göre çok daha küçüktü, maksimum verimlilik ve dayanıklılık sağlamak için bütün boşluklarda çok ekonomik davranılmıştı. Yetmiş bin tonilatoyu aşan ağırlığıyla yine de filodaki en büyük araştırma gemilerinden biriydi ve üstteki konaklama güvertesine ulaşmaları rahatlıkla beş dakika sürmüştü. Macleod mola vermeden, kapılarına isimlerinin konulmuş olduğu kamaralarını gösterdi, valizleri kamaralara yerleştirilmişti bile. Koridorun sonunda konaklama blokunun bütün ön kısmını kaplayan bir bölmeye girdiler. Burası seyir salonuyla dümen kabininin tam altına isabet ediyordu. Yerleşim planı Jack'in fikriydi. Böylece proje personeline, son zamanlarda Altın Boynuz'da *Sea Venture'da* olduğu gibi gemi personeliyle birlikte köprü üstünü paylaşmak zorunda kalmadan tam bir kontrol ve gözlem imkânı sağlanmış oluyordu. Bölmede, tam ortadaki platforma yerleştirilmiş bir rejisör koltuğu, köprüdeki radar ekranının ikizi, platforma göre bir yay oluşturacak biçimde dizilmiş dört tane bilgisayar istasyonu ve bölmenin önüyle yanlarını çepeçevre saran eğimli bir ekrandan oluşan pencereye karşı konumlandırılmış çok güçlü teleskoplarla onların koltukları bulunuyordu. Artık pus tamamen kalktığı için batıda yer yer beyaz parçalarla lekelenen koyu mavi, göz kamaştırıcı bir deniz manzarası ortaya çıkmıştı, Disko Adası'nın fazla yüksek olmayan silueti sancak pruvadan zar zor seçiliyordu. Davis Boğazı'nın Kanada kıyısı ise ufkun ötesinde bir yerlerdeydi.

Alt güverteden itibaren ayaklarını sürüyerek yürüyen Lanovvski ile çarpıcı bir görünüme sahip Eskimo kadını olan Grönlandlı bir bilim

insanı onları takip etmişti. Kadın odaya girince kahve makinesini gösterdi. Macleod homurdanıp kafasını salladı ve kahve makinesinin yanına gidip hepsine dumanı tüten birer fincan doldurdu. Jack, kendilerini selamlamak üzere köprüden inen kaptanla el sıkıştı. Kaptan bütün ömrünü Kuzey Kutbu'ndan Meksika Körfezi'ne devriye dolaşarak geçirmiş eski bir Kanada donanma subayıydı. Jack daha sonra bütün gemi personelini görme fırsatı bulacaktı, çoğu özel anıları paylaştığı ilk *Seaquest* personeli ve dostuydu.

Grönlandlı kadın bölmenin sağındaki bilgisayar istasyonunun başına, Lanowski'nin yanına oturdu. Kadın laptopunu masanın köşesinde kalan boş yere yerleştirdi ve kâğıtlarıyla kitaplarını başkalarına da yer bırakacak biçimde düzgünce yere dizdi. Beden dilinden anlaşıldığı kadarıyla bu yerleşimin rahatsız edici bir yanı vardı. Lanowski doğruca ana istasyon ekranının önüne yerleşmiş, kâğıtlarını da kadına hiç aldırmadan ekranın etrafına yaymıştı.

Lanowski, "Kendi bilgisayarımı getirmem gerektiğini biliyordum," diye söylendi. "Birisi şunları kurmadan önce denemeli. Bu sayısal verileri elle çözsem daha iyiydi."

Jack gözlerini kaldırıp kadına baktı, kadın da zoraki bir şekilde gülümsedi. "Ben deniz dibi biyolojisiyle ilgileniyorum; Lanowski de simülasyonları yapıyor," dedi. "James proje başlarken ikimizi eşleştirmişti."

Macleod'a kötü bir bakış fırlatınca Macleod hemen diğerlerine döndü. "Özür dilerim. Sizi tanıştırmam lazımdı. Bu Dr. Inuva Nannansuit, Jeolojik Araştırma'dan. Kendisi Ilulissatlı, yani arka bahçesinde bir buzulla büyümüş. Ekibe katılmış olması müthiş bir şey."

"Peki elimizde ne var?" dedi Jack.

"Arkada kalıyor," dedi Macleod. "Ama kaptan gemiyi döndürüyor, böylece sancakta geniş bir açıdan görebileceğiz. Birkaç dakika sürer. Dinamik konumlanma sistemini kullanıyoruz, çünkü görmek üzere olduğumuz sularda ana pervanelerle dalga yaratmak istemiyoruz."

Maria geminin pruvasını gösterip, "Adadan ayrılan buzdağı," dedi. "Tepesinde siyah bir hat var. Buzuldan gelen antik çökelti mi o?"

"İyi fark ettiniz ama hayır," dedi Macleod. "Buzdağına bakarsanız, düzgün ve yuvarlak olduğunu görürsünüz, tıpkı heykel gibi. Fiyordun üstünde uçarken gördüğümüz o sivri uçlu ve yarılmış buzdağlarından oldukça farklı."

"Demek ki bu yuvarlanmış," dedi Costas.

"Doğru. Dün gece seyrettik. İnsanın hayal edebileceği en heybetli görüntülerden biri, çeyrek milyon ton buz suda parende atıyor. Bu iş olurken o bebeklerden birinin yakınlarında bulunmak istemezsiniz."

"Tabii ya," diye bağırdı Maria. "Deniz dibinin sürtünmesiyle olmuş o

iz."

"Kesinlikle. İki hafta önce buraya geldiğimizde buzdağı fiyordun kuzey ucundaki eşiğe doğru baş aşağı duruyordu, ama saha tarama sonarından suyun altındaki kısmının aşındığını ve kitlesinin büyük bir kısmını kaybettiğini öğrenmiştik. Parende atması gün meselesiydi ve biz de uzak durduk. Bazı buzdağları böyle yapar bazıları da tabana dik olarak oturur. Henry Moore heykellerinden birine mi, yoksa Disneyland'daki buzdan kalelere mi benzediğini daima bilebilirsiniz."

"Yani şunun gibi demek istiyorsun," dedi Jack.

Hepsi onun bakışlarını takip ederek sancak tarafından görüntüye giren muazzam buz duvarına baktı. Yaklaşık iki kilometre mesafedeydi ve gemiden bile yüksek olduğu çok belliydi. Buzulun ön cephesi gibi eğimli ve tırtıklı bir yüzeye sahipti, üzerindeki derin yarıkların içinde eriyip yeniden donan sular mavi damarlar oluşturmuştu. Sadece bunun zirvesinden aşağı doğru dümdüz inen eğimli yüzeyinin ortasında geniş bir düzlük alan bulunuyordu. Muazzam bir buzdağıydı, en az yarım kilometre eni vardı ve sualtı eşiğinin geçtiği hat boyunca girişin büyük kısmını kaplıyordu.

Huşu içinde seyrettiler, sonra Macleod sessizliği bozdu. "Unutmayın, bu şeyin dörtte üçü suyun altında. Şu anda bir buçuk kilometreküp, yani en azından bir buçuk milyon ton suya bakmaktasınız."

Costas hafif bir ıslık çaldı. "Bütün barları gelecek yüzyıla kadar buzun içinde gayet güzel muhafaza edebilirler."

"Bu buzuldan bir günde çıkan su New York'un bir yıllık su ihtiyacını karşılamaya yeter. Günde yirmi milyon ton. Burada küresel bir etkiden söz ediyoruz."

Inuva, "Bu büyüklükte masa gibi düz buzdağına Kuzey Kutbu'nda çok ender rastlanır," dedi. "Yine atmosferdeki ısınmadan dolayı diye düşünüyoruz. Bu, buzulda daha büyük parçalanmaların meydana geldiği bir geri çekilmeye yol açıyor. Doğrusu burada hayatım boyunca gördüğüm en büyük buzdağı."

Costas, "Niye parçalanmamış?" diye sordu.

"Tek bir büyük kopma yaşamış," diye cevap verdi Macleod. "Düzgün yüzeyinden anlayabilirsin bunu. Ama içi de alışılmadık bir şekilde sıkıştırılmış durumda, ancak patlayıcılarla çatlatabileceğin som buzul buzu. Bu bizim için ideal. Bu yüzey iç buza kadar yarılmış, yani altında çalışmak nispeten güvenli. Eğer yakından bakarsanız orada delgi işiyle uğraşanların bulunduğu birkaç Zodiac görebilirsiniz."

"Anlamıyorum." Jeremy gemiye geldiklerinden beri sesini çıkarmadan her bilgiyi sünger gibi emiyordu, ama artık her zamanki meraklı haline dönmüştü. "Bu şeyin yuvarlanıp onları ezmemesini sağlayan ne?"

Macleod hevesle, "Bu bizim için koşulların gerçekten uygun olduğu bir durum," dedi. "Arkalarında buz dilinin baskısı yok, deniz tabanına sıkışan buzdağlarında çalışmak çok daha güvenlidir. Buzulun kendisi, özellikle de şimdi akışı bu orandayken delmek için çok tehlikelidir. Fiyorda doğru yüzen buzdağları da söz konusu olamaz, çünkü hareket halindedirler ve fiyordu geçtikten sonra hem hareket etmeye devam ederler hem de devrilmeye daha eğimli

olurlar. Dolayısıyla tabana oturup kalmış nispeten taze bir buzdağı bizim açımızdan idealdir. Bu eşsiz bir fırsat ama pencere hızla kapanıyor."

"Ne zamandır burada?" diye sordu Jack.

"Yaklaşık üç aydır. Lanovvski'nin onun fiyorda doğru inişini ve eşiğe sıkışmasını gösteren bir simülasyonu var. Acaba onu izleme şansımız olabilir mi?"

"Şansınız varmış." Lanovvski kendi kendine söylenerek bir dizi tuşa bastı ve sonunda gözle görülür bir şekilde rahatladı. "Nihayet."

Ekranda fiyordun üç boyutlu izometrik simülasyonu görünüyordu, buzul bir yanda, eşik kavisi de öbür yandaydı. Buzdağı tehlikeli bir şekilde tabana oturmuştu. Sualtında kalan muazzam gövdesi artık görünebiliyordu, ama her iki yanında deniz dibi daha da derinlere uzanmaktaydı.

Inuva, "Aşınma kanalını görebilirsiniz," dedi. "Deniz dibinden eşiğe dek uzanan oluk. Buzdağları dipten ufalandıkça deniz dibini de öğütür ve her şeyi toz haline getirir. Bu da verimsiz bir eş dirimsel alan yaratır, yaşam olmaz. Fakat buradan alabildiğimiz örnekler başka bir şeyi gösteriyor, bazı türlerin çeşitlenmesine yol açtığını, tıpkı yangından sonra ormanlarda olduğu gibi yeniden yaşam oluşmasını sağladığını ortaya koyuyor. Ve başka artıları da var. James inerken bir buzdağının kopuşunu gördüğünüzü söyledi. Bu her oluşunda üst tabaka zengin gıda maddeleri getiriyor. Bunlar da atalarım için inanılmayacak kadar zengin av yerleri oluşturuyordu."

Lanovvski, "Bir biyolog," diye söylendi. "Bir o eksikti zaten."

Inuva, Lanowski'ye baktı ve Jack hemen lafa devam etti. "Peki bu şey ne kadar dayanıyor?"

"Planlanan proje süresi boyunca fiyorttaki buz durumlarının bir simülasyonunu yarattım, iki hafta önce başladı, yarın bitiyor," dedi Lanowski. "Her şey tam tahmin ettiğim gibi oldu. Bu, neye baktığımız hakkında bir fikir verecektir." Bir tuşa bastı ve hep birlikte ekrandan hızla akan birkaç düzine görüntüye baktılar. Zemin değişmiyordu,

buzulun tehlikeli bir şekilde geri çekilişi ve buzdağlarının eşiğe doğru boşalması görünüyordu.

"Birkaç yıl önce bu kadarı bütün bir mevsim boyunca gerçekleşirdi. Şimdi iki haftada oldu." Lanovvski küçük yuvarlak camlı gözlüğünü yukarı kaldırdı ve çipil gözleriyle Jack'e baktı. "Buzdağı şimdilik iyi. Deniz alçalıp yükseldikçe taban çizgisinde yaklaşık üç metrelik günlük iniş çıkışlar oluyor ve sonunda sürtünme dipten yeterince buzu yiyecek. Böylece buzdağının dengesi bozulacak. Şu anda en kötü senaryo büyük bir kopma yaşanması, sualtında yukarıdaki kısımdan daha fazla buz kaybı olması ve buzdağının tepesinin ağırlaşması. Sonra, örneğin sular yükseldiğinde bir deprem olur ya da fırtına çıkar ya da buzuldan kopan buzlar fiyorda dolar ve arkadan basınç yapar. Bu da buzdağını dibe doğru iter ve devirir."

"Olasılıklar nedir?"

"En azından birkaç gün fiyorttan büyük bir buz kopmasını beklemiyoruz. Bir deprem de pek söz konusu değil. Fırtına bir olasılık. Buranın garip bir fırtınası var, suyun hareketine eşiğe doğru bir etki yapabilir."

Inuva sakin bir tavırla, "Bir*piterag,"* dedi.

"Bir ne?" diye Costas sordu.

"Bir *piteraq.* Soğuk havanın ana buzul üstünde hareket edip denizden yükselen daha sıcak havayla karşılaşması yüzünden oluyor."

"Tabii ya. Helikopterdeyken James anlatmıştı."

Lanovvski, onlara aldırmayıp sözüne devam etti. "Fakat gerekli büyüklükte bir fırtına neredeyse yetmiş yıldır olmamış. Sonuncusu 1938'de kaydedilmiş."

Jack, "Peki ya parçalanma?" dedi.

"İşte o noktada simülasyon kuruyor," diye cevap verdi Lanovvski. "Tahmin yürütemiyorum." Sanki bilimin sınırları olması kendi

hatasıymış gibi dalgın dalgın yere baktı, sonra omuzlarını gevşetti ve Jack'e yenilgiyi kabul etmişçesine baktı. "Tek söyleyebildiğim yaz sıcağı yüzünden olasılıkların arttığı, özellikle de şimdi, Kutup'ta yirmi dört saat gündüzken. Kırk sekiz saat sonra buzdağmdaki bütün çalışmalara son verilmesini önereceğim ve kaptana gemiyi kıyıdan en az dört kilometre açığa götürmesini söyleyeceğim."

Macleod hafif bir telaşla Jack'e döndü. "Bir an önce işe koyulmamız lazım." Inuva'ya kumanda koltuğundan alıcı verici bir telsiz uzatıp başıyla teşekkür anlamında bir hareket yaptı. Kadın telsizi alıp güverteye açılan yan kapıdan çıktı ve işitme menzilinden uzaklaşmış oldu. "Inuva turunuzun son bölümünü hazırlarken galiba artık bütün bunların aslında neyle ilgili olduğunu gösterme zamanı da geldi." Lanowski'nin dikkatini çekmeye çalıştı, başaramayınca onları alıp bölmenin öbür ucundaki bilgisayar istasyonuna götürdü. Orada, damalı bir gömlekle blucin giymiş iriyarı bir adam aşırı büyük bir harita kılıfına benzeyen metal bir tüpü yerleştirmekle meşguldü.

"Don Cheney, NASA'dan kıdemli buzul bilim uzmanı," dedi Macleod. "Don bize elindekini göstersene."

Çabucak el sıkışıp masanın ve bilgisayar ekranının karşısına dizildiler. Cheney dikkatle metal silindirin içinden başka bir silindiri yarısına kadar çıkardı ve önlerindeki masanın üzerine yatırdı. Bu, bir metre uzunluğunda ve yaklaşık on santim çapında saydam bir plastik tüptü. Bilgisayar koltuğuna oturup dirseklerini masaya dayadı ve elindeki kalemle tüpü göstererek hafif bir Teksas aksanıyla konuşmaya başladı.

"Görmemiş olanlar için söyleyeyim, bu bir buz özü," dedi. "Dün şu buzdağından getirildi. O içinde minik kabarcıklar olan bulanık kısım çoğunlukla ana buzul buzu, fakat daha berrak ve mavi erimiş su buzu da var. Elimizde modern kirletici maddelerin bulaştığı bir erimiş su katmanı bulunuyor; fabrikalardan, motorlardan gelen atmosfer hidrokarbonları. Geçen yüzyılda ana buzul zaman zaman açılmış ve büyük bir hızla tekrar kapanmış. Bu olur. Kopma hattını buzdağının yüzeyine kadar izledik, iç nüvenin nispeten zayıf olduğu noktaya kadar."

Macleod, "Buzdağını bu hat boyunca patlayıcı kullanarak parçalamayı düşündük, ama bu fikirden çabucak vazgeçtik," dedi. "Muhtemelen bulduğumuz şeyi bozacaktı."

"Bulduğunuz şey ne?" diye sordu Costas.

Cheney tüpü kılıftan bir metre kadar daha çıkardı ve eliyle gösterdi. "Dün neredeyse tamamını çıkarıp projeyi kapatıyorduk, ama sonra benim NASA'daki çocuklar şunu fark ettiler."

Buzun iç nüvesinin oluşturduğu tüpün son kısmı buz katmanlarından tamamen farklıydı. Yaklaşık yarım metre kadar siyah ve kahverengi lifsi bir kütle halindeydi.

Macleod, "Bu sefer olayın deniz dibi çökeltisiyle hiç alakası yok," dedi.

Costas, "Bu tahta!" diye bağırdı.

"Doğru. Bin yıl kadar önce buz tabakasında oluşan başka bir büyük yarılmadan ötürü bir buz katmanına gömülmüş. Yapısı son derece yoğun hatta bir kısmı karbonize olmuş gibi görünüyor ya yanmış ya da çürümüş olduğu için bunu henüz söyleyemiyoruz. Fakat yaklaşık otuz yıllık bir ağaç halkası dizilimi olduğunu sanıyoruz. Bu sabah sizi getiren uçakla bir örneğini Cornvvall'a gönderdim. IMU'nun ağaç yaş bilimi laboratuvarından bu gece sonuçlar gelir."

Costas başını sallayarak, "Bu burada yetişen bir ağaçtan olamaz," dedi. "Bırakın ana buzulun tepesine kadar gitmesini, Grönland'ın hiçbir yerinde bu büyüklükte ağaç yetişmiyor."

Macleod, Cheney'e bir bakış fırlattı. "Don, onlara taramayı göstersene."

Cheney başıyla onayladı ve hepsi rahatça görebilsin diye istasyonun ekranını çevirdi. Bir tuşa dokundu ve ekranda ultrason taramasına benzer bir görüntü ortaya çıktı. Görüntüde grinin farklı tonlarında şeritler ve lekeler kabarıp sönüyordu.

"Yine sonardan alınan yüksek çözünürlüklü bir görüntü," diye yayvan İngilizcesiyle açıkladı. "Buzdağının üst kısmını gösteriyor, tam koptuğu cepheyi. Gri tonları, Dördüncü Zaman'da oluşan buzul büzü ile erimiş su buzunun, yüzey karı ile eriyip buzuldaki çatlaklara dolan ve yeniden donan buzun yoğunluğundaki farklılıkları ifade ediyor. Fakat burada başka bir şey daha var, büyük bir şey."

Bir tuşa dokundu ve ekrana başka bir tarama görüntüsü geldi, bu kez tam ortasında daha koyu bir alan vardı. Yavaşça, sonar buzulun yan tarafından tepesine doğru hareket ederken farklı açılar vererek bir dizi durağan noktada gezindi. Sonuncusuna geldiğinde Jack neredeyse elindeki kahve fincanını düşürüyordu.

"Şaka yapıyor olmalısınız," diye fısıldadı.

"İşte olay bu," dedi Macleod. "Telefonda da tahtadan söz etmiştim, fakat bunun ne olduğunu ancak birkaç saat önce verileri analiz edince anladık. Bu sabah buzdağında sonarla yeniden tarama yaptık ve her düşey tarama aynı görüntüyü verdi."

"Tanrım," dedi Costas. "Bu bir gemiye benziyor!"

"Başka ne olabilir bilemiyoruz. Yaklaşık yirmi metre uzunluğunda, başı ve kıçı simetrik, geniş karınlı. Yatay taramada düz görünüyor, tabii o kadar buzun altında kalınca normaldir."

"Etrafında gördüğünüz hale yeniden donan erimiş su, ipekböceği kozası gibi sarmış," dedi Cheney. "Hayatta görüp görebileceğiniz en garip kahrolası şey."

"Belki buza gömüldüğünde yanıyordu," dedi Jeremy alçak sesle.

"Evet, doğru," diye cevap verdi Cheney. "Bu her ne ise, daha önce hiç benzerini görmedim."

"Tahtanın oradan geldiğine emin misiniz?" Jack konuşurken bile gözlerini ekrandan alamıyordu.

"Kesinlikle," dedi Macleod. "Sabit merkez. Sanırım karinası bu."

"Ve bin yıllık öyle mi?"

"Etrafındaki erimiş su buzu bin yaşında evet," dedi Macleod.

"O zaman Batı yarıkürede keşfedilen ilk Viking şalupasını bulmuş olabiliriz," dedi Jack kalbi güm güm atıyordu heyecandan. "Tahtadan söz ettiğin zaman bütün kalbimle bunu dilemiştim. Bu muhteşem olabilir, gelmiş geçmiş en şahane gemi batığını bulmuş olabiliriz."

"Sana buraya gelmen lazım derken haklıydım," dedi Costas.

"Hiç kuşku duymadım bundan zaten."

Macleod da, "Viking keşif araştırmalarından ne kadar heyecan duyduğunu biliyorum," dedi. "Yeni Dünya'da bir Viking batığı bulma ihtimalinden."

"Buradaki Eskimolar ahşap gemi yapmadılar ve Avrupa'da o tarihlerde buna benzeyen başka gemi yoktu," dedi Jack. "O dönemde Grönland'daki Norveç yerleşimlerini düşününce tarihsel açıdan da mantıklı geliyor. Fakat nasıl olur da bir gemi buzula karışır, kilometrelerce içerilere girmiş olabilir, bunu anlamama imkân yok."

"Bu da gidip daha yakından bakmak için iyi bir neden," dedi Macleod teşvik edercesine.

"Bir bakayım." Costas uzamış sakallarını ovuşturarak Cheney'in üzerinden uzanıp ekranı inceledi. "Kopmanın olduğu cepheden yaklaşık üç yüz metre kadar içeride ve şimdiki deniz seviyesinin elli metre kadar da altında, öyle değil mi? Sanırım iç nüve tünel çökmesine karşı oldukça dayanıklıdır, ama buzdağında hava boşlukları yaratmamak için suyun altından gitmeyi tercih ederiz."

"Biz de aynen öyle düşündük."

"Riskler ne?" diye sordu Jack. "Yani, çökmeye karşı olasılıklar ne?"

"Simülasyonlar Lanovvski'nin işi ve o da uygun olduğunu söylüyor," diye cevap verdi Macleod. "Benim buna ekleyebileceğim tek şey ya şimdi ya da hiç demekten ibaret. Bu şey bir kez eşiği aşıp da denize açıldı mı hiç şansımız kalmaz. Her şey hazır; tek gereken senin yürüyün demen."

Jack, "Tanrı'ya şükür hayat sigortam yok," diye mırıldandı. "Bu durumu acentene kabul ettirmeye çalıştığını düşünsene."

"Muhtemelen aktif bir volkana dalmaktan daha tehlikeli değil," dedi Costas pişman içeren bir tavırla.

"Hayır. Yapamazsınız. Delilik bu." Ne planladıklarını anlayan Maria'nın sesinde dehşet vardı, bütün bunların bir şaka olduğunu gösterecek bir iz yakalamak için bir birine bir ötekine bakıp duruyordu. Jack, ona özür dilercesine baktı ve Costas'a tanıdık gelen parıltılı bir bakış fırlattı, o da cevap olarak gülümsedi.

"Tamam. Bana bu kadarı yeter." Macleod telsizle birlikte dönmüş arkalarında sabırla beklemekte olan Inuva'ya baktı. "Buzdağındaki ekip donanımlarınızı hazırlarken bizde kıyıda çabucak bir tur atalım."

7

Bir saat sonra buzdağının muhteşem yapısı, yarı saydam mavi-yeşil katmanları olan sivri, beyaz bir duvar olarak önlerinde belirmişti. Jack arkalarında bıraktıkları dümen suyunun gerisinde kalan *Seaquest II'nin* düzgün hatlarına bakarak turuncu renkli kurtarma tulumunun fermuvarını çekip can yeleğini giydi. Yanında Maria güvenlik ipine sıkıca tutunmuştu, Macleod da öteki dubadan cesaret veren gözlerle ona bakıyordu.

"Eğlence trenine binmek gibi bir şey, ama Henrik tam bir uzmandır. Hayatı boyunca bu sularda oynamış."

Danimarkalı tayfa sırıttı ve kıçtan takma motorlu Evinrude 120'nin önünde ayağa kalktı, bir eliyle pruva halatını geriyor, diğeriyle de gaz kolunu tutuyordu. Zodiac'ı bataklıkta giden bir savaş arabası gibi

kullanıyor, yüzeyin hemen altında sinsice gezinen buz parçalarından kaçınmak için koca botu bir o yana bir bu yana rahatça döndürerek ilerliyordu. Beş dakika o buz çöplüğünde dalgalanarak gittikten sonra bir çift kırmızı şamandıraya ulaştılar. Burası buzdağının önündeki geniş bir alanı buzdan arınmış olarak tutan yüzen bariyerin girişiydi. Onlar buzsuz alanda buzdağına doğru son birkaç yüz metreyi ağır ağır kat ederken iki kişi de tamponlarını ve buz baltalarını kullanarak muazzam buzdağına tırmanmaktaydı, devasa buz kütlesinin üzerinde minicik görünüyorlardı. Buzdağından yansıyan soğuğu hissetmeye başlamışlardı bile, saldırgan soğuk, Maria'nın ürpermesine yol açmıştı. Turda onlara katılmak için ısrar etmişti, ama şimdi sanki deneyimlerinin çok uzağındaki bir dünyada sahipsiz kalmış gibiydi.

"Bu canlı bir şey," dedi. "Adeta nefes alıp veriyor."

Macleod, "Aslında bu soğuk nefes onun eridiğini hem de çabuk eridiğini gösteriyor," dedi. "Yakında karşımızda duran kopma yüzeyi bile çalışmak için çok tehlikeli olacak."

Buzdağının yirmi metre kadar açığındaki yüzer iskeleye doğru ilerlediler, iskelenin bir yanında bir Aquapod denizaltısının kıvrımlı gövdesi, öbür yanında ise iki tane Zodiac bot duruyordu. İskelede, denize sarkıtılan bükümlü bir kablo yığını ve yığının başında duran siyah IMU E tipi dalgıç kıyafetli bir grup adam vardı. Bu özel dalgıç giysileri herhangi bir sorun çıktığı takdirde dondurucu sularda bile daha uzun süre dayanmayı sağlıyordu. Birkaç saniye sonra kablo durdu ve tanıdık görünümlü biri gruptan ayrılıp el sallayarak onlara doğru yürüdü.

"İyi iş çocuklar. Burada yapabileceğim her şeyi yaptım."

Costas güçlü bedeninin çevik bir hareketiyle iskeleden Zodiac'a, Jack'in önüne atladı. Buzdağına onlardan yarım saat önce gelmişti ve belli ki işini büyük bir hızla halletmişti. Sendeleyerek doğruldu ve E tipi kıyafetini beline kadar sıyırıp oturdu, bir an için durup serinledi ve tayfanın uzattığı turuncu rüzgârlıkla can yeleğini giydi.

"Gitmeye hazırım."

Tayfa Zodiac'ı durdurup geriye döndürdü, ağır yolla girişteki şamandıralara doğru hareket ettiler. Beş dakika sonra bariyer gözden kaybolmuş ve buzdağının kuzey kenarı arkalarında kalmıştı. Macleod tayfaya aynı hızla fiyordu dolaşmasını, sonra da motoru kapamasını söyledi. Motorun sesi kesilince birdenbire her şey doğaüstü bir sakinliğe büründü.

Sanki sualtı eşiğini geçince buzdan bir fantezi dünyasına girmişler ve etraflarında yükselen kristal saraylarla bütünleşmişlerdi.

Macleod, "Sakın aldanmayın," dedi. "Burada muazzam güçler işbaşında."

Aniden sırasını bekliyormuş gibi sessizliğin yerini dehşet verici bir gümbürtü aldı ve havada yankılanan bir şok dalgasının ardından sanki bir buz duvarı ana buzuldan kopup düşüyormuşcasına bir ses duyuldu. Bu gürültü yüzünden fiyorttaki tüm buzdağları rezonansa geçmiş gibiydi, Zodiac'ın dörtbir yanından koro halinde yankılar çarpıyordu. Derken uzun bir iç çekişe benzer bir sesle gürültü bitti. Ardından gelen garip sessizlikte etraflarındaki buzdağları daha da heybetli görünür olmuştu, kendilerini minicik ve güçsüz hissediyorlardı.

Tayfa, "Yazın deniz genelde böyle sakindir," dedi. "Ama aynı zamanda buzulun en aktif dönemidir. Buralarda hava ısındıkça ana buzuldan gelen soğuk daha çarpıcı olur. Durum hızla değişebilir."

Fiyordun doğu ufkuna doğru uzanan kısmını gösterdi, buzun üzerindeki gökyüzü parçası lacivert veya koyu gri sayılabilirdi, ama dikkatleri hızla önlerine çıkan araba büyüklüğündeki yüzer buza çevrildi. Aniden iki yana sallanmaya başlamıştı, cam gibi denizde kafa tutan bir tehlike işareti gibiydi. Giderek daha şiddetli sallanmaya başladı ve sonunda suyun yüzeyinde bir oyuk ve fiyorta doğru giden bir dalga yaratarak devrildi. Etraflarında cam kırıklarıyla doluymuş gibi görünen bir halka yaratmış ve diğer yüzer buzdağları tehlikeli biçimde derinlerden şaha kalkmıştı.

"Korkutucu bir deneyimdi," dedi Maria.

"Daha bir şey görmediniz," diye cevap verdi Macleod. "Büyük bir buzdağı yuvarlandığında burada fazla bir şey hissetmeyebilirsiniz, ama kıyıya on metrelik bir gelgit dalgası vurabilir. Buralarda kıyıda dolanmayı pek istemezsiniz."

"Hemen düşüncelerini açıklama," dedi Costas. "Buzdağımızın en azından yirmi dört saat daha uslu ve sessiz durmasını istiyoruz."

Jack geride kalan ve çatırdayan buz kütlesine baktı ve sonra ana buzula doğru uzanan fiyordu inceledi. Eşiğin dışında, buzdağları haşmetli bir şekilde açık denize doğru süzülüyor gibiydi. İçindeyse, sanki yeterince gelişmemiş, prangaya vurulmuş ama gitmeyi istermiş gibi gergindiler, doğumlarının şiddetiyle oluşan sivri kenarları hâlâ yontulmamış ve taze duruyordu. Buranın gücü, çoğu şeyin gözle görülmeden oluşmasından, denize düşen her buz kütlesinin yarattığı görünmez enerji dağılımından, sürekli olarak, dünyanın hiçbir yerinde rastlanmayacak bir enerjinin açığa çıkmasından kaynaklanıyordu. Jack için bu, doğa karşısında insan zafiyetinin yeni bir boyutuydu ve bu boyut her yeni projede biraz daha büyüyordu.

Macleod ipi çekip motoru çalıştıran tayfaya baktı. Zodiac açık deniz istikâmetinden döndü ve karaya doğru hızlandı, dümen suyu fiyorttan gelen buzlu suda uzun beyaz izler açıyordu. Tayfa temiz bir su yüzeyi buldu ve Zodiac'a fiyordun kuzey ucundaki dile doğru geniş bir kavis çizdirerek gazı artırdı. Jack emniyet ipine tutunarak ön taraftan eğildi, dondurucu sular yüzüne çarpıyor ve ağzında bir tuz tadı bırakıyordu. Dalmayalı aylar olmuştu ve denizin tadını özlediğini hissediyordu. Yanında sıkıca tutunmuş olan Maria'nın gülümseyerek baktığını gördü. Su serpintisinden ıslanan Macleod ile Costas'ın kukuletalarını başlarına geçirmelerini izledi. Costas'la yaptıkları son dalışı hatırladı, altı ay önce bir volkanın derinliklerine dalmışlardı ve o sırada en korkunç travması yeniden canlanmıştı. Şimdi yapmayı planladıkları dalış daha da sınırlayıcı olacaktı ve en sıradışı deneyimlerinden birini yaşayacaklardı. Korkularını hâlâ yenememişti, ama kontrol altına almayı başarmıştı ve şu anda tek hissettiği büyük bir kıvançtı. Altın Boynuz projesi arkeoloji tutkusunu yeniden tetiklemişti ama o, bir geminin kaptan köprüsünden yönettiği

bir işti, tarihi kendi elleriyle ortaya çıkarma güdüsünü tatmin etmiyordu. Tekrar suyun altında olmak yüzyıllardır okyanusların derinliklerinde kayıp olan efsanevi hazineleri ilk gören, onlara ilk dokunan kişi olmak için sabırsızlanıyordu.

Motorun sesi azaldıkça ürkütücü uluma sesleri duyulmaya başladı. Baktıklarında karşılarındaki vadide yer yer kazıklara bağlanmış köpekler olduğunu fark ettiler, kimi açlıktan havlıyor kimi de çamurlu bölmelerine bırakılmış etleri boğulurcasına tıkmıyordu.

"Grönlandlılar kışın hâlâ köpeklerle çekilen kızak kullanıyorlar," dedi Macleod kukuletasını yine geriye atmıştı. "Bölgenin birçok yeri kar motosikleti için çok engebeli ve ana buzul yakıt alınacak istasyonlara çok uzak. Bütün yaz köpekleri bağlı tutuyorlar ve çalışamayacak kadar yaşlananları vuruyorlar. Pek hoş bir şey sayılmaz, ama bu hayvanlar da evcil değil zaten."

"Bu bana Norveç Grönlandlılarının son terk ettikleri yerde yapılan kazıyı hatırlattı," dedi Jack. "Yanlarında üzerlerinde kesikler olan köpek kemikleri bulunmuştu, belli ki son yemekleriymiş."

"Belki ondan uluyorlardır," dedi Costas da.

Diğerleri çakıllı kıyıya atlarken Maria endişeyle köpeklere baktı, sonra Jack elini uzatıp Maria'yı karaya çıkardı. Macleod onları hemen daha yüksek bir yere, buzdağı dalgalarından korunaklı bir noktaya çıkardı. O sırada alıcı verici telsizinden bir çağrı aldı ve telsizi Maria'ya uzattı. Maria durup kısa bir konuşma yaptı ve telsizi Macleod'a geri verip Jack'in arkasındaki yerine döndü.

"Jeremy'ydi," dedi. "Mappa Mundi yazıtı üzerindeki çalışmasını bitirmek için gemide kalmıştı. Bir şey daha yakaladığını düşünüyor. Gerçekten heyecan verici olabilir ama biraz daha zaman lazım."

"Dalıştan döndüğümüzde hazır olur herhalde," dedi Jack. "Oturup buradan sonra gideceğimiz yeri belirlememiz gerek."

"Bunu yapacağınıza hâlâ inanamıyorum," dedi Maria düşünceli bir ifadeyle Jack'e bakıyordu. "Bazen sende bir ölme arzusu olduğunu düşünüyorum."

Jack, "IMU ile ilk kez sahada birlikte oluyorsun," diyerek sırıttı. "James'in de dediği gibi daha bir şey görmedin."

Yaz güneşinin sıcaklığına rağmen, böceklerden korunmak için giysilerinin fermuvarını açmadılar ve Macleod'u takip ederek plajın dik yamacını tırmanıp vadideki alçak bir sırta doğru inen aşınmış bir düzlüğe ulaştılar. Altmış yetmiş santimi aşan bir bitki yoktu ama etraftaki kasvetli tepeler, vadi tabanını halı gibi kaplayan zengin bir yosun ve ot tabakasıyla dengelenmişti.

Macleod, "İlerideki kalıntılar antik Sermermiut," dedi. "Burada yaşayan Eskimolar için kutsal bir yer. Burada en azından dört bin yıldır yaşam var, ta ilk Grönlandlıların Kanada Kuzey Kutup Dairesi'nden donmuş denizi aşarak gelişlerinden başlıyor. Ilulissat kenti tepede, kuzeyde kalıyor ama Danimarkalılar Grönland'ı işgal ettikten sonra 1741'de kurulmuş. Danimarkalılar oraya Jacobshavn diyor fakat Grönland dilindeki adı biraz daha uygun."

Costas, "Ilulissat ne demek?" diye sordu.

"Buzdağları."

Costas homurdandı ve bata çıka, güçlükle antik siteye doğru ilerlemeye başladılar. Bataklıktan yükselen küçük buhar bulutlarından kaçınmaya çalışıyorlardı. "Peki ya Vikingler?"

"Norveçliler için kutup buzuluna kadar bütün bu kıyı Nordrseta, yani kuzeydeki av alanlarıydı, yasak bir bölge olduğu için Viking kalıntısı pek bulunmadı bugüne kadar." Macleod, Costas'ın yetişmesini bekleyerek durdu. "Norveçliler sadece geçici olarak yerleştiler, o da geleneksel İskandinav tarzı yaşam sürmeyi, hayvancılık ve tarımcılık yapmayı umdukları yerlere. Grönland'da bu güney ucuna yakın verimli fiyort vadileri demek, on birinci yüzyıl başlarında Kızıl Eirik ailesiyle birlikte oraya gelmişti. Kolonicilerin çoğu Norveç ve İzlanda'dan geliyordu. Sonunda yüzlerce çiftlik kuruldu, nüfus birkaç bine ulaştı, hatta Hıristiyanlığa geçince kaba taşlardan kiliseler bile inşa ettiler."

Costas, "Ne oldu sonra onlara?" diye sordu.

"Geçmişin en ilginç gizemlerinden biri," dedi Macleod. "Kuşaklar boyunca burada tutundular, Avrupa ile denizfili dişi ve kürk ticareti yaptılar ama bilinen en son temas on beşinci yüzyılda oldu. Katolik Kilisesi 1721'de hâlâ Tanrı korkusu taşıyan iyi Hıristiyanlar olup olmadıklarını kontrol etmek için Grönland'a bir keşif heyeti gönderdi ama gelenler onları bulamadı."

Maria, "İster inan ister inanma, muhtemelen Haçlı Seferleri'nin bir etkisi var bunda," diye araya girdi.

"Ne?" dedi Costas. "Haçlı Seferleri mi?"

"1124'te Norveç Kralı Sigurd Jorsalfar, Grönland'da episkopal bir bakış oluşturmuştu. Bu, çektikleri sıkıntılara ek olarak kilisenin de Norveçli yerleşimcilerden vergi istemesi anlamına geliyordu. Sigurd 'Haçlı' olarak tanınırdı, on ikinci yüzyılda Haçlılara katılan İskandinavlardan biriydi. Haçlılar için Grönland'm her yerinden özel vergi isteyecek kadar da hırslıydı. Grönland'a yerleşmiş olanlar bu vergileri denizfili dişi ve kutup ayısı postu olarak ödediler."

"Kudüs'te de bunlar ne işe yarardı ya," diye söylendi Costas. "Haçlılar gerçekten de küresel bir çılgınlıkmış."

"Hiç kuşkusuz, kilise ekonomik bir yüktü," dedi Macleod. "Fakat bazıları da Grönland'daki Norveçlilerin buranın yerlileri veya İngiliz korsanlar tarafından yok edildiğini düşünüyor, hatta Kara Ölüm yüzünden olduğunu düşünenler de var. Bence çevre en büyük faktördü. Ortaçağda yaşanan ve güya Küçük Buzul Çağı denen dönemde, evlerine dönebilmelerini Sağlayacak deniz yolları kapanmıştı, tüm kıyılar yazın bile buz kaplıydı. Soğuk yüzünden ürünleri de mahvolmuştu; belki buranın avcılığa ve balıkçılığa dayalı yaşamına intibak edememişlerdi ya da etmek istememişlerdi."

"Yani Vikinglerin sonunu getiren iklim değişimi oldu," dedi Costas. "Seçkin savaşçılar için pek de muhteşem bir son sayılmaz, öyle değil mi?"

"Bekleyelim de görelim," diye mırıldandı Jack. "Aralarındaki gerçek savaşçılar bundan daha batıya gitmiş olabilir."

Antik sitenin kalıntıları zar zor seçiliyordu. Çimen topakları ve işlenmemiş kayalardan oluşan alçak halkalar yere gömülmüş gibiydi; bazıları alüvyonlu toprak tarafından tamamen yutulmuş bazıları da turbalı bataklık alanlarına maruz kalmıştı. Denize bakan kenardaki ince bir platformda yaklaşık dört buçuk metre eninde kubbe biçiminde bir çadır vardı. Bu çadırın balina kemiklerinden yapılmış iskeleti fok derisi ve misk öküzü postu katmanlarıyla kaplanmıştı. Tepesindeki delikten ince bir duman yükseliyordu.

"Bu taşların bazıları çadırlar içindi," diye açıkladı Macleod. "Rüzgâra karşı korumak için takoz olarak kullanılıyordu. Bunlara Kuzey Kutup Dairesi'nin her yerinde rastlanıyor, eski çağlardaki yerleşimin başlıca kanıtları. Burada kuşaklardır insan yaşamıyor, ama Eskimo Ilulissat'ı açısından kutsal bir yer. Bazen eski usullere bağlı kalan yaşlılar ölüme hazırlanmak için buraya geliyor. Zamanın yaklaştığını hissedince, aileleri, atalarından kalan kutsal taş halkalarının içine geleneksel çadırlar dikiyor."

Çadırın etrafındaki kazıklara yağız beyaz köpekler bağlanmıştı. Macleod ekibi ileri doğru yönlendirince, köpekler bukağılarını gererek tehditkâr bakışlar savurdular, bir yandan da salyaları akıyordu. Maria hafifçe geri çekildi, ama Jack zincirlerin uzanamayacağı bir mesafede kalmaya dikkat ederek onu kolundan tutup yürümeye devam etti. Köpeklerin hırlaması çadırdakilerin dikkatini çekmişti, çadırın bir kanadı kalktı ve geleneksel fok derisi parka giymiş Grönlandlı bir kadın ortaya çıktı, siyah saçları geride toplanmış ve boncuklarla süslenmişti. O bakarken ekiptekiler kendilerinden bir saat önce *Seaquest //*'den ayrılmış olan Inuva'yı tanıdılar. Inuva köpekleri susturdu ve eliyle Macleod'u çağırdı. Macleod çömeldi ve çadırdan açılan kapak tekrar kapanana dek birkaç kelime konuştular.

"Inuva, ihtiyar adamın kızı." Macleod diğerlerinin yanına dönmüştü ve alçak sesle konuşuyordu. "Adam Danimarka dili biliyor, ama sadece Kalaallisut, yani yerel Eskimo lehçesiyle konuşuyor, o yüzden Inuva bize tercümanlık yapacak. Adamın adı Kangia buz fiyorduna verdikleri ad da bu. Kangia rahat rahat seksenin üstünde var, buradaki insanlar için çok uzun bir yaş bu. Zor bir hayat

sürüyorlar. Kangia gençliğinde Uulissat'ın en ünlü avcılarından biriymiş; köpekleriyle birlikte *umiak* 'ına atlayıp kürek çekerek ana buzulun kenarından kuzeydeki en uç yerleşim noktalarından öteye yüzlerce kilometre gezermiş."

Macleod çadırın giriş kanadını açık tutarken diğerleri içeri girdi, sonra Macleod da yanlarına geldi. Kurutulmuş misk öküzü tezeğiyle beslenen ateşin yakıcı dumanı Jack'in gözlerine dokunmuştu. Macleod ateşin etrafına çepeçevre dizilmiş postlara oturmalarını sağladı. Gözleri loş ortama alışınca çadırın öbür ucunda duran kızağı fark edebildiler, kenarları zamanla kararmış olsa da, üzerlerindeki oyma hayvan motiflerinin güzelliği hâlâ belli oluyordu. Kenarda battaniyelere sarınmış olarak oturan yaşlı bir Eskimo vardı, kayış gibi yüzü yamru yumru olmuştu, uzun saçları serbestçe omuzlarına dökülüyordu. Adam onlara bakınca, kar körlüğü yüzünden gözlerinin ferinin sönmüş olduğunu gördüler, teni de yaklaşan ölümün getirdiği soluk gri bir renge bürünmüştü. Büyük bir çaba harcayarak konuşmaya başladı, her duraklamasında, Inuva, babasının ağzından çıkan yumuşak tıkırtılı yerli kelimelerini İngilizceye çeviriyordu.

"Babam, hatırlanmayacak kadar eski zamanlardan beri halkının burada yaşadığını ve yabancıların gelip gittiğini söylüyor," dedi yumuşak bir sesle. "Şimdi artık onun gitme ve atalarının köpek kızaklarına katılma zamanı, hep birlikte sonsuza dek buzulda kayacaklar." İhtiyar adam battaniyelerin arasından kupkuru ellerinden birini çıkarıp yanında duran kızaktan yıpranmış bir fotoğraf aldı ve konuşmadan başını sallayarak Macleod'a uzattı.

"Buraya bu yüzden geldik," dedi Macleod. "Inuva, ona fiyorttaki araştırma gemimizi anlatmış ve iki gün önce beni buraya çağırdı. Şu fotoğrafa bir bakın."

Macleod fotoğrafı Jack'e uzattı, Maria ile Costas da daha iyi görebilmek için döndüler. Bu, tepeden tırnağa kutup giysilerine bürünmüş, ekipman yüklü kızakların yanında duran bir grup adamı ve kızakların etrafındaki köpekleri gösteren soluk, siyah-beyaz bir fotoğraftı.

"Giysi ve eşyalara bakılacak olursa İkinci Dünya Savaşı'ndan bir süre önce çekilmiş," dedi Jack. "Bin dokuz yüz yirmiler, belki otuzlar." Durup fotoğrafa daha yakından baktı. "Şu ortadaki ihtiyar adam. Bu Knud Rasmussen değil mi? Jacobshavn'da doğmuş olduğunu biliyorum."

"Kangia, onun köpek bakıcılarından biriymiş. O da şu soldaki çocuk."

"Demek Kangia, Knud Rasmussen'i tanıyormuş!" Jack huşu içinde önce ihtiyar Eskimoya, sonra Costas'a baktı. "En ünlü kutup kâşiflerinden biri, yarı Danimarkalı yarı Eskimo. Grönland ana buzuluna kadar gelen ilk insan."

"Rasmussen, Kangia için bir baba figürüymüş ve onu eski yöntemleri kullanmak üzere yüreklendirmiş. Kangia, ona hem saygı duyuyor hem de onun yerel geleneklere bağlılığına hayran. Bu da bu adamları sözlerden daha iyi anlatıyor." Macleod iç cebinden su geçirmez bir fotoğraf kılıfı çıkardı. "Kangia bir de bunu verdi bana."

"Ahnenerbe mi?" Aniden Jack'in yüzünde acı bir ifade belirmişti.

"Doğru. Fotoğrafı taradım ve siz gelmeden önce bir araştırma yaptım. 1938'de Jacobshavn'a bir Alman keşif kolu gelmiş, yani savaştan bir yıl önce. Köpek bakıcısı gerekmiş ve tek şansları da Kangia'ymış."

Fotoğrafta kaya ve buzdan oluşan zeminin önünde duran Avrupalı iki erkek görünüyordu. Kıyıdan denize doğru uzanan buzulun şeklinden Sermermiut'ta, şimdi bulundukları yere yakın bir yerde çekildiği belliydi. Buzdağları buzulun geri çekilmeye başlamasından elli yıl önce olduğu gibi, fiyort boyunca kesintisiz bir duvar oluşturuyordu. Her iki adam da günün klasik kâşif kılığına bürünmüştü; kalın kazaklar, ağır yün ceketler, diz boyu çorapların içine sokulmuş pantolonlar. Sağdaki adam uzun boylu ve yakışıklıydı, otuzlarının ortalarında olabilirdi, insanı şaşırtacak kadar sarı saçları vardı. Adam sanki fotoğrafının çekilmesini istemiyormuş gibi biraz geride durmuştu. Diğeri ise ufak tefek, siyah saçlı, yüz hatları keskin bir erkekti, tek bacağını bükmüş ve sağ elini dizine

koyup buyurgan bir ifadeyle objektife bakmıştı. Sol elinde ise, önündeki kayaya çekingen bir tavırla oturmuş olan genç Eksimonun başının üstünde tuttuğu bir pergel vardı. Eski fotoğraf yüzünden bu Eskimonun Kangia olduğu kolayca anlaşılıyordu. Adamın duruşunda ödülüyle poz vermiş bir avcı hali vardı, ama buradaki anlam biraz daha ürkütücüydü. Sol kolundaki pazıbentte siyah gamalı haç bulunuyordu.

Jack, Costas'a bir göz attı. *"Ahnenerbe* 'Soydan gelen kalıtım' demekti. Hitler'in vekili Reichsführer Heinrich Himmler tarafından savaştan önce kurulan bir SS bölümüydü. Aryan ırkın kökenlerini araştırmaya tahsis edilmişti."

"Peki burada ne işleri varmış?"

"Muhtemelen Atlantis'i arıyorlardı, ister inanın ister inanmayın." Jack, Costas'a alaylı bir bakış fırlattı. Naziler Atlantislilerin ilk aryanlar olduğuna inanıyordu. 1930'ların sonlarında *Ahnenerbe,* Tibet'ten Orta Amerika'nın göbeğine, hatta Kuzey Kutbu'na kadar dünyanın her yerine keşif kolları yollamıştı. Atlantislilerin en saf atalarını en uzak bölgelerde, insanlığın geri kalanıyla ilgisi olmayan yerlerde bulacaklarına inanmışlardı. Kullandıkları tekniklerden biri de kafatası bilimiydi, sözüm ona Aryan ölçülerine uygun mu diye kafa ölçüyorlardı. Bu fotoğraftaki geri zekâlının yaptığı şey de bu. Bu bilim ortaçağdan kalma ama, *Ahnenerbe* tarafından zorla çalıştırılan gerçek antropologlar bile Reichsführer'in çılgın takıntılarına boyun eğmek zorundaydı. Hatta buna Himmler'in Haçlı Seferi diyenler bile vardı."

Macleod başıyla onayladı. "Evet," dedi. "Ve Grönland'a yapılan bu keşif gezisi iki kat acayipti. Naziler Welteislehre, yani Dünya Buz Teorisi konusunda da saplantılıydı. Teori, yüzyılın başında deli bir Avusturyalı tarafından üretilmiş kozmolojik bir fanteziydi. Birinci Dünya Savaşı sonrasında meraklıları çıkan pek çok garip teoriden biriydi. Bu tür teorilerin belli ki, çıldırmış bir dünyaya düzen ve açıklama getirmesi umuluyordu. Dünya Buz Teorisi'ne göre, evrende olup biten her şey, ateşle buz arasındaki daimi mücadeleyle ilgiliydi. Aryan ırkı buzun krallığını ilan ettiği dönemde doğmuş, taşkınlar ve

depremler yüzünden dünyaya dağılmıştı. O zaman da ilk Aryanların bulunacağı yer, doğal olarak Buzul Çağı'nın son kalıntısı olan Grönland buzulu olacaktı."

"Ahnenerbe 'nin yaptığı her şeyin altında zehirli bir ırkçılık yatıyor olmasa gülünecek bir durumdu," dedi Jack. "Çünkü Himmler'e sadece bilmek istediği şeyi söylüyorlardı, yaptıkları onun Aryan ırkın üstünlüğüne duyduğu inancı pekiştiriyordu. Unutmayın ki Nihai Çözüm'ün, yani Yahudilerin yok edilmesinin baş mimarı oydu."

"Demek bu iki adam Nazi'ymiş." Costas fotoğrafı aldı, Maria ile birlikte dikkatle incelediler.

"Kangia'ya göre, kolunda bant olan şu yağlı saçlı tam bir pislikmiş, sürekli olarak Hitler'i övüyor ve Grönlandlılara köpek muamelesi yapıyormuş," dedi Macleod. "Ancak öteki adam biraz daha makul görünüyormuş. Anlaşılan, Kangia'ya arkadaş gibi davranmış ve keşfe ağırlığını koymaya çalışmış. Grönlandlıların yerel geleneklerinden çok etkilenmiş ve bunları kayda almak için bir gün tek başına gelmeye söz vermiş. Belli ki köpek idaresinde ustalaşmış ve Grönlandlıların saygısını kazanmış. İki Alman birbirlerinden nefret ediyor ve mecbur kalmadıkça konuşmuyorlarmış."

"Kim olduklarına dair bir fikriniz var mı?" Inuva dinlediği yerden alçak bir sesle sormuştu bunu, eli babasının alnındaydı.

Macleod, ona döndü. "Savaş patlayınca keşif kayıtları *Ahnenerbe* karargâhından esrarengiz bir şekilde kayboldu. Bu yüzden elimizde babanın fotoğrafı ve anıları dışında bir şey yok. Dün, taradığım fotoğrafı e-posta olarak IMU kütüphanesine gönderdim. Ufak tefek olan adamı net bir şekilde teşhis edemediler, diğer binlercesine benzeyen bulanık bir yüz, fakat öteki adamın ilginç bir geçmişi var."

Maria aniden, "Elbette. Şimdi tanıdım onu," diye bağırdı. "Sarışın olanı. Onun Rolf Künzl olduğuna eminim, hani şu ünlü arkeolog."

"Doğru."

"Viking arkeolojisinin kurucularından biri." Maria heyecanlanmıştı. "Grönland'daki Norveç yerleşimi konulu doktora tezi, bu konuda hâlâ bir referans olarak kabul ediliyor. Savaş yüzünden kısa süren muhteşem bir kariyeri var."

"O zaman başına geleni de biliyorsun."

"Von Stauffenberg komplosu," diye cevap verdi Maria.

Macleod başıyla onayladı. "Nazi fantezilerine dayanarak Norveç ırkının köklerini bulsunlar diye bir grup gerçek bilim adamı zorla *Ahnenerbe'ye* alınmıştı. Künzl'ün de bu oyunu oynamaktan başka bir seçeneği yoktu. Kuşkusuz çoğunlukla çatlaklardan ve kariyerini Nazilere borçlu başarısız bilim adamlarından oluşan *Ahnenerbe* 'yi yöneten deliyi açıkça küçümsüyordu."

"Tımarhaneyi deliler yönetiyormuş," diye söylendi Costas.

Macleod yine başını salladı. "Fakat Künzl hiçbir zaman resmi olarak SS olmadı, çünkü Prusyalı eski bir asker ailesinden geliyordu. *Wehrmacht'* ta[-] yedek subay olarak görev yapmaktaydı ve savaş başlayınca kendini Himmler'in pençesinden kurtarmayı başardı. Rommel komutasında iki yıl çölde çarpıştı, albaylığa terfi etti ve Şövalye Haçı kazandı. Fakat sonra Berlin'e geri çağırıldı ve süfli bir göreve atandı. Himmler, onu özel olarak mimlemiş gibiydi, sürekli olarak Grönland keşfinin kayıtlarını çalmakla ve bulgularını gizlemekle suçluyordu. Fakat, Eylül 1944'te, Künzl, Hitler'e suikast düzenleme suçundan tutuklanıp von Stauffenberg'le birlikte piyano teliyle boğulunca, Himmler ondan vazgeçmek zorunda kaldı."

"İyi adamlardan biriymiş," diye mırıldandı Costas.

"Komplocuların hiçbiri aziz sayılmazdı," diye cevap verdi Macleod. "Künzl de Afrika Birlikleri 'ndeki en belalı panzer komutanlarından biriydi ve eline pek çok müttefik kanı bulaşmıştı. Nazilerin ırkçı politikalarını *Ahnenerbe* günlerinden biliyordu ve belli ki bu konuda hiçbir şey yapmamıştı. Fakat Hitler'den tiksiniyordu ve savaşın Almanya'yı mahvetmeden önce bitmesini istiyordu. Fotoğraftaki diğer adama bakarsanız Künzl'ün Nazilere duyduğu nefretin nereden geldiğini anlarsınız."

Kangia aniden konuşmaya başladı. Adamın yumuşak sesi çadırı, hafif bir meltem fok derilerini havalandırıyormuş gibi bir sesle doldurmuştu. Fotoğrafı almak için uzanınca Costas verdi ve onun parmağıyla uzun boylu adama vuruşunu izlediler. İhtiyar adam konuşurken Inuva eğilip dikkatle dinledi ve sonra diğerlerine baktı.

"Ana buzulun kenarına ulaşmaları üç gün sürmüş, doğudan buraya kadar ve tepeye çıkmak için buzun arasında bir yol bulmuşlar. Buzun içinde bir gün boyunca kızakla gittikten sonra aniden çıkan bir *piteraç,* yani rüzgâr fırtınası yüzünden oldukları yere çakılıp kalmışlar."

Kangia, kızının Grönland dilindeki kelimeyi söylediğini duyunca birden canlandı, yukarı kaldırdığı kollarının gölgesi alevlerin ışığında çadırın tavanına dek yükselen gölgeler yarattı.

"Korkunç bir fırtınaymış, babamın gördüğü en feci fırtına," dedi Inuva. "Keşif buzulun kuzey kenarında, bir buz nehrinin fiyorta doğru akmaya başladığı yerde yapılıyormuş. İki Alman akıntıyı geçip bir buzun kenarında, buzulun dalga gibi kabardığı bir yerin altında sığınak aranması için ısrar etmiş. Ama Grönlandlılar bunun çok tehlikeli olacağını bildikleri için kabul etmemişler ve köpekleriyle birlikte yiğitçe kızaklarının arkasına sığınmışlar."

İhtiyar adam elleriyle bir ses çıkardı ve yeniden kızıyla konuşmaya başladı. "Çok güçlü bir ses varmış," diye tercüme etti Inuva. "Buzul yarılmış ve Almanlar içinde kaybolmuşlar. Ben, Kangia, yeterince cesur olup rüzgâra direnerek yarığın kenarına giden tek kişiydim, diyor babam. Oradan aşağı bakmış, girdap gibi dönerek uçuşan karları ve inanılmaz bir manzara görmüş."

İhtiyar adam, kızının tonlamalarını izliyor ve onaylarcasına başını sallıyordu. Ama aniden acıyla öksürmeye başladı ve kendini kürk yığınlarının üstüne bıraktı; yüzü grileşmiş ve süzülmüştü.

"Artık pek vakti kalmadı." Inuva yavaşça babasının kolunu okşuyordu, sonra özür diler gibi Macleod'a baktı. "Sanırım gitme vaktiniz geldi."

Macleod yavaşça başını salladı ve doğruldu, ama ihtiyar adam titreyen kolunu kaldırıp bir kez daha konuştu, kelimeleri zar zor duyuluyordu artık. Kızı iyice sokulup söylediklerini çevirdi.

"Çok derindeymiş, fiyorttaki buzdağı kadar yüksekmiş bulunduğu yer." Macleod o konuşurken yeniden oturmuştu. "Yarığın dibinde bir geminin pruvası varmış. Geminin burnu kıvrılıp korkunç bir surata dönüşüyormuş, tahtaları kararmış ve eskiymiş. O, Kangia, onu görür görmez ne olduğunu anlamış. Efsanelerde çelik zırhlı devlerden, *Kablunat'lardan* söz ediliyormuş, denizi geçerek gelmişler ve uzun gemilerinden birini buzun üstünde yakmışlar. Kangia küçükken dedesinden dinlemiş bu hikâyeyi, hem de tam bu çadırda." İhtiyar adam sustu ve öksürdü. Inuva diğerlerine baktı. "Eskimo atalarımız, yani Thuleler, buraya yaklaşık sekiz yüzyıl önce burada yaşayan yerli halkın ölmesinden sonra Kanada Kutup Dairesi'nden gelip yerleşmiş. Fakat Thule avcıları buralara daha önceden de gelirmiş ve Grönland'ın güneyinde yaşayan sakallı devlerle karşılaşırlarmış. Atalarım onlara *Kablunat* adını vermiş."

"Aman Tanrım," diye fısıldadı Jack. "Buzun içinde bir gemi. Olamaz."

"Bekleyin, dahası da var." Inuva elini kaldırdı ve yeniden babasını dinlemeye başladı. "Akımdaki buz hareket etmeye başlamıştı," diye çevirdi. "Ben, Kangia, bir halat attım ve iki adamı çektim. Onlar çıkar çıkmaz, buzuldaki yarık büyük bir gürültüyle kapandı. Gemi de buzun içinde kayboldu. *Piteraq* daha günlerce sürdü ve Ilulissat'a döndük. Keşfin sonu gelmişti. Almanlar gemilerine binip döndüler ve bir daha onları hiç görmedik."

Yaşlı adam, kızının örttüğü battaniyelerin arasından uzanıp beyaz fok derisine sarılı bir paket çıkardı. Bembeyaz titrek elleriyle uzattığı paketi Macleod aldı ve saygıyla başını eğerek selam verdi. Sonra da paketi

Jack'e verdi, ihtiyar adam onları izliyordu. Jack paketi özenle tutarak, soru sorar gibi Macleod'a baktı.

"Buraya bizzat gelmenin sebebi bu," dedi Macleod. "İki gün önce Kangia ile konuştuğumda, elden çıkarmak istediği bir şey olduğundan söz etti. Ben, senin patron olduğunu söyleyince de bunu ancak senin teslim alabileceğini belirtti."

Jack, ihtiyar adama bakıp ciddi bir tavırla selam verdi ve paketi dikkatle açmaya başladı. Fok derisi katmanları açılırken, Maria ile Costas da daha iyi görebilmek için yanaştılar. Sonunda Maria nefesini tuttu, heyecandan yüzü bembeyaz olmuştu.

"Bu bir yazıt taşı!"

Tuttuğu nesne Jack'in elinden biraz daha uzun, koyu yeşil, cilalı, düz bir taştı. Köşelerine kabaca şekil verilmişti ve üst yüzeyi düzdü. Üzerinde kabaca kazılmış üç satır eski İskandinav harfi bulunuyordu, ışığa doğru eğince Jack sembolleri hemen tanımıştı.

"Bu muhteşem," diye mırıldandı Maria. "Eski İskandinav yazısı, hiç kuşku yok. Garip semboller ve ne yazdığını anlamıyorum, ama Jeremy mutlaka çözer."

"Babam, bana hikâyeyi anlatmıştı, ama bunu hiç görmemiştim," dedi Inuva. "Buradan yüz yetmiş kilometre kadar kuzeyde bulunan Upernavik' teki müzede tıpkı buna benzeyen bir tane var. Kingigtorssuaq denen yerdeki ölü gömme kurganında bulunmuş. Grönland'daki en ünlü Viking ve Kuzey Kutup Dairesi'nin en kuzeyinde bulunan tek yazıt."

"Bunun nereden geldiğini duyana dek bekleyin," dedi Macleod. "Kan-gia, iki Almanı yarıktan kurtardığında bir konuda kavga ediyorlarmış, fakat kısa boylu olan kaymış ve neredeyse düşüyormuş. Kangia, onun diğer adama bıçakla saldırdığını görmüş fakat bıçak yarığa düşmüş. Kaybolan bir şey yüzünden delirmiş gibiymiş, ama fırtınanın şiddeti ölüm kalım meselesi haline gelince bu kavga unutulmuş. Buzuldan ayrılmadan önce de Künzl bu taşı saklaması için Kangia'ya vermiş. Söylediğine göre buzun içindeki gemiden almış. Belli ki Künzl, Nazi'ye taşı yarığa düşürdüğünü söylemiş, ama adam ondan kuşkulanmış ve gece olunca eşyalarını karıştırmış. Künzl, Kan-gia'ya bunun kutsal bir taş olduğunu ve diğer

adamın taşı sakladığını asla öğrenmemesi gerektiğini söylemiş. Kangia da Nazi'den nefret ettiği için bu isteğe memnuniyetle riayet etmiş."

"Künzl taştaki yazıları çevirmiş olmalı," diye mırıldandı Maria. "Kendi zamanının bu konudaki en iyi uzmanıydı. Eski İskandinav yazıtları en iyi bildiği konulardan biriydi. Yarığın dibinde geçirdikleri o birkaç umutsuz saniyede, taşın asla SS'teki küçük gördüğü meslektaşlarının eline geçmemesi gerektiğine karar verecek kadarını okumuştur mutlaka."

"Künzl, kendisi Grönland'a dönemezse taşı hayatı boyunca saklaması gerektiğini anlatmış Kangia'ya, ancak yürekten güvenebildiği birine verebileceğini söylemiş. Savaş Künzl'ün kaderini belirleyince, o kişi sen oldun işte."

Onlar konuşurken Kangia'nın eli yine göğsüne düşmüştü, soluk soluğaydı ve yarı kapalı gözlerini tavana dikmişti. Inuva dönüp telaşla onlara baktı. "Artık gerçekten zaman geldi."

Macleod başıyla anladığını gösterdi ve gitmek üzere kalkıp tek sıra halinde çadırdan çıktılar. En sona Jack kalmıştı, geri dönüp ihtiyarın yanına diz çöktü, alçak sesle önce ona, sonra da kızına bir şeyler söyledi. Ayağa kalkmadan önce Kangia'nın eline dokundu ve antik yerleşim yerinin kasvetli kalıntılarında Maria'ya yetişti.

"Ne dedin ona?"

"Yolları onları nereye götürürse, köpekleriyle birlikte buzu tanrısal hızla geçmesini diledim. Hazinesini bize emanet etmekle doğru bir şey yaptığını, onun güvenini kutsal saydığımızı belirttim."

Inuva da vedalaşmak üzere çadırın önüne gelmişti.

Maria yumuşak bir sesle, "Ne olacak ona?" diye sordu.

"Şaman geldikten sonra fiyorta bakan yüksek bir yamaca çıkmasına yardım edeceğiz, yani bizim KaîllingekİOften dediğimiz yere. Onu orada bırakacağız ve yarın gitmiş olacak."

"Yani intihar mı edecek?" diye sordu Maria boğuk bir sesle.

"Her yıl haftalarca süren kış karanlığından sonra güneşin ilk ortaya çıkışını izlemek için KaellingeklOften'de toplanırız. Aynı yerde, yaşamdan yorulmuş olanlar ruhlar dünyasına geçmek için fiyordun buzlu derinliklerine atlar. Bu gelenekseldir. Babamın da artık bu dünyada işi bitti ve bir sonraki yolculuğuna çıkmak istiyor."

Gözlerini yere indirdi ve dönüp çadıra girdi, kapağı arkasından örttü. Sarp bir kayalığın üzerinden bir köpek başını kaldırıp batıya doğru uludu ve onları görünce zincirlerine asıldı, başını sırtlan gibi yere yapıştırmış, hırlayarak dişlerini gösteriyordu. Maria ürpererek paltosuna iyice sarındı ve kayalık yoldan denize doğru inerken Jack'e iyice sokuldu.

Jack, "Ne oldu?" dedi.

"Eski bir Norveç efsanesi." Bataklık benzeri bir yerden geçerlerken sustu. "Korkunç kurt Fenrir, dişi bir dev tarafından dünyaya getirilen dünya yılanı Jormungard'ın ve Hel yaratığının kardeşi, ölülerin bekçisi. Odin günün birinde bir kurtla kardeşlerinin tanrıları yok edeceğine dair bir kehanet duymuş ve o yüzden Fenrir'i bir kayaya zincirlemiş. *Thar liggr hanntil ragnarOks,* yani tanrılardan hıncını almak için Ragnarok'a kadar, dünyanın sonundaki en son kavgaya kadar bekleyecek."

"O bir kızak köpeği, kurt değil ki," dedi Jack.

"Biliyorum. Mantıklı değil." Maria geride kalan köpeğe baktı ve tekrar önüne döndü. "Ama sanki efsaneler dünyasının sınırına gelmişiz gibi hissediyorum. Vikinglerin bildiği dünyayla tanrılarının bile kontrol edemediği bir dünya arasındaki eşiğe gelmişiz gibi. Buraya gelen Vikingler de aynı şeyi hissetmiş olmalı, batıya doğru uzanan buzlu denize bakıp acaba ufukta zengin ve bereketli bir yaşam mı, yoksa Ragnarok kâbusu mu bekliyor, diye merak ederek meşum duygulara kapılmış olmalı. Bize bir uyarı yapılıyormuş gibi, bizden önce bu yoldan gelenlerin geri dönmediği hatırlatılıyor sanki."

Jack, Maria'ya sarıldı ve rahatlatmaya çalıştı. "Bence bu iyiye işaret," dedi. "Eğer Fenrir buradaysa, o zaman doğru iz üzerindeyiz demektir."

Gülümseyerek ihtiyar adamın verdiği paketi uzattı. "Her neyse, antik efsaneler bir süre daha beklemek zorunda kalacak. Seni meşgul edecek bir sürü işin var. Bu yazıtın tercümesini ne kadar erken çözebilirsek o denli iyi olur."

Maria, "Grönland Norveçlileri o fırtınaları, *piteraq'ları* görmüş biliyorsun," dedi. "Norörsetuörâpa denen şiirin, kuzeydeki bu avlanma alanları hakkında unutulmaz bir parçası var. Şöyle bir şey: *Beyaz dağ duvarlarından esen güçlü yeller suları dalgalandırır ve dalgaların buzla beslenen kızları, denizi ikiye ayırıp fırtınaya karışır.* Grönland Norveçlilerinden kalan tek yazılı eser bu, bir İzlanda efsanesi sayesinde bugüne gelebilmiş."

"Merak etme," dedi Jack. "Dikkatli olacağız."

Birkaç dakika sonra kıyıya ulaştılar ve bekleyen Zodiac'a tırmandılar. Akşamın erken saatleri gelmişti, ama Kuzey Kutbumun kesintisiz yaz güneşinde günün hangi vakti olduğunu kestirmek imkânsızdı. Jack bu etkiye uyum sağlamayı çok güç buluyordu. Maria'nın baş tarafa yerleşmesine yardımcı olduktan ve hepsi sıralara oturduktan sonra, Macleod tayfaya işaret etti. Evinrude gürleyerek çalışmaya başladı. Tayfa geri manevra yaparken hepsi fermuvarlarını kapatıp canyeleklerini giydiler, bot geniş bir kavisle koyu döndü. Tayfa yüzen buzların arasında temiz bir hat bulmaya çalışırken pervaneler aralarından geçtikleri buzları parçalıyordu. Fiyordun burnunu dönünce buzdağı bütün haşmetiyle karşılarına çıktı. Bu görüntü çeşitli ekipmanlarla ve teknisyenlerle dolu olarak gidip gelen Zodiac filosunun cüceleşmesine neden oluyordu. *Seaquest* //'ye doğru yol alırken Costas endişeyle manzarayı izliyordu, sonra gözle görülür bir şekilde rahatladı ve Jack'e baktı. Başparmağını havaya kaldırıp motorun ve rüzgârın sesini bastırmak için bağırdı, sözleri uçup gitmişti, ama Jack yıllardır duymaya alışık olduğu nakaratı yakaladı.

"Takımları giyme zamanı."

8

"Bütün sistemler çalışır durumda. Gitmeye hazırız."

Costas kulaklıklı mikrofonunu kenara çekti ve Jack'e bakıp gülümsedi. Pleksiglas kubbeden dışarıda iki tayfanın halatları çözdüğünü gördüler ve buzdağına doğru çekilen Aquapod suya bata çıka ilerlemeye başladı. Costas hemen su jetlerini devreye soktu ve denizaltıyı yeniden dengeli bir hale getirdi. Neredeyse gece yarısı olmuştu, ama sürekli güneş altında kalan kubbe ısınmaya başladığı için Jack E tipi tulumundaki ısı ayarına uzandı.

"Çok yükseğe ayarlama." Costas alnındaki ter damlacıklarını sildi. "Dalar dalmaz hızla serinleyeceğiz zaten."

Onların ayrılmasıyla birlikte platformdaki telaş azalmış, her şey eski halini almış gibiydi. Şimdi sadece tayfaları hızla tehlike bölgesinden uzaklaştırıp *Seaquest* //'ye dönmekte olan son Zodiac'ların sesi duyuluyordu. Artık hemen hemen kendi başlarına kalmışlardı, son temasları buzdağının otuz metre altında yerleşmiş bekleyen Denizaltı Kurtarma Gemisi ile olacaktı. Costas kemerini bağladı, kontrol panelini gözden geçirdi ve kontrol lövyelerini kavradı. İki kişilik Aquapod bombeli tavanı, iki yanındaki boru biçimi denge tanklarıyla küçük bir helikoptere benziyordu. Aquapod'un çok yönlü su jeti sevk sistemi hem helikoptere benzerliğini artırıyor hem de ona havadaki benzerinden daha fazla manevra yeteneği kazandırıyordu.

"Artık yüzeye veda edebilirsin," dedi Costas.

"En azından döndüğümüzde hâlâ aydınlık olacak," diye mırıldandı Jack. "İnsan bunu özlüyor."

Costas denge tanklarını açtı ve Aquapod'un her iki yanından su fışkırdı. Costas ağır ağır hız kesince, püskürmenin yerini fokurdayan kabarcıklar aldı ve yavaşça dalmaya başladı. Önlerindeki bombeli camda su seviyesinin yükseldiği ilk saniyelerde, iki dünyayı birden seyrettiler, her ikisi de kendine göre muhteşemdi. Üstlerinde, artık görmeye alıştıkları, ama yine de nefes kesici buzdağı yükseliyordu. Aracın tavanına yapışan buz parçalarının arasından buzdağının yeşil ve mavi renkleri kırılarak yansımaktaydı. Altlarında ise, en az dış dünya kadar farklı, doğanın asla saldırgan davranmadığı bambaşka bir yer vardı. Kuzey Kutup Bölgesi'nin suları hayret edilecek kadar berraktı. Her yöne doğru yüzlerce metre uzağı görmek mümkündü ve buzdağının dimdik duvarı fiyordun dondurucu derinliklerine doğru göz alabildiğine uzanıyordu. İnsanı sersemleten bir manzaraydı ve birkaç saniye boyunca derin bir sessizlik içinde bu manzarayı seyrettiler.

Costas aniden, "Bok canına!" diye bağırdı. "Dümen yana kakıyor!"

Derhal ana roketi çalıştırdı ve Aquapod'u yeniden buzdağına doğru döndürdü. Jack, Costas'ın tam zamanında fark ettiği durumu göz ucuyla görebilmişti. Suda fiyordun içinden gelen ritmik bir hareket vardı, ağır hareket eden bir girdap amansızca üstlerine doğru geliyordu. Daha derine daldıkça girdap da daha genişlemişti, adeta kaçışı olmayan bir kâbus gibiydi. Jack belli belirsiz, Maria'nın kurt Fenrir, dünyanın ucu ve tanrıların bile kontrol edemediği güçler hakkındaki uyarılarını aklından geçirdi. Dipsiz bir kuyunun karanlıklarına düşer gibi ve adeta tam düşey durumda, aşağıya doğru hızla inmekteydiler.

Costas, "Kendini bağla!" diye haykırdı.

Birden girdabın içinde üzerlerine doğru yıldırım gibi gelen beyaz bir duvar belirdi ve birkaç santim farkla kubbe biçimindeki tavanı sıyırıp geçti. Şiddetle yana savruldular ve Costas, Aquapod'un kontrolden çıkıp dönmeye başlamaması için boğuşmak zorunda kaldı. Nihayet aracı düzeltebildi ve durdurdu. Bir an için üstlerinden geçip açık denize doğru yuvarlanan dev buz kütlesini görebildiler.

Buz döne döne uzaklaştı ve geride bir kabarcık bulutu dışında hiçbir iz kalmadı.

"Ucuz atlattık," dedi Costas.

Jack sızlanarak, "Bütün bunlara altı ay önce son vermiş olmam gerekirdi, diye düşündüm," dedi. "Sakin bir düşünsel yaşam, bahçe bakımı, anılarımı yazmak gibi şeylerle uğraşmalıydım, diye."

"Evet, doğru," diye cevap verdi Costas. "Her neyse, bundan sonra yapacaklarımız için biraz adrenalin pompalamaya ihtiyacımız vardı."

Artık etraflarını saran sular yine durulmuştu ve iki adam da suskunlaştı. Neredeyse yüz metre derine düşmüşlerdi ve Denizaltı Kurtarma Gemisi, yani DSRV biraz ileride üstlerinde duruyordu, dışarıda iki dalgıç ile yüzeydeki buza doğru yükselen kabarcıkların gümüşi izleri görülebiliyordu. Buzdağının sualtındaki muazzam yüzeyi önlerindeki manzarayı kaplamıştı, ama bu derinlikteyken mavi dışındaki tüm renkleri kaybolmuş durumdaydı. Serapmış gibi görünmesine yol açan gerçeküstü bir maviliği vardı. Akıntının buzu aşındırarak yarattığı devasa oyukları seçebiliyorlardı. Buzdağının fiyorta sürtündüğü yerlerde de deniz dibindeki çökeltinin ve parçalanmış kayaların oluşturduğu izler görünüyordu. Altlarında, karanlığın içinde belli belirsiz görünecek kadar aşağıda ise, taşların ve kıvrımların yarattığı mezara benzer bir görüntü vardı. Bu, her iki yanda karanlığın sonsuzluğuna uzanır gibi görünen, gölgeli bir sırttı. Buz tarafından ufalanmış yırtıcı ve azgın bir deniz manzarasıydı ve bunun dünyadaki bütün okyanusların en tehlikeli yerlerinden biri olduğunu biliyorlardı.

Jack, "Buz fiyordunun eşiği," diye mırıldandı. "Bunu gören ilk insanlarız herhalde."

"Muhteşem," diye fısıldadı Costas.

"Gitmek istediğim bir yer değil," diye cevap verdi Jack.

"Bak buna katılırım işte." Costas dikkatini yeniden gösterge paneline verdi ve yüzdürme tanklarına hava basıp, Aquapod'u

buzdağına doğru tam DSRV'nin altına gelinceye kadar ilerletti. "Ben, burası Aquapod Bir, güvende ve sağlam. Beş dakikaya kadar sizinle olacağız. Tamam."

Seaquest II'nin donanımına eklenmiş olan DSRV'nin küçük bir iç havuzu vardı. Böylece Aquapod'un tepesi denizaltının arka tarafındaki bir bölmeye kadar yükseltilebiliyordu. Jack başını kaldırıp DSRV'nin karnına bakınca bir kapının kayarak açıldığını gördü ve bölmeden onlara bakan belli belirsiz bir figürü fark etti. Aquapod'un iki tarafında birer dalgıç ortaya çıkmış. Onları ağır ağır yukarı çeken dört kablonun kancalarını takmışlardı. Yüzeye çıkıp da üstlerindeki bombeli kapak açılınca, Ben Kershaw'ın hoş geldiniz diyen yüzüyle karşılaştılar. Ben, altı ay önce Karadeniz'deki olayların tam ortasında olan eski bir Kraliyet denizcisiydi ve yakınlarda güvenlik şefi olarak *Seaquest* //'ye alınmıştı. Jack uzanıp çıkmasına yardım etmek üzere uzatılan eli tuttu ve sonra havuzu çevreleyen dar geçitte hararetli biçimde tokalaştı.

"Bir süre önce seni bir denizaltının içinde görmüştüm galiba!"

"Bir günde geldi geçti hepsi." Ben ciddi görünüyordu. "Her şey yolunda mı?"

"Yüzer bir buza sürter gibi olduk."

"Fark ettik. Gidicisiniz zannettik. Son yirmi dört saattir fiyort çok daha aktif bir hale geldi, böyle çok büyük buz kütleleri kopuyor."

"Biz gider gitmez buradan ayrılmanızı istiyorum," dedi Jack.

"Ya sizi taşımamız gerekirse?"

Jack kararlıydı. "Yüzeye çıkar bir fişek patlatırız. Ayrıca telsiz şamandıramız var. Bu buzdağı dönerse kimsenin buralarda olmasını istemiyorum. DSRV'nin gemiye dönmesini istiyorum. Geçen yıl fazlasıyla kayıp verdik, bir daha kimsenin hayatını tehlikeye atmak niyetinde değilim."

"Ya ben?" Costas, Aquapod'dan çıkarken Jack'e alınmış gibi bir bakış fırlattı ve gelip yanlarına çömeldi.

"Ah, sen feda edilebilirsin. Bunu şimdiye dek anlamış olman lazımdı."

"Evet, ne de olsa yerimi alacak bir Lanovvski var."

Jack yüzünü buruşturunca diğer iki adam güldü, hepsinde üstlerindeki gerilimi atmaya çalışan bir hal vardı. "Tamam, mesele anlaşıldı," dedi Jack. "Söz veriyorum sana babanmışım gibi dikkat edeceğim. Artık şu gösteriyi başlatalım."

Jack havuz bölmesini DSRV'nin ana gövdesinden ayıran su geçirmez kapağa doğru Ben'in peşinden yürümeye başladı, uzun boyu yüzünden adeta iki büklüm gidiyordu. DSRV'nin hasarlı bir denizaltıyı havuzlayabileceği halkanın kenarında birbirinin eşi iki dalgıç takımı duruyordu ve Costas hemen eğilip takımları kontrol etti. Jack birkaç metre daha Ben'in peşinden gidip denizaltı kurtarma aracının ön tarafındaki kumanda merkezine ulaştı, birkaç saniye sonra Costas da yanlarına gelmişti. Pilot koltuğunda oturan denizciyle selamlaştılar, adamın önünde bir dizi monitör ve kumanda paneli bulunuyordu. Sonra seyir konsolunun arkasında Ben'in iki yanına geçtiler ve denizci ekranı devreye soktu.

"Uygun bir rota çizdik," dedi Ben. "Normalde daha sığ bir yerde olmamız gerekirdi, ama burada buzun yarattığı çıkıntı bizi buzdağında oluşacak kopmalardan koruyor. Soluduğunuz havaya biraz nitroks[-] katacağız, böylece otuz metre derinlikte daha uzun süre kalabileceksiniz."

Jack, "Astronot kordonuyla mı?" diye sordu.

"Evet. DSRV'deki silindirlere bağlayacağız sizi. Böylece yanınızda taşıdığınız gazı muhafaza edeceksiniz."

Jack, "Buzdağının içindeyken gazı dışarı vermemiz lazım," dedi. "Lanovvski bu konuda çok net konuştu."

"Korkmaya gerek yok," diye Costas araya girdi. "Küçük bir operasyonla hallettim ben. Bir batığa yukarıdan daldığında dışarı gaz vermekte bir sorun yok, öyle değil mi? Batığın üstüne çıkan bir boruya vererek onun içeride birikmesini ve daldığın batığa bir zarar

vermesini önleyebilirsin. Güçlük bunun tersi durumlarda ortaya çıkıyor, yani bir yapıya aşağıdan giriş yaptığın zaman."

"Dışarı pompalarsın."

"Doğru. İki ayrı hortumla bağlı olacağız, biri bize nitroksu getirecek, diğeri ise verdiğimiz nefesi alıp buzdağının dışına pompalayacak. Yalnız soğukta nasıl olacağından çok emin değilim." Costas hevesle ellerini ovuşturdu. "Denemek eğlenceli olacak."

"Dur bir tahminde bulunayım. Daha denemedin bunu, değil mi?"

"İngiliz Kanalı'nda buzdağı yok ki."

Jack dönüp ekranı işaret etti, görüntüde buzdağının karşısındaki DSRV'nin izometrik bilgisayar simülasyonu bulunuyordu. Burada nokta nokta kırmızı bir hat DSRV'den kırk beş derecelik açıyla çıkıyor, sonra yatay bir çizgi halini alıyor ve buzdağının merkezindeki koyu renkli bir kütlede son buluyordu.

"Mümkün olduğu kadar hızla deniz seviyesinin on metre altına iniyoruz, sonra kordonu bırakıyor ve soluk alma sistemimizi açıyoruz, diye düşünüyorum," dedi Jack.

Ben, "Doğru," diye cevap verdi. "Size en son IMU seti olan kapalı-devre-karışık-gaz-tüplerinden vermek isterdik, ama çok fazla donma tehlikesi var, yolunda gitmeyebilecek çok fazla şey var. Bu, eski teknolojinin en iyi çözüm olduğu durumlardan biri. Denenmiş, testleri tamamlanmış yarı kapalı soluk alma takımlarından kullanacaksınız, içindeki oksijen nitroks karışımı derinde maksimum dayanıklılığı sağlayacak. Karbondioksit absorbe edilecek, ama nitrojen edilmeyecek o yüzden de dışarı vermeniz gereken bir birikim oluşacak. Fakat nitroks parçalanması çok küçük olduğu için tekrar buzdağından çıkana kadar bunu yapmanıza gerek yok. İçerideyken egzoz gazı üretmiş olmayacaksınız."

"Sadece on metrenin üstünde kalmak zorundasın," diye ekledi Costas. "Yüzde seksenden fazla oksijen soluyor olacağız ve o basınçta karışım toksik bir hale geliyor. Daha derine düşersen ve bunu fark etmezsen katılır kalır ve gidersin."

"Sırtınızdaki silindir konsollarında standart üçlü karışım paketleri var, yüz yirmi metrede solunabilir karışımlar," dedi Ben. "Regülatörlerin ilk aşamasında da antifriz başlığı bulunuyor, yani güvenli. Fakat bu açık dolaşım sistemi, buzdağının içine soluduğunuz gazı verir, yani sadece acil durumlar için."

"Tamam," dedi Jack. "Şimdi bana şu buz oyacağınızı anlatın. Ama teknik olarak değil, yalnızca onu nasıl kullanacağımı bilmek istiyorum."

Yirmi dakika sonra Jack ve Costas donanımlarını takmış, buzdaki bir deliğe dalmaya hazırlanan dalgıçlar gibi yükseltme havuzunun iki yanında oturuyorlardı. Aquapod on dakika önce onların havuza girmesine yardım eden dalgıçlar tarafından götürülmüştü. Geride gemi personelinden sadece Ben ile pilot kalmıştı ve onlar da ayrılmak üzere geminin son kontrollerini yapmaya başlamışlardı.

"Siz hortumları bırakana dek buradayız," dedi Ben. "Ondan sonra kendi başınıza olacaksınız."

Jack dalgıç kıyafetleri içinden başını salladı, az önce başlığını denediği için siyah saçları karışmıştı. Karşısında oturan Costas, E tipi tulumundaki şişiriciyi deneyeyim derken balon gibi şişmişti, Jack, arkadaşının haline gülmemek için kendini tuttu. Her iki adam da E tipi tulumlarının üstüne, göğüslerine asılı birer sırt çantası gibi kompakt soluk alma aygıtlarını geçirmişlerdi. Sırtlarında ise, oksijen, nitrojen ve helyum içeren, uygun ölçüde karışmaları sağlanarak birleştirilmiş üçer tane yüksek basınçlı silindirden oluşan sarı konsol vardı. Ben bütün donanımın ikinci kontrolünü de bitirdikten sonra iki adamın yanına çömeldi. "Seninle bir kez daha konuşmalıyım, Jack. Güvenlik şefi olarak görevim bu benim. Bu tahtalar eski bir balina gemisinden kalmış olabilir. Belki de çok fazla risk var bu işte."

"Düşünce tarzını anlıyorum ve takdir ediyorum, Ben," dedi Jack. "Ama bu hesaplanmış bir risk. Lanovvski'ye gülebiliriz ama onun bu konudaki yargısına güveniyorum."

"Tamam, sen bilirsin." Ben, Costas'a baktı, o da kararlı bir şekilde başını sallıyordu. Jack'le Costas daha fazla tartışmadan sarı Kevlar başlıklarını taktılar. Ben sırayla ikisinin de boyun kilitlerini kapattı, her iki yanda bulunan ikiz tepe lambalarını devreye soktu ve soluk alma cihazlarıyla üçlü karışım tüplerinin yerine oturup oturmadığını kontrol etti. Jack ile Costas eldivenlerini giyip su geçirmez kilitlerini kontrol ettiler ve ellerine gelen kimyasal ısı bağlantısının çalışıp çalışmadığını görmek için omuzlarındaki ısı kontrol konsollarına bastılar. Son olarak, havuzdaki buz gibi suda bölmenin sıcak havasıyla karşılaştıkça oluşan yakamozları bulandırarak paletlerini taktılar. Tam vizörlerini indirecekken bölmenin kapağında pilot koltuğundaki denizci belirdi.

"Seaquest //'den mesaj var. Sana, Jack. Ağaç halkalarıyla ilgili bir şey."

"Sen okusana bize," dedi Jack.

Denizci çömeldi ve elindeki kâğıttan okumaya başladı. *"IMU Ağaç Bilimi Laboratuvarı, 0212 GMT. Ilulissat Fiyordu'ndan gelen örnek İskandinav meşesi, muhtemelen Norveç kökenli. Yanma nedeniyle büyük ölçüde karbonile olmuş. Artı eksi on yıl hata payıyla, kuzeybatı Avrupa ağaç halkası dizilimine göre ağacın kesim tarihi MS 1040."*

"Evet!" Jack eldivenli elini havaya savurdu. "İşte cevabın. Ben. Başından beri hissediyordum. Bu, yüzyılın arkeolojik buluşlarından biri olabilir."

Suya bakıp dudaklarını büzdü, sonra gözleri parlayarak karşısındaki Costas'a baktı. Üzerlerindeki yüzeyi ve DSRV'den çıktıklarında karşılasaçakları güneş ışığını görmek için sabırsızlanıyordu, her zaman hissettiği kapalı yer korkusundan bir süreliğine kurtulacaktı, ama bir yandan da buzdağının içine girmek, sırlarını araştırmak için can atıyordu. Yanında halka yapılmış olarak duran ve ikili olarak bükülüp ucunda tek bir çıkış bırakılmış olan

hortumu aldı ve başlığının çene kısmının altında açık kalan son girişine monte etti. Costas'ın da aynı işlemleri yapışını izledi ve ikisi birden başlıklarındaki vizörleri indirip kilitlediler. O arada dahili haberleşme sistemlerini de açmışlardı. Sonra Jack havuzun kenarına kayıp bacaklarını aşağıdaki suya sarkıtarak oturdu. Suyun inanılmaz berraklığı, kendini uçaktan atlamak üzere olan bir paraşütçü gibi hissetmesine neden oluyordu. Costas'la ikisi çoktan ayrı bir dünyaya geçmişlerdi, dahili haberleşme sistemini yalnızca onlar duyabiliyordu. Jack, Ben'e tamam işareti verdi ve dalmak üzere olduğunu göstermek için başparmaklarını aşağı çevirip Costas'a baktı.

"Gitmeye hazır mıyız?"

"Hazırız."

9

Siyah cüppeli adam kendinden emin bir tavırla Papalık Sarayı'nın ana girişine doğru yürüdü, bir Cizvit rahibi olarak üstünde taşıdığı akse-suvarlar kapıya birikmiş insanların açılıp yol vermesini sağlamıştı. St. Pe-ter'daki kalabalığı arkasında bırakmış, Meydan'daki bronz kapının önünde bulunan ilk güvenlik kordonunu aşmıştı bile. Şimdi Vatikan'ın tam ortasına doğru ilerliyordu, yani Kardinaller Koleji'nin merkezine, Papalık Makamı'nın etkisini Roma'nın çok ötesinde, dünyanın her bir köşesine yaydığı merkeze doğru gitmekteydi.

Karşısında son derece görkemli üniformalı İsviçreli iki muhafız, savaş baltalarını kapının önünde çapraz tutmuş dimdik duruyordu. Sırtlarına astıkları yarı otomatik Heckler & Koch silahlar da olmasa,

aynen Rönesans dönemindekine benzer bir görüntüydü. Bir muhafız subayı Cizvit'in kimliğini aldı; kimlikteki siyah sakal ve ifadesiz gözlerle kıyaslamak üzere dikkatle yüzüne baktı. Yazın ilk günleri olmasına rağmen hava aşırı sıcaktı. Ama adamın yüzü soluk ve kuruydu ve Vatikan'ın hücremsi duvarlarının ardında çok rastlanan bilgin bir ifade taşıyordu. Subay yanındaki sekretere döndü ve ikisi birlikte bir cep bilgisayarından yetki düzeyi kontrolü yaptılar. Subay hayretle homurdandı ve Cizvit'in kartını derhal iade etti.

"Girebilirsiniz."

Muhafızlar silahlarını geri çektiler ve Cizvit aralarından geçip içeri girdi; normal üst aramasından ve metal tarayıcıdan kaçınmıştı. Zemin kattaki geniş bir koridorda dümdüz yürüdü. Koridorun sonuna geldiğinde sola dönüp özel bir şapelin süslü kapısına kadar yürümeye devam etti, kapının iki yanında adak mumlan için tepsiler bulunuyordu. Kapıya vurdu ve iterek açtı. Mum ışığında şapelin ucundaki sade bir sunağın önünde diz çökmüş bir adam gördü. Adam haç çıkarıp ayağa kalktı ve kapıya doğru döndü. Uzun boylu, gaga burunlu bir adamdı, saçları ağarmıştı, üzerinde kardinal giysisi vardı, koyu kırmızı cüppenin önünde altın bir haç asılıydı. Pek çok yılını kutsal emirlere göre geçirmiş birinin munis, yaşını belli etmeyen yüzüne sahipti, ama bakışları keskindi. Bu da onun gibi birine hırsıyla Katolik Kilisesi'nin en yüksek gücünün eşiğine gelmiş bir adama uygun bir ifadeydi.

"Kardinal." Cizvit hafifçe başını eğdi ve kapıyı arkasından kapattı.

"Monsenyör."

İngilizce konuşuyorlardı. Cizvit'in Güney Afrikalılarınkini andıran bir aksanı vardı, kardinal ise kuzey Avrupalı olduğu izlenimini veriyordu.

"O burada mı?"

"İkincisi oturumun açılışında hazır bulunacak. Biz şüphelendik, o da itiraf etti. Papalık Makamı'nın yüzyıllardır rafine ettiği kendine has ikna teknikleri vardır."

"Peki diğeri?"

"O sizin sonraki göreviniz."

Cizvit ilerleyip kardinalin önünde diz çöktü. Kardinal çabucak sağ elinin orta parmağındaki kutsal yüzüğü çıkardı ve yerine daha ağır, üstü düz, mum ışığında parlayan başka bir yüzük taktı. Cizvit, kardinalin elini alıp öptü, dudakları o aşina biçime temas ederken gözlerini kapamıştı.

Bu sırada diğer eliyle de cüppesinin altından boynuna asılı duran kendi yüzüğünü tutuyordu. Ayağa kalkıp haç çıkardı ve saygıyla, geri geri kapıya doğru gitmeye başladı, sonra bir an durup sağ elini kaldırarak kardinali selamladı. Bir yandan da kulağa çok yabancı gelen, daha önce bu kutsal mekânda asla kullanılmamış sözcükler fısıldıyordu ve bu yaptığı küfür gibi görünüyordu.

"Hann til ragnaroks."

Cizvit dışarı çıkıp şapelin kapısını arkasından kapattı ve uzun koridorda yürümeye başladı, ayak sesleri sarayın duvarlarında yankılanıyordu. Açık bir avluya ulaştı, yanından aksi yöne doğru geçen iki saray görevlisini kutsamak üzere ellerini kaldırdı ve öteki tarafın yarı yolunda hiç umulmadık bir girişe doğru ilerledi. St. Peter'ın çanlarının sesi birdenbire kentin sakin atmosferinde çınlamaya başladı. Roma İmparatorluğu'nun çöküş günlerinden beri yaptıkları gibi Kutsal Papalık Makamımın egemenliğini ilan ediyorlardı. Adamın etrafındaki avlu duvarları gökyüzünü çerçeve içine almıştı, iki tane iri av kuşu yükseklerde daireler çizerek uçuyor ve dışarıdaki kentin uğultusu duyuluyordu. Girişe daldı ve durup dikkatle arkasına baktı, sonra cüppesinin eteklerini toplayıp birinci kata çıktı. Önündeki koridora heykeller, duyuru panoları ve sergi afişleri dizilmişti, ama insan yoktu. Bugün müze personelinin tatil günüydü. Cizvit kendisine söylendiği gibi içeride ışık yanan bir kapıya geldi ve kapının üst eşiğinde *Conservatori* yazısını gördü.

Çekindiği için değil, o anın tadını çıkarmak için duraksadı. Gölgelerin arasında başı öne eğik, yumrukları sıkılı olarak durdu. Altmış beş yıl önce ataları bu duvarlarda gedik açmayı

başaramamış, Vatikan'ı Ro-ma'dan silip atamamışlardı. Şimdi o gereken düzeltmeleri yapacak, kendi damgasını vuracaktı. Sol elini açtı, yüzüne doğru kaldırıp işaret parmağını sakalının altında nabız gibi atmakta olan eski yara izine acısına dayanamayacak hale gelene dek kuvvetle bastırdı. Sonra sol elini cüppesinin içine sokup diğer eliyle kapıya üç kez vurdu.

Boğuk bir ses İtalyanca olarak, "Girin," dedi.

Cizvit içeri girip kapıyı ardından kapadı. Oda ağzına kadar kitapla ve elyazmasıyla doluydu, karşı duvarda bir de bilgisayar konsolu bulunuyordu. Öndeki kaidenin üzerinde bir kısmı eksik bir heykel duruyordu. Heykelin önünde orta yaşlı, kot pantolon ve spor gömlek giymiş bir adam oturmuş bir deftere bir şeyler yazmaktaydı.

"Monsenyör." Adam yazdığı şeyi bıraktı ve başını kaldırıp baktı; uyanık ve zeki bir yüz ifadesi vardı. "Bugün kimseyi beklemiyordum. Sizin için ne yapabilirim?"

"Siz müze müdürü müsünüz?" Cizvit İtalyanca konuşmuştu.

"Evet."

"Peder O'Connor ile birlikte Titus Kemeri'ndeki gizli odanın keşfinde bulunmuştunuz, değil mi?"

Diğer adamın omuzlan çökmüş gibiydi, elindeki defteri yere fırlattı. "Belli ki artık herkes biliyor. Kilisenin iyiliği için gizli tutmuştuk. Keşke hiç bulmasaydık."

"Bence de."

Susturucu takılmış Beretta iki kez tısladı ve adam taburesinde kaykıldı, yüzünde dehşet dolu bir şaşkınlık ifadesi vardı. Sonra sallandı ve yere düştü, kolları garip bir açıyla öne doğru bükülmüş, irileşmiş gözleri ölümü idrak edememişti. Cizvit sol elini cüppesinden çıkarıp ağır ağır yüzüne götürdü. Parmağını bütün gücüyle tekrar tekrar çenesindeki yara izine bastırdı, adamın göğsünden akan ve altındaki soğuk taşların üstünde göllenen kana bakarken zevkle yüzünü buruşturuyordu.

Dahası da olacaktı.

"Buz sondajını başlatıyorum şimdi."

Costas konuşurken bir yandan da dönüp Jack'e baktı ve iki adam karşılıklı tamam işareti verdiler. Jack yaklaşık beşinci kez Costas'ın donanımına eleştirel bir bakış atıyordu. DSRV'ye bağlı hortumları bırakınca tamamen kendi soluk alma cihazlarına ve birbirlerine güveneceklerdi ne

DSRV tarafından taşınma ihtimali olacaktı ne de yüzeye acil kaçış rotası. Soluyacakları karışımı ve oranlarını hesaplama işini tamamen ellerinden alan kaya kadar sağlam bilgisayar sistemiyle IMU'nun donanım seti bir sanat eseri gibiydi. Altı ay önce batık bir volkanın içinde aşırı sıcak havada denenmişti ama, ilk kez her an buz kesmesi mümkün olacak kadar soğuk bir suya maruz kalıyordu.

"Yerini al."

Jack tek eliyle tutunarak olduğu yerde döndü ve Costas'ın yanındaki metal çubuğu yakaladı. Muazzam bir buz duvarına tırmanan iki dağcı gibiydiler, buzdağının heybeti karşısında minicik kalıyorlardı. Buz altlarında yüzlerce metre eşiği meydana getiren sırtın akla hayale sığmaz derinliklerine doğru indiği yerlere gidiyordu. Bugüne dek hiç kimse o dondurucu karanlığa girmeye cesaret edememişti.

Costas, "Sadece bir tek güvenlik matkabı var," dedi. "Buzda herhangi bir hareket olduğu anda üçlü karışımı açıyoruz. Eğer bu bebek eşiğe doğru devrilirse biz de aşağı gideriz. Unutma, üçlü karışım yüz yirmi metreye kadar solunabilir gaz veriyor. En azından bu bizim için bir fırsat."

Jack bir daha tamam işareti verdi ve başlığındaki girişlere gelen üç hortumu kontrol etti. Şu anda soludukları nitroks bu derinlik için en idealdi, azaltılmış nitrojeni kompresörlü havaya göre dipte daha fazla kalma imkânı sağlıyordu, ama artırılmış oksijen de otuz metrenin altında daha toksik bir etki yaratıyordu. Bu, güven veren gövdesi hâlâ birkaç metre ötelerinde bulunan DSRV'den sarkıtılan hortumlardan gelmekteydi. İkinci hortum göğsündeki soluk alma

cihazına, yani on metre derinliğe ulaştıklarında çalıştıracakları bağımsız üniteye bağlıydı. Cihazın yüksek basınçlı entegre oksijen silindiri ile birkaç saat idare edebilirlerdi ve ideal bir sığ su gazıydı. Nitroks basan hortum gibi, soluk alma cihazı da buzdağının içine kirli gaz vermiyordu, ağızlarından çıkan tüm hava sistemin içinde yeniden çevrime giriyordu. Sırtlarındaki üçlü karışım silindirlerine bağlı üçüncü hortum ise nitrojen yerine helyum veriyordu ve derinde maksimum süre kalmalarını sağlayacaktı.

Ancak üçlü karışım geri çekilme durumunda kullanacakları bir çareydi ve buzdağının içine kirli hava verecekti. İşin doğrusu, güvenlik tedbirlerinin umutsuz bir girişim olacağını biliyorlardı. Eğer buzdağı eşikten kurtulursa, muazzam gövdesiyle sualtında kayacak, dibi yüzlerce metre derinlere batacaktı. Buzdaki hareketlenme yüzünden ezilmeseler bile, okyanus dibine doğru çekilmenin yaratacağı ani basınç bir anda ölmelerine yol açacaktı.

Jack zihnini bu olasılığa kapattı ve önlerindeki acayip aygıta odaklandı. Aygıtı buzdağına karşı koruyan kafesi daha yeni açmışlar ve yeniden çıktıklarında yüzeye yollamayı planladıkları telsiz şamandırasını da üstüne tutturmuşlardı. Aquapod'dayken gördükleri iki dalgıç tarafından önceden yerine yerleştirilmiş olan sondaj aleti buza kısmen girmiş durumdaydı. Buza doğrudan temas eden kısmı iki metre çapında metal bir halkaydı, makinenin açacağı tünelin genişliği de o kadar olacaktı. İkisi yan yana ancak sığacaklardı. Borunun içindeki aşırı ısınmış elemente ilaveten, aygıtın ana gövdesinden çıkan mikrodalga ve lazer kesiciler, onların önünde de bir metre genişliğinde silindirik bir metal aksam bulunuyordu. Küçük ama güçlü bir su jeti o anda eriyen suları bir bacadan dışarı atacak ve aygıtın ilerlemesini sağlayacaktı. Kılavuz çubuğun arka yüzündeki sugeçirmez L E D[-] ekranda canlı bir yeşil ışık parlamaktaydı.

"Fiberoptik kablo gibi, güç hattını da mümkün olduğu kadar DSRV'ye bağlı tutacağız," dedi Costas. "Normalde DSRV pilotu ekranda bizim gördüğümüz her şeyi görebilir ama DSRV ayrılır ayrılmaz güç hattını kesip aleti entegre akü vasıtasıyla çalıştırmamız

lazım." Ekranın altındaki geniş bir kadranı ayarladı, sonra dönüp maskesinin altından Jack'i süzdü. "Sen iyi misin?"

"Bu yeni E tipi tulumların ısıtma sistemi harikalar yaratıyor." Jack DSRV'den suya dalınca soğuk yüzünden sarsılmıştı. Costas da altı ay önce Karadeniz'deki çok değişik dalışları sırasında neredeyse arkadaşının hayatına mal olacak olan kurşun yarasını ve yarattığı etkileri hatırlamıştı.

"Isınma sargısı olmasa tüneldeki suyun sıcaklığı sıfırın altında olurdu," dedi Costas neşeyle. "Doğrudan ana buzuldan gelen su, yani tuzlu sudan daha çabuk donar. Daha buzlu viski demene kalmadan donmuş olurduk."

"Çok düşüncelisin, sağ ol." Jack başını eğip kuşkuyla ısınma sargısını süzdü, altlarına doğru sarkan titrek mikroflaman filizlerinden ibaretti. İçeri girdikleri zaman aygıttan ayrılacak ve yeni erimiş olan suyun tekrar donmasını önleyerek buzdağının içinde hayatta kalmalarını sağlayacaktı.

"İşe yaraması lazım," diye ekledi Costas. "Teorik olarak."

"Dur tahmin edeyim. Viskimi isteyemeyeceğim bile."

Jack'e bakan Costas'ın gözleri parlıyordu. O sırada Jack elini omzuna uzatıp iletişim konsolundaki dış görüşme düğmesine basmıştı. "Ben, devam ediyoruz. On metre ayrılma derinliğine tahmini varış süremiz yirmi dakika. Tamam."

Jack dönüp paletlerinin altından geride kalan giriş deliğine baktı. Arkalarından sürüklenip gelen ısıtılmış mikroflamanların kıvrılarak dönüşüyle gölgelenen bir boşluktu. Tam ortada sürüklenen ise, akü kablosu ve onlara nitroks ileten, dışarı verdikleri kirli havayı emen bağlantı hortumu, yani onları dış dünyaya bağlayan can damarıydı. Jack başını kaldırıp hayranlıkla delginin buzda açtığı kusursuz tünele baktı; alet, kırk beş derecelik bir açıyla dakikada iki metreden fazla ilerliyordu. E tipi tulumunun içinde suyun ısısını algılamıyordu, ama ortam regülatöründeki gösterge, delgiden püsküren ve aletin buzda ilerlemesini sağlayan suyun ne kadar sıcak olduğunu göstermekteydi. Başlıklarındaki lambalar önlerinde uzanan tünelin

göz alıcı beyazlıktaki duvarını gösteriyordu. Jack bu yapay aydınlatma olmasa, üstlerinden vuran güneş ışığının en küçük kırıntısını bile bloke eden muazzam bir buz kütlesinin içinde, tümüyle karanlık bir dünyaya dalmış olacaklarını biliyordu.

"Tamam," dedi Costas. "Deniz seviyesinin on metre altına ulaştık. Şimdi tüneli düz hale getireceğim ve bağlantıyı keseceğim."

Costas önündeki panelde bulunan ısı ayarlarıyla oynadı ve delginin giderek yatay hale gelen bir tünel açabilmesi için aygıtın alt tarafındaki çıkışların ısısını yükseltti. Jack ilerleyişlerini LED ekranından izliyordu, görüntüde tıpkı Lanovvski'nin daha önce gösterdiğine benzer bir şekilde buzdağının üç boyutlu izometrik çizimi vardı. Buzdağının içindeki donmuş çatlaklarda ve yarıklarda oluşan ayırt edici ses dalgalarını tespit edecek binlerce veri noktası yaratılmış, yüzey ekibi aşırı yüksek frekanslı sonar kullanarak bu görüntüyü oluşturmuştu. Lanovvski giriş için en uygun noktayı saptamış ve buzdağında yeni bir erimeyle kopmalar olabilecek bölgelere denk gelme ihtimalini minimuma indirecek bir rota çizmişti. Şu ana dek de düşüncelerinde haklı çıkmıştı. İçinde ilerledikleri buz, ana buzulun yüz binlerce yıl önce, Buzul Çağı'nın derinliklerinde oluşmuş bir parçasıydı ve kaya gibi sertti.

Costas dış hatla yeniden temas kurdu. "Ben, Costas. Beni duyuyor musun? Tamam."

"Costas, burası DSRV, seni gayet net ve açık duyabiliyoruz, tamam."

"Ayrılma noktasına ulaştık, tamam."

"Katılıyoruz. Bağlı olduğunuz sürece sizi ekrandan takip edebiliyoruz. Bu arada bilginiz olsun, *Seaquest II'nin* kaptanından bir meteoroloji uyarısı aldık. Buzulun kenarında termal bir sıkıntı var, doğudan gelen bir soğuk hava kütlesi. Önemli bir şey olmayabilir, ama kaptan güvenlik önlemi olarak fiyorttan iki kilometre daha açığa alıyor gemiyi. Operasyonu durdurma imkânınız var. Tamam."

Costas ve Jack vizörlerinin gerisinden birbirlerine baktılar. "Devam ediyoruz," diye Costas cevap verdi. "Hedefimizden sadece

elli metre uzaktayız ve oyalanmayacağız. Bir saat içinde dönmüş olacağız. Fakat sizin şimdi gitmeniz lazım. Tamam."

"Anlaşıldı. Buzdağından çıkar çıkmaz telsiz şamandırasını atın, gelip sizi alacağız. Hortum bağlantısını kesmeye hazır olun. Tamam."

Costas önündeki kontrol panelinde bulunan bir anahtarı çevirdi ve güç kordonunu buz delgisinden ayırdı. Bir an aygıt çalışmadı ve Jack etrafındaki suların donmak üzere olduğunu fark etti. Sonra akü devreye girdi ve LED ekran ile ışıklar tekrar yandı, su yeniden erimeye başladı.

İki adam daracık buz tünelinde birbirlerine doğru döndüler, vizörle-rinin arasında ancak birkaç santim vardı. Costas, DSRV'den ayrılmadan önce defalarca tekrarladıkları işlemleri yeniden saymaya başladı, aşamaları yerine getirirken birbirlerini gözle kontrol ediyorlardı.

"Soluk alma cihazını devreye sok."

Jack, Costas'ı taklit ederek, göğsündeki soluk alma cihazının dış vanasını açtı. Ve başlığının çene kısmında bulunan, burnuyla ağzını kaplayan silikon kauçuğa gazı gönderecek olan düğmeyi çevirdi. İlk anda soluduğu oksijen kollarında ve bacaklarında bir karıncalanma yarattı, bu cihazı her kullanışında zevk aldığı zindeleştirici bir duyguydu bu. Sağ eliyle DSRV'den gelen hortumu tuttu, diğer eliyle de başlığındaki nitroks girişini kapattı. Bir anda garip bir şekilde kaskatı kesilip dirsekleriyle tünelin duvarına çarptı ve Costas'ın üstüne savruldu.

"Hortum bağlantısını kes."

Aynı anda ikisi birden nitroks hortumlarını başlıklarından çıkardılar ve yere bıraktılar. Costas elinde tuttuğu güç kablosunu da bırakmıştı. Soluk alma cihazları kanalıyla nefes alıp verirken bıraktıkları hortumların tünelden açık denize doğru geri çekilişini izlediler. Tüneli sıvı durumda tutan mikrof-laman telleri dalgalanmış ve rüzgâra tutulmuş gibi savrulmaya başlamıştı. En sonunda bütün tünele yayılarak nispeten sabit hale geldiler.

"Ben, bağlantıları kestik. Erimiş buz kütlesine girince ses bağlantımız da kesilecek. Döndüğünüzde bize sıcak bir şeyler ısmarlarsınız artık. Tamam."

"Anlaşıldı. İyi şanslar. Tamam."

Artık dışarıyla bağlantıları tamamen kesilmişti, sadece ikisi ve üzerlerinde taşıdıkları donanımla kalmışlardı. Hortumun gidişini izlerken

Jack ani bir huzursuzluk hissetmişti; dalgıç olarak onu güçsüz kılan gizli korkusu, sürekli pusuda bekleyen ve bastırmaya çalıştığı kapalı yer korkusu şöyle bir yoklamıştı. Yıllar önce batık bir maden ocağında az kalsın boğuluyordu. Costas'ın cihazından ortaklaşa soluk alıp vererek kurtulabilmişti ve o travma, Atlantis'in labirentlerinde yaralandığı için güçsüz düştüğü sırada yeniden dirilmişti. Yaşadığı bu mücadeleyi Costas'ın bildiğinin farkındaydı ve iki adam arasındaki söze dökülmeyen bu bağlılık bir güç kaynağıydı. Jack aletin arkasındaki kılavuz ipini tuttu ve onları bekleyen heyecana odaklanmaya çalıştı.

Costas, "Hedefe geldik," dedi. "Ekrana bak."

LED ekran tam önlerinde anormal bir oluşum gösteriyordu. Bu, sonar veri noktalan tarafından buzdağının derinliklerinde saptanan ve Che-ney'le NASA ekibini hayrete düşüren kütleydi. Aşırı yüksek frekanslı sonar bile daha ilerisine nüfuz edememişti ve bu açıdan bakıldığında, düşey sonar görüntülerinde son derece net olarak ortaya çıkan olağanüstü biçim hiç hissedilmiyordu. Karanlık kütlenin ortasında, tahta örneğinin alındığı noktada kırmızı bir çarpı işareti vardı ve onun biraz üzerinde de yeşil çarpı işaretiyle kendi gidecekleri nokta belirtilmişti.

"Unutma, fotoğraf çekiyoruz, alabildiğimiz her şeyi alıyoruz ve çıkıyoruz," dedi Costas. "Bugün bilim için vakit yok."

"Bu kez aynı fikirdeyim," dedi Jack. "Artık elimizde ağacın tarihi var, tek istediğim ne olduğunu doğrulamak ve kaynağını kanıtlamak. Birkaç tahta örneği daha alır çıkarız."

"Sen onunla uğraşırken ben de aygıtla hedef bölgenin üzerinde bu bebeği geriye çevirmeye yetecek büyüklükte bir havuz oluşturacağım. Ben'in ikramlarını tatmaya hazırım artık."

"Hadi halledelim şu işleri."

Costas aygıtı çalıştırdı ve iki adam güvenlik borusuna tutunarak yan yana beklediler, saniyeler sonra hedef bölgeye doğru tünel oyulmaya başlamıştı yine. Delgi artık dış dünyayla bağlantısı olmadan kendi başına çalışan bir aygıttı. Ağır ağır ilerleyen bir sualtı mopedi gibi Jack ile Costas'ı da çekerek buzun kalbine doğru gidiyordu. Costas oksijen zehirlenmesine karşı on metrelik eşiğin üstünde kalmaları için uğraşıyordu. Jack ilerlerken bir mutluluk dalgası hissetti, sanki gerginliğini atmak için ihtiyacı olan oksijen ve adrenalin aşırı bir sevince boğulmasına yol açmıştı. Buza o sütlü opak görünümünü veren minik kabarcıklar eriyen suda fokurduyordu ve birdenbire etraflarındaki yaşam belirtilerinin ta Buzul Çağı'nın derinliklerinden kalma olduğunu algılamıştı. En uzak atalarıyla, medeniyetten binlerce yıl önce buz tabakalarının kenarında dolaşan avcı-toplayıcılarla aynı havayı solumaktaydılar. Jack hedeflerine yaklaştıkça büyük bir heyecan ve zevk duyacağını biliyordu, ama bu beklenmedik bir duyguydu. Şimdi, dünyanın başka hiçbir yerinde yaşanmayacak bir deneyim yaşıyor ve bir zaman tünelinde yüzüyordu.

"İşte bu." Birdenbire delginin önündeki beyaz buz parçalanmış ve karşılarına cam kadar saydam bir buz duvarı çıkmıştı; duvar, başlıklarındaki lambaların ışığında masmavi bir yansıma yapıyordu. "Erimiş suyun donmasıyla oluşan buz," dedi Costas. "İlk kez karşılaşıyoruz. Lanowski'nin söz ettiği şu yarıklardan biri olmalı."

Aygıtı iki metre daha, saydam buz etraflarını çevirene dek ilerletti ve durdurdu. Jack, su jetinin köpürttüğü suların arasından buzun hemen altındaki karanlık bir kütlenin üzerinde olduklarını ve onun mavimsi pusun içinde iki yana doğru kıvrıldığını görebiliyordu. Daha yakından'bakmak için tünelin zeminine doğru indi, başlığındaki lamba doğrudan buzu aydınlatıyordu.

"Aman Tanrım!"

"Ne oldu?" Costas da aleti bırakıp yanına gelmişti, dar tünelde birbirlerine değerek duruyorlardı.

Jack heyecanla, "Tahtalar," dedi. "Çok fazla. Bir geminin yanı, ahşap bir geminin. Perçin çivilerini görebiliyorum, döşeme tahtalarına çakılmış paslı çiviler. Tahtalar üst üste, bindirme kaplama yapılmış. İşte bu. Kendimize bir Viking şalupası bulduk."

"Muhteşem," dedi Costas. Jack'e bakan gözleri pırıl pırıldı. "Ve kararmışlar, karbonize olmuşlar, tıpkı buzun içinde bulup incelediğimiz örnek gibi. Bütün tahtalarda yanık izi var. Bu gemi yanmış."

Jack, "Buzda yanan bir gemi," diye mırıldandı. "Kangia'yı hatırlıyor musun, hani şu antik çağdan kalma Eskimo efsanesini?"

"Bu şeyin etrafındaki saydam buzun nedeni anlaşılıyor," dedi Costas. "Sadece yarığa dolan erimiş suların tekrar donmasıyla oluşmamış. Bence bu gemi buza gömülürken yanıyormuş. Tahtalara dökülen buz ve kar yangını hemen söndürmüş, ama o arada buzulda da bu mağara açılacak kadar bir erime olmuş."

"Gitmeden önce boyutları hakkında bir fikir edinmem lazım."

"Hedef nokta sekiz metre ötemizde. Bu sana ihtiyacın olan bilgiyi sağlar herhalde. Oraya varır varmaz derhal dönüyorum."

Birkaç saniye sonra Costas tekrar durmuştu. Tünelin sol tarafında kocaman kararmış bir tahta ortaya çıkmış ve ona çarpmamak için delginin gidiş yolunu yeniden ayarlaması gerekmişti. Tahtanın yanından geçerken kıvrık uçlarını görebiliyorlardı; kenarına da geniş bir bant halinde, hareket eden enfes hayvan resimleri ve onları birbirine bağlayan şekiller oyulmuştu.

Jack heyecanla, "Urnes tarzı," dedi. "Neyse ki dün gece Maria Viking sanatı hakkındaki bilgilerimi tazeleyen bir kurs verdi. Bunun Norveç işi olduğundan eminim, on birinci yüzyılın ortalarında geliştirilmiş yeni bir tarzdı." Dönüp gemi kaplamasının üzerlerinden devam eden kısmına baktı. "Bu pruvası. Şuna bir baksana."

Costas söyleneni yaptı ve başlığındaki lamba buzun içinden geminin omurgasının ucunu aydınlattı. Kıvrık burnu görünce regülatörünün içinden hafif bir ıslık çaldı. Buzun içinde görüş sahaları boyunca uzanan karanlık şeklin en ucunda, hırlar gibi dişlerini gösteren bir hayvan kafası vardı, geriye yapışmış kulakları pruva boyunca en az bir metre uzanmaktaydı.

"Kurt tanrı Fenrir olmalı," dedi Jack boğuk bir sesle, yine Maria'yı hatırlamıştı. "Buranın koruyucusu gibi görünüyor."

Biraz daha ileri gidince, altlarında, sanki müze sergisinde bir gemi batığının bire bir ölçekli diyoramasının[-] üzerinde yüzüyorlarmış gibi müthiş bir imaj ortaya çıktı. Görüntü insanı sersemletecek kadar netti ve her iki yanı da en az beşer metre boyundaymış gibi görünüyordu, daha sonra buz koyu mavi oluyordu. Gemi omurgasının bazı kısımları tamamen el değmeden kalmış, diğer kısımlar ise ya yanmış ya da eriyen su tekrar donup gemiyi koruma altına almadan önce üzerine yığılan buz nedeniyle ezilmişti. Jack başlığına bağlı dijital makineyle sürekli fotoğraf çekiyor ve görüntüye gelen kısımlarla ilgili açıklamalar mırıldanıyordu.

"Klasik batı İskandinav yapısı, on birinci yüzyıla tamamen uyuyor," dedi birkaç dakika sonra. "Hollywood tarzı şalupalardan çok, derin gövdeli, geniş karınlı yelkenli bir gemi, ama o dönemde buralarda kürekli bir gemin olsun istemezdin zaten. Hızlı giderken dalgalan aşmakta ve talan-cıları karaya çıkarmakta iyiydiler, ama onların su kesimi alçak olur ve sert denizde kolayca batarlar. Bazen haftalarca denizde kalıp insanları ve malzemeleri Atlantik'ten geçirecek gemiler gerekirdi."

"Bu onarılmış," dedi Costas. "Pruvaya yakın bir yerde değiştirilmiş kaplamalar var, döşemesi farklı görünüyor. Belki bir buzdağına çarpmışlardır. Ve bak, bir de kürek var."

"O dümen küreği, yan yeke," dedi Jack. Gayet iyi korunmuş olan yeke altlarındaki eğik güverte kaplamasında yatıyordu. "Vikingler sabit dümen yekesi kullanmazdı, o yüzden geminin arkasına geniş bir kürek tutturulurdu. Öyle görünüyor ki, bu özellikle içeri, arkaya

değil de öne yakın bir yere alınmış. Bu gemi dibe gittiğinde denizde değilmiş. Dahası da var. Şuraya bak. İnanılır gibi değil."

Geminin baş kısmını geçince gemi tahtalarına benzemeyen bir şeyler görmeye başladılar. Bunlar gövdenin ortasında, direk yuvasının olması gereken yere üst üste koyu renk bir küme halinde yığılmış bir şeylerdi. İlerledikçe kürk ve post yığınlarına benzeyen şekiller ve oraya buraya saçılmış tahta döşemelerle aletler görmeye başladılar. Costas kürklerin ortasında duran parçalanmış nesneye çarpmamak için delginin rotasını bir daha değiştirdi.

"Bir amfora." Jack erimiş suyun içinde yüzen bir şeyi alıp E tipi tulumuna yerleştirdi. "Doğu Akdeniz tipi bir şarap amforası, Bizans dönemine ait. Ve Grönland'da. Garip bir durum."

Costas, "Herhalde soğuk Kuzey Kutbu gecelerinde ısınmaya çalışıyorlardı," dedi. "Ama ben Vikingler bira içer sanırdım."

"Unutma ki bazıları epeyce seyahat etmişti, muhtemelen yabancıların garip âdetlerine de alışmışlardır." Jack'in aklı hızla çalışıyor ve düşünülmesi imkânsız olana doğru ilerliyordu. "Yanılabilirim, ama acaba..." Tam o anda tünelin dibindeki kar suyunda başka bir nesne ortaya çıktı. Bu, başı hâlâ buza gömülü olan tahtadan bir şafttı. Costas aygıtı durdurup oradaki buzların biraz daha erimesini bekledi, sonunda Jack o parçayı da alıp ikisinin arasında kalan dar boşlukta tuttu.

Costas, "Vay canına," dedi.

Jack'in elindeki nesne kocaman tek ağızlı savaş baltasıydı, en azından bir buçuk metre uzunluğunda kalın, tahta bir sapı vardı. Balta kısmı altın gibi parlıyordu ve her iki yüzüne süslemeler oyulmuştu.

Jack, "Altın kaplama," diye mırıldandı, heyecandan sesi boğuklaş-mıştı. "O yüzden bozulmadan kalabilmiş. Bir silahı altına benzetmek, ama altındaki daha sert metalin özelliklerini korumak için uygulanan standart yöntem."

"Baltanın bana bakan yüzünde bazı semboller görüyorum," dedi Costas.

"Ben de öyle." Jack, Costas da görebilsin diye baltayı eğdi. Yüzeyde, baltanın başındaki çizgilere bağlanan salkım şeklinde geniş bir süs vardı. Bunlar bir gövdeden iki tarafa doğru simetrik olarak uzanmaktaydı. Dış hatları sadeydi, ama içi döner çizgilerle ve cafcaflı hayvan motifleriyle özenle süslenmişti. Hayvanların çoğu da, şeklin tepesindekine benzer hırlayan kurt kafalarından oluşmaktaydı. Jack balta kısmının hemen altındaki sembolleri gösterdi.

"Mj011nir."

"Ne?"

"Harfler Yunan harfleri ama isim Norveççe. Vikinglerin en güçlü sembolü, en büyük tanrılarının yenilmez silahı, Ragnarok Savaşı'ndaki şeytanı yenmek için tek umutlan. Mjollnir, Thor'un Baltası."

"Üstündeki o kuş ne?"

Jack daha yakından baktı. "Bunu gördüğüme inanamıyorum. Çift başlı kartal bu. Bir başı eski Roma'yı, diğeri de yeni Roma'yı, yani Kons-tantinopolis'i temsil ediyor. Bizans imparatorunun güç sembolüydü." Biraz durakladı, sonra vizörünün altında Costas'a baktı, gözlerinde bir hayranlık parıltısı vardı. "Tarihin en ünlü silahlarından birini bulmuş durumdayız, Varangian Muhafızlarımın savaş baltasını."

"Mantıklı. Şunlara baksana." Costas, Jack öbür yüzünü görebilsin diye baltayı çevirdi.

"Eski İskandinav sembolleri!" Jack'in nabzı hızlanmıştı, soluk alma cihazından gelen oksijeni güçlükle soluyordu. "Ve herhangi bir eski yazıt da değil sadece. Ben uzman değilim, ama bunları avucumun içi gibi bilirim. Ayasofya'dakilerin benzeri. On birinci

yüzyılda, kendi pagan sembollerini Hıristiyanlığın doğudaki en kutsal katedrallerinden birine yazan bir Viking'in, yani Halfdan'ın imzası bu."

"Yani Halfdan'ın savaş baltasını bulduk demek ki." Costas'ın sesi sakindi ama yüzünde kuşkulu bir ifade vardı. "Hem de Grönland'daki bir buzdağında. Bu adam epeyce dolaşmış."

"Kontrol etmem gereken son bir şey kaldı," dedi Jack. "Gövdenin orta kısmında basit bir direk yuvası ve bir kiriş olması lazım, ama onların yerine bir tür dikdörtgen var. Şu anda onun ne olduğu hakkında gayet iyi bir fikrim var, yalnız kendi gözümle görmem lazım. Sonra gideriz."

"Tamam." Costas su jetini yeniden çalıştırdı ve yukarı doğru, o karanlık yapının üzerinde ilerlemeye devam ettiler. Jack baltayı bir süre elinde tuttu, buldukları şeye inanmakta zorluk çekiyordu, sonra sırtına, üçlü karışım tüplerini bağlayan kayışların arasına sokup regülatörünün manifoldundan etkilenmesin diye altın kaplı balta kafasını dikkatle yana kaydırdı. Geri dönüp iki eliyle güvenlik çubuğuna tutundu, bir yandan da altlarında beliren dikdörtgen biçimi yapıyı yakından inceliyordu. Artık içinde ne olduğunu görmeye başlamışlardı. Daha öncekilere hiç uymayan gölgeli, mezar gibi bir yerdi. Jack aniden, yapının ayak ucunda başka bir olağanüstü eski eser kümesi fark etti. Altın kaplama zincir bir zırh ve üzerinde yine altın kaplama konik bir miğfer. Onların altında da altın işlemeli koyu kırmızı, katlanmış bir kumaş vardı, o da kesinlikle bir pelerindi. Tam o yapının yarısını geçmişlerdi ki, Costas kumanda kolunu çevirdi ve delgi aygıtı durdu.

"Sismografta bir uyarı okuyorum," dedi. "Muhtemelen aletin sallan-masındandır ama emin olmak için durup bakmam lazım."

Jack ani bir huzursuzluk hissiyle ekranın dibinde yanıp sönen kırmızı ışığa baktı. Kendisi farklı bir şey algılamıyordu, ama arkalarından sürüklenen mikroflamanlar su jetinin kapanmasından sonra eskisinden daha uzun bir süre çırpınmış gibiydi.

"Kesinlikle bir şeyler oluyor," dedi Costas.

Ve aynı anda korkunç bir çatırdı duyuldu. Ardından Jack'in dişlerini sıkmasına ve vücudunda kontrol edemediği bir titreme başlamasına yol açan bir dizi sarsıntı yaşandı. Su da titremeye başlamış ve giderek Jack'in Costas ile buz delgisini şekilsiz bir bulanıklık halinde görmesine neden olmuştu.

"Tanrı'nın Kutsal Anası. Biz..."

Costas'ın sözlerini korkunç bir çığlık bastırdı, sanki dörtbir yandan çılgın hayaletlerin saldırısına uğramışlardı. Kırık buz parçaları suyun içinde şarapnel gibi dağılarak tünel duvarlarını delmeye başladı. Parçalardan

biri Kevlar tulumunun dış yüzeyini tereyağı gibi delip Jack'in sol uyluğuna saplandı. Jack'in hissettiği tek şey uyuşukluk oldu ve suya karışan kızıl kan çizgilerini şok halinde izledi. Sonra bir gıcırtı ve sarsıntıyla birlikte buz delgisi sustu, buzun içindeki sismik kayma yüzünden ön tarafı tanınmayacak hale gelmişti.

Her şey sessizleşti. Costas aygıtı yeniden çalıştırabilmek için deli gibi uğraşıyordu, ama çabaları bir işe yaramıyordu. Tünelin içi iyice daralmıştı, en küçük harekette birbirlerinin üstüne çıkıyorlardı. Jack'in gövdesi yerde bükülmüş, yüzü altlarında gömülü gizemli dikdörtgene dönük olarak yere yapışmıştı.

Aygıt artık çalışmadığı için sadece lambalarından gelen ışık vardı. Jack insanüstü bir çabayla başını çevirip tünelin ucuna bakabildi. Gördükleri en büyük korkusunu doğruluyordu. Buzda yaşanan tektonik burkulma yüzünden tünel tamamen kapanmıştı. Sıkışıp kaldıkları yer kendi boylarından olsa olsa bir metre fazlaydı ve giderek damlıyordu. Ayaklarının dibindeki suyun donuşunu dehşet içinde izledi. Nereden çıktığı belli olmayan buz parçacıklarına bir çiçek dürbününden bakar gibiydi. Sanki Costas binlerce şekle ve renge bölünmüş görünüyordu. Jack ellerini arkadaşına uzatmak istedi, ama daha şimdiden çok fazla direnç vardı. Korkunç bir kesinlik duygusuna kapıldı. Buzun içinde diri diri donacaklardı, olabilecek en kötü kâbuslardan biri gerçek olacaktı.

Costas, "Yuvarlanıyoruz!" diye bağırdı. "Üçlü karışımı aç!"

Jack baskıya güç bela dayanabilmişti, ama aniden muazzam, daha önce atlattıklarından çok daha büyük, dev bir sarsıntı oldu. Birden Jack yüzer buzların arasından tünel duvarına doğru savruldu. Donmakta olan karışımın içinden bütün gücüyle kolunu uzattı ve Costas'ın elinin de aynı şeyi yapmaya çalıştığını hissederek başlığının altındaki vanaya ulaştı. Cos-tas soluk alma cihazını kapatırken Jack de ıstırap verici bir yavaşlıkla vanayı açabildi. Sonra Costas kolunu kaldırıp kendi vanasını açtı. Dışarı verdikleri havanın yarattığı kabarcıklar birkaç saniye içinde buzlu suyun yüzeyine çıkmaya başladı; kimi oluşmakta olan buzun arasına sıkışıp suyun ortasında birikiyor, geri kalanı tünelin tavanına doğru bir hava cebi yaratacak şekilde püskürüyordu. Costas da soluk alıp vermeye başlamasıyla hava cebi çabucak genişledi ve buz yuvarlanınca Jack ağır ağır onun içine yükseldi. Yüzeye çıkmasıyla birlikte maskesinin üstündeki su ve kan karışımı parlak sıvı donmuş ve Jack'in görüşüne gerçeküstü bir renk kazandırmıştı. Artık hemen hemen tamamen hareketsiz kalmış durumdaydı; kollarını bacaklarını oynatamıyor ve her soluk alışında göğsünün üstündeki buzun baskısı havayı içine çekmesini biraz daha zorlaştırıyordu. Sadece saniyelerinin kaldığını biliyordu. Sağa doğru uzandı, ama Costas'ı görmenin yolu yoktu. Başlığının içindeki dahili haberleşme sistemi de bozulmuştu; tek duyabildiği kendi soluklarıyla uzaktan gelen korkunç bir yırtılma ve ezilme sesiydi. Artık buzdağının içindeki muazzam güçler hiçbir kaçış yolu bırakmadan diri diri gömülmelerine neden oluyordu.

Jack tam gözleri kararırken hava cebinin tavanında bir şey görür gibi oldu, sonra bunun buzdaki kendi yansıması olduğunu fark etti. Sık ve hırıltılı nefes almaya başlamıştı ve kendini kaybeder gibiydi. Bedeni oksijen almak için çırpınırken bilinci gidip geliyordu. Yukarıdaki oluşum sanki bir yansımadan başka bir şeymiş gibi dalgalanmaya, gerçeküstü bir şekil almaya başladı. Maskesinin kanla bulanmış parlaklığı arasından E tipi tulumun olması gereken yerde dalgalanan kırmızı bir giysi gördü, dalış başlığının yerine de uzun altın sarısı saçlarla çevrilmiş sakallı bir yüz vardı. Gözler kara gölgeler halinde ve soluk griye dönüşmüş olan yüze gömülmüş durumdaydı, ama yine de sanki Jack'i delip geçermiş gibiydiler. Jack

o hezeyanın içinde bir kolun uzandığını ve kararmış bir elin kendisini çağırdığını gördü. Aradığını bulmuştu; bu gemide zamanın ötesine geçen savaşçı, bir Valhalla hayaleti, ona sarılmaya gelmişti işte. Buzda, onu şimdi içinde bulunduğu merhametli bilinçsizlikten çok ötelere savuracakmış gibi görünen büyük bir yarık açılıyordu. Jack bu görüntüye bakarak gözlerini yumdu.

Antik şatoda bulunan ağır demir kapı, karanlık geçide giren üç adamın arkasından sessizce kapandı ve adamların gözleri yavaş yavaş ilerideki merdiven boşluğundan gelen zayıf ışığa alıştı. Adamlar hiç konuşmadan girişe kendileri için bırakılmış koyu kırmızı cüppelere büründüler, altın işlemeli kuşaklarını bağlayıp kukuletaları kafalarına geçirdiler ve tek sıra halinde merdiven başına doğru ilerlediler. Burada daha önce pek çok kez bulunmuş gibi rahat hareket ediyorlardı. Kalenin temellerinin epey altında, daha şalupaların fiyortlarda hüküm sürdüğü zamanlarda oyulmuş gizli bir geçitteydiler. Kuşaklardır bu geçitlerde sadece bu kardeşliğin ayak sesleri yankılanmıştı. Üç adam aşağı doğru inmeye başladığında, nemli kayalıktan sanki bu gözenekli kireç taşında muhterem atalarının soluklarıyla onları doğruca Valhalla'nın kapılarına sürükleyen ruhlar dünyasının bir karışımı barınıyormuşçasına, geçmişin esansı sızmaya başlamıştı.

Merdivenin dibindeki yuvarlak bir odaya, iç tapınaklarına girdiler. İlk anda ortam bunaltıcı geldi, odaya çepeçevre eşit aralıklarla yerleştirilmiş bir düzine meşalenin ışığı gözlerini kamaştırmıştı.

Meşalelerden yükselen alevler, tonozlu kubbeye doğru kıvrılarak çıkan kara dumanlar oluşturuyordu. Sonra, kayadan oyulmuş on iki tane sütunun gerisinde kalan geçide doğru ilerlediler. Her sütunun üzerinde kayaya bükümlü sırımla bağlanmış korkunç savaş baltaları vardı, balta ağızlarından altın rengi yansımalar yayılıyordu. Her baltanın üstünde eski bir savaşçının zincir zırhı ve miğferi asılmıştı. Meşalelerin alevleri oynaştıkça miğferlerin göz deliklerinde de ışıklar oynaşmaktaydı. Sütunların önünde kalan alana birbirinin aynısı on iki koltuk dizilmişti. Koltukların ağır meşe çerçevelerine kıvranan hayvan şekilleri ve eski İskandinav harfleri kazılıydı. Odanın tam ortasında ise, tahtaları zamanla perdahlanmış ve kararmış yuvarlak masif bir masa bulunuyordu. Masaya gömülü on iki kollu güneş diski de bir tasarım şaheseri olarak simetriyi tamamlıyordu.

Üç adam sessizce iç halkaya geçtiler ve masanın etrafında ayrı yerlerdeki koltukların arkasında durdular, oturmadan önce ellerini önde kavuşturup başlarını eğerek selam vermişlerdi. Artık, tam girişin karşısındaki hariç tüm koltuklar doluydu. Bu koltuğun ardındaki sütunda iki meşale birden vardı ve balta yeni bilenmiş gibi parlıyordu.

Boş koltuğun solunda oturan kukuletalı şahıs yavaşça ayağa kalktı ve sağ kolunu kaldırdı, bunu yapınca avucunu boydan boya kesen derin bir yara izi ortaya çıkmıştı. Adam İngilizce konuşuyordu, sesi vakur ve boğuk çıkıyordu. "Herr Profesör. Ekselansları. Bay Başkan. Hoş geldiniz. *Felag* hemen hemen tamamlandı."

Yerine oturdu ve sol avucunu masaya yerleştirdi. İşaret parmağında karanlıkta ışıldayan bir yüzük bulunuyordu. Burma altın yüzüğün ortasındaki mührün yüzeyinde, koltuğundaki eski İskandinav harflerine benzer çizgisel bir sembol vardı.

"Otuz kuşaktır kralımızın dönüşü için Thor ateşini canlı tuttuk," dedi. "Bizi mahvedebilecek güçler şimdi *yine felag'ın* kutsallığını tehdit ediyor. Hazinemizi korumak, kralların kralından kalan mirasımızı bulmak için elimizdeki tüm güçleri kullanacağız." Yanındaki boş koltuğu gösterdi. "Ama konsey başlamadan önce halkamızı tamamlamamız lazım."

Geçidin karanlıklarından çıkan kukuletalı biri gelip bos koltuğun gerisinde durdu. Çifte meşalenin alevinde cüppesi bir yüreğin koyu turuncu rengiyle parlıyordu. Ellerini önünde kavuşturmuştu, yüzü kukuletanın içinde gizliydi.

"Verilen görevi yerine getirdin mi?"

"Görev başladı."

"Öne çık."

Adam sütunun yanında baltayla aynı hizaya gelene dek ilerledi. Baltanın ışıltılı ağzı başından olsa olsa yedi sekiz santim ötedeydi. Sağ elini kaldırıp kukuletasını hafifçe geri çekti ve soluk teniyle ince dudakları ortaya çıktı. Göz çukurunun altından başlayıp yanağı boyunca çenesine kadar inen pürtüklü beyaz bir yara izi taşıyordu.

"Bu koltuğun son sahibi olan büyükbabanın intikamını almaya ant içtin," dedi masadaki adam. "Kan davası son düşmanımız da ölene kadar bitmeyecek. Ne bildiklerini öğrenecek ve bilgilerini de kendileriyle birlikte yok edeceksin. Kesinlikle müthiş bir öç alacaksın. *Felag'ı* onurlandıracak ve bu masada kendi yerini hak etmiş olacaksın."

Sütunun yanında duran adam parmağını bütün gücüyle yanağındaki yarada gezdirdi, o arada hafifçe geri çekilmişti. Masadakilere başını eğerek selam verdi ve dudaklarından bir tebessümün gölgesi geçer gibi oldu. Diğer on bir kişi onun baltaya doğru dönüşünü izledi. Adam sağ avucunu baltaya uzattı ve kan fışkırana kadar keskin ağzına bastırdı. Sonra kanayan elini cüppesine sokup masanın başındaki adamda olana benzer bir yüzük çıkardı ve yürüyüp yerine oturdu. Diğerleri aynı anda sağ ellerini kaldırarak parmaklarındaki benzer yüzükleri ve yaralı avuçlarını göstermişlerdi.

Masanın altındaki bir ateş kanalı aniden tutuştu ve masanın ortasına gömülmüş olan sembolü aydınlattı. Güneş diskini oluşturan camın etrafında parlayan alevlerin ışığı, kukuletalı figürlerin arkasındaki baltaları aydınlatıyor, boş miğferlerde ışık oyunları yaratıyordu. Öbür dünyaya göç etmiş olan *felag'ın,* o kutsal

kardeşliğin, Valhalla'daki sonsuz şölenlerinden bir kez daha savaşa hazır olarak zırhlarına bürünmeye çağırılan savaşçıların ruhlarına katılmışlardı onlar da.

Sembol onların hayat ağacıydı. Yedi kolluydu, günlerin sonunda, savaş baltalarını nihayet krallarıyla omuz omuza kullanacakları ana kadar, en son görevlerini yerine getirene dek yollarını aydınlatacaktı.

Kukuletalı on iki kişi yüzükleri birbirine değene kadar öne uzandı. Yenlerinden oluk oluk akan kanlar birbirine karışıp masanın ortasındaki sembole aktı. Hepsinin yumrukları birbirine değince ilk konuşan şahıs tekrar konuştu.

"Hann til ragnaroks."

Jack en korkunç kâbusuna uyanır gibiydi. Önce kendi soluk seslerini duydu ve bayılmış olduğunu fark etti. Nefes alışı hışırtılı bir emme sesini andırıyordu ve ardında da regülatörünün çıkış borusundan gelen sesi duyuyordu. Sonra yavaş yavaş bedenini algıladı, böğründeki eski silah yarası ağrıyordu, bacağında da daha keskin bir acı vardı. Bir düş dünyasıyla bir tür gerçeklik arasında gidip geldiği bir sonsuzluk zindanındaymış gibiydi, ama gözlerini açıp da vizörünün içindeki dijital saati görünce sadece birkaç dakika geçmiş olduğunu kavradı. Daha ötedeki görüntü tümüyle sanrı gibiydi, kırmızı yollarla bezenmiş, parça parça, çiçek dürbününü andıran bir cama bakıyordu sanki. Gözlerini kapadı ve gözünün önünde zihnine takılıp kalan, silinmeyi reddeden başka bir görüntü canlandı. Önünde hayalete benzer bir adam yatıyordu, sanki Jack buzun içindeki mezarında yatan kendi bedeninin üstünde yüzüyordu. Kendisi daha yukarı doğru yüzermiş gibi olunca görüntü de geri çekiliyor, bunaltıcı, uyuşuk bir rahatlama duygusu hissediyordu. İçindeki bir şey, kendi ölümü aynı zamanda yegâne yaşam şansıymış gibi onu umutsuzca geri çekiyordu.

Soluk verme sesi giderek fokurdayan bir girdaba dönüştü ve ardından tiz bir tıslama halini aldı. Jack gözlerini açtı ve vizörünün önünde eğik bir çizginin oynaştığını fark etti. Yarı suda yarı dışarıda yatmakta olduğunu anladı, birkaç saniye önceki sanrılı görüntü de

başlığındaki lambanın ışığında gördüğü kendi kanıyla karışmış buzlu sudan ibaretti. Lamba şimdi suyun üstünde parlıyordu ve Jack yüzünden sadece beş on santim ötedeki buz duvarını görebiliyordu. Başını yavaşça sağa doğru eğdi, böylece ışıkta tüm bedenini de görebilecekti. Kendi verdiği solukla oluşan hava cebinin üst kısmında, küçük bir araba kadar bir boşluktaydı. Buz delgisinin açtığı tünelin düzgün yüzeyli duvarları yerine şiddetle iç içe geçmiş koca buz bloklarının oluşturduğu sivri uçlu, parçalanmış duvarlar vardı. Blokların kimi bulanık, kimi adeta saydamdı ve bu da içinde bulunduğu boşluktan beyaz buza doğru girintiler çıkıntılar uzanıyormuş gibi bir illüzyon yaratıyordu.

Bir an için Jack'in zihni yeniden kaydı ve kendini kozasındaymış gibi güvenli hissetti. Sanki önünde açılıp buzda ezilmekten koruyan bu oda onu her şeyden koruyacaktı. Sonra yine gerçek galip geldi ve içini buz gibi bir korku kapladı. Buzdağı yuvarlanırken bir şekilde buz çatlamış ve geçici bir kurtuluş sağlamıştı sadece. Verdiği solukla ne kadar suyu ittirir-se, vücudunun alt kısmının içinde bulunduğu buz parçalarıyla dolu karışımın da o denli yoğunlaştığını hissediyordu ve bacaklarını oynatamaz hale gelmişti. Dehşet içinde canlı canlı donacağını fark etti, üstelik hemen ölmeyecekti. Hava cebinin yarı içinde yarı dışında, uzun ve ıstıraplı bir süre geçirecek, sonunda kendi soluğunda boğulacaktı.

Başının etrafında bir çatırtı oldu ve Jack'i sarsıp tekrar yaşama döndürdü. Dahili konuşma sistemi vızıldadı ve ardından homurtular, inlemeler duyuldu. İnanılır gibi değildi, adeta bir mucize olmuştu. "Jack, beni duyabiliyor musun?"

"Costas." Kendi sesi uzaklardan gelir gibi bir garipti, ama sonra üçlü karışımda helyum olduğunu hatırladı. "Hangi cehennemdesin?"

"Ben, seni görebiliyorum ama sen, beni göremiyorsun. Dönmeye çalış. Kendini sudan çıkarman lazım, yoksa bu sefer işimiz biter."

Costas'ın sesi o umutsuz durumda bile gerçekçi, sakin ve aklı başında gibiydi. Jack bütün enerjisini topladı ve dirseklerinin üzerinde doğrul

du. Bedenini hafifçe sağa doğru çevirip kollarını kurtarabiliyordu, ama ayaklan ve dizden aşağısı sanki buzun içinde donmuştu. Bataklıktan kurtulmaya çalışır gibiydi, debelendikçe biraz daha gömülüyordu.

"Durum iyi değil," diye soludu. "Bacaklarımı çok zor oynatıyorum."

"Sırtındaki silindirlere uzanabilir misin?"

"Zar zor."

"Tamam. O baltayı oradan çek ve başının yanından uzat."

Jack söylendiği şekilde hareket edip büyük bir zahmetle baltanın tahta sapını sırtında sıkıştırdığı yerden santim santim çekti. Elinde tuttuğu nesnenin bir Viking şalupasında bulunan Varangian savaş baltası olduğunu pek düşünmüyordu, o keşif şimdi tamamen bir fanteziye dönüşmüştü. Baltayı çekmeyi bitirdiğinde donmuş buzlu su seviyesi beline kadar gelmiş ve egzoz borusundaki nem, vizörünün üstünde parlak bir buz tabakası oluşmasına yol açmıştı.

"Artık göremiyorum," diye bağırdı, paniğe kapılmamak, mantığını yitirmemek için çaba harcıyordu. "Basınç burada birikim yapıyor, artık itecek su kalmadı, egzozumdaki nem de bedenimin üst kısmını dondurmaya başladı. Düşündüğümden çok daha hızla olup bitecek her şey."

"Sırtüstü yat ve baltanın sapını başının üstüne itebildiğin kadar it. Buz delgisi boşluğa gömüldü, senin altındaki buzda donan flaman bobinini görebiliyorum. Eğer aküyü yeniden çalıştırabilirsek senin buzlarını çözebiliriz."

Jack baltayı tutup buzlu suyun üstüne hafifçe eğilmiş bir buz rafı boyunca itebildiği kadar itti. Başta bir dirençle karşılaşmadı, ama uzanabildiği son noktada baltanın katı bir şeye çarptığını hissetti.

"Tamam. İşte bu," dedi Costas. "Şimdi on beş santim kadar sola kaydırmaya çalış."

Jack yeniden doğrulup sapı sola itti. Aniden bir boşluk hissetti ve vi-zörünü kaplayan buzun üstünden bir yeşillik görmeye başladı.

"Güzel. Basardın. Orada işler karışınca oyucunun ana elementi sıkışmıştı, ama o bobin bozulmamış gibi görünen ayrı bir bataryadan çalışıyor. Şimdi tek yapmamız gereken beklemek."

Jack yeniden kendini bırakırken, "Sen ne haldesin?" diye sordu, zihnini etrafındakilerden uzaklaştırmaya çalışıyordu.

"Harikayım. Buzul Çağı'na sıkışıp kaldım. Jack Hovvard'ın peşine takıl, dünyanın kaç bucak olduğunu gör."

"Cidden. Seni göremiyorum."

"İlk başta hareket edemiyordum. Eğer buzdağı dibe doğru devrilsey-di, biz de yüzlerce metre derinde unutulmaya terk edilmiş olurduk. O sırada buz delgisini gördüm ve durumu anladım. Tam üç yüz altmış derece dönmüşüz ve yeniden dik duruma gelmişiz. Bunun arkasında nasıl bir güç varsa buzdağı tam eşiğin üzerinde takla atmış demek ki. Benim tahminime göre hâlâ eşiğin dış kenarına takılmış durumda, ama eski durumundan biraz daha derine kaydı. Derinlik göstergem yüz yirmi metre gösteriyor, yani üçlü karışımın sınırlarının az üzerinde. Eğer buzdağı açık denize doğru yüzmeye başlasaydı bir daha dönerdi, o zaman biz de sonsuza kadar dibi boylardık. Her an da böyle bir şey olabilir."

"Rahatlatıcı bir düşünce."

"Yuvarlanmamızdan önce sen de benim gördüğümü görmüş muydun?"

"Halfdan'dı o. Savaş baltasına o eski yazıları kazıyan adam. Geminin tam ortasında onun naaşı için hazırlanmış yerin üstündeydik o sıra, herhalde cesedini yakmışlardı oraya koyup. Bir Viking savaşçısının tenini görüp de hâlâ hayatta olan yegâne insanlarız. Gerçek dışı bir durum."

'Ya, öyle. Beni biraz korkuttu. Umarım kendisine katılmayız."

"Herhangi bir planın var mı?"

"Adım adım gidelim. İlk işimiz buzları çözmek."

Konuşmaları kesilince, Jack buzdağının bir ölüm sessizliğine bürünmüş olduğunu fark etti, birkaç dakika önceki o sağır edici kakafoniye son derece aykırı bir şekilde, sadece kendi soluk seslerini duyuyordu. Bu durgunluk her nasılsa içinde bulunduğu odacığı iyice mezara benzetiyor ve durumlarının ne denli kötü olduğunu hatırlatıyordu. Bir buzdağının derinliklerinde sıkışıp kalmışlardı ve üzerlerinde milyonlarca ton ağırlığında kaya gibi sert buzun baskısı vardı. Hayatta kalabilecekleri derinliğin son sınırındaydılar ve her an okyanusun dibine yuvarlanıp orada kalmayı bekliyorlardı. Jack cesaretini yitirmeye başladığını hissetti ve başından en çok on beş santim ötedeki buza bakarken yine o eski kapalı yer korkusunun ortaya çıkmaya başladığını algıladı. Yüzeyin hemen altında sinsice bekleyen ve paniğe kapılmasına yol açacak bir korku vardı. Altı ay önce Costas, onu son anda Atlantis'in tünellerinden çıkardığında da aynı korku ortaya çıkmak üzereydi. Costas, kendisini çok iyi tanıdığı için şakalar yapıyor, küçük şeylerle zihnini oyalamaya çalışıyordu, hem o küçük adımlar sonunda kurtulmalarını da sağlayabilirdi.

"Hareket edebiliyorum," dedi Jack. "Ayaklarımı oynatabiliyorum."

"Harika. Bana doğru dönmeye çalış."

Jack'in vizörünü kaplayan buz tabakası da akmaya başlamıştı, artık etrafındaki buzlarla dolu suyu daha rahat görebiliyordu. Mikroflaman bobini işini yapmış ve yüzey erimeye başlamıştı. Jack sırtını gerip bacaklarını esnetti, bu hareketi bir ağrı saplanmasına ve ani bir titreme nöbetine yol açmıştı. İlk kez sol uyluğundaki yarayı inceledi, oraya saplanan sivri buz parçasının ucu tulumundaki yırtıktan görülebiliyordu. Buz yüzünden ağrının büyük kısmı uyuşmuş ve kanaması kesilmişti, ama yine de kaybettiği kan yüzünden soğuğa karşı dayanıklılığı önemli ölçüde azalmıştı. Bacaklarını sudan çekip kendini kenara doğru yükseltti ve mümkün olduğunca buzdan rafın üstüne sığındı. Sonra vizörünü silip arkasında uzanan sivri çıkıntılı buzdan duvara baktı.

Karşılaştığı manzara gerçeküstüydü. Costas'ı görebiliyordu ama mantığa aykırı bir görüntüydü bu. Sanki çok yakınında yatıyor gibiydi ama aralarında şeffaf buzdan bir duvar vardı. En ufak bir harekette Costas parçalara ayrılıp buzdaki milyonlarca düzlemden yansıyor gibiydi. Jack birden Cos-tas'ın yüzünü yakaladı, sarı başlığı önce grotesk bir şekilde uzadı, sonra normal bir görünüm kazandı.

"Yaklaşık bir metre üstündeyim," dedi Costas. "Bilincim geri geldiğinde yarıkta yüzüyordum. Sana ulaşmaya çalıştım, ama bu kadar yaklaşabildim. Tam katılaşmadım ama donmanın eşiğindeyim. Etrafımda erimiş buz suyu var, geminin üzerindeki büyük yarıktan akan su. Bunu parçalamak buzul buzunu parçalamaktan daha kolay olmalı. Balta kullanmakta iyi misindir?"

Jack aniden bir umut ışığı gördü. "Biliyorsun, tatil dönemlerinde ormanlara gittiğim zaman başlıca işim bu. Herkese yazıyorum diye palavra sıkıyordum. Bütün bunları unutmamı sağlıyor."

"Güzel. Bakalım ne yapabileceksin. Eğer başarabilirsen senin tarafındaki su içeri girer ve işini yapar. Bobin buzul buzunu eritmez, ama bu buzla karışık suyu sıvı halde tutmaya yeter. Egzozumun yarattığı yaklaşık on beş santimlik bir hava cebi var etrafımda."

"Kalanı nereye gider?"

"Üstümdeki yarıklara ve çatlaklara. Buz katmanı katı görünüyor olabilir ama aslında dökülen buzlardan ibaret."

Jack rafın üstünde yüzüstü yatar duruma gelene dek yuvarlandı. Aşağıdaki buzlu suda kaymamak için sol eliyle kenara tutundu ve sağ eliyle uzanıp baltayı yakaladı. Sonra kendini bırakıp buzların yüzdüğü suya kaydı ve dibe basıp çömeldi, su beline geliyordu. Uğraşarak paletlerini ayaklarından çıkardı, paletler baldırlarının arkasındaki bağların ucunda sallanıyordu. İki eliyle birden baltayı çekti ve döndürdü, böylece ağız kısmı yukarıda kalmış oldu. Suyun içinde ayağa kalktı, uzun boyu yüzünden eğilmek zorunda kalmıştı. Baltayı ancak kısa savuruşlarla kullanacak kadar yeri vardı, bir yandan denge sağlayıp bir yandan hız kazanmaya uğraştığı için her vuruşu ekstra çaba harcamasını gerektirmekteydi.

"İşte oluyor." Baltanın ağzını buzda tam Costas'ın yüzünün önündeki suyun seviyesinin üstüne dek kaldırdı ve kısa bir vuruş yaptı. Balta ağzı körelmişti ama yine de metal bin yıl önceki gücüne sahipti ve önemli olan keskinliği değil, vuruş kuvvetiydi. Baltanın vurduğu yerden bir parça buz koptu ve merkezden dışa doğru yayılan bir çatlak ağı oluştu, Costas'ın görünümü iyice garipleşmişti şimdi. "Ancak bu kadar yapabiliyorum," diye soludu. "On beş santimlik bir hareket alanım olduğu için hız alamıyorum."

Ağır ağır, kararlı bir şekilde buza vurmaya başladı, her vuruşta bir parça daha kırılıyor ve bacağına yeni bir acı dalgası yayılıyordu. Sırtındaki silindiri su dışında taşımanın yarattığı ekstra yorgunlukla harcadığı çabalar kısa süre içinde kendini belli etmiş ve üçlü karışımını tehlikeli bir hızla solumaya başlamıştı. Vizörünün içindeki dijital göstergeye boş verip elindeki işe odaklanmaya çalıştı. Geleneksel ormancı tekniği uyguluyor, hedef hattının bir üstüne bir altına vuruyordu. Oyduğu yerler derinleştikçe aradaki boşluktan daha fazla buz çıkarıyor, deliği Costas'tan birkaç santim öteye kadar ve neredeyse ona ulaşmaya yetecek genişlikte büyütüyordu.

Tam kritik darbeyi indirecekken aniden bacakları büküldü ve tekrar buzlu suda kayıp elindeki baltayı düşürdü. Sadece dengesini kaybetmeyip daha büyük bir kuvvet tarafından sarsılmış olduğunu fark etti. Kendini doğrultunca su yüzeyinin şiddetle sarsılmakta olduğunu gördü ve uzaktan gelen iniltiler, çatırtılar duydu. Su birden yükselmeye başladı ve Jack bulunduğu oyuğun tavanında karanlık bir yarık açılmakta olduğunu gördü.

"Hava cebi gidiyor," diye bağırdı. "Yukarı kaçıyor." Baltayı buzlu sudan alıp bir daha savurdu ama işe yaramadı. "Delik suyun altında kaldı. Hız alamıyorum hiç."

Tekrar sırtüstü kaydı, balta elinden düşmüştü. Su yüzeyinin vizörüne kadar yükselişini ve tavana ulaşmasını çaresiz gözlerle izledi. Çatlağın belirmesinin üstünden bir dakika geçmeden geriye sadece kendi egzozundan fışkıran ve her soluk verişinden sonra yarığın içinde dağılan kabarcıklar kalmıştı. Vizöründeki ısı göstergesi eksi iki dereceye, yani suyun donma noktasının altına düşmüştü.

Midesini bulandıran bir netlikle, bobinin buraya dolan bunca suyla asla başa çıkamayacağını fark etti, sadece flamanların alt kısmında kalan kısımlar sıvı olarak durabilecekti.

Gözünün önünde buz parçaları oluşmaya başlamıştı. Kollarının ve başının etrafındaki suyun katılaştığını hissediyordu. Aynı şey tekrarlanıyor, bu cehennem işkencesine, bu kâbusa sürekli dayanmak zorunda kalıyordu. Buzun bir kapsül gibi etrafını sarışını irileşmiş gözlerle seyretti. Bedeni üçlü karışımın son zerrelerini de emmek ve bir an önce karanlığa geçmek istermiş gibi aşırı nefes alıyordu. Karanlık, önünde bekleyen bu dehşete göre bir kurtuluş sayılırdı.

"Oksijenin! Oksijen hortumunu kes!"

Bu ses Jack'i yeniden gerçekliğe döndürdü. Costas'ın ne demek istediğini anında kavramıştı. Buz parçalarının arasından kolunu kaldırdı ve göğsündeki bir kılıfta taşıdığı bıçağı çıkarıp tırtıllı yüzünü başlığının altındaki iki hortuma götürdü. Bir an için hangisinin üçlü karışım, hangisinin oksijen hortumu olduğunu hatırlayamadı, bu basınçta nitrojenin uyuşturucu etkisi yüzünden zihni bulanıyordu. Başını kımıldatamaz hale gelmek üzereydi ve hortumlara bakamıyordu. Gözlerini yumup kararlı bir şekilde soldaki hortumu yakaladı ve bıçağı hortumun başlığa girdiği noktaya dayadı.

"Oksijen tüpünde kalan miktar oraya yayılırsa, birkaç vuruş-daha yapmana yeter," dedi Costas. "Ama Tanrı aşkına sakın soluma onu. Bu derinlikte yüzde seksen oksijen anında ölüm demektir."

Jack hortumu kesti ve içinde bulunduğu oyuğa büyük miktarda kabarcık hücum etti. Su hızla göğüs seviyesine indi ve Jack yeniden kendini kaldırdı. Kesik hortum önünde dans edip tıslıyordu. Baltayı buzların arasından alıp açtığı deliğe doğrulttu. Buza bütün gücüyle yeniden vurup kocaman bir parça kopardı. Costas'ın da tüm kuvvetiyle kalan son engeli ittiğini görebiliyordu. Jack yüzen atıkları deli gibi kenara itti ve baltayı bir daha indirdi. Aynı anda oksijen hortumu duraklamış ve su seviyesi amansızca tekrar yükselmeye başlamıştı. Son bir şansı kalmıştı. Parçanın koptuğu hattın üstüne

nişan aldı, gözlerini o noktaya dikip gevşedi. Sonra baltayı arkasına götürüp buz parçalarını ve suları etrafa saçarak bütün gücüyle savurup buza indirdi. Olduğu yere yığılmış ve kontrolsüz bir şekilde solumaya başlamıştı. Onu yeniden içine çeken suya kabarcıklar salıyordu.

Buzun içinden bir palet ucu göründü. Jack bedeninde bir dürtülme hissetti, suyun yüzeyinde bir karmaşa oluyordu. İşe yaramıştı. Başka bir buz parçası uçarak geçti ve yanında meraklı bir fokbalığı gibi kara bir gölge belirdi. Costas'la göz göze geldiler. "Seni gördüğüme sevindim."

"Tanrı'ya şükür kilo vermiştin," dedi Jack cılız bir sesle. "Çift kişilik oda ayırtmamıştım da."

Jack o sıkışık alanda dönünce suya kırmızı bir dalga karıştı. "Bacağın nasıl?" diye sordu Costas.

"Keşke tek derdim o olsaydı." Jack üzerlerindeki su seviyesine baktı. "Senin oksijen," dedi telaşla. "Hortumunu kes de birkaç dakika daha idare edelim."

Costas, "İyi bir fikir sayılmaz," dedi. "Buzdağı yuvarlanırken hortumum gitti. Kopan bir buz parçası neredeyse boynumu da vuruyordu." Jack'e paralel bir şekilde uzanabilmek için bir süre debelendi, şimdi ikisinin başı da buz delgisinin gömüldüğü çıkıntıya bakıyordu. Zaten daracık olan alana onca donanımla ikisi zor sığmıştı. Şu anda tamamen gömülmüş durumdaydılar. Jack'in oluşturduğu buz kalıpları etraflarında yüzüyor ve Jack bobinden sarkan flamanların aşağıda salındığını görebiliyordu. Costas paletlerini sıyırmak için eğildi ve kendini delgi aygıtının arkasına doğru çekti. "Hapı yutmuş," dedi. "Akü neredeyse tamamen gitmiş. Burada biraz daha kalırsak buza yapışacağız. Sonsuza kadar." Tekrar aşağı kaydı ve E tipi tulumunun dar cebinden bir şey çıkarmaya çalıştı. "İşte, şunu biraz tut." Jack uzattığı şeyi alıp Costas'a baktı.

"C-4 patlayıcı mı?"

"Evet. Lazım olur diye hep yanımda taşırım."

"Havaya mı uçuracaksın bizi?"

"Derin dondurucuyu sarsacağım biraz." Costas cebini karıştırmaya devam etti ve bu sefer de minyatür bir alıcı verici fünye çıkardı. "Kan-gia'yla şu Nazilerin gemiyi gördüğü yarıkta sıkıştığımızdan eminim. Şeffaf buz, yarığı kapatan erimiş su. Etrafı çevreleyen buzul buzundan daha zayıf ve buzdağı dönünce parçalanmış oldu. Yarığı genişletebiliriz belki. Kurtulmak için tek şansımız bu."

"Peki bizim vurgun yeme olasılığımız nedir?"

"Çok fazla. Derinliğimiz artıyor gibi görünüyor. Yarıkta, üstümüzde bir iç su seviyesi olmalı, o da buzdağının etrafındaki denizin seviyesinden daha aşağıda. Bir şekilde doluyor. Bu hızla giderse beş dakikaya kalmadan tehlike bölgesine girmiş olacağız."

"Zaten bende de o kadarlık bir üçlü karışım kaldı."

"Tabii daha önce donmazsak. Bobin de gidince su buz tutmaya başladı bile. Artık bu gösteriyi denemenin zamanı geldi."

Jack aniden şiddetle ürperdi. Su hayatında hiç görmediği kadar soğuktu, okyanusların en derin yerleri bile bu denli soğuk değildi. Buzda yine uğursuz bir çatırdama oluyordu ve üstlerindeki yarık fark edilebilir bir şekilde kapanmaktaydı. Costas yuvarlanıp yukarı baktı, lambasının ışığında egzozundan tavana yükselen kabarcıklar gümüş gibi parlıyordu. "Olmasını istediğim şey bu değil," dedi hafif bir sesle. O arada buz delgisinden tiz bir alarm sesi duyuldu. "Bu da değil." Tekrar olduğu yere yuvarlanıp baltayı yerden aldı ve Jack'e uzattı. "Sen benden uzunsun. Yarığın en geniş olduğu kısım delginin üstü. C-4'ü olabildiğince yukarı itmeni istiyorum. Şu anda kurulu."

Jack bir eline kahverengi paketi bir eline de baltayı aldı. Costas, Jack'in uyluğundan yeni bir kan fışkırmasına yol açarak arkasına geçip bacaklarına doğru yükseldi. Jack acıyı duymazdan gelmeye çalışarak bedeninin üst kısmını döndürdü. Böylece vizörü tam delginin üstündeki yarığa doğru yerleşmişti. Önünden yükselen kabarcıklar yüzünden, yarığın boyutlarını ancak belli belirsiz kavrayabiliyordu, ama buz katmanlarının arasından epeyce

yukarılarına doğru uzanıp giden bir bacaya benzediği belliydi. Sol koluyla uzanabildiği yere kadar uzanıp C-4'ü bacanın içine doğru itekledi. Sonra baltanın sapını üste getirdi ve Costas kaymasın diye onu tutarken biraz da sapla itti. Bir dirençle karşılaştığını hissedince daha kuvvetli abandı ve C-4'ü bacada gidebildiği yere kadar itti.

"Tamam. Bu kadar itebiliyorum ancak."

O da Costas'ın yanına büzüldü ve dondurucu buzların arasında bacadan mümkün olduğunca uzağa çekildiler. Oyuğun öbür duvarına yapışmışlardı. Jack baltayı alıp yeniden bağlarının arasına kıstırdı ve iki adam da paletlerini yeniden giydiler. Vizörleri birbirine değecek biçimde karşılıklı durdular ve Jack, Costas'a sıkıca sarıldı. "Bu sefer her nereye gidiyorsak birlikte gidiyoruz."

"Semperfidelis.[-]

Jack başını salladı. "Beni sürekli şaşırtıyorsun. Latince de biliyorsun."

Costas parlatıcı fünyeyi aralarında tuttu.

"Hazır mıyız?"

"Hazırız."

Müthiş bir sarsıntı oldu, sarsıntıya Jack'in dişlerini zangırdatan korkunç bir yırtılma ve parçalanma sesi eşlik etmişti. Etraflarındaki buzların tümü bulanık bir görüntünün içinde alabora olmuştu. Bu kakafoninin ardından kulakları sağır edici bir patlama duyuldu ve Jack'e sanki vücuduna binlerce yumruk iniyormuş gibi geldi. Hassas cam vizörünü etraflarında uçuşan sivri ve keskin buz parçalarından korunmak için Costas'ınkine bastırdı. Başlıklarındaki lambalar hemen hemen aynı anda patladı ve garip titrek bir karanlığın içinde kaldılar. Karanlığı sadece başlıklarının içindeki dijital göstergelerin bulanık yeşil ışığı kesiyordu. Jack'in yanından devasa bir şey yükseldi ve bir an için ezilmek üzere olduğunu hissetti, ama bir mucize eseri yanından geçip gitti. Başı dönüyordu, bir su ve buz mayasının içinde durmadan dönerek düştüklerini anladı. Yarık ikiye ayrıldığı için tamamen çaresiz durumdaydılar.

"Sığlığa çıkıyoruz!" diye bağırdı Costas. "Tanrı aşkına nefesini tutma. Ciğerlerin anında tıkanır."

Jack'in solukları sıklaşmaya başlamıştı. Dönüp duran girdapta ne yol işareti ne gözle görülür referans noktaları vardı. Kendini vizörünün içindeki dijital göstergelere odaklamaya çalıştı. Costas'a hâlâ sıkı sıkıya sarılmış durumdaydı ve bacakları da birbirlerine dolanmıştı. Jack derinliğin on metre olduğunu zar zor görebildiğinde ok gibi yukarı doğru çıkmaya devam ediyorlardı. Bunları düşünmek zihnini oyalıyor ve vurgun yeme ihtimaliyle birleşen emboli gibi tehlikeleri pek algılamıyordu. Yukarıya fazlasıyla hızlı çıkmaktaydılar.

Birdenbire kendilerini yüzeyde buldular. Yine aydınlıktı ortalık, çelik grisi bir alacakaranlık ışığı vardı ve Jack muhteşem bir mavi dünyanın arasından Costas'ı görebiliyordu. Muazzam bir buzdan kazanın içinde yüzüyorlardı. Uzunluğu ve genişliği en azından *Seaquest II* kadar vardı ve etraflarında yalçın beyaz duvarlar yükselmekteydi. Onun büyüklüğü karşısında Jack, kendini cüce gibi hissediyordu. Boynunu esnetti ve yukarıdaki ışık kaynağına baktı. Buzdan duvarların birleşir gibi olduğu yerden ince bir gri şerit halinde görülmekteydi. Bu ışık şeridi dışarıdaki dünyayla ilk bağlantılarıydı. Griliğin içinde siyah ve açık mavi damarlar vardı, son derece büyük bir hızla geçip gidiyormuş gibiydiler.

"Ana buzuldan gelen şu garip fırtınalardan biri olmalı," dedi Costas. "Buzdağını iten de o."

"Bir piteraq."

Bulundukları havuzun ortasında sallanınca birbirlerine tutundular. Dekompresyon uyarı ışıkları kehribar renginde yanıp sönmekteydi, yani bir tehlikeden kurtulup vurgun yeme tehlikesiyle karşı karşıya kalmışlardı. Jack herhangi bir belirti olup olmadığını kontrol etti, dirseklerinde karıncalanma veya ani bir mide bulantısı var mı, diye kendini yokladı. Son altı aydır dalıştan uzak kalmanın direncini azaltmış olabileceğinin farkındaydı. Üçlü karışım basınç sayacına da baktı ve sıfırda durduğunu gördü. "Bende hava kalmadı," dedi. "Eğer bir daha dalmak gerekirse ortak kullanım yapacağız."

"Bana bağlan."

Jack, Costas'ın sırtındaki silindirlerden çıkan bağlantı hortumunu alıp kendi başlığının girişlerinden birine taktı. Keskin bir tıslama sesiyle başlığının içine yine soluyacağı gaz dolmaya başlamıştı; bilgisayar bulundukları derinliğe göre gereken oran hesaplamalarını yaptığından, artık atmosferdeki havaya eşdeğer bir hava soluyordu. Jack başının dönmeye başladığını fark etti ve gözlerini kapatıp derin derin soluk alıp vermeye odaklandı.

"Bu bize yaklaşık on dakika kazandırır," dedi Costas. "Vurgun ihtimalini önlemek için bu işi on metre derinde yapmayı tercih ederdim, ama o lüksümüz yok. Bastırıp gideceğiz."

Sudaki hareketlenme önemli ölçüde azalmış, yüzey onları çok aşağılardan fırlatan karmaşadan sonra olağandışı bir sükûnete kavuşmuştu. "Buzdağı hareket edince, yarık açılmış ve içindeki tüm erimiş buz suyunu da dışarı püskürtmüş olmalı," dedi Costas. "Sonra da buzdağı, muhtemelen eşiğe takılıp durunca duvarlar yeniden kapandı herhalde." Yine etrafına bakındı, ortalıkta garip bir sessizlik vardı. "Bu sakinlik hiç hoşuma gitmiyor. Hadi toparlanalım."

Sanki bu bir işaretmiş gibi, yeni bir sarsıntı oldu ve buzla su yeniden birbirine karıştı. Jack çevrelerinde buzdan bir perde oluştuğunun farkındaydı, mızrak gibi buz parçaları suya saplanmaktaydı. Bütün dikkatini ve enerjisini Costas'ı sımsıkı tutmaya yoğunlaştırdı, çünkü geride kalan tek yaşam bağlantısı olan hortum çıktığı takdirde başına gelecekleri biliyordu. Bir an için zihninde yine buzdaki ceset canlandı ama sonra çok daha beter bir gerçeği kavradı. Mide bulandırıcı bir hızla aşağı iniyor, sanki donmuş savaşçıya ve az kalsın onların da mezarı olacak olan yere doğru emilirmiş gibi öğütücü bir buz girdabının içinde aşağı doğru kayıyorlardı. Sular aşağıya öylesine hızla akıyordu ki, Costas'la ikisi boşlukta, bedenlerinin yarısı suda yarısı havada olarak düşüyor, etraflarında parçalanan buzların arasında yuvarlanıyorlardı. Costas girdabın merkezkaç kuvvetine direnerek Jack'i iyice kendine doğru çekti ve kendi vizörünü sıkıca Jack'inkine yapıştırdı. "Yarık açıldıkça

suyu içine çekiyor," diye haykırdı. "Sıkı tutun. Akışı tersine çevirebilirim belki."

Etraflarındaki su aniden dalgalandı ve ikisi birden içine daldılar. Dehşet verici bir an boyunca Jack girdaba karşı bir güç tarafından ciğerlerine hava basıncı geldiğini hissetti, bu kez yukarı doğru itiliyorlardı. Sonra sudan fırlayıp önce suda yüzen bir buzun üstüne, oradan da kazanın üstündeki bir çatlağa zıpladılar. Bir buz duvarına çarparak yukarı doğru kaydılar, her ikisi de boştaki elleriyle ümitsizce tutunacak bir şey arıyordu. Ardından tekrar kontrolsüz bir şekilde aşağı doğru kaymaya başladılar ve duvardaki bir çıkıntıya çarparak dengesiz bir biçimde durdular. Onlar üzerlerinden sular sızarak buzlu platformda çömelip kalırken buzlar ve serpintiler çok altlarında kalan yarığın dibinde kaynamakta olan kazana düştü.

Jack, "Bu ne halttı böyle?" diye soludu, bir yandan da en az otuz metre aşağıda düştükleri yere bakıyordu.

Costas, "C-4," dedi. "Ben onu patlatma fırsatı bulamadan bulunduğumuz yerden fırlatıldık, ama sonunda işe yaradı." Dar cebindeki fünyeyi gösterdi. "Doğru. Üşüdüm ve acıktım. Şuradan gidelim artık."

"Çabuk olsak iyi olur. Şuna baksana."

Hayret ve dehşetle çok aşağıda kalan yarığa baktılar. Yine daralmaya başlıyordu, duvarlar buz parçalarını sıkıştırıp yukarı fırlatıyordu. Büyük parçalar sıkışınca tahrip edici bir rezonans yaratarak patlıyor, yarıktan çok yukarılara doğru şarapnel gibi parçalar uçuyordu. Bu kez girdaba yakalanmanın ölümcül olacağının farkındaydılar; buzlar bedenlerini parçalayacak ve yarık onları kıyma makinesi gibi öğütecekti. Boşluk acımasızca, dehşet saçarak üstlerine doğru kapanıyordu, adeta canlı bir şeymiş gibi ilerliyor, öldürücü kursağından parçalanmış buzlar fışkırtıyordu. Şu birkaç saniye içinde bile tehlikeli bir hızla üzerinde durdukları çıkıntıya doğru yaklaşmıştı.

Costas gürültüyü bastıracak bir şekilde, "Bu sefer tamam," diye haykırdı. "İkinci bir şansımız yok artık." Oldukları yerde dönüp yukarı

baktılar. Yarığın tepesindeki gökyüzü çizgisi yaklaşık elli metre mesafedeydi, hızla kayan gri damarlar arka plandaki maviliğin önünde gayet net görünüyordu artık. Aniden bulut aralandı ve karanlık bir gölge belirdi, üzerlerine doğru kör edici bir spot ışığı çevrilmişti. Sonra karanlık gölge ardında bir şey dalgalandırarak hızla yön değiştirdi ve çatlağın üzerini kapladı.

Costas heyecanla, "Bu Lynx," diye bağırdı. "Bocurgat indirmeye çalışıyorlar."

"Onlara uzakta durmalarını söylemiştim. Rüzgâra karşı şanslarını zorluyorlar."

"Bir şey yapmamaları pek mümkün değildi zaten."

"Ama o kabloyu buraya indirmelerine imkân yok. Yarığın başına çıkacağımızı umarak bekliyor olmalılar."

Jack aşağıya bir göz attı. Boşluk dehşet verecek kadar yakına gelmişti aralarında olsa olsa yirmi metrelik bir ara kalmıştı. Patlayan buzun parçaları neredeyse durdukları çıkıntıya dek ulaşmıştı. Yeniden yukarı baktı. Yarığın yüzeyi cam gibiydi, tutunacak bir şey yok gibiydi. Helikopteri görmüş olmanın sevinci aniden buz gibi bir korkuya dönüştü. Bu da başka bir kâbustu, yıllar önce o batık maden gemisinde yaşadığı ölüm tehlikesine dönüştü. Orada da tünelin ucu görünüyor ama oraya yüzmek için ne kadar çılgınca çabalarsa çabalasın, sanki aradaki mesafe hep aynı kalıyordu.

Jack birdenbire duvarlar üstüne geliyormuş gibi hissetti. Bir daha yukarı baktı ve o an kafasında bir şimşek çaktı. "Bu yarık," dedi. "Dikey olması gerekmez mi?"

"Bok canına. Buzdağı yuvarlanıyor!"

Büyük bir sarsıntı oldu ve her şey yeniden duruldu. Üzerinde bulundukları çıkıntının da kapanmasına en çok on metre kalmıştı. Baktıkları yerden önceki gün yaşlı Eskimoyu ziyarete gittikleri burun görülüyordu. Jack rüzgârın dindiğini, etrafın pırıl pırıl olduğunu ve güzel bir gün geçireceklerini düşündüğünü hatırladı. Sonra yine o korkuyu hissetti. Ya yarığın tepesine ulaşacak ya da öleceklerdi.

Buzdağı bir kez daha yuvarlandığında gökyüzü çizgisi suyun altında olacaktı ve o eşiğin üstünde takla atarken Costas ile Jack de denizin derinliklerini boylayacak bir an içinde hayatları bitmiş olacaktı.

"Balta!" Costas, Jack'i sarstı. "Balta!"

Jack yine gerçeğe döndü. Sol kolunu Costas'a dolamış olarak sırtına uzandı ve kayışların arasına soktuğu baltayı çekti. Daha önce uyluğuna değen eli kandan yapış yapış olmuştu ve neredeyse balta kayıp düşüyordu, ama Costas uzanıp onu sıkıca yakaladı. İkisi birlikte önce aşağı doğru sallayıp sonra geniş bir yay çizdirerek karşılarındaki buzdan duvara savurdular.

Jack, "Tutacak," diye soludu. "Kendini yukarı çek." Kendisi de bedenini gerdi, paletleri hâlâ çıkıntıda duruyordu ama dirsek ve dizleriiyle kaymasını önleyecek herhangi bir şeye tutunmaya hazırdı. Sapa tutunarak yükseldiler ve gevşeyene dek deli gibi salladılar. Birkaç saniye boyunca hiçbir tutanakları olmadan, sadece buza yapışık bedenlerinin gerilimiyle dayanacaklardı. Costas, Jack'le göz göze geldi ve başını salladı. Jack baltayı çekip yeniden kaldırdı. Başının üstünden bir yay çizdirip yarığın uygun bir yerini bulmak için bakındı ve bir buçuk metre ötelerine savurdu. Jack baltayı yeniden savurmaya hazırlanırken siyah giysili bir dalgıcın buzdağının yüz metre kadar ilerisinde bir kablonun ucunda sallandığını gördü ve duyduğu sesin Lynx'in ikiz turbo motorundan geldiğini fark etti.

Bir sarsıntı daha oldu ve arkalarındaki çıkıntıdan bir gürültü koptu. Buzda oluşan derin bir yarılma helikopterin sesini bastırmıştı. Yarığın duvarları iyice daralıyordu. Jack baltayı savurmak üzere dengelemişti ama döndürecek alan kalmamıştı. Başka bir sarsıntı yukarıdaki çıkıntıdan üstlerine buzlu suların akmasına yol açtı ve her şey bir anda olup bitti. Gökyüzü çizgisi kaynayan suların arasında görünmez oldu, altlarından emici bir girdap yükseldi ve birdenbire dibe doğru meyleden yarıktan kontrolsüz bir şekilde yukarıya kaymaya başladılar. Deniz suyu büyük bir şiddetle Jack'e çarptı, peşinden gelen balta yarığın kursağından şelale gibi akan suyun kuvvetiyle un ufak oldu. Neredeyse onlara mezar olacak buzlu sular bu kez onları buzdağının dışına fırlatmıştı. Yarık artık son kez

kapanırken Jack'le Costas'ı çılgın taklalar attırarak dışına püskürtmüştü.

Henüz bitmiş değildi. Jack muazzam bir beyaz duvarın üzerlerine doğru geldiğini gördü, duvar her yönde göz alabildiğine yayılıyordu. Yarık, geride sadece buzdağının yanından köpüren kabarcıklar bırakarak ve kapkara deniz dibini çerçeveleyerek çoktan aşağıda kalmıştı. Buzdağı yuvarlanırken Jack yukarı doğru roket gibi fırladıklarını algılamıştı, ama bedeni bunun tam aksini söylüyordu. Costas, "Bizi aşağı çekiyor," diye bağırdı, sesi çarpılmıştı. "Giysini şişir ve yüz!"

Jack şişirme düğmesine bastı ve bütün gücüyle palet çırpmaya başladı, sol koluyla Costas'ın omzundan tutuyordu. Derinlik göstergesi pek fazla ilerleyemediklerini gösteriyordu. Buzdağı onları hâlâ bırakmamış, aşağı doğru çekmekteydi. Yukarı baktı ve dalgaların üzerinde parlayan güneşi gördü, öylesine yakın görünüyordu ki. Soğuğu yine ta içinde hissetti. Buzdağından kurtulup yüzeyi göre göre ölmek üzereydiler. Böyle bir şey olamazdı. Costas'ın tüpünde kalan oksijenden çekebilmek için hızla soluk alıp vermeye başladı. Nefesleri sıklaşmıştı.

"Tüplerini çözüyorum." Costas da derin soluklar çekiyordu, egzozundan yoğun bir kabarcık bulutu yükselmekteydi. Bir yandan çılgınca palet çırparken bir yandan da Jack'in artık işe yaramayan donanımını çözüyordu, sonunda hepsi derinlere doğru inmeye başlamıştı. "Aynı şeyi kendiminkilere de yapacağım," diye soludu. "Zaten en çok bir dakikalık havamız kaldı ve bir yararı olmayacak. Hortumunun bağlantısını kesmeye hazır ol. Artık palet çırpmayı kes ve ben söyleyince beş kez derin nefes al."

"Sana tutunuyorum," dedi Jack. Kesik kesik solumaya başlamıştı. "Dibe gidersen ben de geliyorum."

Costas kendi soluk alma cihazını da söküp bıraktı. Sol eliyle sırtındaki tüplerin hızlı çıkarma kolunu çevirdi ve sağ eliyle de başlığının altındaki hortum bağlantısını kesti. Artık dibe doğru iniyorlardı, yuvarlanan buzdağı tarafından giderek daha dibe

çekilmekteydiler ve indikleri her metre ile şansları biraz daha azalıyordu.

"Şimdi!" Jack beş kez derin soluk aldı ve ara bağlantı kordonuna asıldı. Aynı anda Costas hortumunu ve sırtındaki dalış donanımını bıraktı. Jack sol koluyla Costas'a sarılmışken, ikisi birlikte paletlerini büyük bir güçle çırparak yukarı doğru yüzmeye başladılar. Jack sağ eliyle sıkı sıkı kavradığı baltayı da bırakmıyordu. Birkaç saniye kendini iyi hissetti, kanına oksijen dolmuştu, yükselirken bir yandan nefes vermeyi unutmuyordu. Nihayet kaçış çabaları sonucunu göstermeye başladı ve ilk rahatsızlık belirtileri ortaya çıktı. Birkaç saniyede bir metre olmak kaydıyla düzenli olarak yukarı doğru çıkıyorlardı, ama yüzeye daha en az yirmi metre kalmıştı. Palet çırpmaya bir an ara verecek olsalar yeniden aşağı sürükleneceklerdi. Jack boş- nefes almaya başladı, ciğerleri içgüdüsel olarak daha fazla hava alabilmek için kabarıyor, başlığında kalan her kırıntıyı emiyordu.

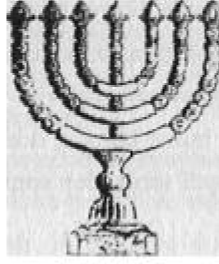
Oksijensizlikten bacakları birbirine dolanmaya başladı. Yorgunluktan kendini kaybetmek üzereydi. Bunu başaramayacaktı. Yukarı doğru kulaç atmaya çalışmaktan vazgeçti ve son bilinçli düşüncesiyle kendini Costas'tan ayırmaya çalıştı. Arkadaşının hâlâ büyük bir güçle çabaladığını görüyor, ona tek başına kurtulabilmesi için bir şans tanımak istiyordu.

Birden garip bir duyguya kapıldı, şaşırtıcı bir şekilde ağırlığını hissetmez olmuştu. Palet çırpmayı bırakmış olduğu halde hâlâ yukarı doğru gitmekteydi. Buzdağının artık hareket etmediğini hayal meyal fark etmişti. İçgüdüsel olarak tulumundaki havayı boşaltacak ve yukarı çıkışını durduracak vanayı buldu. Ve aynı anda yüzeye çıktı, ışıktan gözleri kamaşmıştı. Başlığını açtı ve koparırcasına çıkardı; soğuk, taze havayı tekrar tekrar içine çekiyordu. Bütün varlığı yaşam güçlerini yeniden doldurmaya odaklanmış durumdaydı. İmkân bulur bulmaz döndü ve bir elini siper edip dalgalara baktı. Birkaç endişeli saniyeden sonra yaklaşık üç metre ötede karmakarışık bir kafa gördü.

"İyi misin?" diye soludu.

"Eh, en azından o küçük yüzme seansı dekompresyon sorunumuzu halletti." Dahili haberleşme sisteminden sonra Costas'ın kendi sesi garip geliyordu, sanki soğuktan dolayı ses telleri büzülmüştü. Bulundukları ortamın farkında bile değilmiş gibi bütün dikkatini suyun dışında tuttuğu iki sayaca vermişti. "Ama göstergelerde küçük bir çelişki var. İnanılmayacak kadar sinir bozucu. Küçük bir tamirat yapmam lazım."

Jack hafifçe tebessüm edebilmeyi başardı. Yüzüne güneş ışığı gelsin diye başını arkaya yatırdı. Üstlerinde alçalan helikopterin sesini duyabiliyordu, sonra kurtarma dalgıcının suya atlarken çıkardığı sesi duydu. Tek gözünü açıp dalgaların arasında parıldayan altın kaplama baltaya, bırakmaya razı olmadığı ödüle baktı. Aniden buzdağında yaptıkları olağanüstü keşif etkisini gösterdi ve bütün vücuduna adrenalin yayıldı. Gözlerini kapadı, zihni artık heyecanla dalıp gitmişti. Bir an üzerinden bir dalga geçti; dudaklarında tuzlu bir tat bırakan soğuk, arındırıcı suyun tadı çok güzeldi.

11

"Orada bir buz baltası bulmuşsunuz."

"Asıl başka neler bulduğumuzu duyana kadar bekle."

James Macleod, Jack'in bacağındaki derin yaraya pansuman yapmayı yeni bitirmişti. E tipi tulumu tepeden tırnağa kan içinde kalmıştı, ama pansuman kanamayı durdurmuştu. Jack sırtını bölme duvarına dayayıp uçuş başlığıyla kulaklıklı mikrofonunu ayarladı, yorgunluğu yüzünden belli oluyordu. Konuşmalar arasında Lynx'in yük bölmesine alır almaz taktıkları oksijen regülatöründen derin soluklar alıyordu.

"Kurtulma ihtimaliniz üzerine Lanovvski'nin yürüttüğü tahminleri duymak istemezsin."

"Yok, istemem." Jack ölesiye yorgundu ama olanları anlatması gerektiğini hissediyordu.

"Piteraq kopunca tamamen elimiz kolumuz bağlandı. Inuva bu fırtınaların kötü olabileceğini söylemişti, ama bu kadarını beklemiyordum doğrusu. Helikopteri hangardan bile çıkaramadık. Sanki üstümüzde hortlaklar uluyordu, korkunçtu."

"Biz de yarığın içinden gördük."

"Buzdağı yuvarlanınca ortalık cehenneme döndü. Ortaya çıkan dalga kıyıya vurdu ve Kangia ile konuştuğumuz çadırı silip süpürdü. Şaman hâlâ oradaydı. Sizi *Seaquest* //'ye bırakır bırakmaz helikopterle arama yapmaya çıkacağız, ama pek umut yok."

"Ya Inuva?" dedi Jack.

"O iyi. Lanowski'nin yanındaydı."

Macleod açık kargo kapısından bir şey çekmeye çalışan denizciye yardım etmek üzere kalktı. Birkaç saniye sonra Costas da Jack'in yanındaki koltuğa bağlanmış, uçuş başlığını takıyor ve uzatılan oksijen regülatörünü büyük bir minnetle içine çekiyordu.

Jack, "İyi misin?" diye sordu.

Costas birkaç soluk daha alıp regülatörü indirdi ve üzgün gözlerle baktı.

"Ah. Dur tahmin edeyim." Jack de arkadaşına abartılı bir anlayışla bakıyordu. "Buz delgin."

"Aylarca süren araştırma geliştirme," dedi Costas kederle. "Ve tek prototipti. Bir sonrakini tamamen sıfırdan yapmam gerekecek."

"Bildiğim kadarıyla bir acelesi yok," dedi Jack. "Galiba ben buzdağlarına dalma işini listemden çıkardım." Dönüp Macleod'a baktı. "Beklenmedik durum planın neydi?"

"Buzdağının üç yüz altmış derece döndüğünü görünce bir şans olabilir, diye düşündük. Lanovvski geminin üstündeki eski yarığı hatırladı. Hepsi onun fikriydi; kırılma noktasını model almak, hatta onu açabilmek için gereken patlama gücünü bile hesap etmek."

Costas, "İşi adama bırakmalıymışsınız," diye mırıldandı.

Jack, "Demek Ben'in yaptığı oydu," dedi.

Macleod başıyla onayladı. "Ben gönüllü oldu. En az altı kere denedi, ama yarığa yeterince yaklaşamadı. Rüzgâr bizi ha bire uzağa atıyordu, helikopteri yerinde tutabilmek için bayağı mücadele etmemiz gerekti. Sonra yarığın içinde sizi gördü. Buzdağı yeniden yuvarlanmaya başladığında o da kabloyu uzatmaya çalışıyordu."

"Hepiniz kahramansınız," dedi Costas.

Macleod başını sallayıp gülümsedi. "Biz sadece getir götür yapıyoruz. Bu işleri nasıl yaptığınızı bilmiyorum."

O anda yükleme işiyle uğraşan denizci kapıdan içeri üçüncü birini soktu ve vincin kancasını mataforaya aldı. Ben yüzündeki maskeyi çıkarıp endişeyle Jack ve Costas'ı süzdü. Sonra ikisine bir dalgıç selamı verdi, onlar da aynı şekilde karşılık verdiler.

"Tamam, Andy." Macleod pilot koltuğunun arkasındaki bölmeye vurdu. "Şu zımbırtının yuvarlanması bitmeden buradan gidelim. Biz hazırız."

"Anlaşıldı."

Kargo bölümündeki herkes koltuğuna bağlandı. Helikopter yön değiştirip bütün gücüyle ileri atılınca Costas elini Jack'in bacaklarının arasında duran baltaya uzattı. "Bu arada, donarak ölmeme engel olduğun için sağ ol."

"Sana borçluydum. Bir süre önce bir volkanın içinde biraz yardım aldığımı hatırlar gibi oldum da."

Costas dostuna sıcak bir ifadeyle bakıp başını salladı, birdenbire yüzünde yorgunluk çizgileri belirmişti. Jack arkasına yaslanıp regülatörden derin bir soluk aldı; her nefeste yeniden güçlendiğini hissediyor, oksijenin vücudundaki aşırı nitrojeni temizlediğini biliyordu. Sağ tarafından gerçek bir dağ kadar sağlama benzeyen heybetli buzdağını, soldan da ilerideki körfezde parlayan *Seaquest II'yi* görüyordu. Yüzeye çıkınca yaşadığı sevinçten yorgun düşmüştü. Karadeniz'den döndüklerinden beri aylardır zihnini kurcalayan bir belirsizlik duygusu vardı. Ödülün riske değip değmediğini, ipin ucunu kaçırdığını düşünüp duruyordu. Artık ait olduğu yere döndüğünü anlamıştı. Gözlerini yumdu ve anında derin, rüyasız bir uykuya daldı.

"Özürlerimi kabul edin," dedi Lanovvski. "Fırtınayı hesaba katmamıştım."

"Sen her türlü uyarıyı yaptın," diye cevap verdi Jack. "Sorumluluk benimdi."

Jack ile Costas, *Seaquest II'nin* ön güvertesinde sırtlarını iskele küpeşteye dayamış duruyorlardı. Helikopter Macleod'u ve onları birkaç dakika önce oraya indirmişti. Gemi, fiyordun girişinden iki

kilometre kadar batıdaki Disko Körfezi'nde mevki alıyordu ve Jack bulunduğu yerden sancak tarafında kalan buzdağının ucunu görebiliyordu. Bu uzaklıktan bile muhteşem bir görüntüydü. Biraz önce helikopterle gelirken koca bir buz dilimi körfeze düşüp bir gün önce yaşlı Eskimoyu ziyaret ettikleri kıyılara doğru yeni bir dalgaya yol açtığında, buzdağının muazzam gücünü bir daha hatırlamışlardı. Buzdağının üç yüz altmış derece dönmesi onlar için olağanüstü bir şanstı. Fırtına sayesinde yeniden ilk konumunu almış ve eşiğin dış kenarında dengesiz bir şekilde takılıp kalmıştı. Bir dahaki sefere baş aşağı dönüp öyle kalabilir ve geride kalmış olabilecek tüm hava ceplerini ezip dondurucu deniz suyunun yüzlerce metre altına gönderebilirdi.

Bilim ekibinden yanlarına ilk gelen Lanovvski olmuştu, bir de helikopterin onları indirmesine ve şimdi de E tipi tulumlarını çıkarmalarına yardım eden tayfalar vardı. Hemen arkalarından da Maria yetişmişti. Rahatlamış gibi görünen kadın Jack'in bacağındaki yarayı görünce yeniden endişelenmeye başlamıştı. Bu sırada gemi doktoru yanlarına gelerek sargıları çözmüş ve yaraya kan pıhtılaştırıcı sprey sıkmıştı.

"Göründüğü kadar kötü değil." Doktor yarayı dikerken Jack hafifçe geri çekilmiş ve kanlı bir buz parçası göstermişti. "Doğa kendi soğuk kompresini yaptı zaten."

"Şanslıymışsın," dedi doktor. "Atardamarın hemen yanından geçmiş."

"Fevkalade." Lanowski kendi dünyasına dalmış bir yandan kafasını sallıyor bir yandan kıkır kıkır gülüyordu. "Siz yokken Inuva ile 1930'daki araştırmada gemiyi ana buzulun neresinde bulmuş olabileceklerini araştırdık. Artık, ana buzuldan akış katsayımı kullanarak Vikinglerin cenazeyi yakmak üzere gemiyi nereye sürüklediklerini hesaplayabilmem gerekir. Muhtemelen Ilulissat'ın kuzeyindeki yan fiyortların birinden diyorum, orada ana buzula denizden erişim nispeten daha kolay." Gözlüğünü yerine itip Jack'i süzdü. "O buzdağının içinde bu kadar yakın bir kesit bulabilmek araştırmanın en büyük keşfi. Bu tek başına benim akış teorimi teyit

ediyor ve ilk kez son bin yıldır oluşan buz boşalımının kesin oranından emin olacağız. Bütün emeklerinize değer. Tebrikler!"

"Biz az önce bir Viking gemisi bulduk, dostum," dedi Costas sabrı tükenmiş bir halde. "Bütün zamanların en sansasyonel arkeolojik keşiflerinden biri bu. Ana buzulun buz boşalımından biraz daha heyecan verici yani."

Lanovvski görmeyen gözlerle Costas'a bakıyordu, zihni çoktan sayılar ve eşitlikler dünyasına kayıp gitmişti. Cebinden bir hesap makinesi çıkardı ve tuşlara deli gibi basmaya başladı, ara sıra kafasını kaldırıp kendi kendine bir şeyler mırıldanıyordu. Costas tek kelime daha etmeden dönüp güvertedeki bilgisayar odasına giden hantal adamın arkasından gözlerine inanamayarak baktı.

"Kafası tek yanlı çalışan biriyle konuş konuşabilirsen."

"Ama o yanda çok parlak çalışıyor." Jack üzerinden sular akan arkadaşına sırıtarak baktı. "O yüzden biz bir ekip oluşturuyoruz. Bütün o matematik hesaplarını ben yapamazdım."

Jeremy, Maria'nın yanında belirdi ve Maria, onu, Jack'in önüne doğru itti.

"Kangia'nın size verdiği yazıtı tercüme ettik, hani şu Almanların yarıkta bulduklarını," dedi utana sıkıla.

"Harika. Bakalım neler buldunuz."

"Batı Norveç, on birinci yüzyıl, o sıralarda İngiltere ve Danimarka'da kullanılan yazıdan oldukça farklı."

"Ve?"

"Adamın adı Halfdan."

"Biliyoruz. Konstantinopolis'teki Varangian Muhafız Birliği'nin eski bir askeri." Jack dizlerinin üstünde duran nesneyi kaldırdı ve Jeremy birden onun ne olduğunu anladı. Jack baltanın ağzındaki yazıları gösterirken sevgiyle bakıyordu.

"Vay canına." Jeremy aniden çekingenliğinden kurtulmuştu. "İstanbul'daki Ayasofya'da bulunan Halfdan yazıtlarıyla aynı."

"Adamımız o."

Costas, "Uzun boylu, orta yaşın başlarında, uzun sarı saçları ve sakalı var," diye araya girdi. "Havadan ötürü biraz yıpranmış ve biraz da yanıkları var, ama bin yıldır kıpırdamayan bir adama göre durumu oldukça iyi. Valhalla'ya giderken yolda tanıştık kendisiyle."

"Ha?"

Costas başparmağını fiyordun girişine doğru büktü. "Buzdağının içinde. Buzların arasındaydı. Buzdağı dönmeye başladığında tam gömüldüğü yerin üstündeydik. Gemi buza gömülünce cenaze ateşi sönmüş olmalı, alevler sadece kenarlarını yakmış. Benim tahminim o yazıt taşı da göğsünde duruyordu."

Bir denizci diğerlerinin arasından sıyrılıp Jack'e bir kâğıt uzattı. Jack kâğıdı çabucak okuyup gözlerini uzaklara dikti, yüzünden bir tebessüm gelip geçmişti. "Biliyordum!"

"Ne?" diye sordu Costas.

"Dalmadan önce içimde bir önsezi vardı. Oldukça çılgın bir önsezi, o yüzden size anlatmamıştım. Gemi tahtalarının yaşını hatırlıyorsunuz değil mi ya 1040 ya da eksi birkaç yıl? Bir nedenle tek düşünebildiğim bunun Harald Hardrada'nın Konstantinopolis'ten kaçış tarihi olduğuydu. Eğer efsaneler doğruysa şu 1042 tarihine çok yakındı yani."

"Sonra?"

"IMU laboratuvarından, İstanbul'da Haliç'ten çıkardığımız tahtalarla Macleod'un buzdağındaki gemiden aldığı örneği karşılaştırmalarını istedim. Bütün listeyi taramalarını söyledim; tür tanımlaması, ağaç halka karakteristikleri, lif ve selüloz uyumlarını, hepsini."

"Peki, sonra?"

"Sadece aynı tür ağaçtan, yani Norveç meşesinden yapılmış değiller," dedi Jack heyecanla, "İnanılmaz bir şey. Aynı ağaçtan kesilmişler. Aynı ağacın tabakaları."

"Hey. Orada dur biraz." Costas düşüncelerini toparlamaya çalışarak elini kaldırmıştı. "Şunu bir anlayayım. Yani sen diyorsun ki, Harald Hardrada'nın yanında prenses ve hazineyle birlikte Konstantinopolis'ten kaçmak için kullandığı gemi gelip de Grönland'da buzdağına mı gömülmüş?"

Jack yüzünde garip bir ifadeyle arkadaşına bakıp başını sallamaya başladı.

"Tabii ya." Costas parmaklarını şıklattı ve Jack'e baktı. "Gövdedeki onarımlar," diyerek dönüp ötekilere baktı. "Pruva yakınında bir yerin döşemeleri gayet güzel bir şekilde yenilenmişti. Fotoğraflarda var. Buza ve kayalara çarptıklarını düşünmüştüm, ama aslında Konstantinopolis'ten kaçarken zincire takıldıkları yerdeydi tam olarak." İnanamayarak başını sallayıp Jack'e döndü. "Peki bu Harald'ın gemilerinden biriyse hazine nerede?"

"Onu cenazeyi yakacakları gemiye koyacak değillerdi," dedi Jack. "Ve bunun ne zaman olduğunu bilmiyoruz. Bizim gördüğümüz Halfdan daha yaşlıydı, buraya Konstantinopolis macerasından yıllar sonra gelmiş olabilir, belki de Grönland'da yeni bir yurt arıyordu kendine. O zamanlar Harald'ın Norveç kralı olması gerekir, Varangian günlerinden kalan hazine de Trondheim'deki kalesindedir."

Tam o anda fiyort tarafından bir gümbürtü koptu ve ardından sakin sularda akis yapan muazzam bir düşme sesi duyuldu. Buzdağından başka bir dev buz kütlesi kopup suya batmış, sonra da bir balina gibi suyun üstüne fırlamıştı.

"Gemiye ne olacak?" Macleod başıyla buzdağını gösteriyordu ve sesinde bir telaş sezilmekteydi. "Artık fazla zamanımız kalmadı. Tekrar yakına gitmek tehlikeli olur, ama bir sonar taraması daha yapmayı deneyebiliriz."

Jack dizlerinin üstünde duran baltayı kaldırıp altın kaplama kısmı güneşte yansımalar yapana dek çevirdi. Bir an düşünceli ve dalgın bir halde onu inceledi ve dönüp Maria'ya baktı. Her ikisinin de aklından aynı şeylerin geçtiğini biliyordu. İkisi de bir gün önce yaşlı Eskimoya yaptıkları ziyareti ve Maria'nın Norveç'in kurt tanrısı

Fenrir'den korkusunu düşünüyordu, geminin burnundaki tanrı heykeli onu koruyan ruhtu.

"Yüzlerce fotoğraf çektim," diye cevap verdi Jack. "Fotoğraflar, yeniden inşa için yeterli olur. Bir daha kimse o buzdağının yanma gidemez. Biz Halfdan'ı bulduğumuzda Valhalla'nın yarı yolundaydı. Bence yolculuğunu bitirmesi için rahat bırakmalıyız."

"Peki ya balta?"

Jack savaş baltasının sapını elinde tarttı. "Mjollnir'e bir emanet gibi göz kulak olacağım," dedi. "Harald Hardrada ile katıldıkları tüm o savaşlarda Halfdan'ın yanındaydı, birkaç kez de bize yardım etti. Hâlâ Vikinglerin inandığı gibi savaş uğuru var bunda. Şu eski Norveç tanrılarının bunu alıkoymamızı istediklerine dair bir his var içimde, zaten elimizdeki en iyi ipucu da o. Eğer Halfdan Konstantinopolis hazinelerinden aldığı baltasını yanında getirmişse, kim bilir Vikingler daha neler getirmiştir buralara?"

"İyi hatırlattın." Costas aniden doğruldu ve E tipi tulumunun arka cebini karıştırdı. "Orada tam işler karıştığında bunu bulmuştum. Tamamen unutmuşum." Elini uzatınca bunun da başka bir silah olduğunu gördüler. Bu av bıçağı büyüklüğünde bir hançerdi, bıçak kısmı parlıyordu ve sapında da süslemeler vardı. Costas'ın elinde parlayan hançeri gören denizciler de etraflarına toplanmış ve hep bir ağızdan bir hayret nidası çıkarmışlardı.

"Şuna bir yakından bakayım," dedi Macleod. "Doğru olmayan bir şey

Costas hançeri uzatırken Macleod'un gözüne takılanın ne olduğunu gördüler ve şaşkınlıkları inanmazlığa dönüştü.

Ekipten biri, *"Swastika* gamalıhaç," diye bağırdı.

Macleod hançeri evirip çeviriyordu. "Tam düşündüğüm gibi," diye mırıldandı. "Gemiyi onlar da bulmuş. Topuz şeklindeki başına bakın. Kurukafa ve çapraz kemikler, ölüm sembolü. Bu bir Nazi hançeri, sadece yeminli SS üyeleri taşıyabilirdi."

Herkes şaşkınlık içinde kalmış ve ortalığı bir sessizlik sarmıştı. Sonunda ekipteki kadın kısık sesle konuştu. "Acaba birileri bir Nazi hançerinin Grönland'daki Viking gemisinde ne aradığını açıklayabilir mi?"

Macleod hançeri tekrar Costas'a uzatıp Jack'e baktı. "Galiba ekibe bütün hikâyeyi anlatmanın zamanı geldi."

O sırada güvertede ani bir sarsıntı oldu. Bu böylesine mükemmel bir denge sistemi olan gemide alışılmadık bir durumdu. Fırtınadan sonra deniz sakindi ve çelik grisi bir sisle kaplıydı. Sonra sancak tarafından biri bağırdı. "Buzdağı! Yuvarlanıyor!"

Jack ile Costas dışındaki herkes fiyordun girişindeki olayı izleyebilmek için karşı küpeşteye toplandı. Arada iki kilometreden fazla mesafe olmasına rağmen muhteşem bir manzaraydı; doğa hiçbir insan becerisinin kontrol edemeyeceği nefes kesici bir güç gösterisi yapıyordu. Sis perdesinin arasından buzdağının heyula gibi ön cephesinin sualtındaki eşiğin üzerinden yuvarlanışını izlediler. Buzdağının ana buzulun parçasıyken sahip olduğu sivri uçlar denizin etkisiyle yumuşak çıkıntılara dönüşmüş ve eşiğe sürttüğü için kararmıştı. Buzdağı tekrar dengesini bulurken Jack ve Costas geminin denizin derinliklerinde sonsuza dek kaybolduğunu biliyorlardı. Şehit savaşçının kaderi onu eski Viking rotası boyunca güneydeki Yeni Dünya'ya sürüklemişti ve şimdi de Atlantik'te buzdağının eriyeceği noktadaki son istirahat yerine gidiyordu. Kendileri için de neredeyse buzullar mezar olacaktı. Jack baltayı sıkı sıkıya kavradığını ve Costas'ın da parapete dayanıp buzdağının bütün haşmetiyle açık denize doğru yol alışını izlediğini fark etti.

Jack'in bacakları zonkluyordu, tepeden tırnağa çürükler içinde olmalıydı. Ağır ağır tulumlarını çıkarma işini bitirdiler, ikisi de yorgunluktan ölecek gibiydi. Jack, Maria ile Jeremy'nin ateşli bir tartışmaya girmiş olduklarını gördü. Maria, Jeremy'yi bir şeye ikna etmeye çalışıyormuş gibiydi, sonra ikisi sancak küpeştede duran gruptan koptu ve Maria önde Jeremy arkada tekrar ön güverteye döndüler. Macleod da onlara katıldı ve iyice yaklaşınca Jack, Jeremy'ye baktı.

"Yazıtta başka neler olduğunu anlatmadın."

"Ben de oraya geliyordum." Jeremy cebinden bir cep bilgisayarı çıkardı, ekranı açtı ve gırtlağını temizledi. "Şaşırmaya hazır olun."

"Devam et."

"Toplam beş satır yazı var, kuvars taşına tek elle kazınmış. Dediğim gibi, Norveç harfleri ve on birinci yüzyıla ait, adını Konstantinopolis'teki Ayasofya'ya kazıyan aynı Halfdan yazmış bunları da."

"Tamam, ne diyor peki?"

Jeremy bir daha öksürdü. "Bir anlam çıksın diye araya bazı tamamlayıcı sözcükler koydum, ama özü şöyle: *Halfdan, Yorvik yakınlarında İngiltere Kralı 'na karşı çarpışırken aldığı yaralar yüzünden burada öldü. Halfdan, Odin aşkına Ragnarok'ta yine çarpışacak. Kralı Harald Sigurdsson bu yazıtı savaştan sonraki kış yazdırdı. Kurt, Halfdan'ı Valhalla'ya götürecek. Kartal, Vınland'e gitmek için batıya yol alacak."*

Şaşkın bir sessizlik oldu. Jack soyunmayı bırakıp Jeremy'ye baktı. "Harald Sigurdsson. Bu Harald Hardrada."

"Hereford'daki Mappa Mundi yazıtında buraya geldiğinden söz ediliyordu," dedi Maria. "Artık eminiz bundan."

Jeremy başını salladı. *"Kurt,* buza gömülen geminin adı olmalı. *Kartal,* yani öteki gemi Vinland'e gitmek üzere yoluna devam etmiş. Vinland, Nevvfoundland'deki Viking yerleşimi, batıdaki en uzak Viking ileri karakolu, aynı zamanda Kuzey Amerika'da tek bilineni."

"Bir dakika." Jack'in zihni hayretler içinde koşturuyordu. "Yorvik, Stamford Köprüsü'nden on kilometre uzaktaki York kentinin Viking adıydı. Stamford Köprüsü Savaşı İngiliz Kralı Harold Godvvinson ile Norveç Kralı Harald Hardrada arasında ve 1066'da olmuştu."

"Doğru."

"Ama Harald Hardrada Stamford Köprüsü'nde ölmüştü."

Jeremy, "Yani tarih kitapları böyle söylüyor," diye cevap verdi alçak sesle. "Ama unutmayın ki, savaşın ilk elden anlatımı yok. O yıl yaşanan olaylar Norman istilacıları tarafından tamamen örtülmüştü, zaten Norman tarihçilerinin bir İngiliz zaferini yüceltmesi de pek olacak şey değil. Bildiklerimizin çoğu *Anglosakson Chronicle'daki* kısa metinden ve Norveç krallarının yarı mitolojik tarihçesini anlatan *Hemskringla'dan* geliyor, o da hemen hemen iki yıl sonra İzlanda'da yazılmıştı. *Chronicle'ın* Hereford'da bulduğumuz kopyasında sözü geçiyor ama sadece birkaç satırcık."

"Bir şeyi örtbas etmek için yeterli," diye mırıldandı Costas.

"Aman Tanrım." Jack aniden parapete yaslandı, yüzünden ter ve deniz suyu akıyordu. "Yani Harald Hardrada Stamford Köprüsü'nden kurtulmuş. Bu her şeyi değiştiriyor. Geri kalan savaşçılarıyla birlikte bir şekilde buralara gelmeyi başarmış, yirmi yıl önce Konstantinopolis'ten kaçmayı başardıkları iki gemiyle hem de. Michelgard hazinesini hatırladınız mı, hani Hereford haritasındaki inanılmaz imayı? Harald İngiltere'ye giderken hazinesini de yanında götürmüş olmalı, York ve Londra'da hiç gerçekleşmeyen zafer yürüyüşünde göstermek için. Yenilgiden sonra zafer yürüyüşü yerine hazinesini de alıp denize açılmış ve kurtulan savaşçılarıyla birlikte Viking dünyasının sınırları dışında yeni bir yurt aramak üzere batıya gitmiş." Jack, Halfdan'ın savaş baltasını havaya kaldırıp yorgun, ama coşkulu bir şekilde gülümsedi. "Galiba savaş uğuru bir kez daha işimize yaradı. Buraya gelmem gerektiğini biliyordum."

"O zaman bu da hoşuna gidebilir." Costas E tipi tulumunun iç cebinden bir şey çıkarmaya uğraşıyordu, sonunda küçük bir buz topağı çıkardı. "Buzdağı yuvarlanınca bunu düşürdüğümü sanıyordum, o yüzden sözünü etmedim. Bunu da Nazi hançerinin yanında bulmuştum."

Üstünden sular damlayan objeyi Jack'e uzattı, o da parmaklarının arasında çevirip baktıktan sonra Maria'ya geçirdi. Buzun bir kenarından parlak bir altın şerit görünüyordu. Maria yakından baktı. "Bu bir yüzük, Viking motifi," diye mırıldandı. "Burma altın, minyatür bir bilezik veya boyunluk gibi. Ama hiç böyle bir damgası olanı

görmemiştim." Buzu avucunda ısıtıp ovalamaya başladı. Sonunda altın ortaya çıkmıştı. Birkaç saniye güneşe tuttu. "Mührün yüzeyini görebiliyorum. Damga şeklinde. Bu..." Sesi kısıldı, sonra kendini toparladı. "Jack, yanlış gördüğümü söyle bana."

Yüzüğü tekrar Jack'e verdi ve Jack hâlâ bir parça buzun altında olan mührü inceledi. Şekil buzun altında olduğundan dolayı güneş ışığı onu gizemli garip şekillere sokuyordu, ama dış hatlarını başka bir şeyle karıştırmaya imkân yoktu.

"Menora."

Kalbi heyecandan deli gibi çarparken yedi kollu şekle öylece bakakalmıştı. Müthiş bir şeyler oluyordu. Önce buzun altındaki geminin Vi-king olduğu, Varangian savaşçılarından birinin cenaze aracı olduğu kanıtlanmıştı. Hem de Harald Hardrada'ya hizmet etmiş, son yolculuğunu Hardrada'nın Konstantinopolis'ten kaçmak için kullandığı gemilerden biriyle dünyanın bu ücra köşesine yapmış bir adamın. O gemi de, tam Jack ile Costas'ın daha birkaç gün önce *Sea Venture'dan* baktığı noktadan Altın Boynuz'u geçmişti. Ve şimdi de bu çıkmıştı karşılarına. Jack'in Stamford Köprüsü'nden sonra sonsuza dek kaybolduğunu tahmin ettiği en büyük kayıp hazineyle olağanüstü bir bağlantı.

"Henüz fazla umuda kapılmayın," dedi Costas sakin bir tavırla. "Göründüğü gibi olmayabilir."

"Ne demek istiyorsun?"

Costas da yaklaşıp yüzüğe, mührün iç kısmına baktı. "Maria'nın da dediği gibi yanlış görüyorum herhalde."

Jack yüzüğü çevirdi ve nutku tutuldu. Bu da menora kadar tanıdık bir şekildi ama daha yeniydi. Bu şeklin aynısını az önce hançerde görmüşlerdi. Bu bir gamalı haçtı.

Jack yavaşça başını kaldırdı, sevinci yerini derin bir şaşkınlığa bırakmıştı. Maria, ona bir göz attı ve Jeremy'ye döndü, yüzünde kararlı bir ifade vardı. Genç adama, "Artık zamanı geldi," dedi. O da

Jack ile Costas'ın yanına çömeldi. Jeremy ise ayakta kalmıştı; biraz telaşlı gibiydi ve her zamankinden daha solgun görünüyordu.

"Jack," dedi Maria alçak sesle. "Şu Nazi araştırması hakkında. Bilmen gereken başka şeyler de var. İşin içinde hiç düşünemeyeceğimiz kadar karanlık güçler yer alıyor. Jeremy'nin sana anlatacağı bir şeyler var."

12

Maria'yla ve Jeremy'nin ardından Jack ile Costas da Iona Manastırının açık duran batı girişine yöneldiler ve hep birlikte manastırın orta kısmına doğru ilerlediler. Dışarıdaki ılık yaz sıcağından sonra, manastırın serin havası hoştu ve kürsünün üstündeki doğuya bakan pencereden giren ışık ortalığı pırıl pırıl aydınlatıyordu. Uzun boylu sarışın bir adam pencerenin yanında kollarını göğsünde kavuşturup bir elini de çenesine dayamış dalgın gözlerle dışarıyı seyretmekteydi. Jack'i gördü, belli ki onu tanıyordu ve başıyla karşısındaki girişe doğru bir işaret yaptı. Jack de kabul edercesine başını salladı ve diğer ikisinin peşinden taş girişten ilerideki üstü kapalı ve kemerli manastır yolunun açık avlusuna geçti.

Jeremy, "Peder O'Connor bizi bekliyor," dedi. "Iona topluluğunun çok eski üyelerinden biridir. Kendisinin kuzey kanadında Vatikan'dan kaçabildiği zaman araştırmalarına ve yazılarına kapandığı bir odası vardır."

"Bu adama güveniyor muyuz?" dedi Costas, sesi üstü kapalı yolda yankılanacak kadar yüksek çıkmıştı. "Yani biraz bilinmez

yönleri de var."

Maria aniden durup Costas'a döndü. "Eğer ona güvenmesem burada olmazdınız."

"Tamam." Costas, Jack'in geri çekilmesi için bir işaret yaptığını görmüştü. "Pardon. Yol çok uzun sürdü de."

"Burada buluşmamızda ısrar etti." Maria'nın sesi hâlâ sertti ve durup cep telefonunu çıkardı. "Size katılacağım. Acilen bir telefon etmem lazım. Jeremy yolu biliyor."

O sabah IMU'nun Embraer'iyle Grönland'dan Glasgow, İskoçya'ya uçmuş ve kendilerini bekleyen helikoptere binip yüz yetmiş kilometre kuzeybatıdaki Mull Adası'na gelmişlerdi. Jack'le Costas'ın buzdağındaki tehlikeyi atlatmalarının üzerinden sadece yirmi dört saat geçmiş ve iki adam yolun çoğunu uyuyarak geçirmişti. Mull'a inince de kutsal Iona Adası'nın aşınmış hac yollarına düşmüşlerdi. Önce feribotla Port Rönain'in dar kanalını aşmışlar, sonra da masmavi parlayan denize bakan çayırlarında manastır binalarının bulunduğu köye doğru yürüyerek yola koyulmuşlardı. Manastıra bakarlarken Jeremy buradaki binanın yaklaşık bin beş yüz yıl önce St. Columba'nın İrlanda'dan gelişinden beri yerinde durduğunu, Viking akınlarını, Reform dönemini atlattığını, terk edildiğini ve günümüzde yeniden canlı bir manastır haline geldiğini, Britanya Adaları'nın en kutsal yerlerinden biri sayıldığını anlatmıştı.

Başka bir küçük kapıdan manastır yolunun güneşli bir sokağına geçtiler. Buradan da ahşap bir merdivenle manastırı yukarıdan gören pencereleri bulunan bir koridora çıktılar. Jeremy bir kapıya vurdu ve bir an sonra bir sürgünün açılıp zincirin çekildiğini duydular.

"Beyler. Hoş geldiniz." Peder O'Connor hepsini içeri alıp tekrar kapıyı kilitledi. Cizvit cüppesini çıkarıp kahverengi mütevazı keşiş cüppesi giymişti. Gür beyaz saçları, göğsüne asılı sade tahta haçıyla ortaçağdan fırlamış gibiydi. Solgun ve yorgun gibiydi, sanki üç, dört gün önce Cornwall'daki karşılaşmalarından bu yana yaşlanmıştı. Oda küçüktü, her tarafta kitap ve kâğıt yığınları yükseliyor, bir köşede de üzerinde çalışmakta olduğu laptopu duruyordu. Ahşap

zeminli odada ilerleyip masanın önüne yarımay şeklinde dizilmiş tahta sandalyelere oturdular. Jack ötedeki küçük şöminenin üstünde Hereford Mappa Mundi'sinin küçük ölçekli bir reprodüksiyonunun asılı olduğunu gördü. Yanında da Jeremy ile Maria'nın Hereford Katedrali'nin merdiven sahanlığındaki gizli bölmede buldukları haritanın bir örneği vardı; sol alt köşesinde Yeni Dünya'nın olağanüstü görüntüsü yer alıyordu.

"Doğrudan meseleye gelelim," dedi O'Connor. "Uzun bir yolculuk olacak zaten."

"Teşekkürler," dedi Jack. Çantasını açıp Nazi hançerini ve menora sembolü taşıyan altın yüzüğü çıkardı. Tüm bunları O'Connor'ın önündeki masaya bıraktı. Yaşlı adam, onlara bakarken hafifçe irkilmiş ve gözlerini kaçırmıştı. Sonra gözlerini Jack'e dikti.

"Önce kendisine yüklediğim yükten ötürü Jeremy'den özür dilememe izin verin. Bir yıldan uzun bir süre önce eski dönem İskandinav yazıtlarını incelemek için Iona'ya ilk geldiğinde kendisini sırdaş seçtim. Benden daha genç bir meslektaş, meşaleyi devralacak bir bilim adamı arıyordum. Ona gizlilik yemini ettirmiştim fakat Cornwall'da karşılaştığımızda her şeyi size anlatma zamanımızın gelmiş olabileceğini söyledim. Düne kadar Maria bile bir şey bilmiyordu."

"Sırrınız her ne ise Mappa Mundi ve menora üzerine konuştuğumuz zaman da söyleyebilirdiniz," dedi Jack aksi bir tavırla.

"Sizden emin olmak zorundaydım. İnanın bana, sizden yanayım ve ortak bir düşmanımız var."

"Benim herhangi bir düşmandan filan haberim yok."

O'Connor iskemlesinde dönüp hoşnutsuz bir ifadeyle önündeki nesnelere baktı ve dirseklerini masaya dayayıp öne eğildi. "Nazilerle başlayacağız. Muhtemelen sizin de tahmin ettiğiniz gibi menora'nın peşine düşen ilk siz değilsiniz."

"Zaten öyle olduğumuzu hiç düşünmemiştim," dedi Costas neşeyle. "Böyle bir şey mümkün değil. Birileri bir yerlerde mutlaka

araştırıyordun İnsanlar kayıp hazineleri asla unutmaz."

O'Connor'ın yüzünde önce cılız bir tebessüm belirdi, sonra bunun yerini kötü bir ifade aldı. "Öyle göründüğü gibi basit değil. Ve bir oyun da değil. Sizlere neyle karşı karşıya olduğumuzu anlatmanın en iyi yolu 1938'de yapılan *Ahnenerbe* keşif gezisindeki karakterlerden söz etmek."

"Knüzl hakkında bir şeyler biliyoruz, ama kolunda gamalı haç olanı henüz belirleyemedik." Biraz rahatlamış olan Jack, Kangia'nın verdiği fotoğrafların kopyalarını çıkarıp masaya koydu.

"Burada benim yardımım dokunabilir," dedi O'Connor. Sesi gayet sakindi. "İkinci Dünya Savaşı'nda Papa XII. Pius'un Nazileri kınamama skandalından bu yana, Vatikan bu konuda özellikle hassas davranıyor. Geçenlerde Soykırım konusunda Vatikan sözcüsü olarak seçildim. Yahudi gruplarıyla resmen bağlantı kuruyor ve kaçan savaş suçlularını tutuklatıyoruz. Ne yazık ki cezadan kaçmayı başaranların çoğu artık ölü, ama biz tarihin güvenliği için hâlâ kayıp uçları bağlamaya gayret ediyoruz."

Costas acımasız bir ifadeyle, "Onlardan birinin St. Petcr'ı geçmeyi başarabileceğini sanmam," dedi.

O'Connor, "Nihai karar Tanrı'mndır," diye cevap verdi. "Ama çocukları öldürenler için cehennemde özel bir yer olacağı kesin."

Kapı vuruldu ve O'Connor kalkıp kapıdaki göz deliğinden baktıktan sonra Maria'yı içeri aldı. Maria, Jack'in yanındaki boş iskemleye oturdu ve hepsi birden beklenti içinde kadına baktılar. Solgun ve dalgın görünüyordu. "Haklıymışım," dedi. "Az önce Berlin'deki Wiesenthal Soykırım Merkezi'nde çalışan eski bir arkadaşımla konuştum." Jack aniden Maria'nın Yahudi geçmişini hatırladı, babasının kökenleri Sefarad Yahudilerine dayanıyordu. "Bizim Nazi, ünlü bir antropolog olma hayalleri kuran başarısız bir Heidelberg öğrencisiymiş. 1933 yılında SS'lere katılmış. *Ahnenerbe* keşif gezisinden sonra gönüllü olarak To*tenkopfverbande,* yani Kuru Kafa birliklerine girmiş. Hani şu toplama kamplarını yönetenlere. Adı da Andrius Reksnys."

Jack, "Alman değil miymiş?" diye sordu.

"Litvanyah."

O'Connor, "Anavatan dışından da Himmler'in emirlerini yerine getirmeye gönüllü bir sürü insan vardı," dedi. O sırada Maria'nın cep telefonu çaldı ve herkese özür dilercesine bakıp telefonuyla birlikte dışarı çıktı. O'Connor laptopunda çeşitli internet sitelerine bakıp, "Bu adamı tanıyorum," dedi alçak sesle. "İşte burada."

Ekranı görebilsinler diye onlara doğru çevirdi ve Almanca bir yazıyı İngilizceye çevirerek okumaya başladı.

Emniyet Amirliği ve Emniyet Teşkilatı, Berlin 5 Kasım 1941 55 Kopya (51. kopya)

OPERASYON DURUM RAPORU USSRNO. 129a

Einsatzgruppe D

Yer: Nikolayev, Ukrayna

Einsatzkommandos'un ortamı Yahudilerden temizlemesi ve tüm partizan gruplarını ortadan kaldırması ile ilgili 129 numaralı raporun ekidir. *SS-Sturmbannführern* Andrius Reksnys şahsen 341 Yahudiyi idam etmiştir. Son iki haftanın toplamı: 32.108 olarak düzeltilmiştir.

"Einsatzgruppen." O'Connor kelimeyi tiksintiyle tekrarladı. "Himmler'in gezici ölüm timleri. Başkalarının yanı sıra bir milyondan fazla Sovyet Yahudisinin ölümünden sorumlu."

Jack, "Peki bu adam adaletin pençesinden nasıl kurtulmuş?" diye sordu.

"Her zamanki hikâye." O'Connor'ın sesinde bir acılık vardı. "Şok edici ama *Einsatzkommandos'lardan* sadece birkaç tanesi adaletin önüne çıkarılmıştır. 1945'teki son Rus saldırısında Reksnys bir *Wehrmacht* eri kılığına girip İngilizlere teslim olmak üzere batıya kaçmış. Sorgusu sırasında bazı kuşkular varmış, ama hiçbir şey kanıtlanmamış. 1947'de salıverilince Schmidt adı altında gidip yetimhanedeki oğlunu da almış ve Avustralya'ya gitmiş. İkisi birlikte Darwin yakınlarında bir opal madeninde yaşamaya başlamışlar.

Sonra altmışların ortalarında hiçbir uyarıda bulunmadan madendeki hissesini satıp ortadan kaybolmuş."

"Peki ya oğlu?" dedi Jack. "Herhalde savaşa katılamayacak kadar küçüktü?"

O'Connor, "Pieter Reksnys 1941'de altı yaşındaymış," diye cevap verdi. Fakat hayatta kalan Yahudi esirlerden biri 1947'de Nurnberg'de yapılan *Einsatzgruppen* duruşmasında, Hitler Gençliği üniforması giyen bir oğlanın *Sturmbannführer* Reksnys'e işinde yardım ettiğini anlatmıştı. Tüyler ürpertici bir olaydı, duruşmaların en kötülerinden biriydi. Belli ki çocuk her idam seremonisinden sonra babasının Luger'ini dolduruyormuş, hatta bazen de işi kendisi yapıyormuş. 1990'larda Interpol de işin içine girince sonuca bağlanan ve Andrius'la Pieter Reksnys'in izlerinin Meksika'ya kadar sürülmesine yol açan bu ifadeydi. Oğul Reksnys orada bir uyuşturucu ve tarihi eser kaçakçılığı kartelini idare ediyordu. Şimdi yetmişlerinin başında ve hâlâ orada."

Costas, "Niye bu kadar uzun sürmüş?" dedi duyduklarına inanamayarak. "Kimliklerini saptamaları neden bu kadar gecikmiş?"

"Hollywood filmlerinin aksine, Nazi savaş suçlularının peşine düşülmesi Batı'nın öncelikleri arasında değildi," diye cevap verdi O'Connor. "CIA, İngiliz SIS gibi belli başlı istihbarat örgütleri tamamen Soğuk Savaş'a yönelik casusluk işleriyle uğraşıyordu. Eichmann, Mengele, Güney 've Orta Amerika'ya kaçan bütün Naziler hakkında bilgileri vardı, ama onların tehlike arz edeceğini düşünen çok az kişi bulunuyordu. Onları adaletin karşısına çıkarmak için ciddi çabalar harcayan sadece İsrailliler oldu."

Costas, "Tabii şimdi de bu tutumun meyvelerini topluyoruz," diye mırıldandı.

"Pek sayılmaz." O'Connor bir çekmeceyi çekti ve masaya içinde bir fotoğraf bulunan plastik bir kılıf koydu. "Muhtemelen siz bunu hatırlamazsınız. Yaklaşık sekiz yıl önce gazetelerde çıkan küçük bir fotoğraf ama aslında Eichmann'dan bu yana en yüksek profilli Nazinin ölümü."

İnsanı sarsan fotoğrafta ölü yaşlı bir adam bir kan gölünün ortasında yatmaktaydı. Adamın gözleri ve ağzı sonuna dek açılmış, yüzü acıyla buruşmuştu. Koyu renk bir takım giymiş sağ kolu öndeydi ve kanların arasından siyah gamalı haçlı kol bandı görünüyordu.

"Kendi evinde bu bandı takıyormuş," dedi O'Connor. "Sonuna kadar Nazi olarak kalmıştı. Tahmin edemediyseniz söyleyeyim, bu Andrius Reksnys. Ağır ağır ölsün diye karnından vurulmuş, gideceği yeri düşünerek korkmaya yetecek kadar zaman bulsun diye."

"Mossad mı?" diye sordu Costas.

"İsraillilerle bağlantısı var," diye cevap verdi O'Connor hafif bir sesle. "Ama bu bağımsız bir operasyondu."

"Ne diyorsunuz siz?"

O'Connor'ın yüzü ifadesizdi. Soğuk bir tavırla konuştu. "Andrius Reksnys şeytanın sağ koluydu. Onu mahkeme önüne çıkartmak için harcanan onca uluslararası çaba işe yaramamıştı. Tanrı'ya olduğu kadar insanlara da hesap vermeyi hak ediyordu."

"Yani Vatikan'ın suikast ekibi mi var?" dedi Costas kulaklarına inanamayarak.

"Papalık Makamı sadece ruhani bir ışık değildir," dedi O'Connor. "Yüzyıllar boyu hayatta kalabilmemiz insanların dünyasındaki kudretimize, Tanrı'ya boyun eğmeyi kabul etmeyenleri ikna etme gücümüze bağlıdır. Benim kendi mezhebime, Cizvitlere bakın. Ya da Haçlılara. Veya Engizisyon'a. Vatikan yüzyıllardır dünyanın en başarılı istihbarat ağına sahip ve bundan geri adım atmaya hiç niyeti yok."

"İlk çıkış noktaları haklı olsa bile, Haçlıların başarılı bir uygulama olduğu pek söylenemez," diye mırıldandı Costas. "Papa'nın düşündüğü şeyin Konstantinopolis'in yağmalanması olduğunu hayal dahi edemiyorum."

"Şaşırabilirsiniz," dedi O'Connor. "Papalığın dünyevi işlere fazlasıyla sürüklenmeye, bütün Hıristiyanları birleştiren ruhani

platformu gözden kaçırmaya karşı daima direnmesi gerekmiştir. Dördüncü Haçlı Seferleri sırasında Vatikan'ın Doğu Kilisesi'yle gerçek bir sorunu vardı: inançsızlar olarak kabul edilen ayrılıkçılar. Bu bir kan davası haline gelmişti ve bütün kan davaları gibi sonunda taraflar amaçlarını yitirmiş bulunuyordu. Hatta Konstantinopolis'in yağmalanmasını savunan bazıları bunun Haçlı Seferleri'nin asıl amacı olduğuna, doğru yoldan sapmanın cezası olduğuna inanıyordu."

"Duygular karşılıklıydı," diye ekledi Jeremy. "Bizanslı görgü şahidi Niketas Choniates de Haçlılara İsa karşıtlarının atası diyor, kâfir olarak niteliyordu."

O'Connor, "Papalık Makamı daima karanlık tarafın çekiciliğiyle yüzleşmiştir," diye devam etti. "Şeytana karşı mücadele edenler kolayca şeytanın işini yapar hale gelebilir. Haçlı Seferleri ortaçağın en büyük mücadelesiydi ve her zaman başarılı olmadık. Zaaf anlarımızda tarihin akışında canavarca eğilimler patlak verdi. Aramızda, gelmiş geçmiş en büyük şeytanlığa, Nazi Soykırımı'na karşı gelmemenin günahını ödememiz gerektiğini hissedenler de var."

"Yani Reksnys'in ölümünün menora ile bir ilgisi yoktu," dedi Jack.

O'Connor duraksadı, sonra da ayağa kalktı. "Sizi yanıltmış olabilirim. Onun ölümünün menora ile birçok ilgisi vardı. Lütfen sabırlı olun."

O sırada kapı tekrar vuruldu ve O'Connor, Maria'yı içeri aldı. Maria yerine oturdu, cep telefonuyla oynuyordu. "Hereford'dan bazı haberler aldım," dedi, ciddi bir ifadeyle. "Müthiş haberler. Oxford Enstitüsü'nden gelen ekibim gizli bölmedeki elyazmalarını toplama işini bitirmiş. Fevkalade bir şey, Anglosakson elyazmalarının en büyük hazinesi ortaya çıkmış durumda. Roma kütüphanesini Herculaneum'daki Papyri Villası'nda bulmak gibi bir şey. Bütün parçaları yeniden bir araya getirmek de en az bu kadar çalışmayı gerektirecek." Bütün dikkatiyle öne eğilmiş dinlemekte olan

Jeremy'ye baktı. "Eğer bir an önce Amerika'ya dönmen gerekmiyorsa, tam zamanlı bir iş bekliyor seni."

"Evet lütfen," dedi Jeremy.

Costas, Maria'ya, "Peki yüzün niye asık?" diye sordu.

"Buldukları başka bir şey yüzünden." Maria birden gerginleşmiş gibiydi. "Hemen merdiven sahanlığının dibinde, bütün o kâğıtların ve parşömenlerin altından çıkmış. Bir erkek iskeleti, uzun boylu, keşiş cüppesi giymiş. Yüzlerce yıllık, yani ortaçağdan kalma. Oraya sanki atılmış gibi kollan ve bacakları çarpılmış durumdaymış. Ayrıca kafatasının arkasında darbe izi varmış."

Herkes şaşırmıştı ve odada sessizlik hüküm sürüyordu. Sonra O'Connor duvarındaki Mappa Mundi reprodüksiyonuna doğru yürüdü, ardından konuklarına döndü. "Şüphelendiğim gibi. 1299 ilkbaharında haritacı Holdinghamlı Richard buraya, Iona Adası'na gelmişti. Hasta olan efendisi Jacobus de Voragine'ye, yani Cenova Başpiskoposu'na son yolculuğunda refakat ediyordu. Daha sonra Richard on beş yıl önce başladığı haritasının son durumunu görmek üzere güneye, Hereford'a gitti. Yazıtlarda düzeltmek istediği hatalar vardı. Hereford keşişlere bakarak çalışsınlar diye bir örnek bırakmıştı ve tezhip ustasının kelimelerle arası pek iyi değildi. Ve şimdi Jeremy ile Maria'nın buldukları asıl örneği görünce anladık ki, haritasına eklemek istediği başka şeyler de varmış. Özellikle de haritanın sol köşesine, yani keşişlerin daha sonra haritacı olarak onun adını yazdıkları yere." O'Connor şöminenin önünde durdu, derin düşüncelere dalmıştı. "Son gecesini Bromyard'da, Piskopos Swinfield'in sarayında geçirdiğini biliyoruz. Ardından da hacı kisvesi altında Hereford'a son yolculuğunu yaptı. Bundan sonra adı tarihten siliniyor. Düzeltmeler hiç yapılmamış. Ondan bir daha hiç haber alan olmamış."

"Yani öldürüldü mü sizce?" Maria'nın sesi titriyordu.

"Bundan hiç kuşkum yok."

Maria, "Kendimi ona o kadar yakın hissettim ki," diye fısıldadı, sesi duygu yüklüydü, iskemlesinin yanlarını sıkıca kavramıştı. "Bütün

hayatım boyunca onun üzerine çalıştım ama hiçbir zaman o akşam katedraldeki kadar yakın hissetmedim. Sanki oradaymış gibiydi."

"Cinayet ha?" Costas kuşkulu görünüyordu. "Peki bu adam Iona'da ne yapıyordu? Acaba birisi bana burada neler olduğunu anlatabilir mi?"

"Evet," dedi O'Connor, bir çekmeceyi açarken. "Beni dinleyin."

Birkaç dakika sonra O'Connor yerine oturmuş diğerlerinin bir haritaya bakışını izliyordu. Masaya yaymış olduğu büyük ölçekli bir kuzey Britanya haritasıydı ve yanına da 1066'daki Stamford Köprüsü Savaşı'nın bir planını koymuştu. Büyük haritada Yorkshire kıyısındaki Stamford Köprüsü'nün yakınlarından İskoçya'nın kuzey ucuna ve oradan da batı sahilindeki Mull Adası'na uzanan bir hattı göstermişti.

"Demek ki savaştan sonra Harald Hardrada buraya, Iona'ya gelmiş." O'Connor'ın az önce anlattıklarını kavramaya çalışırken Jack'in başı dönüyordu. Arkasına yaslandı, diğerleri de onu izledi.

"Berbat bir durumda olmalı," dedi Costas. "Savaştığı İngiliz askerleri onun savaş alanında öldüğünü zannettiğine göre."

"Bu yolculuğu yapabilmesi bir mucizeydi," diye cevap verdi O'Connor. "İyi bakıldı. Topu topu otuz savaşçısı kalmıştı ve hepsi de ağır yaralıydı, birçoğu eski Varangian Muhafızlar Birliği'ndendi. Sadık hizmetlilerin kürek çektiği iki şalupaya binmişlerdi. Bazıları yolda öldü, bazıları da burada, Iona'da."

Jack kafasında parçaları birleştirmeye başlamıştı. "Nihayet Harald batıya gitmek üzere Iona'dan ayrıldığında geride bir destek kuvveti, krallarının dönüşünü bekleyen sadık bir teba bırakmıştı."

O'Connor zeki gözleriyle Jack'e bakıp başını salladı. "Kendilerine *felag* diyorlardı," dedi. "Gizli bir topluluk, arkadaşlık anlamına gelen eski bir Norveç terimi."

Jack, "Peki kimler vardı bu felag'da?" diye sordu.

"İlk başta sadece Harald'ın birkaç refakatçisi, Stamford Köprüsü'nden sağ kurtulan ve onunla bu kutsal adaya gelen, ama

kral batıya yelken açtığında geride kalmak üzere seçilen birkaç kişiydi. Bunlar daha genç olanlardı, Harald Varangian günlerinden beri onları yanından ayırmamıştı ve hepsinin içinde hâlâ aynı davanın tutkusuyla ateşi yanıyordu. Belki içlerinden bir iki tanesi Harald'ın kendi oğullarıydı. Kısa zamanda sayıları arttı ama hiçbir zaman yirmiyi geçmedi. Krallarının dönüşüne kadar meşaleyi söndürmemeye yemin etmişlerdi, İngiltere'de yeniden gerçek bir Viking'in hüküm sürmesi için bütün güçlerini harcayacaklardı."

"1066'dan sonra pek gerçekçi sayılmaz," dedi Jack.

"Normanlardan ve onların halefi olan Fransız Plantagenet hanedanından nefret ediyorlardı. Birkaç kuşak sonra*felag'ın* davası İngiliz davası haline geldi. Unutmayın ki İngiltere'de, kendilerine Anglosakson diyenler arasında zaten epeyce Viking kanı vardı. Viking Kralı Cnut, Harald'ın gençliğinde İngiltere'yi yönetmiş ve Viking akınlarının yapıldığı yerlerde, evlenmeler kanalıyla epeyce karışım olmuştu. Doğu Anglia'da, Northumbria'da, buradaki batı adalarında. O yüzden de bir zamanlar Stamford Köprüsü'nde Harald'ın Vikinglerinin düşmanı olan İngilizlerin, Normanlara karşı ortak bir davada onlarla birleşmesi doğaldı."

"Ama gerçekten de Harald'ın dönmesini ummuş olamazlar."

O'Connor başını salladı. "Bu mistik bir destek haline gelmişti, *felagı* ortaçağın en başarılı gizli topluluklarından biri haline getiren bağlayıcı güçtü. O ilk birkaç üye krallarına gizlilik yemini etmişti; Normanlar peşine düşmeye veya misilleme yapmaya kalkar korkusuyla, onun kurtulduğunu ya da batıya geçtiğini asla ifşa etmeyeceklerdi. Birkaç nesil sonra, kralın bu dünyaya dönmesi imkânsız hale geldiğinde, Harald'la büyük Ragnarok Savaşı'nda buluşmayı bekler oldular, yani Norveç mitolojisindeki inanca göre iyi ile kötü arasındaki son savaşta. Bir kez daha omuz omuza duracak, savaş baltalarını onunla birlikte kullanacak, düşmanlarını yenip Varangianların parlak dönemlerinde olduğu gibi yüreklere korku salacaklardı. Kutsal mantraları, onları birleştiren gizli yeminleri artık *hann til ragnaroks* olmuştu, yani, "Ragnarok'a kadar', zamanın sonunda yeniden buluşana kadar."

"Demek ki Harald Hardrada tarihe gömüldü."

"Tam olarak değil." O'Connor kitaplarından birini alıp Jack'e uzattı. "Monmouthlu Geoffrey, *Historia Regum Britanniae,* yani İngiltere Kralı'nın Tarihçesi. Bu, bir tür ortaçağın en çok satan kitabı, büyük bir kısmı kurgu."

"Ve?"

"Bu kitap Kral Arthur efsanesinden sorumlu."

"Güzel Tanrım," diye mırıldandı Jack. "Tabii ya. Günün ve geleceğin kralı."

"Geoffrey de *felag* üyesiydi, Harald'ın gidişinden birkaç kuşak sonra doğmuştu. Krallarının adından asla söz etmemeye yemin etmişlerdi, ama on ikinci yüzyılın ortalarında *felag* İngiliz toplumuna sızmanın yollarını bulmaya başlamıştı. Norman zulmü karşısında, eski bir Britanya kralı ile ilgili fanteziler yaymak münasip bir yöntemdi. O kahraman lider bir gün halkını kurtarmak üzere geri gelecekti. Hikâyenin romantik kurgu kısmını atarsanız bazı katı gerçeklere ulaşırsınız."

Jack, "Kral Arthur diye bak, Harald Hardrada'yı oku," diye mırıldandı. "Yuvarlak Masa Şövalyeleri'nin yerine de Varangian Muhafızları'nı koy."

"Atlantis için de böyle demiştin," diye ekledi Costas. "Her mitin ardında birtakım gerçekler yatar."

"Evet, ama insanlar Atlantis mitini çağlardır tartışıyor," diye cevap verdi Jack. "Bu ise belirli bir çevre içinde kapalı kalmış bir olay." Sonra O'Connor'a döndü. "Yani bu *felag* tamamen mistik bir şey değildi?"

"Hiçbir anlamda öyle değildi. İngiliz davasını destekleyerek kolayca taraftar kazandılar; *felag,* nesiller geçtikçe, Anglosakson ve Viking kökenli olduğunu ileri sürenler arasında giderek büyüyüp yayıldı. Norman aristokrasisinin içine sızma umutlan pek olmadığından son Varangianlar ölünce, kılık değiştirmiş paganlar olarak daha ziyade kiliseye yöneldiler. Kilise, Anglosakson ve Viking

kanından gelen İngilizlerin hâlâ güç kullanabildiği bir alandı ve *felag* da bunu en iyi biçimde kullandı. On ikinci yüzyılın sonuna gelindiğinde, kolları Roma'ya kadar uzanıyordu ve üyeleri arasında İngiliz bağlantılı Avrupalı din adamları da vardı. Holdinghamlı Richard'ın ustası Jacobus de Voragine, İtalya'nın önde gelen din adamlarından biriydi ve onun Kral Cnut'un oğlu olduğunu iddia eden bir İngiliz anadan doğmuştu. Hatta Vatikan'daki Kardinaller Koleji'nde bile üyeleri vardı."

"Yani Holdinghamlı Richard da *felag* üyesi miydi?" dedi Maria, sesi zor duyuluyordu.

"Gerçek*felag'm* sonuncularındandı, Hardrada'dan süregelen ekibin yani."

"Gerçek felag mı?"

O'Connor duraksadı, rahatsız olduğu belliydi. "Daha ilk başta bir hizipleşme oldu, karanlık bir taraf vardı. Bunu az önce değindiğimiz kilise sorunlarına benzetebilirsiniz, bir taraf şeytana hizmet ediyordu. Bu bölünme ne zaman oldu veya kim yaptı bunu bilmiyoruz, ancak menora'yı kendi gözleriyle görmüş olan, geride kalmak üzere seçilen ilk gruptan olduğunu biliyoruz. Yani *felag'm* ortasında bir Yahuda[-] bulunuyordu. Menora, Harald'ın krallığının gizli simgesi haline gelmişti, ona altın olarak taşıdığından çok daha önemli bir değer atfedilmişti ve Harald'ın gidişinden sonra *felag'm* sembolü olarak, onları bir arada tutan ritüelin başka bir kısmı olarak iyice önem kazandı. Ama bazıları ona kutsal dava gözüyle bakarken bazıları altın gözüyle bakıyordu. Tamahkârlığı, açgözlülüğü azdırıyordu."

"Kutsal Kâse gibi," dedi Costas. "Kimileri için mistik bir araştırma, Hıristiyanlıkta çok önemli bazı sırların açığa çıkması, kimileri için de altın bir kap."

"Aynen öyle. Onun çekimine dayanamayanlar için Harald'ın hazinesini aramak bir saplantı, bir takıntı haline geldi. Gizlice kendi kardeşlik örgütlerini, kendi felag'larını kurdular, tek amaçları menora'yı bulmaktı. Gerçek *felag'a* bağlı kalanlar aralarındaki kötülüğü fark etmişti. Harald'ın batıya yaptığı yolculuğun değerli

bilgileri batıdaki okyanustan geri gelmişti ve bu bilgiyi o kötü niyetli kişilerden korumaları gerekiyordu. Bu bilgi tek bir adama emanet edilmişti, o da kendisinden sonraki seçilmiş kişiye aktaracaktı, nesiller boyu ustadan çırağa geçecekti."

"Anlamaya başlıyorum," dedi Jack alçak sesle. "Jacobus de Voragine'den Holdinghamlı Richard'a."

O'Connor başıyla onayladı. "Onlar sonunculardı. Bu zincir her nasılsa 1170'teki ilk büyük krizlerinden sonra yüz yıl daha dayanabildi. O yıl, Canterbury Başpiskoposu Thomas Becket, II. Henry'nin müritleri tarafından kendi katedralinde öldürüldü. Becket'in nüfuzu, gerçek *felag'ın* en güçlü dönemini yaşamasını sağlamıştı, onun ölümü sonun başlangıcı oldu."

Jack hayretler içinde, "Thomas Becket*felag* üyesi miydi?" diye sordu.

"Ve de bilgiyi elinde tutan kişiydi," dedi O'Connor. "Onu haklayan şövalyeler sadece II. Henry'nin öcünü alma peşinde değildi."

"Peki istediklerini elde edebildiler mi?"

"Konuşmayı reddetti ve o öfkeyle onu öldürdüler. Bunun üzerine İngiltere'de lanetlendiler ve Üçüncü Haçlı Seferi'ne katıldılar. Böylece suçlarını affettirmek istiyorlardı. Ve Kanlı El Şövalyeleri olarak anılmaya başladılar, bir kan birliği oluşturmak üzere hepsi avuç içlerini kesmişti. Onların macerası da kendi gizemini, kendi ritüellerini oluşturdu, ama Harald Hardradanın davasına bağlılıkları göstermelikti. Harald'ın Varangianlarla birlikte Bizans'tan kaçarken geride bıraktığı diğer Yahudi hazinesini aramaya başlamışlardı. Kutsal Kudüs Tapınağı'ndaki altın masayı, Mayasız Ekmek Masası'nı yani."

"Ama o Konstantinopolis'teydi."

O'Connor başını salladı. "Şövalyeler oraya varamadan, Selahattin ve Müslüman savaşçıları tarafından Kudüs duvarlarının önünde katledildi. Fakat bir kuşak sonra, 1204'te başka biri oraya vardı."

"Bu Dördüncü Haçlı Seferi'nin tarihi," dedi Costas. "Altın Boynuz'da bizim aradığımız şeyler. Zincir ve diğerleri."

Birdenbire hücreye benzeyen odayı buz gibi bir hava sardı, penceredeki çatlaktan dondurucu bir rüzgâr esiyordu. Jack hızla düşünüyordu. "Bir dakika. Konstantinopolis Yağması. Flanderli Baldwin'di o. Yani siz..."

"Evet oydu. Baldwin genç bir adamken Roma'ya gitmiş ve forumdaki Titus Kemeri'ni görmüştü. Kemer *felag* için bir tür hac yeri, kutsal bir mekân haline gelmişti. Hiç şüphesiz Holdinghamlı Richard da gitmişti oraya. Orada hem menora'nın resmini hem de Roma askerlerinin getirdiği diğer hazineleri görmüşlerdi. Altın masanın neye benzediğini biliyorlardı. Baldwin, Konstantinopolis'e yapılan Haçlı Seferi'ne tesadüfen katılmamıştı, Venediklilerin kirli işleri için gitmişti. Ama ötekiler, yani gerçek felag'lılar Baldwin'in niyetini biliyordu ve ondan önce gizlice oraya gitmişlerdi. Konstantinopolis'teki İmparator Muhafızları içinde hâlâ Varangianlar bulunuyordu; onlar için Hardrada eski zafer günlerini hatırlatan efsanevi, kutsal bir isimdi. Haçlılar gelmeden önce hazinenin geri kalanını limandaki gizli bir yere gömmeye ikna oldular. Kuşatmada bütün Varangianlar öldü ve o yer kayboldu."

Costas, "Evreka," diye mırıldandı. "Bizim açımızdan kötü sayılmaz. Belki Maurice Heibermeyer sonunda Haliç'te arayacağı bir şeyler bulur."

O'Connor, "Dördüncü Haçlı Seferi döneminde felag'daki hizipleşme göze göz dişe diş bir kan davasına dönüşmüştü," diye devam etti. "Thomas Becket cinayeti için intikam isteniyordu ve böylece yeni bir dönem başlamış oldu. Gerçek davaya inananlar bile soylu bakış açılarını yitirdiler ve hayatlarından korku duyarak yaşadılar. Kendi başını yiyen pek çok gizli örgüt gibi onlarda da kendi kendini tahrip süreci baş gösterdi. Ustasının cesedini Viking gemilerinden birine koyup kutsal *felag* töresi uyarınca ateşe veren ve onu krallarının yelken açtığı Valhalla'ya gönderen Holdinghamlı Richard da Iona'dan döndüğünde damgalanmış biri olarak biliniyordu mutlaka. Düşmanları, Jacobus'un sırrını ölmeden önce Richard'a

aktarması gerektiğini biliyordu. Richard'ın çırağı yoktu. Tek yapabildiği Mappa Mundi üzerine kayıt düşmekti, o da sırlarını bu yolla geleceğe aktaracak karanlık günler bitince birileri onu bulup anlamını çözecekti. Ve Richard'ın da öldürülmesiyle zincirin sonuna gelinmiş oldu."

Jack, "Sizce son anlarında, zincirli kütüphanede ölümle yüzleşirken merhamet görmüş müdür?" diye sordu.

Maria, ona baktı, yüzü duygu yüklüydü. "Arkasında Thomas Becket'in ruhu vardı. Her ne yaptıysa ölüme gittiğini biliyordu mutlaka. Ben son ana dek güçlü olduğuna inanıyorum. Neyse ki ona saldıran kişi harita örneğindeki durumu fark etmemiş ya da belki Richard, onu son anda kütüphaneye saklayacak zamanı bulabilmiş."

Jack, "Bunun yedi yüz yıldan uzun süreceği hiç aklına gelmemiştir," diye mırıldandı.

"Ve korkarım karanlık günler de bitmiş değil," dedi O'Connor.

"Güzel." Costas yüzüğü deniyordu, sonra menora sembolü rahatça görülecek biçimde havaya kaldırdı. Diğer eliyle de hançerin üstündeki gamalı haçı gösteriyordu. "Ve şimdi sıra geldi gerçekten önemli bir soruya. Gizemli ortaçağ cinayetlerinden bu yirminci yüzyıl gangsterlerine nasıl geldik?"

Jack eski manastırın kitap dolu odasında duyduklarının şaşkınlığı içinde kendinden geçmiş oturuyordu. Zihni düşüncelerle doluydu ve

onları düzene sokmaya çalışıyordu. Haritanın ortaya çıkmasından bu yana Hardrada'nın izinden gittiklerini biliyordu. Bu olağanüstü ip İstanbul'un Altın Boynuz'undaki keşiflerini Grönland buzulunun içindeki antik gemiye bağlıyordu, ama kutsal Iona Adası'nın da bu zincirin bir parçası olduğunu asla tahmin edemezdi. Şimdi de O'Connor başka bir öykü anlatmaya başlamıştı. Bu öykü, keşiflerin yarattığı heyecandan karanlık ve tehlikeli bir dünyaya geçmeyi gerektiriyordu.

O'Connor, "Haçlı Seferleri'nin bitmesinden ve Osmanlı İmparatorluğu'nun yükselmesinden sonra, İstanbul'da kalan hazineyi bulma umudu kalmamış gibiydi," diye sözünü sürdürdü. "Batıda, Grönland'la bütün temaslar kesilmiş ve Vikingler tarafından keşfedilen vaat edilmiş ülke unutulmuştu. On beşinci yüzyıl sonlarındaki Avrupa keşif gezileri döneminde, son Kanlı El Şövalyeleri de öleli epey olmuştu. Yine de mit sürüyor, büyük bir gizlilik içinde babadan oğula geçiyor, *felag'ın* torunları sayesinde Avrupa ve nihayet Amerika'da yayılıyordu. On dokuzuncu yüzyıla gelindiğinde hikâyeyi devralmış olan herkes bunu bir fantezi, Kral Arthur ile Yuvarlak Masa hakkında tarihi hikâyeler olarak algılıyor ve yeminlerini de sadece romantik bir efsaneyi korumak için tutuyorlardı. Sonra her nasılsa bu konu Dünya Buz Teorisi'ne takıntısı olan çılgın bir Avusturyalı mucidin kulağına gitti."

"Onu duymuştuk," diye araya girdi Costas. "Naziler o yüzden Grönland'a gitmiş."

"Yani bu herif *felag'ı* yeniden mi kurmuş?" dedi Jack.

"İşbirlikçilerinden birisi, Piotr Reksnys adlı Litvanyalı bir girişimci. Andrius'un babası. İşe yaramaz adamın teki."

Costas yüzünü buruşturdu. "Bütün aile öyle anlaşılan."

"Zamanlama mükemmeldi," diye devam etti O'Connor. "Yirminci yüzyılın ilk onlu yıllarında Almanya'yla ve kuzey Avrupa'da Vikinglere ve İskandinav mirasına karşı yeni bir ilgi uyandı. Birinci Dünya Savaşı çılgınlığından sonra, yolunu kaybetmiş insanlar arasında ırk üstünlüğü fikrine dayanak hareketi haline geldi. Gizli cemiyetler

türedi, Avrupa'da yeni bir Reich hayali kuran haydutların ve hayalperestlerin çekim merkezi oldu. Sonunda işin ucu gelip en iğrenç cemiyete, Himmler'in *Schutzstaffel*'ine, yani SS'lere dayandı ve Norveç soylularıyla, ritüelleriyle tamamlandı. *Felag'ı* yeniden kurma fikri bu uğursuzlar dünyasına gayet güzel uyuyordu, ancak diğer cemiyetlerden farklı olarak *felag'ın* bazı tarihi titreşimleri vardı."

"Ve de farklı bir amacı," dedi Jack.

"Menora," dedi O'Connor. "Üstünlük yanlısı bir cemiyetin bütün süslemelerine sahiptiler, ama bunlar işin şov kısmıydı. Asıl takıntıları menora'yı bulmaktı."

Costas yüzüğü kaldırdı. "Peki bu?"

O'Connor hafife alır gibi elini salladı. "Bir taklit. Reksnys bu yüzüklerin antik bir miras olduğunu uydurdu, güya Harald'ın hazinesinden geliyorlardı, ama aslında böyle bir şey yoktu. O dönemde yapılmış sıradan yüzüklerdi. Reksnys Viking krallarının sadık müritlerine yüzük dağıttığını öğrenmişti, vasiyet olarak kol halkaları, boyun halkaları bırakıyorlardı. Naziler gibi o da yüzük döngüsü, *Nibelungenlied,* Ragnarok efsanesi ve Norveç tanrılarının çöküşü konularını işleyen Wagner operalarına düşkündü. Ayrıca eski kardeşlik mantrası olan *kann tili ragnaroks'u* da canlandırdı. Onlar da *fostbrcedralag,* yani yemin kardeşleriydi ve kürekçi anlamına gelen eski Viking sözünden yola çıkarak kendilerine ıskarmoz yoldaşları diyorlardı. Sayılarının on iki olması gerekiyordu, hatta Reksnys, Norveç'teki eski bir kaleyi yeniden onartmıştı, bütün duvarlar muhtemelen Varangian haleflerinden kalma Viking zırhlarıyla ve babalarıyla doluydu. Daha da beteri, sadakat yeminini bozan *felag* üyeleri için Norveçlilerin en feci cezasını getirmişti."

Maria dona kalmıştı. "Kanlı kartalı demek istemiyorsunuz herhalde?"

O'Connor başını salladı. "Harald'ın gemisi *Kartal'dı. Felag'ın* koruyucusu da dev kartal Hraesvdg'di. Kanlı kartal onun adına, bir tür kurban töreni gibi uygulanacaktı."

Jeremy, "Bu, asma, germe ve dörde bölmenin Norveç'teki karşılığıydı," dedi. "Ama orada asma ve dörde bölme yapılmıyordu."

Maria zor duyulur bir sesle, "Kurban henüz canlıyken sırtına bir kartalın dış hatları oyulurdu," dedi. "Sonra da kaburgaları kesilir ve ciğerleri sökülürdü."

"Yüce Tanrım." Costas'ın bile nutku tutulmuştu.

"Bunu kendilerinden birine henüz uygulamış değiller," dedi O'Connor. "Ama *Einsatzgruppen* duruşmasında sağ kalmış Yahudilerden biri, bir SS subayının kendi tören hançeriyle bazı esirlere buna benzer bir şey uyguladığını anlatmıştı." O'Connor masasında duran nesneye iğrenerek baktı. "Soykırım işkencelerinin arasında bile insana bu kadarı inanılmaz geliyor ve bunu doğrulayacak başka kimse de kalmamıştı. Ama Andrius Reksnys'in faaliyet alanlarından birinde olmuş olabilir."

"Bu adamı gerçekten sevmeye başladım," diye mırıldandı Costas.

"Bir ortak özellikleri daha var, nereye gitseler *felag'dan* olduklarını belli eden bir özellik." O'Connor duraksadı. "El ayalarına çaprazlama bir kesik yapıyorlar, bir tür kan sadakati göstergesi olarak. Kendilerinin yeniden doğmuş Kanlı El Şövalyeleri olduğuna inanıyorlar."

Jack, "SS, *Ahnenerbe,* kayıp Ari ırk medeniyetlerinin, Atlantis'in araştırılması," diye mırıldandı. "Bunların hepsi de *felag* için ideal birer kılıf, yani amaçlarına ulaşabilmeleri için."

O'Connor başıyla onayladı. "Andrius Reksnys yani oğul, fanatik bir Naziydi. Yaşlı Eskimonun elindeki fotoğraf tipik halini gösteriyor. Gerçek bir sadist ve zorba. Ama *felag* üyeliği konusunda daha da fanatikti, çocukluğundan beri aşırı bir tutkusu vardı."

Jack, "Niye?" diye sordu.

"Çünkü iş sadece mistik değildi. Bir hedef, bir macera vardı ortada. Harald Hardrada'nın Grönland'a gitmiş olması gerektiğini bulmuşlardı. *Grönland Efsanesi* ile Kızıl Eirik Efsanesi, Disko Körfezi

civarından başlayan bölgeyi gösteriyordu ve batıya yapılacak yolculukların yapılacağı yer orası olmalıydı. Kâşif Knud Rasmussen'in Grönland ana buzulundaki Ilulissat'a bir keşif gezisi yapmayı planladığını duyunca o fırsatın üstüne atladılar. O sıralar Himmler de kafasını Dünya Buz Teorisi'ne ve son kutup medeniyetine takmıştı; bir SS *Ahnenerbe* ekibini Rasmussen'in keşif gezisine eklemekte sakınca görmedi."

"Peki ya Rolf Künzl? O bu işe nasıl girmiş?"

"O, *felag'm* amaçlarından tamamen bihaberdi. Sadece efsanelere bakarak rotayı çizen kişiydi. Batı'daki en iyi Viking uzmanıydı ve bu da Reksnys'in amaçlarına fazlasıyla uyuyordu. Onu kullandılar. Buzun içinde bir ipucu bulduğunu ve sonra da sakladığını anlayınca akıbeti ölüm oldu."

"Gemideki yazıt taşı," dedi Costas.

O'Connor yine başıyla onayladı. "Künzl çok önemli bir şey bulduğunu kavrayacak kadar zekiydi ve Reksnys'in büyük bir açlıkla üzerine atılması da bunu doğruluyordu. Künzl, Reksnys'ten de, Nazilerden de aynı şiddetle nefret ediyordu. O yüzden taşı saklaması için Eskimoya vermeye karar verdi. Künzl *felag* hakkında hiçbir şey duymamıştı, ama Nazi çılgınlığının ötesinde bir durumla karşı karşıya olduğunu sezmeye başlamıştı. Reksnys'le o yarıkta dövüşünce bunun bir kan davası, bir ölüm kalım meselesi olduğunu da kavramış olmalı. Eski *felag'ın* en zayıf noktası hep buydu. Thomas Becket ve Holdinghamlı Richard cinayetleri sırlarının da onlarla birlikte mezara gömülmesine neden olmuştu. İntikama susamış olan katiller amaçlarını yitirmişlerdi bu yüzden. Savaş başladıktan sonra Afrika Birlikleri ile savaşan Künzl emniyetteydi, ama von Stauffenberg komplocularıyla birlikte tutuklanınca Andrius Reksys nihayet bir fırsat yakalamış oldu. Gestapo'nun işkence odalarında, hatırı sayılır tecrübesiyle Künzl'ü konuşturmaya çalıştı. Başaramadı ve o öfkeyle Künzl'ün de diğerleriyle birlikte idam edilmesine izin verdi. Herhalde o büyük bilim adamının yazılı bir kayıt bıraktığını varsaymıştı, ama sonradan onun tüm kişisel

belgelerini yok ettiğini ve keşif gezisiyle ilgili tüm kayıtların savaşın ilk *zamanlarında. Ahnenerbe* karargâhında kaybolduğunu öğrendi."

"Bir soru," dedi Maria sakin bir sesle. "Menora Naziler için her şey demekti. Yok etmeye kararlı oldukları ırkı ezmenin en büyük sembolüydü. Onlar da tıpkı iki bin yıl önce Yahudiler karşısında zafer kazanan Romalılar gibi kullanacaktı onu. Peki menora'yı bulmuş olsa Reksnys ne yapacaktı?"

O'Connor yeniden ayağa kalktı ve dalgın dalgın haritaya baktı. "Menora araştırması gizli tutuluyordu, hatta Himmler'den bile. Eğer Himmler menora ve *felag* hakkında bir şeyler bilseydi, ondan gizli bir araştırma yapıldığını öğrenseydi, o zaman Reksnys muhtemelen Künzl ile aynı kaderi paylaşırdı. Sorunuza cevap vermek için bugüne gelmemiz gerekir. Burada neo-Nazilerle uğraşmıyoruz. O kadar basit değil. *Felag* hâlâ bizimle ve her zamanki kadar da güçlü. Ve menora bugün, 1940'ların karanlık günlerine göre daha fazla nüfuza sahip. Fidye isteyerek dünyayı birbirine katabilirler. Katolik Kilisesi'ni, İsrail devletini, Arap ülkelerini. Her tür aşırı grubu."

"En iyi fiyatı verene," diye mırıldandı Costas.

"Yani bu gerçekten hırs, ideoloji değil," dedi Maria.

O'Connor acı ile, "Yaklaşık bin yıl önce *felag'daki* hizipleşmeye neden olan buydu," dedi. "Hırs ve güç arzusu."

Costas aniden, "Peki siz bütün bunları nereden biliyorsunuz?" deyiverdi. "Yani, madem her şey o kadar gizli kapaklı, nasıl oluyor da Vatikan'daki bir Cizvit tarihçisi bu tür bilgilere ulaşabiliyor?"

"Bu benim son açıklamam olacaktı." O'Connor derin bir nefes alıp cüppesinin sağ kolunu sıyırdı ve sağ elinin ayasını onlara doğru çevirdi. Herkes hayretten donakalmıştı. O'Connor'ın avucunun ortasında çaprazlamasına bir yara izi vardı.

Maria, "Kanlı el," diye fısıldadı. "Ben, onu hep eski bir yara izi sanırdım."

"Rahatlayabilirsiniz." O'Connor cüppesinin kolunu indirip iskemlesine çöktü. "Atık onlardan biri değilim. Büyükbabam Dünya

Buz Teorisi işine bulaşan Amerikalı bir mucitti, en az teorinin kurucusu kadar ilginç biriydi ama galiba azıcık daha akıllıydı."

Maria, "Aman Tanrım," diye bağırdı. "Bana bunu hiç anlatmamıştınız. Bütün aileniz akademisyen sanıyordum."

Gözlerini yere diken O'Connor, "Garip bir dönemdi," dedi alçak sesle. "Birinci Dünya Savaşı'ndan yirmi, otuz yıl önce bütün dünya çılgın bir hal almaya başlamıştı ve biz de bunun dışında kalmadık." Maria'ya bakıp hafifçe gülümsedi. "Büyükbabam bilim adamıydı, ama o zamanlar bir sürü akademisyenin de yaptığı gibi amatör olarak bazı saçma şeylerle uğraşıyordu. Ve nihayet o garip takıntının kendisini tüketmesine izin verdi. Benden önce babamın da yaptığı gibi, gençken *felag'da* yemin etmiş ve bütün o kabul törenlerini uygulamıştım. Nefret ediyordum, o sahte törenlerden filan ve Nazi bağlantısını da öğrenince hemen çıkmak istedim.

Kurtuluşu Cizvit olmakta buldum ve *felag'la* bunu uzlaştıramadım. *felag* daima pagan olarak hareket etmiştir, içinde çalışırken bile Hıristiyanlığı küçük görmüşlerdir. Sanırım benim ağıla geri döneceğimi umuyorlardı ve gelecekte kilise içinde işe yarayacak bir üye olarak kabul ediyorlardı. Gizlilik yemini ederek ayrılmama izin verdiler. Ben de yeminime sadık kaldım."

"Ama onların saçma kurallarına uymak zorunda değilsiniz," dedi

Jack.

"Öyle." O'Connor yine yere baktı ve sonra gözlerini Jack'in gözlerine dikti. "Ama intikam ateşiyle yanıyordum. Yıllar boyunca Andrius Reksnys hakkında bulabildiğim her türlü bilgiyi topladım. *Felag* sadece hakir gördüğüm bir şeydi ama işin içine Reksnys girince olay değişiyordu. *Einsatzgruppen'nın* işlediği feci cinayetleri öğrendikçe, gizlilik yeminimi bozmak pahasına bile olsa onu adaletin karşısına çıkarma kararlılığım da artıyordu. Rolf Künzl'ün anısı da beni kamçıladı. İnancımı eski Varangian Muhafızlarından, en eski *felag'dan* aldım. Kaderimizin önceden belirlenmiş olup Ragnarok'un kaçınılmaz olduğuna ve önemli olanın bu dünyada başardıklarımız olduğuna inandım. Eski usullerden bana kalan miras bu kadar. Cizvit

kimliğime uymuyor belki ama beni en eski *felag'm a*sil duygularına bağlıyor ve güç katıyor."

"Bunu tek başınıza yapmış olamazsınız," dedi Jack. "Reksnys'i başka biri vurmuş olmalı."

"Bir zamanlar Vatikan'dayken güvenilir dostlarımdan küçük bir grup oluşturmuştum. Biri bugün burada, manastırdaydı. Onu kilisede görmüş olabilirsiniz. Jeremy de başka biri olacaktı. Reksnys'e karşı yeterli delil toplamayı başarır gibi olduk, ama yeterince yaklaşamadık. Ölmeden önce dehşeti tatmasında kararlıydık."

Maria, "Kan davasını yeniden uyandırmışsınız," diye mırıldandı.

"Bazen adalete en iyi eski usullerle hizmet edilir."

"Vefelag sizin kim olduğunuzu biliyor, öyle mi?"

"Daha önce Vatikan'ın on ikinci yüzyıldaki şaşaalı dönemlerinde *felag'a* sızmayı başardığını söylemiştim. Bugün yine biri var, üstlerimden biri, menora'yı bilen, sizin araştırmanızdan haberi olan biri."

"Nasıl?" dedi Costas.

"İçeriden biri."

Jack aniden emin olarak ürperdi. "Kim olduğunu biliyorum. Altın Boynuz'dan beri kafamı kurcalıyordu. *Sea Ventura'ın* ikinci kaptanı, yeni katılan Estonyalı. Biz menora üzerine ilk konuşmalarımızı yaparken köprüden bizi dinliyordu."

Costas sert bir sesle, "İki gün önce izin almadan gitmiş," dedi. "Bu konuyla başını ağrıtmayacaktık, ama Tom York bu sabah aradığımda söyledi."

O'Connor sıkıntılı bir tavırla başını sallayıp devam etti. "Papalık Makamı'nın menora'nın yerinin ortaya çıkmasını önlemek için tüm gücünü kullanacağını biliyordum, ama sonra başka şeyler de olduğunu kavradım. *Felag* bizim bildiklerimizi öğrenmek, işimizi bozmak, bizi mahvetmek için her şeyi yapacak ve araştırmaya onlar

devam edecekti. Ve bir de en çok korkmamız gereken kişi ortaya çıkmıştı."

Jack, "O da kim?" diye sordu.

"Torun. Andrius Reksnys öldü, oğlu Pieter Orta Amerika'da bir yerlere tıkılıp kaldı. Ama torun hâlâ ortalıkta. Artık onun da yeminli bir *felag* üyesi olduğuna inanıyorum. O bir katil. Aile genlerini almış."

"Dedeye bak torunu al," dedi Jack alçak sesle.

"Baba Pieter'in de onlardan kalır yanı yok," dedi O'Connor. "Rusya cephesindeki ilk eğitimini unutmayın. Ama artık tümüyle Orta Amerika'daki suç örgütünün idaresine dalmış görünüyor. En çok endişe edilmesi gereken torun. *Bir felag* savaşçısı, sivri biri. Bütün ritüelleri bilerek yetişmiş ve bunlar onun imanı haline gelmiş. Benim reddettiğim her şey ona uyuyor. Bir sürü takma isim kullanıyor. Son olarak kullandığı Poellner, Anton Poellner. *Felag* içinde kendine Loki diyor, özellikle kötü huylu bir Norveç tanrısının adı. Garip savaşçı yanı paralı askerlik yapmasına yol açmış ve Balkan çatışmalarında kan dökme ortamı bulmuş. Doğu Karadeniz'deki Abhazya'da bulunan bir terörist eğitim kampında da becerilerini geliştirmiş."

"Galiba neresi olduğunu biliyoruz," dedi Costas.

"Büyükbabası öldürülünce Kosova'da ortalığı yakıp yıkmış ve saklanmamış. İngiliz SAS[-] tarafından tutuklanıp savaş suçlusu olarak Hague'ye hapsedilmiş. Beş yıl önce de anayurdu olduğunu iddia ettiği Litvanya'ya gönderildi. Onun için özel olarak Gulag'dan kalma, kullanılmayan bir cezaevini açtılar, savaştan sonra yakalanan SS subayları da idam edilene dek yıllarca orada kalmıştı. Yaklaşık bir ay kadar önce de, yeni bir yargıç eldeki delillerin yetersiz olduğuna karar verip onu serbest bıraktı." O'Connor tiksintiyle dudak büktü.

"Ben felag'dan ayrıldığımda o daha bir çocuktu ama yüzünü hâlâ hatırlayabiliyorum. Babası zamanı gelinceye dek avucunu kesmeyi kabul etmediği için Loki öfkeden delirmiş ve baltayla kendi suratını kesmişti. Beni ağlatana kadar parmağını yarasına bastırır, benimle dalga geçerdi. O yüzden geceleri kâbuslar görürdüm. Ve şimdi geri

döndü. Büyükbabasını haklayan kişinin ben olduğumu biliyor. Bu kan davası onu kamçılıyor. Zamanımız az ve çok değerli."

Jack, O'Connor'ı baktı. "Şimdi ne yapacaksınız?"

"Burada kalıyorum. Roma çok riskli."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Başka bir şey oldu." O'Connor acı çekiyormuş gibiydi, yüzü sertleşmişti. "Size söylemeden önce geçmişi anlatmak istemiştim. Bir cinayet daha işlendi. Bu kez modern bir cinayet."

"Nerede?"

"Vatikan'da. İki gün önce. Polis mafyanın işi olduğunu düşünüyor, çünkü kurban tarihi eser kaçakçılığıyla mücadele eden biriydi."

"Kimdi?"

"Müze müdürü."

"Yani Titus Kemeri'ni birlikte gördüğünüz kişi?"

"Alberto Bellini. Roma heykel sanatının en büyük çağdaş bilim adamlarından biri. Büyük bir kayıp. Üstelik Vatikan'da sırrımı söyleyebileceğim tek adamdı."

"Sizce... "

"Kesin olarak biliyorum. Alberto mafya ile aleni savaşta kendini defalarca ortaya atmış bir adamdı. Vatikan'dan dışarı adım attığında silahlı adamlarla korunması gerekirdi, ama onunla yüzleşen gibilerle bir odaya kilitlendiğinde gereken iç güçten yoksundu. Öldürülmesinden bir gece önce, kemerdeki gece yarısı keşfimizi ve menora'yla ilgimizi anlatsın diye onu zorladıklarını itiraf etmişti bana. Bu, beni de ateş hattına sokuyor. Ve korkarım ki sizleri de."

"Vatikan'da bu işlerin ardında kim var, biliyor musunuz?"

"Bir çeşit iç soruşturma yapıldı, kardinallerden biri tarafından. Her zaman olur. Ama bu kötü bir şeydi, olabildiğince kötüydü. Kim

olduğundan emin değilim ama çok iyi bir fikrim var. Benim kırk yıl önce ayrılmamdan bu yana *felag* değişmiş. Bazılarının kim olduğunu biliyorum. Mesela Loki'yi serbest bırakan savaş suçları yargıcı onlardan biri." O'Connor yine öfkeyle iskemlesini kavradı. "Şu anda tek söyleyebileceğim, Vatikan'da inanılmayacak kadar büyük bir güce sahip olduğu. Beni kolayca ezip geçebilir. Elimde onu kesin olarak suçlayacak bir şey yok, ama basına gidecek olursam, davranışlarının incelenmesi için gerektiği kadar bilgim var. Emin olduğum tek şey Alberto'yu haklayanın mafya olmadığı. Muhtemelen siz de kimin yaptığını tahmin etmişsinizdir ve burada da durmayacak."

"Şimdi yapabileceğiniz herhangi bir şey var mı?"

"Şimdilik burada güvende olduğuma inanıyorum. Bu adanın hâlâ bir parça kutsallığı var, hatta yeni *felag* için bile. Fakat bu iş bizim tek başımıza başa çıkamayacağımız kadar büyümüş. Kan davaları geçmişte kaldı. Biz burada cinayetten söz ediyoruz, basit ve yalın. Eğer menora hâlâ duruyorsa ve bu adamların eline geçerse cinayet bile sıradan görünecek. Eğer Yahudi inancının bu en büyük sembolü işin içine karışacak olursa, Ortadoğu bugüne kadar hiç olmadığı ölçüde karışacak. Kimse, ne Yahudiler ne Araplar ne de Katolik Kilisesi bu işten yara almadan kurtulamayacak."

"Elinizde hiç belge var mı?"

"Hepsi burada." O'Connor iskemlesinin yanında duran çantasına vurdu. "Yazılı belgeler. Bilgisayara güvenemiyorum. Loki kilit kişi. Yalnız çalışıyor. Müthiş hızlı. Efendileri güçlü ve önemli kişiler, yargıçlar, üst düzey kilise adamları, politikacılar. Her ne kadar onlar bu konuda fanteziler kursa da, *felag'ın* sadece miğfer ve baltalarla savaştığı günler çok geride kaldı. Fakat Loki gibi başka biri daha yok. Eğer onu durdurabilirsek, ihtiyacımız olan zamanı satın alabiliriz."

"Ya Interpol?"

O'Connor başını salladı. "Bazı ipleri çekebilirim. Üst makamlarda dostlarımız var. Uluslararası bir tutuklama emri, küresel bir güvenlik alarmı sağlayabiliriz. Fakat zaman lazım bana, en azından bir dosya

oluşturmak için iki güne ihtiyacım var. Başvurumuzu reddederler ve menoıa'nın öyküsü de sızmış olursa feci sonuçlar doğar."

"Bu da bize bir son tarih veriyor," dedi Jack dalgın bir tavırla. "İki günde hallolmalı, yoksa cehennemin kapıları açılacak. Oldukça iyi bir süre."

"Size inanmamı sağlayan bir şey var."

"Size yardım etmeme izin verin, Patrick." Maria eğilip önce O'Connor'a, sonra da Jack'e baktı. "Jack, sanırım *Seaquest* IIde senin için yapabileceğim her şeyi yaptım. Zaten burada kalıp yazıtların üstünden bir daha geçmeyi düşünüyordum, belki atladığımız bir şey vardır diye. Ama bu konu çok daha önemli. Peder O'Connor'ın bulabileceği her türlü yardıma ihtiyacı var."

"Onu ben de yapabilirdim," dedi O'Connor. "Geçmişte gayet güzel çalışmalarımız olmuştu birlikte."

"Maria bizimle kalabilirsin," dedi Jack. "Buna gerçekten çok seviniriz. Açıkçası bunu daha önce sana söylemeliydim."

"Jeremy de keşif uzmanı olarak gelebilir," dedi Maria. "Eğer Vikinglerle ve Yeni Dünya ile ilgili başka işler yapılacaksa, işte adamınız."

Jack, "Tamam," dedi, yüzünde bir endişe ifadesi belirmişti. "Siz sadece kendinizi korumaya bakın."

O'Connor'ın onlara göstereceği son bir şey kalmıştı. Jack ile Maria'yı üstü kapalı, kemerli manastır yolundan geçirip ön taraftaki çimenlik bir alana götürdü. Bu sırada Costas'la Jeremy'yi yeni gelen Hereford haritasına yeni bir ölçekleme yapmaları için geride bırakmışlardı. Jack adayı saran akşamüzeri sisinin arasından karşıdaki yalçın kayalıklara baktı. Bu manzara Vikingler zamanından beri değişmemişti. O'Connor onları parke taş döşeli *Srâid nam Marbh,* yani Ölüler Yolu'ndan yürüttü, kralların yakıldığı Reilig Odhrâin'i geçtiler. Yolda, Jack kocaman taş St. Martin haçının yanında durdu, bin yıl önce dikilen haçın yüzeyi hava koşulları yüzünden düzleşmişti. Elini taşa koyup Stamford Köprüsü

Savaşı'ndan neredeyse iki yüzyıl önce granite oyulmuş kıvrım kıvrım yılanları hissetti. O zamanlar adadaki keşişler için kuzeyden gelen istilacılar henüz uzak söylentilerden ibaretti. Tıpkı buzun içindeki gemiyi görünce hissettiği gibi bire bir temasın heyecanını hissediyordu. Harald Hardrada da bu yoldan geçmiş, bu haçı görmüştü. Aniden Jack'in gözünün önünde sedyede taşınan hasta kralın görüntüsü belirdi, yaralı savaşçıları da aşağıdaki kanalda kıyıya çektikleri gemilerin başındaydı. Adeta Hardrada'yı gölge gibi takip ediyordu. Altın Boynuz'da, fiyortta hep izinden gitmişti, ama hiç böylesine yakın olduklarını hissetmemiş, önlerindeki yolun onları bu unutulmuş büyük krala götürdüğünden emin olmamıştı.

Hepsi kendi düşüncelerine dalmış olarak sessizce yürüdüler, daha önce olanları sindirmeye çalışıyorlardı. Yarım saat sonra adanın batı kesimine ulaştılar, altın plajlarla bezeli geniş bir körfezdi burası. O'Connor onları bir kumulun tepesine çıkardı ve oturacak bir yer buldu, Jack ile

Maria da iki yanına yerleştiler. Sis yükselmiş ve batı yönünde göz alabildiğine uzanan bir manzara ortaya çıkmıştı. Batmakta olan güneşin koyu turuncu renkli ışınları ufka doğru yayılıyordu. O'Connor pipo yakıp birkaç derin nefes çektikten sonra sakin bir sesle konuşmaya başladı.

"Burası *Camus Cül an t'Saimh,* yani Okyanus Sırtı Körfezi," dedi. "Günlerce ölümün eşiğinde kalan Hardrada'yı bu noktaya getirdiler, kurtulduğu haberinin Normanların kulağına gitmesinden korkuyorlardı. *Kartal* ve *Kurt* adlı gemilerini de buraya getirip kumsala çektiler. Gemilere malzeme doldurup Harald'ı da *Kurt* 'un ortasındaki sedyesine yerleştirdiler. Korkusuz Halfdan, yani en eski yoldaşı, ayaklarından ağır yaralı olarak yatıyordu ve kralı ölecek gibi olursa o önce davranacaktı."

Maria, *"Wergild,"* diye mırıldandı. "Bir adam efendisinin yerine Odin'e kendi canını verebilirdi."

"Keşişler gemileri sığlığa çekmelerine yardım etti. Harald'ın adamlarından hâlâ ayakta kalan ve kürek çekecek hali olanlar, uzun

kürekleri ıskarmozlara dayamışlardı. Direkler takılmış, yelkenler fora edilmişti. Harald ve ıskarmoz yoldaşları buradan tarihe yelken açtılar. Iona keşişleri ve meşaleyi yanar durumda tutsun diye seçilen küçük grup da onların gidişini izledi."

"Gemiler nereye gitti?" Maria sormuştu bunu.

O'Connor duraksayıp piposunu eline aldı ve batı ufkunu gösterdi, sonra hafif bir sesle ezbere okumaya başladı.

Ama artık gitme zamanı. Uzun bir yola gidiyorum Eğer gerçekten gidiyorsam (Zihnim bir kuşkuyla bulutlanıyor)

Avilion Adası-vadisine;

Sonbaharlarında dolu ya da yağmur ya da kar yağmayan,

Kuvvetli rüzgârların bile esmediği; ama Yeşil çayırlı, mutlu, meyve bahçeleriyle dolu

Yaz güneşinden taç giymiş kameriyelerinde Korkunç yaralarımı iyileştireceğim.

Adam böyle dedi ve kürekli ve yelkenli mavna Geniş göğüslü bir kuğu gibi kıyıdan süzüldü Kendi ölümüne neşeli bir şarkı çalıyordu,

Soğuk, saf tüylerini kabartıyor ve dalgaları Yağız bedeniyle kırıştırıyordu. Sir Bedivere uzun boyuyla Birçok anıyı düşünerek orada durdu, ta ki gövde Şafağın kenarında kara bir benek haline gelene kadar,

Ve tek bir yas feryadı bile duyulmaz olana kadar.

Jack, "Tennyson, *Arthur'un Ölümü,"* diye bağırdı, hayretle kafasını sallıyordu. "Güzel bir Victorian bakış açısı, ama söylediğiniz doğruysa, Arthur efsanesinin romantik versiyonu tam da bu noktaya dönmüş oluyor."

"Avalon'un yerine Vinland'i koyarsanız vaat edilmiş ülke çıkar ortaya, dünya cenneti yani," dedi O'Connor. "Leif Eiriksson'un Yeni Dünya keşfi öyküsü Harald'ın aklına İngiltere'yi işgal etme kararından önce düşmüş olmalı, öyle çok gezmiş biri olarak da mutlaka ilgisini çekmiştir. Ara sıra Danimarka ve İsveç'le yaptıkları savaşlar dışında,

yıllarca epey durgun bir hayat yaşamıştı ve artık dünyayı görme, yolculuk yapma isteği ağır basmış olmalı. Belki de batıdaki okyanusu aşarak bir keşif gezisi yapmayı Stamford Köprüsü'nden bile önce planlamıştı. Son bir macera, son bir büyük keşif gezisi, onu gençliğine, Varangian Muhafızları dönemindeki parlak günlerine götürecek bir şey arzu ediyordu. Stamford Köprüsü'nde yenilince, yolculuk daha da önemli bir anlam kazandı. Raporlar, Vikinglerin her şeyden üstün tuttuğu iki şeyin varlığını belirtiyordu, yani hayvan otlatacak bol yeşil çayırlar ve gemi yapacak sonsuz ormanlar. Ve Norveç'e dönmek için hiçbir neden yoktu. Sağ olarak döndüğü takdirde bütün prestiji yıkılacaktı, oysa ölümü kahramanlar arasında yerini almasını garanti ediyordu. Hatta *Heimskringlia'nın* kayıtlarına göre, bozgun haberinin ulaşmasından sonra ordusunun Norveç'te kalan askerleri onun öldüğünü düşündükleri halde sonsuz sadakat yemini etmişlerdi."

"Ve bir de hazinesi vardı," dedi Jack.

"Sandıklar dolusu," dedi O'Connor. "Demek ki Yeni Dünya'ya kesinlikle altın aramak için gitmiyordu. Zaten o kadar çok şey vardı ki gemilerinde ayrıca safra ihtiyacı duymuyorlardı. Gümüş paralar, hem de binlerce, Arap dirhemleri, Cnut ve Aethelred İngiliz penileri, Harald'ın imparatorluk paraları ve dahası. Altın ve gümüş boyunluklar, kol halkaları, atalarından miras kalan kıymetli eşyalar. Harald'ın Akdeniz'de Varangianlarla birlikteyken ele geçirdiği ganimetler kimi eritilmiş kimi el değmemiş olarak. Paha biçilmez kutsal emanetler ve antik mücevherler. Ve bütün bunlara ilaveten, Harald devrinin en büyük hazinesi, Konstantinopolis'ten kaçmaktaki kahramanlığı ile yücelen, altın olarak değerinden çok daha fazla değer kazanan hazine."

Jack, "Menora ," diye mırıldandı.

"Eğer Vinland, Newfoundland'deki L'Anse aux Meadows bölgesi ise, buradan batıda, açık okyanusta dört bin kilometre uzakta olma ihtimali kuvvetli," dedi Maria. "O zaman bizim geminin ta Ilulissat'taki Baffin Körfezi'nde ne işi vardı?"

Jack, "Bu efsanelerde var," diye cevap verdi. "Leif Eiriksson Vinland'i önce Grönland'ın batı kıyısına yelken açarak bulmuş, sonra da Helluland'e ve Markland'e geçmişti. Buralar Baffin Adası ile Labrador olmalı, Grönland'daki mola yeri ise Disko Körfezi yani Davis Boğazı'nın en dar yeri. Harald en uygun rotayı izliyormuş."

"1930'larda Künzl'ün ortaya çıkardığı da bu olmalı," dedi O'Connor.

Maria, "Peki Ilulissat'ta mı kışlamışlar?" diye sordu.

"Muhtemelen buzların donması yüzünden sıkışıp kalmışlardır. Oraya vardıklarında herhalde sonbahardı. Işık azalmıştı, gemiler de buzlanmıştı. Macleod yüzer buzların ekim ayında oluşmaya başladığını söyledi, iyice sertleştiklerinde tahta kaplamaları testere gibi kesebiliyorlarmış. Kışı geçirmek de zordu mutlaka ama bunlar zorluklara alışkın, sert adamlardı. Herhalde güneydeki yerleşim bölgesinden bazı Grönlandlı Vikingleri de rehber ve avcı olarak yanlarına almışlardır. Kangia'yı gördüğümüz körfezde, antik çadır halkalarının bulunduğu yerde konakladıklarını duysam şaşmazdım."

"Hele o yaralı halleriyle iyice zor olmuştur," dedi Maria.

"Çoğu yolda ölmüş olmalı, sonra da kampta. Halfdan öldüğünde benim tahminime göre sayıları o kadar azalmıştı ki, gemilerinden birini, yani *Kurt'u* yakma töreni için kolayca gözden çıkarabilmişlerdi, hani buzun içinde gördüğünüz gemiyi. İki gemiyi idare etmeye yetecek kadar adamları kalmamıştı."

"Peki bu hikâye nasıl öğrenildi?" dedi Maria. "İki yüzyıl sonra Holdinghamlı Richard onların Vinland'e ulaştıklarını biliyordu, bunu haritasında belirtecek kadar emindi. Arkeolojik bulgulara göre L'Anse aux Meadows çok kısa ömürlü olmuştu. 1066'dan önce terk edilmişti, yani oraya düzenli sefer yapan gemilerin rapor getirmiş olması mümkün değil."

"Jack Grönlandlı Vikingler konusunda haklıydı," diye cevap verdi O'Connor. "Harald'a sempati duyuyorlardı, o da bir Norveçliydi, üstelik kendi bölgelerini ele geçirip orada kalmak niyetinde olmadığını da görmüşlerdi. Harald onlara gizlilik yemini etmiş ve

verdiği gümüşler gelecek kuşakların bile Eski Dünya ile ticaret yapmalarına yeterli olmuştu. Bunu biliyoruz, çünkü *felag* pek çok kuşak sonra, Harald'ı araştırmak üzere bir keşif gezisi düzenlemişti. Grönland Piskoposu ve bir *felag* üyesi olan Eirik Gnupsson, cemaatini Harald'ın sadık bir takipçisi olduğuna ikna etmiş, az önce anlattıklarımı öğrenmişti. Ona Harald'ın, yoldaşlarıyla birlikte daha güneye yelken açmaya karar vermesi durumunda, Vinland'de bir yol işareti bırakmaya söz verdiği anlatıldı. Sadece bu kadarı Richard'a da büyük bir gizlilik içinde anlatılmış olmalı. Eirik Gnupsson Vinland'e yelken açtı ama bir daha ondan hiç haber alınamadı. Başka bir keşif gezisi de yapılmadı ve Vinland'in yeri tarihe gömülmüş oldu. Grönlandlılar için bile bir çeşit Avalon, yani o günün ve geleceğin kralı tarafından yönetilen vaat edilmiş mitolojik ülke olarak kaldı."

"Bu bana bir şey hatırlattı," dedi Maria. "Kral Arthur'un hikâyesi. Onun bir de kraliçesi vardı değil mi, Guinevere adında? Harald'ın da Konstantinopolis'ten çaldığı tek şey hazine değildi."

"Ah. Bunu ne zaman soracaksın diye merak ediyordum." O'Connor piposunu kumlara silkeledi ve Maria'ya gülümsedi, göz göze geldiler. "Efsaneye göre Harald kısa saçlı, erkek gömleği ve pantolonu giyen bir kadına tutulmuştu. Tarih, Harald'ın prensesi yıllar önce serbest bıraktığını ve kendisi kaçtıktan sonra onu Konstantinopolis'e geri gönderdiğini söylüyor. Fakat biz adaşının hiç kaçırılmadığını, onlara kendi isteğiyle katıldığını biliyoruz. Kaçışlarından bir gece önce Harald ile Varangian Muhafızları'nı hapisten çıkaran bizzat Maria idi. Her güçlüğe göğüs gererek koşullar gereği Kievan Prensesi Elizabeth ile evlenmesine göz yumarak, krallık yolunda bunu yapmak zorunda olduğunu kabullenerek daima Harald'ın yanında kaldı. Onu evcilleştirdi, yolunu aydınlatan gerçek ışığı oldu. Ve Harald'ın en büyük güç savaşında, 1066'daki İngiltere fethinde de onunla birlikteydi. Böylece o da bu krallıkta doğuştan gelen prensesliğini yaşayabilecekti. Harald, onu eşi, İngiltere'nin Kraliçesi yapmayı planlıyordu."

"1066'da Harald elli bir yaşındaydı; belki Maria da ondan on yaş kadar küçüktü," dedi Maria. "Vinland'e doğru yola çıktıklarında o iki

gemide başka bir kadın var mıydı?"

"Sadece Maria vardı."

"Yeni bir koloni kurmak için pek ileri görüşlü bir davranış sayılmaz."

"Viking mantığı," diyen Jack gülümsüyordu. "Oraya varınca neye ihtiyacın varsa çal. Ayrıca unutma ki, muhtemelen yorgunluk ve acıdan yarı delirmiş haldeydiler, düzgün düşünemiyorlardı. Muhtemelen çoğu doğruca Valhalla'ya gittiğine inanıyordu."

Güneş, körfezin iki yanında yükselen aşınmış kayalıkları turuncu bir ışığa boğarak batıdan denize gömülmeye başlamıştı. Akşamın yumuşak gölgeleri arasında sessizce denizi seyrettiler. "Kutsal adanın meleklerin ışığıyla yıkandığını söylerler," dedi O'Connor. "Böyle bir ışığı ancak burası gibi cennetle yeryüzünün buluştuğu ve insanların çabalarından oluşan kabuğun altında sadece çıplak kayalar kalana dek soyulduğu yerlerde görebilirsiniz. Roma'daki forumun kalbinde, Kudüs'teki Temple Dağı'nda."

"Her ikisi de menora'nın bulunmuş olduğu yerler," dedi Maria.

O'Connor, "Bunu ben de düşünmüştüm," diye mırıldandı.

Jack öne doğru eğildi, ufka bakan gözlerinde ani bir parıltı ortaya çıkmıştı. "Menora, Harald'ın yanında buraya, tam bu noktaya da geldi," dedi. "Halfdan'ı buzun içinde gördüğümden beri doğru yol üzerinde olduğumuzu biliyorum, sanki bir güç bunu yapmamızı istiyor. Şimdi tek ihtiyacımız olan bir ipucu, buzuldan ayrılınca nereye gittiklerini gösteren daha somut bir bilgi."

O'Connor delici bakışlarla Jack'i süzdü ve piposunu yeniden yaktı. "Halfdan size savaş uğuru vermişti, hatırlıyor musunuz? Yani meşaleyi size devretti. Her nedense önünüzde başka şeyler de olduğunu düşünüyorum."

Jeremy kumlara bata çıka geldiğinde kalkmak üzereydiler, arkasından da Costas'ın iriyarı gövdesinin geldiğini görebiliyorlardı. Jeremy gelip tam önlerinde durdu; yüzü kızarmış, heyecanlanmıştı ve coşkusu tamamen geri gelmişti.

Jack sevecen bir tavırla, "E, ne oldu?" diye sordu. "Gizlediğin başka bir şey daha mı var yoksa?"

"Pek sayılmaz." Jeremy soluklarını yatıştırmaya çalışıyordu. "Mappa Mundi. Siz buzdağındayken. Biliyordum."

"Sakin ol," dedi Jack. "Önce kendine gel."

Jeremy dizlerinin üstüne çöktü ve taşıdığı çantadan rulo yapılmış bir kâğıt çıkardı, birkaç derin nefes aldıktan sonra düzelmeye başlamıştı. "Özür dilerim. Ama çok heyecan verici bir şey."

"Ee?"

Jeremy özür diler gibi, "Hani şu sizden ayrı geçirdiğim saatler. Hepinizden uzak durduğum," dedi. "Şey, büyük bir hevesle Hereford'da bulduğumuz haritanın bin iki yüz dpi çözünürlükteki dijital versiyonu üzerinde çalışıyordum, hani Richard'ın örneği olanın. Bir şey kafama takılıyordu, Maria ile katedralde haritayı ilk açarken gördüğümü sandığım bir şey."

"Devam et."

"Oxford'da çok tayflı tarama yapabilen bir betimleme laboratuvarımız var. Şuna bir bakın."

Jack kâğıdı alıp kucağında açtı. Mappa Mundi örneğinin sol alt köşesinin büyütülmüş bir görüntüsüydü. İlk kez birkaç gün önce Cornwall'da inceledikleri Vinland'in ve Yeni Dünya'nın olağanüstü bir tasvirini gösteriyordu. Biri Leif Eiriksson'a, diğeri ise Harald Hardrada'ya ve Michelgard hazinesine ithaf edilmiş iki yazıt vardı. Jack, Jeremy'nin ne demek istediğini anında kavramıştı. "Altında başka bir çizim daha var!"

"Şurada işte, onun ayrılmış ve geliştirilmiş hali. Costas yardım etti yapmama." Jeremy başka bir kâğıt uzatıyordu, Maria ile O'Connor da başlarını uzatıp baktılar. Basit, tek çizgili bir izdi, derin bir U harfi yapılmıştı. Çizgi U'nun her iki yanından tekrar aşağı doğru bükülüp yok oluyordu ve önde iki tane çarpık daire vardı.

Maria, "Bu Vinland!" diye bağırdı. "Haritaya eklenmiş olan Vinland görüntüsünün aynısı, sadece daha büyük ölçekli. O U şeklinde olan körfez, ekleme yapılmış haritada Vinland de körfezin başında gösterilmiş. Geçen yıl Newfoundland L'Anse aux Meadows'daki Viking yerleşim yerindeydim. Arkeolojik kazı alanı körfezin başında, tam burada Vinland olarak işaretlenen yerde ve şunlar da her iki yanda denize uzanan dağlık burunlar, Belle Adası Boğazı'na kadar devam ediyorlar. O yuvarlaklar kıyıdan açıktaki küçük adacıklar, Küçük Kutsal Ada ve Büyük Kutsal Ada. Bunlar Vikingler açısından çok önemli yol kerteriz noktaları olmalı."

"Bu kadar müthiş olan da bu," dedi Jeremy.

Jack, "Ne demek istiyorsun?" diye sordu.

"Büyük olana daha yakından bir bakın." Jeremy bir büyüteç uzattı. "Şuraya, leke gibi görünen yere."

Jack diğer kâğıdı kenara bırakıp taranmış görüntüye baktı. "Üzerinde bir çarpı işareti görüyorum, belirgin bir çarpı," diye mırıldandı. "Ve de yanda şu leke gibi şey var. Bunlar harf mi?"

"Eski İskandinav harfleri."

Jack'in heyecanı artmıştı. "Çevirisi?"

"İki satır var," dedi Jeremy. "Görüntü yoğunlaştırıcı ile bile zar zor okuyabiliyorum, ama kesinlikle emin oldum. İlk satırda *Haraldi konungi,* yani kral Harald, yazıyor. İkinci satırda ise iki kelime var, altın ve Michelgard, yani Michelgard altını. Bu da Konstantinopolis tabii ki."

"Ulu Tanrım."

"Holdinghamlı Richard bu taslağı başlamak için yapmış olmalı, ama sonra bir daha düşünmüş. Bu fazla kesin, fazla derine iniyor. O yüzden bunu silmiş ve Leif Eiriksson'un yazıtlarıyla birlikte Vinland'i gösteren daha genelleştirilmiş bir harita çizmiş. Sonra bir daha düşünmüş ve sonunda Michelgard hazinesiyle buralara gittiği için Harald Hardrada'ya bir atıf yapmaya karar vermiş."

"İlk taslak bize bir şey söylüyor," diye mırıldandı Jack. "İnanılmayacak kadar kesin olan bir şey."

"X işareti yeri gösteriyor." Tanıdıklarından bu yana ilk kez O'Connor' ın yüzüne geniş bir tebessüm yayılmıştı. "Bu birdenbire her şeye anlam kazandırdı."

O sırada kumulların ardından aniden Costas ortaya çıktı, bütün adayı yürüyerek kat etmekten ötürü azıcık bozulmuş gibiydi. "Helikopter döndü," diye soludu aralarına katılırken. "Macleod *Seaquest* //'ye mi, yoksa İstanbul'a mı gideceğini bilmek istiyor. Disko Körfezi'nde talimat almak üzere hazır bekliyorlar. Ana buzul kıyısındaki araştırmayı sürdürmek için kuzeye seyretmeyi planlamışlar ve bilim adamlarından bazıları yola koyulmak için kaşınıyormuş." Costas aniden Jack'in kucağında duran kâğıdı fark etti ve yakından bakmak için çömeldi. "Bir define haritası. Bayılırım. Neredeymiş?"

Jack gözlerinde tanıdık bir ışıltıyla Costas'a baktı ve parmağıyla turuncu renkli güneşi gösterdi.

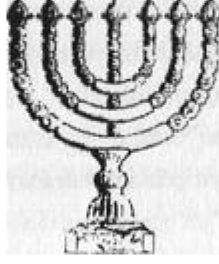
"Batıda, yaklaşık dört bin kilometre uzakta. Macleod'a ona bıraktığım *Vinland Efsaneleri'ni* karıştırmaya başlamasını söyleyebilirsin. Vinland'e giden rotayı oradan çıkarabilir."

O'Connor ayağa kalktı. "Galiba gitme zamanınız geldi?" Jack'e elini uzattı. "Benim yolum nereye çıkacak bilmiyorum," dedi. "Benim için bir tek şey yapar mısınız Jack?"

"Söyleyin yeter."

"Menora'ya ne olduğunu bulun."

Jack'in yüzünde bir tebessüm belirdi ve diğer elini O'Connor'ın omzuna koydu. "Elimizden geleni yapacağız. Halfdan, bana baltasını vereli beri işler yolunda gidiyor. Sanırım az bir şey savaş uğuru kalmıştır." Aniden ciddileşti. "Ve siz de çok ama çok dikkatli olmalısınız."

14

Otuz altı saat sonra Jack Atlantik'in öteki yakasında, toprak zeminde bir uyku tulumuna bürünmüş ve nemli zeminden bir termal battaniyeyle korunmuş olarak zifiri karanlıkta yatıyordu. Dürüp yastık yaptığı giysilerini bir daha düzeltip gözlerini karanlığa dikti. Yanında Costas yüksek sesle horluyor, ayağının ötesinde yatan Jeremy'nin ara sıra hareket ettiğini duyabiliyordu. Yeniden inşa edilmiş uzun Viking evlerinden birinde kalma fırsatı doğunca balıklama atlamıştı. Bu evler bin yıl önce Leif Eiriksson'la Norveçli maceraperest yoldaşlarının ilk derme çatma barınaklarını kurdukları Kuzey Amerika kıyılarındaydı. Fakat o gece Jack'in gözüne uyku girmiyor, garip rüyalarla boğuşuyordu. Aklı hâlâ bir gün önce O'Connor'ın Iona'da anlattıklarındaydı, yüzyıllarca süren gizli kardeşlik cemiyetini ve onların günümüzün en büyük dehşetiyle birleşmesini düşünüyordu. Ne zaman dalacak gibi olsa, aynı görüntüler zihninde belirmekteydi. Hırlayan kurt tanrılar, dönen kartallar, yedi kollu şamdan ve o ürkütücü gamalı haç. Yani yakın zamana dek tarihin apayrı parçalarıymış gibi duran ama tümüyle güç ve tehlike üzerine bir öykü anlatmak için birleşen bütün o görüntüler.

Jack suratına doğru tutulan mis kokulu sıcak kahve fincanıyla uyandı. Costas hafif bir tekme indirmiş ve sakalları uzamış yüzünü arkadaşına doğru eğmişti. "Kalk ve parılda," diye neşeyle söylendi. "Bu sabah burası bize kaldı. Kanada Parkları görevlileri öğle vakti gelecek burayı tur için açmak zorundalar."

Jack homurdandı ve çabucak kalkıp kot pantolonuyla mavi balıkçı kazağını giydi, ayağına da botlarını geçirdi. Buzdağından hatıra

kalan yarasına değince irkildi. Alçak kapıdan güneşin parladığını ve Jeremy' nin uyku tulumuyla termal battaniyesini katlamakta olduğunu gördü. Önceki gece karanlıkta gelmişlerdi ve Jack uzun evin boyutlarını ancak algılayabiliyordu. Uzun ve alçak yapı ağaç kütüğünden çerçeve üzerine tamamen turbayla yapılmıştı; zemin sertleştirilmiş topraktı, çatı ise zift kaplıydı. Yirmi otuz kişilik birkaç ailenin, oda boyunca muntazam aralıklarla yerleştirilmiş ocakların başında nasıl barınabildiğim hayal edebiliyordu. Uzun kış aylarında karanlık, nemli, ağır kokulu ve kalabalık geliyordu herhalde. Vikinglerin neden daima açık havayla deniz hasreti çektiğini, yaz aylarında yelkenlerini fora edip uzun yağma ve keşif gezilerine çıktıklarını anlayabiliyordu.

Kahvesini alıp girişte durdu ve gözlerini sabah güneşinden koruyarak dışarıdaki dünyaya baktı. Az ötede çimenlerin üstünde Kanada Sahil Koruma'nın kırmızı-beyaz Sikorsky S-61N Sea King helikopteri duruyordu. Dün gece IMU'nun Embraer jetinin inebileceği en yakın havaalanının bulunduğu Labrador'daki Goose Körfezi'nden Newfoundland yarımadasının kuzey ucuna onunla gelmişlerdi. Jack dönüp etrafındaki arkeolojik alana bakındı. Kaldıkları uzun ev, eski Viking yerleşim bölgesinin kenarında yeniden inşa edilmiş üç çim yapıdan biriydi. Burayı 1960 yılında bulan Norveçli arkeologlar tarafından ortaya çıkarılan üç barınakla, ilkel demirhaneden sadece birkaç yüz metre uzaktaydı. Bir zamanlar turba duvarların olduğu yerlerde sadece alçak tepeler, direk dikilen ve ateş yakılan çukurların hayal meyal görünen izleriyle bir avuç tarihi eser bulmuşlardı, ama bu kadarı bile Vikinglerin burada yaşamış olduğunu kanıtlamaya yeterdi. Jack etrafı kaplamış yeşilliklerin üzerinden kıyıya ve seyrek bitkileriyle kuzey ufkuna doğru uzanan adacıklara baktı. Bu alanda muhteşem bir antik mezar ya da kayıp şehir çıkmamıştı, ama tarihin en büyük arkeolojik keşiflerinden biriydi. Çünkü Eski Dünya'dan bazı maceraperestlerin Amerika'yı Kristof Kolomb'dan beş yüz yıl önce ziyaret ettiğini çürütülemeyecek biçimde kanıtlıyordu. Avrupalıların Grönland'ın ötesinde bilinen ilk yerleşim yeriydi ve Yeni Dünya'da demir ilk kez burada eritilmişti. Jack bu alanın tarihinde yepyeni bir sayfa, Mappa Mundi'nin bulunmasından önce hayal bile

edilemeyecek bir bölüm açabileceklerini biliyordu. Kahvesini bitirdiğinde gece üstüne çöken karanlığın geçtiğini hissetti ve heyecandan yerinde duramaz oldu.

"Iona'nın yaklaşık dört bin metre ötede kaldığına inanmak zor." Jeremy'nin karmakarışık başı girişte belirdi ve gözlerini ovuşturup elinde kahve fincanıyla Jack'in yanında durdu. "Ama çok da benziyor, değil mi? Vikinglere de aşina gelmiş olmalı."

"Bu çimler sana da yabancı gelmiyordur." Jack bunu söylerken göz kırpmıştı.

"Annem Kanadalıydı, Nova Scotia'dan," diye cevap verdi Jeremy. "Çocukluğumda buraya gelince karar vermiştim İskandinav arkeolojisi okumaya. UNESCO'nun Dünya Mirası Bölgeleri'nden olmasına rağmen bu kadar az insanın gelmesi şaşırtıcı. Biraz tarih kitabı okusan, Kuzey Amerika'daki Avrupa bağlantısının 1497'de John Cabot'la başladığına inanmaya devam edersin."

"Ama Vikingler kalıcı olmamıştı." Yataklarını uzun evin dışına taşıyan Costas, Jeremy'nin sözlerini duymuştu. O da ikisine katıldı. "Bence L'Anse aux Meadows daha ziyade bir ileri karakol, mevsimlik bir kamptı."

"Eğer sadece arkeolojiye bakacak olursak, burası en çok birkaç mevsim kullanılmıştır, birkaç yıl sonra da belki gelip gidenler olmuştur. Üç uzun evde yüz kadar insan barınabilirdi, o yüzden belki de kalıcı bir yerleşim yeri kurmak niyetindeydiler. Burada kadınlar ve erzak da vardı. Ama dayanmadı. MS 1000, belki biraz daha sonrasından söz ediyoruz. İzlanda yaklaşık dokuzuncu yüzyıl sonlarında Norveç kolonisi haline getirilmişti. Bir yüzyıl sonra da Kızıl Eirik Grönland'da aynı şeyi yaptı, yani muhtemelen buraya yerleşenler oralardan geldiler. Çim evlerin tarzı o dönemde İzlanda ve Grönland'da yapılanların aynı. Adından da anlaşılacağı gibi, Leif Eiriksson, Kızıl Eirik'in oğluydu."

"Muhtemelen kendi dünyalarının sınırlarını sınıyorlardı," dedi Jack. "Fenikeliler de öyle yapmıştı. En uzak Fenike ileri karakolları en eski çağların tarihini taşıyor ama hepsi kısa ömürlüydü. Batı

Afrika'da Mogador, İngiltere'de Cornwall. Ticari potansiyel açısından cazip ama çok uzak ve uzun süre kalmaya dayanılamayacak yerler. Burada da aynı hikâye olmuş gibi görünüyor."

"Bu iyi bir model," dedi Jeremy saçlarını düzeltirken. "Burada 1970'te yapılan kazılar ahşap işçiliğine dair pek çok kanıt ortaya çıkardı, gemi inşasında kullanılmaya uygun kütük ve taban tahtaları bulundu. Şimdi hayal etmek biraz zor, ama bu çayırlara kadar uzanan sık ormanlarla kaplıydı buralar. Kendi ormanı olmayan ve İskandinavya'dan uzun kütükler ithal etmek zorunda kalan İzlandalılar ve Grönlandlılara altın madeni gibi görünmüştür. Gemilerini burada onanyorlar, hatta belki de yeni gemiler yapıyorlardı. Ama kütüklerin çoğu muhtemelen gemiyle Grönland ve İzlanda'ya taşınıyordu."

"Çok şaşırdım," dedi Costas. "Onca ağaç, artı hayvancılık ve balıkçılık yapma imkânı varken ne diye kalıcı bir koloni oluşturmamışlar ki?"

"Scraelingler yüzünden," dedi Jack.

"Kimin yüzünden?"

"Yerli halka Norveçlilerin taktığı ad, yani Amerikan kızılderilileri," diye cevap verdi Jeremy. "Kötülük getiren anlamında, bu da Vikinglerin tutumu hakkında her şeyi anlatıyor. O zamanlar Newfoundland'de büyük bir nüfus vardı ve savaş kanolarıyla okçuları onları Vikingler için biçilmiş kaftan haline getiriyordu. Arkeoloji bu alanda fazla bilgi vermiyor bize ama efsaneler çirkin bir hikâye anlatıyor. Leif Eiriksson ilk geldiğinde yerlilerle ilişkiler gergin bir şekilde başlamış olabilir. Kısa süre sonra olaylar, vahşi çarpışmalar ortaya çıktı. Taraflardan zaman zaman birilerinin ölmesi savaş sebebi oldu, daha uzaklardaki topluluklar işe karıştı ve Vikingler sayıca üstünlük karşısında bunaldı. Muhtemelen bütün enerjilerini burayı savunmaya, barınaklarının etrafına tahta bir korunak yapmaya harcadılar. Herhalde hayvan yetiştirmeleri, avlanmaları, balığa çıkmaları imkânsız hale gelmişti ve bu zayıf anlarında bir de hastalıklar baş gösterdi. Buradaki asıl varlık nedenleri olan işlerini,

yani ağaç kesip vatanlarına gönderme işini de yapamaz olmuşlardı. Efsanelerde Leif in erkek kardeşi Thorvold'un okla öldürüldüğü anlatılıyor, herhalde bu yerleşimin idam fermanını imzalayan da o ok oldu."

Jack, "Amerika'ya ilk gelen göçmenlerin Jamestown'daki durumuna benziyor," dedi. "Düşman yerlilerin baskısı yüzünden açlıktan ve hastalıktan kırılmışlardı."

"Daha da kötü bir hikâye var." Jeremy cebinden yıpranmış bir kitap çıkardı. "Bunlar *Vinland Efsaneleri,* kulaktan kulağa aktarılmış ve on üçüncü yüzyılda İzlanda'da yazılı hale getirilmiş. Bunları tarih olarak okumak zor, çelişkiler ve karışıklıklar var, ama bu alanın keşfi, efsanelerin gerçek yolculuklara dayandığını kanıtlıyor. *Grönlandlılar Efsanesi'ne* göre, Kızıl Eirik'in başka bir evladı, yani kızı Freydis, Leifsbûöir'e bir keşif gezisi düzenlemiş. Bu sözcük 'Leifin Evleri' anlamına geliyor ve Vinland'deki yerleşim için kullanılıyor. Keşif gezisine iki gemi katılıyor, birinde otuz kadar İzlandalı, diğerinde ise yine otuz kadar Grönlandlı bulunuyor. Karaya çıktıklarında kökleri eskilere dayanan bir husumet yüzünden bir tür tartışma çıkıyor, belki kadınlar da işe karışıyor ve deliye dönen Freydis ile Grönlandlılar korkunç bir saldırıyla bütün İzlandalıları öldürüyor. Bizzat Freydis beş İzlandalı kadını ve muhtemelen onların çocuklarını öldürüyor. Eğer bu olay gerçekten yaşandıysa büyük bir olasılıkla gece vakti ve bu uzun evlerden birinde yaşanıyor."

Rahatsız uykusunu hatırlayan Jack, "Kan davası," diye mırıldandı. "Umarım Vikinglerden kalan tek efsanemiz bu değildir."

Costas, "Bunlardan herhangi biri ile ilgili kesin tarih var mı elimizde?" diye sordu.

"Radyokarbon ölçümleri yerleşim yerinin MS 1000 civarında kurulduğunu gösteriyor. Efsanelerde sözü geçen keşif gezileri de bundan sonraki on beş yıl içinde olmuştur. Freydis'in gezisi muhtemelen sonuncu geziydi."

"Harald Hardrada'ya kadar."

"Buraya bunu bulmak için geldik." Jack hevesle ellerini ovuşturup Jeremy'nin valizlerle birlikte getirdiği harita kutusuna baktı. "Şu haritaya tekrar bakmanın zamanı geldi."

Yirmi dakika sonra arkeolojik kazı alanının birkaç yüz metre ötesinde, kıyıda duruyorlardı. Arkalarında Viking yerleşim yerini çevreleyen yeşillikler hafifçe yükseliyor ve her iki yana doğru uzanan kıyı şeridi körfezin gelgit dalgalarıyla süpürülüyordu. Yanlarında Kanada Sahil Koruma'dan iki görevli helikopterden getirmiş oldukları hafif Zodiac botu hazırlamakla meşguldü. Jack gözlerini kısarak denize baktı. Hava fiyorttaki kadar berraktı ve buzlardan taşıdığı soğuk esintiyle insanı haziran ayında bile ürperten serin bir rüzgâr esiyordu. Bir an Jack kendini uzaktaki fiyortta bulunan buzdağını düşünürken buldu, sonunda kıyılara yakın bir yerde eriyip erimediğini ve Halfdan'ı yoldaşlarının peşinden son istirahat yerine ulaştırıp ulaştırmadığını merak ediyordu. Düşüncelerini bir yana bıraktı ve kıyıdan birkaç kilometre açıkta olduğu için çıplak gözle görülebilen kayalık kütleye odaklandı.

"Büyük Kutsal Ada," diye mırıldandı. "Buraya onun için geldik."

"O olduğuna hiç kuşku yok." Jeremy'nin elinde Holdinghamlı Richard'ın taslak haritasının bir örneği vardı ve onu bölgesel Deniz haritasıyla kıyaslıyordu. "Maria'nın bana öğrettiklerine göre, Richard titiz bir bilim adamıymış ve haritayı elinden geldiğince gerçeğe uygun olarak kopya etmiş. Muhtemelen bir şekilde Grönland'dan ona kadar ulaşan asıl taslağa bakarak." Birden örneği bıraktı ve dumanlar yükselen küçük kamp ocağının durduğu tümseğe koştu.

Costas, "Peki tam olarak ne arıyoruz?" diye sordu. "Kapkacak, para, paslı savaş baltaları filan mı?"

Jack, arkadaşına gülümsedi. "Mümkün değil. 1960'ta L'Anse aux Meadows'da sekiz yıl süren kazıda tam dört tane Norveç eseri bulundu. Bir bronz iğne, taş bir yağ kandili, bir mil halkası ve altın kaplama pirinç bir parça. Üstelik bunlar yüz kişiden daha kalabalık olan ve birkaç yıldır orada yaşayan bir toplumdan kalmıştı. Norveçliler düşürdükleri her şeyi alır ve hiçbir şeyi de atmazlardı.

Eğer Harald Hardrada bir şeyi bırakmaya karar verdiyse onu bulabiliriz. Yok, öyle yapmadıysa muhtemelen hiçbir şey bulamayacağız demektir."

Jeremy elinde iki tahta çanak ve kaşıkla çayırların arasından yalpalaya yalpalaya geldi ve elindekileri Jack'le Costas'a uzattı. "Bunları çocukken ben oymuştum," dedi gururla. "Grönland'daki Norveç çanaklarının tıpatıp aynısı. Ve içindeki şey de otantik."

Costas kuşkuyla çanağındaki bulamacı süzdü ve kaşığıyla şöyle bir yokladı. "Zaten epeyce eskimiş görünüyor," dedi. "Kokusu da reçine fabrikası gibi. Bu herhalde yenmiyor, öyle değil mi?"

"Kendi tarifim." Jeremy, Costas'tan etkilenmişe benzemiyordu. "Norveçlilerin terk ettiği yerlerde yapılmış analizlere dayanıyor. İşlenmemiş arpa unu, bezelye ve çam kabukları var içinde. Bir çeşit yulaf çorbası'gibi. Aslında oldukça güzel."

"Seninki nerede?"

"Bekleyemedim, yedim hemen."

"Tabii." Costas kaşığını kokladı ve çorbayı tattı. "Yüce Tanrım. Bunları bırakıp gitmekte haklılarmış."

"İşte her şeyi yaşıyorsun. Tam bir Viking deneyimi. L'Anse aux Meadows'da modern yiyecekler yoktu."

Costas söylenirken Jeremy, Jack'e döndü, o çoktan çanağının dibini sıyırıp haritaya dönmüştü tekrar.

"Burası dönüşü olmayan yer," dedi Jack. "Eğer gerçekten buralara kadar geldilerse, Harald'ın adamlarından geriye sağ dönen olmamıştır. Dünyanın sonuna sadece gidiş bileti almışlar."

"Peki ya rehberleri?" Costas bir yandan çorbasını yudumlayıp konuşurken, bir yandan da kötü kötü Jeremy'ye bakıyordu.

Jack, "Harald'a buralara kadar eşlik eden bir Grönlandlı olduğundan kuşkuluyum," diye cevap verdi. "Halfdan'ın cenazesini yakıp da tek gemiyle kaldıktan sonra dönmelerine imkân yoktu, Ilulissat'ta bile olsalar, kurtulmak için Norörseta'ya ancak yazın

gelebilen Norveçli avcıları ve balıkçıları beklemek zorunda kalacaklardı."

"Bana bir şey hatırlattı bu," dedi Costas. "Biz harita yüzünden buradayız, Mappa Mundi'de Harald Hardrada'ya atfedilerek Vinland'in tarifi yapıldığı için. Peki Harald'ın bilgileri onca yıl sonra buradan İngiltere'ye, *felag'a* ve Holdinghamlı Richard'a nasıl ulaştı?"

"O'Connor'ın anlattıklarına göre, on ikinci yüzyıl başında Grönland'a gelen piskopos, ki aynı zamanda *felag* üyesiydi, buraya yerleşmiş olan Norveçlilerden Harald'ın gezisiyle ilgili bilgiler koparmayı başarmıştı. Herhalde ana buzuldan batıdaki Grönland yerleşim alanına dönen rehberler Harald'ın Vinland'i bulmak üzere yola çıktığını birilerine anlatmış ve hikâye kulaktan kulağa kuşaklar boyu anlatılmaya devam etmişti. Eğer İzlanda tarihinde izlenecek bir şey varsa, Grönlandlıların efsane geleneğinin mutlaka çok katkısı olmuştur ve bunların bazıları da gizlice aktarılırdı. Grönlandlılar birkaç yüzyıl sonra esrarengiz bir şekilde ortadan kaybolunca efsanelerinden de iz kalmamıştı."

"Ya haritadaki çarpı işareti, tam yeri belirten işaret?" dedi Costas. "Eğer orada gerçekten işaretlenecek bir şey varsa Grönlandlılar bunu nasıl bilebilirdi ki?"

"Basit," dedi Jeremy. "Norveçliler yol işaretleri, denizcilikte kullanılan kerteriz noktası bilgileri bırakmıştı. Güçlükle keşif yapılan böylesine büyük bir bölgede, önceden yapılan yolculukların izini sürmek için o işaretler esas alınıyordu mutlaka. Baffin Körfezi civarında bulunan bazı taş kurganlar, aslında Eskimoların da Norveçlilerden gelen bir soy olabileceğine yoruluyor. Hatta *Grönlandlılar Efsanesi,* kızılderililer tarafından okla vurulup öldürülen Thorvold'un bir yerlerde buranın kuzeydoğusunu gösteren bir gemi pruvası olarak dikildiğini söylüyor. Adına da Kjalarnes, yani Keel Cape demişler."

"Yani Büyük Kutsal Ada'nın da bir kerteriz noktası olarak bilindiğini söylüyorsun."

"Bence dahası da vardı," dedi Jack. "Bu adanın haritada böylesine kesin olarak işaretlenmesi daha önemli bir şeyi, Harald'ın ilerlemesiyle daha yakından ilgili bir durumu gösteriyor. Sadece bir tahmin ama, acaba Harald Ilulissat'tan ayrılmadan önce, Grönlandlı rehberlere gideceği yolu gösteren bir işaret bırakacağına mı söz vermişti, diyorum. Kolay bulunacak yer de Grönlandlıların Büyük Kutsal Ada'daki Leifsbüödir'i bulmak için kullandıkları kendi kerteriz noktaları olurdu, böyle bir yeri Harald da rahatça bulurdu. Belki Grönlandlılar asla gelip o işareti bırakıp bırakmadığına bakmadılar, ama Harald'ın verdiği sözün anısı yaşadı."

"Eh o zaman gidip bizi bekliyor mu bir bakalım." Costas, Jeremy'ye boş çanağını uzattı ve sırt çantasını gösterip, "Acaba bunu ıslatacak bira filan da getirmiş olabilir misin?" diye sordu.

"Maalesef öyle bir şey yok. Fakat otantik bir şey var onun yetine. Bir tür ekşi ve sulu yoğurt, birkaç hafta kovada kalıp kesilen inek sütünden yapılıyor. En güzel sıcak olarak içiliyor. Eğer ocakta bir dakika ısıtmama..." Costas yok istemem dercesine ellerini kaldırıp çoktan plajı yarılamıştı bile. Jack, Jeremy'ye sırıtıp başıyla Zodiac'ı gösterdi. "Sanırım kahvaltı bitti." Birkaç saniye sonra Sahil Koruma'nın uzattığı güvenlik tulumlarının ve cankurtaran yeleklerinin fermuvarını çekiyorlardı. Hep birlikte botu suya ittiler ve içine atladılar, denizcilerden biri kenara, geri kalanlar sıralara oturdu. Körfezde ağır ağır yol alırken dönüp dümen suyunun gerisinden alçak kıyı şeridini seyrettiler.

Jeremy motorun sesini bastırmak için bağırarak, "Med cezir zamanı," dedi. "Onun dışında bu körfez tamamen kuru bir arazi oluyor. Vikingler sular çekilirken somon balıkları için ağ döşer, bir sonraki çekilme zamanında da gelir toplarmış. Harald'ın adamları yiyecek sıkıntısı çekmemiştir."

Körfezden çıkınca denizci botun hızını artırdı ve berrak sığlıkları geride bırakıp kara-yeşil bir renge bürünmüş olan açık denize doğru yol almaya başladılar. Karşılarındaki adaya aniden güneş vurmuştu, bulutların arasındaki bir boşluktan sızan güneş ışığı giderek bütün gökyüzünü kaplamaktaydı.

Jeremy, "MjOİlnir'den bir çömlek parçası," diye bağırdı.

"Ne?"

"Norveçliler aydınlığın ve güneş ışınlarının Mjollnir'in parçaladığı çömlekler olduğuna inanırdı, yani Thor'un Baltası. Genelde iyiye işaret sayılırdı."

"Yetti artık bu Norveç alametleri," diye cevap verdi Costas. "Rüyamda kurt kafalı köpekler, kanlı kartallar görmeye başlayacağım."

"Merak etme." Jack deniz suyu serpintilerinin arasından arkadaşına sırıttı. "Üstesinden gelirsin. Zaten yakında ayağını yine sıkıca karaya basacaksın."

Yirmi dakika sonra Newfoundland'in en kuzey ucundaki Büyük Kutsal Ada'nın rüzgâr almayan tarafında cankurtaran yeleklerini çıkarıp onları getiren denizci ile birlikte Zodiac'ın yanında bıraktılar. Karşılarındaki ada yaklaşık bir kilometre uzunluğunda, yarım kilometre genişliğindeydi; yer yer bataklıklar ve çayırlarla bölünmüş kayalıklardan oluşuyordu. Çeşitli noktalarda Jack'in hafif bir dürbünle incelemekte olduğu alçak tepeler vardı.

Hayatından memnun bir tavırla, "Bayılırım," diye iç geçiren Costas dağcı botlarını giyiyordu. "Define avı."

"Bu kez öyle gelişmiş aygıtlar yok." Jack dürbünü indirip botlarının bağcıklarıyla uğraşan Costas'a baktı. "Bölge jeofizik açısından kullanışsız, bizim aradığımız şey de muhtemelen ortalıkta değil. Mark 1 Göz Küresi'nden söz ediyoruz. Her neyse, define bulmamın tek yolu oydu."

"Peki ne arıyoruz?"

"Örneğin denize bakan en yüksek noktada veya göze çarpan bir yerde olan bir şey. Fakat senin tahminin de benimki kadar iyi. Bir kurgan veya fazla düzenli, yani insan eliyle dizilmiş gibi ya da üst üsteyken devrilmiş gibi görünen taşlar. Fakat söz konusu işaret, efsanede söz edilene benzer tahta bir nesneyse muhtemelen hiç şansımız yok demektir."

Üçü yirmişer metre arayla dizilip adanın merkezine doğru ilerlemeye başladı, Jack ortalarındaydı. Ada incelenmesi zor bir yer değildi, ama kayalıkları ve suyla dolu oyukları Jack'e birkaç gün önceki Iona yürüyüşlerini hatırlatıyordu. İlk küçük tepeyi aştıktan sonra Costas aniden durdu ve yere baktı. Jack, onu görmüştü ve hemen o tarafa döndü. "Bir şey mi buldun?"

"Harald'ın Vikingleriyle ilgili."

"Devam et." Jack rahatlayıp ümitle Costas'a baktı.

"Kadınları yokmuş. Yani Harald'ın hanımı dışında, belli ki o yasakların dışında kalıyormuş."

"Maria öyle dedi. Fakat unutma ki koloni kurmayı planlamıyorlardı. Onlara göre, bir savaştan çıkmış başka bir savaşa gidiyorlardı, son maceraları için. Yolda bir şey bulurlarsa tamamdı, ama bulmazlarsa da sorun değildi, çünkü daha yüksek bir amaçları vardı. Üstelik pek iyi durumda da değillerdi."

"Onun için endişeleniyor musun?" dedi Costas. "Yani Maria için?"

Jack bir an ses çıkarmadı, sonra, "O kendine göz kulak olabilir," dedi. "Ateş hattında olan O'Connor."

İki saati biraz geçmiş ve tüm adayı taradıkları halde bir şey bulamamışlardı. Jack diğer ikisinin görüş alanından çıktı ve kendini kayalık sahil boyunca adanın batı yönünde ilerler buldu. Keyfinin kaçtığını hissediyor ve gece gördüğü sıkıntılı rüyaları hatırlıyordu. İlk kez ciddi ciddi yolun sonuna gelmiş olup olmadıklarını merak ediyordu. Daha önce Vikingleri izlemiş olan arkeologlar için bu kasvetli ve yasak bölge bir zafer anı olmuş, L'Anse aux Meadows'da bulunan minicik bir kalıntı Kral Tut'un hazineleri bulunmuş gibi sevinç yaratmıştı. Ama iz burada bitiyordu işte. Daha batıya ya da güneye gidildiğini gösteren herhangi bir şey, Viking yerleşimi veya keşifleri ile ilgili bir kanıt yoktu ortada.

Jack kıyıya çömelip düz bir taş buldu ve kaydırmak üzere denize fırlattı, sonra da kaç kez kaydırdığını saydı. Belki de gerçekten Norveç dünyasının kenarı, yaşam sonrası sınırı burasıydı. Belki zamanın sonundaki esrarengiz savaşlarını, yani Ragnaroklarını burada bulmuşlardı. Jack Iona'dan beri Harald Hardrada ile aralarında garip bir uyum hissediyordu, sanki Harald, onun ruh eşiydi de o sınırın öbür tarafına geçmişti. Maria, Norveçlilerin dünyayı görme isteği duyanların atalarından, ruh eşlerinden kalan yolları izlediğine inandıklarını anlatmıştı. Jack de kendini ruh eşinin ardından sürükleniyormuş gibi hissediyordu. Şimdi aniden ıssız bir adada yalnız bırakılmıştı adeta, bir belirsizlik bulutu içinde kıvranıyor, bundan sonra nereye gideceğine dair en küçük bir ipucu bile bulamıyordu.

Belki Harald da bu noktada aynen böyle hissetmişti. Jack yine haritayı, buzun içindeki gemiyi, Halfdan'ın koca savaş baltasını düşündü. Bunların hiçbiri hayal değildi. Hepsi gerçekten olmuştu. Burada da bir şeyler daha olmalıydı. Sırlarını kendisine açmasını dileyerek ellerini adanın taş zeminine bastırdı. Yine baltayı hatırladı. "Savaş uğuru," diye fısıldadı. Sonra ayağa kalktı ve geldiği yoldan geri döndü, Costas ile Jeremy'nin doğu kıyısında birlikte olduklarını görmüştü. Birkaç dakikada yanlarına vardı, bir yudum kendi içtikten sonra su şişesini onlara uzattı. "Bir saat önce cezir dalgası başladı ve gitmek zorundayız. Önerisi olan var mı?"

"Ben de Costas'a onu diyordum," dedi Jeremy. "Kafama takılan bir şey var. Haritayla ilgili bir şey." Holdinghamlı Richard'ın haritasını çıkarıp kayanın üstüne yaydı ve kendisi de oturup başı ellerinin arasında haritaya bakmaya başladı. Sonra aniden heyecanla ayağa fırladı. "Aptallık etmişim," diye bağırdı. "Richard için çok titizdi demiştim. Şu taslağa iyice yakından bakın. Bu bir haç değil, bir X. Vikinglerin Thor'un Baltası için kullandıkları sembol, iki kollu bir gövde, tepede sivriliyor."

"Güzel." Costas'ın sesi donuktu. "Bizimle ne ilgisi var peki?"

"Diyelim ki bu şekilde bir kaya buldular ve kurganlarını oraya yaptılar. Belki işaret bırakmak için en iyi yer değildi ama Norveçliler kesinlikle böyle yapardı. Thor'u görmezden gelmek açıkça hakaret etmek olurdu."

"O zaman bulduk demektir," diye bağırdı Costas. "Ayaklarınızın etrafına bakın."

Hep birlikte aşağı bakınca, üzerinde durdukları taşın garip bir dikdörtgen formu olduğunu fark ettiler. Üstünde durunca anlamamışlardı ama yakındaki bir yere tırmanıp belli bir açıdan bakınca Thor'un Baltası'na benzediğini net bir şekilde gördüler.

"Tamam," dedi Jeremy heyecanla. "Şimdi de yazı aramamız lazım. Bulabildiğiniz her çıkıntının, her girintinin altına bakın."

Kendisi taşın yanına atlayıp kenarını incelemeye başladı, granit yüzeyi dikkatle tarıyordu. Daha birkaç saniye geçmemişti ki, bir çıkıntının altından sevinçle bağırdığını duydular. Jack de yanına atladı ve Jeremy onun elini alıp taşın alt kısmına sürttü. "Hissedebiliyor musun?"

Jack elini kaba, nemli taşta gezdirince birtakım çizikler algılamaya başlamıştı. "Evet!"

"Feneriniz var mı?"

Costas da yanlarına geldi ve Jeremy'ye küçük bir Maglite uzattı. Jeremy çıkıntının altına çömelip taşa kazılmış yazıta baktı. "İki şekil," dedi. "İlki Norveç alfabesi olan *futhark'ın* üçüncü harfi, TH sesi verir.

Fakat burada sadece iki harf olduğu için sanırım bunlar bir kelimenin harfleri değil, işaret olarak anlamlarına bakmamız lazım, ki bu durumda da kartal anlamına geliyor."

"Kartal mı?" dedi Jack heyecan içinde. "Acaba Harald'ın gemisini kastediyor olabilir mi?"

"İkinci şekil bunu perçinliyor," dedi Jeremy. "Kendin baksan daha iyi olur."

Taşın altından çıkıp feneri Jack'e uzattı. Bu kez çömelme sırası Jack'teydi. Feneri kaldırınca ilk gördüğü şey yedi kollu menora sembolü

oldu. Nefesi kesilmiş bir şekilde öylece bakakaldı. İnanmakta güçlük çekiyordu. Demek ki Harald Hardrada da bizzat burada durmuş, adamlarının kazıdığı işaretlere bakmıştı. Belki de bunu onlardan önce son gören kişiydi. Taşa kazılan işaretler Jack'in iki gün önce Iona'da gördüklerine benziyordu, ama menora sembolünün taşa kazındığını daha önce sadece Roma'daki Titus Kemeri'nde görmüştü. Şu anda bakmakta olduğu görüntü tarihin bütün geleneksel parametrelerini altüst edecekmiş gibiydi. İnanılmazdı. Atlantik'in öbür yakasındaki Iona'dan ve Roma'dan binlerce kilometre uzakta olduğunu hatırlamak için kuvvetle gözlerini kırpıştırması gerekiyordu.

Jack taşın altından çıktığında yüzünde kocaman bir tebessüm vardı ve Jeremy'nin elini sıkarken bir yandan da omzuna vuruyordu. "Çok iyi bir iş basardın, gerçekten. Tebrikler, Jeremy."

"Yazıtın anlamı ne?" dedi Costas.

"Kartal, yani Harald'ın gemisi ve artı hazinesinin sembolü," diye cevap verdi Jack.

"Harald buradaymış."

"Onun gibi bir şey."

"Yani gerçekten olmuş." Jeremy sevinçli ama tükenmiş bir halde yosunlu kayaya yaslandı. "Bu bütün tarih kitaplarının yeniden

yazılmasına neden olacak. Vinland sadece hayali, muğlak bir ileri karakol değilmiş, Viking döneminin en büyük kralı tarafından ziyaret edilen bir yermiş."

Jack, "Ve daha da ileriye gitmiş," diye mırıldandı.

"Burada neler olmuş?" Bunu soran Costas suratsız bir şekilde yağmurla ıslanmaya başlayan sahil şeridine bakıyordu. "Yani, eğer bu Tanrı'nın terk ettiği yer madem Norveçliler için cennetti, Harald niye burada kalmamış?"

"Norveçliler ruhlar dünyasına çok inanırdı," dedi Jeremy. "Onların dünyasıyla ruhlar dünyası arasındaki sınır geçirgendi, kolayca ihlal edilebilirdi. Kurt tanrı, kartal tanrı, kötü tanrı Loki, bunların hepsi çeşitli kisveler altında inançlı kişilere görünebilirdi, bir tür sezgi gibi. Ölülerin ruhları bir yeri ele geçirebilirdi. Belki Harald ile adamları da burada kötü bir varlık algılamışlardır."

"Sezgiye filan gerek yok ki," dedi Costas. "Özellikle de o uzun evlerden birinde sıkışıp kalmışsa, iskeletleri yarım yüzyıl sonra bile yerinde duruyor olurdu."

"Harald'ın adamları muhtemelen kemikleri toplayıp yakmak mecburiyetinde olduklarını hissetmişlerdir, sonra da ellerinden geldiği kadar her şeyi yakmış ve gömmüşlerdir," dedi Jeremy. "Kuşkusuz bu şekillerin de herhalde ikinci bir anlamı daha vardı; buranın ruhlarını yerinde tutmak ve Harald ile adamlarını önlerinde uzanan yolda korumak için bir tür büyü görevi yapıyorlardı. Rünik büyü, yani bir *galdrastafir."* Ayağa kalkıp elini yeniden çıkıntının altındaki yazıda gezdirdi. "Şekillerden biri kartal gagası olabilir, diğeri de kurt dişi, yani Thor'un başka bir baltası."

"Ve biri de menora olabilir," dedi Jack alçak sesle.

"Menora işaretini her görüşümde onun Harald'ın şahsi işareti haline gelmiş olduğuna biraz daha inanıyorum. Bu, sadece bir güç ve başarı sembolü değil, bir tür tılsım gibi, onun kaderini sarmalayan bir şey gibi."

"Stamford Köprüsü'nden kurtulması bir tür mucize gibi gelmiş olabilir," dedi Jack. "Harald bir Viking savaşçısı olarak savaşta şanlı bir ölüm ummuştur, ama kurtulunca kendisini daha büyük bir savaşın beklediğine inanmış olabilir. Yarı delirmiş halleriyle o ve adamları zaten bir anlamda ruhlar dünyasına geçmişlerdi ve muhtemelen Ragnarok'la son bulacak kaderlerinin işaretini görmeye başladıklarına inanıyorlardı."

Jeremy, "Peder O'Connor'ın anlattıklarını hatırlayın," diye cevap verdi. "Norveçliler alınyazısına, insanın kaderinin doğduğu anda belirlendiğine inanıyordu. Belki Harald da daha devam etmesi gerektiğine, ileriye doğru sürüklendiğine inanıyordu. Hâlâ karakterine uyan en büyük zaferin, bir Norveç kahramanı olarak ölmesini sağlayacak üstün bir ölümün peşindeydi."

"Tamam çocuklar," dedi Costas. "Ben koptum. Bütün bilmek istediğim buradan sonra nereye gittiği."

Jack başını salladı, ciddileşmiş görünüyordu. "Eh, burada ancak sularını ve yiyeceklerini tazeleme, gemilerini onarma imkânı bulabilmişlerdir. 1960'larda arkeologların buldukları ilk şeylerden biri ilkel bir demirhaneydi, perçin çivisi yapmak için kullanılmıştı. Kıyıya yakın yerlerde bulunan küçük yongalar da geminin gövdesini onarırken Harald'ın adamları tarafından düşürülmüş olabilir."

"Peki sonra nereye gittiler. Doğuya mı, güneye mi?"

"St. Lawrence halicinden batıya gitmek, nehir akıntısına karşı zor bir seyir olurdu," dedi Jeremy. "Ve o yönde biraz daha ileri gidecek olurlarsa dünyanın kenarına geleceklerinden, Ginnungagap'a, yani dipsiz kuyuya düşeceklerinden korkarlardı."

"Hayallerindeki muhteşem son sayılmaz," dedi Costas. "O zaman güneyi mi düşünüyoruz?"

Jack başıyla onayladı ve sırtını kayaya dayayıp çömeldi, arka cebinden de cep bilgisayarını çıkarmıştı. Sonra kafasını kaldırıp Jeremy'ye baktı. "Bir şey gizlediğim için özür dileme sırası bende. Bir adım öne geçmiştim." Ekranı açtı ve bilgisayarı çalıştırdı, Costas ile

Jeremy de iki yanına çömelmişlerdi. Birkaç saniye sonra ekranda Viking gemisinin izometrik çizimi belirdi.

"Lanowski dün gece e-postayla gönderdi bunu, ikiniz de uyumuştunuz," dedi. "Buzdaki Viking gemimizin üç boyutlu görüntüsü, buzdağından aldığımız fotogrametrik verilere dayanarak oluşturuldu. *Kurt'la Kartal'ın* ikiz gemiler olduğunu varsayarsak bu görüntü Harald'la adamlarını Vinland'e getiren araç hakkında gayet güzel fikir veriyor demektir."

Ekrandaki görüntüyü farklı açılardan gösterdi ve çeşitli ayrıntılarına zum yaptı. Tek direkli ve kare yelkeni olan zarif bir gemiydi; karın kısmı genişti, burnu ve kıçı simetrik olarak yükseliyordu. Gövdeyi oluşturan her borda kaplamasının nasıl üst üste tabakalardan oluşturulduğunu görebiliyorlardı, her birinin alt kenarı bir alttakinin dışına bindirilmiş, perçin çivileriyle tutturulup mıhla pekiştirilmişti. Omurga derindi, alt tabakalara doğru dik açı yapıyor ve gemiye yan darbelere karşı dayanıklılık sağlıyordu. Küpeştenin altında eşit aralıklarla yerleştirilmiş kürek delikleri vardı ve taç tarafta da tıpta Jack'le Costas'ın buzda görmüş oldukları gibi, bir çıkıntıya oturtulmuş dümen küreği bulunuyordu. Lanovvski kıçtaki enfes yontuyu ellememiş ama beyaz bir bayrak eklemişti. Yatandan bakılınca bayrakta IMU'nun belirgin logosu ile yedi kollu şamdanın örümceğe benzer figürü seçilebiliyordu.

Costas, "Aman Tanrım," diye mırıldandı. "Demek ki bu adamda da bir mizah duygusu varmış."

Jack, "Kışı buzulda geçirdikten sonra, güneye inmek için gemilerini onarmaları gerekirdi," dedi. "Unutmayın ki Vitang standartlarına göre kutsal sayılacak bir gemiydi. Harald yirmi beş yıl önce Altın Boynuz'dan kaçarken o gemiyi kullanmıştı. Iona'dan buralara kadar gelip bir taş boyunca da buzda yatınca, yeniden denize açılabilmesi için kesim işlerini halletmeleri gerekmiştir."

"Yılın hangi döneminden söz ediyoruz?"

"Macleod'un ekibindeki paleontolojik iklim bilimciler geminin sıkışıp kaldığı buzdağından aldıkları buz parçaları hakkında oldukça

kesin bilgi verebiliyor. Belli ki 1066-1067 kışı Grönland'da özellikle sert geçmiş, ortaçağdaki Küçük Buzul Çağı'nın habercisi olmuş. Davis Boğazı'nın yüzer buzlardan temizlenmesi mayıs ayını hatta haziran başlarını bulmuş olabilir."

"Tek gemiyle, yani *Kartal'la* yetinmeye karar verdikten sonra, onarım için ötekinden kereste almış olabilirler," dedi Costas.

"Fotoğrafları inceleyen Lanovvski de aynen bu bilgiye erişmiş. Kıç taraftaki traversler ve hatta omurganın bir kısmı alınmış."

"Peki ya kalafat malzemesi?"

"Kışı geçirebilmek için mutlaka buzda avlanmış ve balık tutmuş olmalılar," dedi Jack. "Yanlarında Grönlandlı Norveçlilerin de olduğundan eminim. Bunlar batıdaki yerleşim bölgesinden rehber olarak gemiye aldıkları adamlardı. Harald'ın adamlarına fok balığı yağını sürerek gemiyi kurtlanmaktan nasıl koruyabileceklerini ve denizfili postundan nasıl ip yapacaklarını göstermişlerdir."

"Belki kuzeye gitme umudu olmadığını da söylemişlerdir," dedi Costas.

Jeremy, "Teorik olarak, Vikingler Kuzey Kutbu'ndan Bering Boğazı'na seyir yapabilirdi, ama Baffin Körfezi'nin batısına bile geçtiklerini gösteren herhangi bir kanıt yok," diye cevap verdi. "Kuzeyde, ta Ellesmere Adası'ndaki Eskimo bölgelerinde bazı Norveç kalıntıları bulunduğuna dair yüzeysel bir bilgi var, ama bunlar muhtemelen Eskimo avcılarının gemi enkazlarından veya Grönland'daki Viking yerleşimlerinden topladığı şeyler. 1845'te Franklin'in kuzey-batı geçidini bulmak için çıktığı ve başarısızlığa uğradığı keşif gezisi gibi, boşuna ümit veren farklı bir kültüre ait bulgulardı."

"Biraz ürkütücü," diye mırıldandı Costas. "Nereye gitsek Vikinglcrin izinde gibiyiz ama yine de sanki oraya hiç gelmemişler gibi. Galiba ben de o ruhlar dünyasına inanmaya başlıyorum."

Jack başını çevirip arkalarındaki alçak kıyı şeridine ve L'Anse aux Meadows mevkiine baktı. Gözünün önünde yelkeni fora edilmiş,

denize indirilmiş Viking gemisi canlanıyordu.

"Buraya geldiklerinden emin olabilirsin. Buzdaki gemimizi de unutma.

Jeremy, "O zaman, diyelim ki 1067 Haziran sonu gibi buraya ulaştıklarında anlaşıyoruz, değil mi?" diye sordu.

"Sürüklenen buzlar eriyip hava yatışınca, Grönlandlıların belirttiği rotayı izleyerek Ilulissat'tan çıkıp Davis Boğazı'nı, Baffin Adası kıyılarını ve Labrador'u aşarak buraya gelmek nispeten daha kolay olmuştur," dedi Jack. "Bölge buzdağlarıyla dolu olsa bile sağlam kürekçiler sayesinde çarpışma tehlikelerini önleyebilmişlerdir. Yol boyunca hafif ve sürekli bir rüzgârı da kıçtan ya da kıç omuzluktan aldılarsa şansları yaver gitmiş demektir. Bu tür bir gemi sert denizlerde bile fırtınaları atlatabilir, esnek gövdesiyle suya dalıp çıkar ve yüksek bordası da buzların ağırlığı altında batmasını önler. Üstelik Norveçliler olağanüstü yetenekli rota uzmanlarıydı. Bir tür yıldıztaşları vardı, ışığı kıran bir tür feldispat. Bununla kapalı havalarda bile ışığı yakalayıp güneşin yerini saptayabiliyorlardı, ama çoğu zaman kendi muhakemelerine, deniz ve yıldızlar hakkındaki içgüdüsel bilgilerine dayanarak seyir yaparlardı. Harald bu kıyılarda rastlanan uzun süreli sislerden birine çatsa bile, karanın, çam ağaçlarının kokusuyla yollarını bulabilirlerdi."

"Ve sen Vinland'in gerçekten de onların vaat edilmiş toprakları olduğunu düşünüyorsun?" Costas yine kuşkuyla sahili süzüp ısrar etti. "Bana oldukça kasvetli ve haşin bir yermiş gibi görünüyor."

"İlk Vikingler buraya geldiklerinde öyle görünmemiştir. O zamanlar iyi bir yaşam sürmek için gereken her şey vardı sanırım." Jack duraksayıp düşünceli bir şekilde adanın iç kısımlarına doğru baktı. "Fakat Harald geldiği zaman üzerine bir kasvet çökmüş, Freydis'in cinayetleri yüzünden kara bir perde inmişti. Grönlandlılar bunu biliyorlardı mutlaka, hatta Harald'ı uzak dursun diye uyarmış bile olabilirler. Efsanelerde anlatılan olaylardan yarım yüzyıl sonra, Vinland uğursuz bir ün kazanmıştı. Belki de, insanların gittiği ama ender geri dönebildiği bir yer olarak anılıyordu. Norveçliler buraların

en güçlü maceraperestleriydi, ama bir o kadar da batıl inançları vardı ve onlar için burası netameli, lanetli bir yerdi. Kalmak istememişlerdir sanırım."

"Bir de tabii Scraelingler, yani kızılderililer vardı."

Jack başını salladı. "Bu aşamada muhtemelen Harald'ın adamları bayağı azalmıştı. Normalde bir gemi otuz kişi alırdı, ama onlar herhalde bunun yansı kadar kalmışlardı. Herhangi bir çatışmayı körüklemek intihar etmek olurdu. Sanırım bu koyda dikkat çekmeden uyumuş, ihtiyaçları olan keresteyle demiri alıp kalafat için de çam reçinesi toplamışlardır. Ardından giysi ve yiyecek sağlamak için birkaç geyik avlamışlar, toparlayabildikleri kadar balık toparlamışlar, ağaçlarda buldukları meyveleri koparmışlardır.

Leifsbûöir'i sonsuza dek terk etmeden önce son yaptıkları şey de konaklama izlerini yakıp yerleri düzeltmek ve işaret bırakmak üzere bu adada durmak olmuştur."

"Sonra da güneye doğru yola çıkmışlardır," dedi Costas.

"Newfoundland kıyısından aşağı inip Nova Scotia'yı geçmiş ve belki de Birleşik Devletler'in doğu sahili boyunca gitmiş olabilirler," dedi Jack. "Mustafa'nın Karadeniz göçü sırasında Atlantis'ten kaçanların günlük ilerlemesini hesaplayabilmek için kullandığı simülasyon programını hatırlıyor musun? Lanowski'den benzer bir programı bu rota boyunca bir Viking gemisi için yapmasını istedim. Gemi hakkında tüm bildiklerimizi, on birinci yüzyılın iklim ve hava koşullarını da hesaba katacak. *Seaquest* II'nin yeni kaptanı Kanadalı ve bu suları avucunun içi gibi biliyor. O da kendi eşsiz deneyimlerini işin içine katacak. Vikingler de antik çağ gemicileri gibiydi. Günlük ilerlemelerini *doegr* olarak ölçerlerdi. Uygun akıntı ve rüzgârlarla güneye doğru hızla inmiş olabilirler. Üç haftada Florida burnunu dönmüş ve Karayipler'e ulaşmış olma ihtimalleri var."

Costas, "Karayipler mi?" diye fısıldadı. "İnanılmaz bir şey."

"Bu sadece bir varsayım," dedi Jack. "Her nereye gittilerse su ve yiyecek bulmak için buradan ayrıldıktan bir hafta on gün sonra karaya çıkmış olmalafı lazım. Diyelim ki gittikleri yerde yine oranın

yerli halkıyla karşılaştılar ve daha fazla kalma konusunda teşvik görmediler. O zaman ikinci bir hafta, on gün sonunda Georgia ve Florida açıklarında olurlardı. Kıyı, alışık olmadıkları tropik bitkileri ve yoğun fundalıklarıyla gözlerine bayağı düşmanca görünmüş olabilir. Fakat rüzgâra ve akıntıya karşı dönmek çok zor olurdu, yelkeni indirseler sırf kürekle seyir yapmalarına yetecek kadar sağlam adamları yoktu. Giderek artan bir çaresizlikle güneye inmeye devam etmiş olabilirler. Tabii bunların hepsi sadece tahmin, ama Florida Mercan Adaları'ndan geçip Karayipler'e bile gitmiş olabilirler. Bu durumda, hâkim rüzgârlar onları güneybatıya ta orta Amerika'ya kadar bile sürüklemiş olabilir."

"Kontantinopolis'ten bayağı uzak bir yer."

Jack aniden altı ay önce Katya ile İstanbul'da geçirmiş olduğu güzel günleri hatırladı. İkisi birlikte kentin labirent gibi geçmişine gömülmüşler, tarihin arka sokaklarının nasıl olup da en olağanüstü keşif maceralarına yol açabildiğini konuşmuşlardı. Bir an için bir pişmanlık acısı hissetti, ama ani bir heyecan dalgası onu silip attı. "Gerçekten de çok uzun bir yol," dedi. "Fakat bak şimdi biz neredeyiz, daha şimdiden onların ülkesinden ne kadar uzaklara geldik. Burada, L'Anse aux Meadows'daki Viking varlığı, arkeolojinin yardımıyla tamamen belgelenmiş oldu. Dolayısıyla her şey mümkündür."

Jeremy, "Açlık ve susuzluktan yarı yarıya delirmiş durumda, kimileri Stamford Köprüsü'nde aldıkları yaralardan sakat kalmış olarak," diye mırıldandı. "Olağandışı bir görüntü. Dehşet içinde ama yine de neşeliydiler herhalde. Bir yandan her an dünyanın kenarından düşme korkusu yaşıyor, bir yandan da her geçen gün koca savaş baltalarıyla Odin'le Thor'un yanında Ragnarok'a katılmak için biraz daha yol kat ettiklerini düşünüp seviniyorlardı sanırım. Bizim için tropik ortamlar güzel görüntüler, ama Vikinglere, onları sona biraz daha yaklaştıracakmış gibi görünen, kıpkırmızı, gizemli bir atmosfer, bir tür cehennem gibi görünmüştür."

Costas ayağa kalkıp Labrador sahiliyle açık Atlantik arasındaki geçitten kuzeydoğu yönünde ufka baktı. Hava yine bulutlanıyor ve

kıyıları deniz sisi basıyordu. Birden ufuk çizgisinde bata çıka ilerleyen beyaz bir şey gözüne çarptı. *"Seaquest II,"* dedi heyecanla. "Lynx de yola çıkmış."

Jack de denize baktı. L'Anse aux Meadows'dan da başka bir yere gitmeleri gerekir diye Macleod'dan buzul projesine biraz ara verip onları bulması için güneye inmesini söylemekle kendi ününü azıcık tehlikeye atmıştı. Jack normalde öteki IMU bölümlerinde çalışan meslektaşlarına asla otorite göstermeye çalışmazdı ve neyse ki Macleod da özellikle Jack'i Ilulissat'a getirdikten sonra arkeolojiye iyice merak sarmıştı. Fakat buz örneği toplama koşulları yazın gelişi yüzünden hızla bozuluyordu ve araştırmaya davet edilmiş bilim adamları arasında ciddi hoşnutsuzluklar başgöstermişti. Sonraki birkaç dakika helikopterin kara bir benek olmaktan çıkıp iyice belirginleşmesini ve pervane gürültüsüyle koyu doldurmasını izlerken Jack'in dudakları büzülmüştü. Helikopter üstlerinden tembelce uçtu ve Zodiac'ın yakınında bir yerde dubalarının üstünde denize kondu. Ortalık yatıştıktan sonra hep birlikte miğfer giymiş Ben ve Andy'nin ortaya çıkışını, Kanadalı iki sahil korumanın selamlamak üzere suda ilerleyişini izlediler.

Costas, "Buradan nereye gidiyoruz?" diye sordu. "Bana pek çok seçenek varmış gibi geliyor."

"Bir şeye daha ihtiyacımız var," dedi Jack. Kaşları çatılmıştı. "Burada küçük bir ipucu bulmayı umuyordum. Ama en azından başka birinin de yapacağı bir şey yok. Bu da benim geri dönüp Peder O'Connor'a hikâyesini basınla ve Interpol'le paylaşması için tamam işareti verebileceğim anlamına geliyor. Maria ile ikisi *felag* dosyasını artık bitirmişlerdir ve biz de burada daha fazla gecikmemizi haklı çıkaracak bir şey bulamadık. Menora bulunabilecek gibi olsaydı, O'Connor önce bizim bulmamızı ve yanlış ellere düşmesini önlememizi istiyordu. Şimdi bütün gücümüzü şu Loki denilen tipi durdurmaya vermemiz gerekiyor. O'Connor'ın hayatı buna bağlı olabilir."

"Macleod'a geri dönüp tekrar buzul fiyorduna gitmesini söylerken orada olmak istemiyorum." Costas botlarının bağcıklarını düzeltmek

üzere çömeldi ve taşın altındaki otluk alana dayandı. Birdenbire bir düşme sesi ve Yunanca küfürler duyuldu. Az önce Costas'ın bulunduğu yerde, şimdi tek görebildikleri bir turba tümseğinden görünen botlarıydı.

"İyi misin?" Jack dönmüş endişeyle taşın altında ortaya çıkan kara deliğe bakıyordu. Costas'ın sıkışmış bacaklarını kurtarmak için Jeremy ile birlikte otları ve taşları kenara atmaya başladılar.

"Sadece her zamanki gurur kırıklığı." Ses boğuk geliyordu ve ardından bir süre sessizlik oldu. "Ama yeni bir arkadaş buldum kendime."

Costas'ın belden yukarısı görünür hale geldiğinde Jack ile Jeremy hayret verici bir sahneye tanık oldular. Costas'ın yüzünün karşısındaki küçük boşlukta iki büklüm duran bir insan iskeleti vardı, kafatası dizlerin altına sokulmuş ve ayakları toprağa gömülmüştü. Kemiklerin üstünden hayvan postundan bir giysinin parçaları sallanıyordu ve kafatasında yer yer uzun beyaz saç vardı.

Jeremy daha yakından bakmak için çömeldi. "Benim paleopatoloji bilgim biraz paslandı, ama sanırım bir erkek bu, orta yaşı biraz geçkin olabilir."

Costas, "Scraeling mi?" diye sordu.

Jeremy olumsuz anlamda başını salladı. "Avrupalı fizyonomisi. Üstelik de adam uzun boylu, rahat rahat bir seksenin üstünde. İlk İngiliz ya da Fransız kâşiflerden biri olabilir, ama bence bu kemikler daha eskiden kalma, bayağı eskiden. Bence kendimize bir Norveçli bulduk."

Jack gözlerini yumup hafifçe sallandı. Bu olabilirdi. Şansı devam etsin diye dua etti.

"Kemiklerde oldukça etkileyici bazı yara izleri var," dedi Costas.

Jeremy, "Bunları daha önce İngiltere'de gömülmüş Viking savaşçılarında da görmüştüm," dedi. "Savaşta kullanılan balta ve kılıçların açtığı yaralar. Keskin metal silahlan olmayan kızılderililerin yapabileceği bir şey değil yani. Bu adam bayağı ciddi yaralar almış.

Bir de sanki daha sonra olmuşa benzeyen garip yara izleri var. Özellikle de şu bileklerindeki halka işaretleri, sanki prangaya vurulmuş gibi. Ama bütün savaş yaraları ölmesinden uzun bir süre önce gayet güzel iyileşmiş."

Jack düşünceli bir şekilde iskelete baktı. "Siz de benim düşündüğümü mü düşünüyorsunuz?"

Jeremy, "Unutmayın ki burada başka Norveçliler de vardı," diye uyardı. "Ama mümkün, pekâlâ da mümkün, yani Halfdan'dan sonra Harald'ın başka bir adamını daha bulmuş olabiliriz. Benim kafamı karıştıran yaraların yaşı. Eğer buzuldan güneye inerlerken yolda öldüyse, bir sonbahar önce Stamford Köprüsü'nde almış olduğu yaraların kemiklerde hâlâ taze olması gerekirdi. Oysa bunlar epey önce, onlarca yıl önce iyileşmiş."

"Ve cenaze töreni de yapılmamış," dedi Jack. "Adam buraya çömelmiş ve kendini kayaların arasındaki bu kovuğa sokmuş. Kemikleri o yüzden dağılmamış."

"Bunun yardımı olabilir." Costas'ın boğuk sesi kayanın altından, iskeletin önündeki boşlukta belden yukarısının sıkışmış olduğu yerden geliyordu ve bir eliyle kaburgalarının altından bir şeyler almaya çalışıyordu. Sonunda özenle iki obje çıkardı ve daha büyük olanı dışarı uzattı. Jack hiç düşünmeden uzatılan nesneyi aldı, kafası hâlâ iskeletin muammasını çözmekle meşguldü.

"E, nedir bu?"

Diğer ikisi hayretten ağızları bir karış açık. Jack'in elindekine bakarken Costas ortaya çıktı. Jack'in tuttuğu şey, yaklaşık küçük bir fincan tabağı boyutunda düz bir pandantifti ve parlak yeşil bir taştan oyulmuştu. Taşın yeşim olduğu kesindi. Önce eğimli, dalgalı yüzeyinde soyut bir desen varmış gibi görünüyordu, ama yakından bakınca gözleri, gagayı ve stilize edilmiş kanatları görebildiler.

Jeremy, "Vay canına," diye fısıldadı. "Bu kartal tanrı Maya."

Costas sürünerek dışarı çıktı ve kendini çekti. Soğukkanlılıkla, "Maya mı?" dedi. "Meksika, Yucatan. Ormandaki tapınaklar, kurban

edilen insanlar. Haklı mıyım?"

"İmkânsız." Jack kartalın gözlerini oluşturan iki gümüş yuvarlağın üstündeki toz tabakasını özenle sildi. Başını sallayarak gözlere baktı ve pandantifi Jeremy'ye uzattı. "Bu imkânsız. Bunları görmediğimi söyle bana."

"Bunlar para," dedi Jeremy sakin bir sesle. "Tamam. Olaya nesnel yaklaşalım. Sol taraftaki İngiltere'den bir Viking parası, çeyreklik Kral Cnut. Bak, taçlı büstün altında CNUT REX ANGLO yazısını okuyabilirsin." Pandantifin arkasını çevirdi. "Arkası da bu yüzünden görünüyor.

ARNCETEL OEO, Arncetel denen bir adam tarafından York'ta basılmış. Cnut 1016'dan 1035'e kadar hüküm sürdü ama paraları saflıkları yüzünden değerliydi ve en azından 1066'ya kadar İskandinavlar tarafından saklanan şeyler arasındaydı."

"Peki ya öteki?" dedi Costas.

"Bu Roma parası. Sen bak, Jack."

Jeremy pandantifi geri verdi ve Jack sağ taraftaki parayı dikkatle inceledi. "İmparator Vespasian'ın gümüş denarius'u," dedi. "IMP CAESAR VESPASIANUS AUG. Vespasian'ın gayet güzel bir portresi, siğillerine kadar tamam, defne yaprağından tacı da var."

Costas, "Ben yine ipin ucunu kaçırdım," dedi. "Vespasian mı dedin? Hani şu Roma İmparatoru olan?"

"Eski Roma külçe paraları, altın ve gümüş olurdu, arada bir Vikinglerin eline kadar ulaşırdı," dedi Jeremy. "Eski hazinelerden yağmalanır, Akdeniz'den gelen Varangianlar tarafından görülmeye değer diye yurda getirilirdi."

Jack kaşlarını kaldırdı, sonra pandantifi öbür tarafa çevirdi. Paranın arka kısmını parmağıyla dikkatli bir şekilde temizledi ve boğulur gibi bir ses çıkardı.

"Yüce Tanrım. Bu bir Kudüs Çapta parası. Romalıların Kudüs'ü fethinden sonra Vespasian tarafından MS 70 veya 71'de bastırılan

paralardan biri." Pandantifi ışığa doğru eğdi, standart bir Roma lejyonerinin önündeki oturan kadın figürünü rahatça görebiliyorlardı, altında da IVDAEA yazıyordu.

Costas, "Biz bunun peşinde değil miydik?" diye sordu. "Yani, Kudüs Tapınağı'nın kayıp hazinesinin?"

"Tamamen yanılıyor olabilirim," dedi Jack hararetli bir tavırla. "Ama bence Harald Hardrada'nın hazinesine ait iki para bulduk. Bu pandantife nasıl girdikleri ise tamamen sır. Olağanüstü bir şeyler olmuş, bir şey bu adamı yıllar sonra buraya getirmiş, ilk kez Harald'ın gemisiyle geldiği bu yere. Ve evet, peşinde olduğumuz şey bu. Muhteşem bir şey. Bu para menora ile birlikte Tapınak'tan yağmalanan gümüşlere basılmış olabilir. Kim bilir, belki bizzat İmparator Vespasian da elinde tutmuştur. Harald'ın bu parayı elinde tutması tamamen tesadüf de olabilir ama sanmıyorum. Harald kendi tarihini biliyordu, Kudüs'te bulunmuştu. Onun ve adamlarının kafasında menora ve Tapınak'la ilgili her şey Harald'ın şanına şan katıyor olabilirdi. Artık gerçekten onun ayak izlerinden gittiğimizi hissediyorum. Şu ana dek bulduğumuz en iyi şey bu, menora'ya hiç böylesine yaklaşmamıştık."

"Belki de en iyisi değildir," dedi Costas göz kırparak. "Bir de şuna bak." Kayanın altındaki gölgelik yerden uzanıp iskeletin yanında bulduğu diğer nesneyi gösterdi. "Bence bu da başka bir yazıt taşı."

Jeremy ince taş levhayı heyecanla alıp yakından baktı. Bir yüzü kabaca düzleştirilmiş ve soluk satırlarla kaplanmıştı. "Nazilerin gemide bulduklarına benziyor," diye mırıldandı. "Aynı temel*futhark,* aynı zaman dilimi, ama farklı bir el. Yazılar zar zor kazınmış, belki de kayanın altındaki adamcağızın son yaptığı şey bunları yazmaktı."

"Belki de o yüzden gelmişti buraya, bir kayıt bırakmak için," dedi Costas. "Belki Harald'ın Grönlandlılara verdiği sözü tutmaya gelmişti."

Jack, "Anlaşılabilir bir şey var mı?" diye sordu.

"Bunları standart alfabeyi kullanarak Eski İskandinav diline çevirmem daha kolay." Jeremy bir not defteri çıkardı ve sayfaya düz

bir çizgi çekti. Düzeltme yapmak için arada geri dönüyordu.

t>ar var Oroefı ok strandir langar ok sandar. Rak J?â skip Peirra um haf innan. Sandar hvitir viöa par sem frier föru ok ösasbratt.

"İlk satırı tam olarak okuyamıyorum, ama tur anlamına gelen *dcegr* kelimesi ve yirmi anlamına gelen işaret var. Bence bu uzun kumlu plajları olan kıyılarda yirmi tur seyir yaptıklarını gösteriyor. Sonra gemileri iç okyanusa sürüklenmiş. Ardından ormanla kaplı, neresine gitseler bembeyaz kumlan olan ve hafifçe denize doğru eğimli, düz bir ülkeye gelmişler.

Son iki satır da çok net değil, ama ilk satırda galiba ateş ve ışık ülkesi gibi bir şeyden söz ediliyor."

Costas, "Tıpkı anlattığın gibi, Jack," diye bağırdı. "Yirmi tur, yani yirmi gün seyir, doğu kıyıları boyunca gitmişler. Oralarda uzun kumsallar vardı. Özellikle de Florida'da. Sonra iç okyanus. Bu da tam Karayipler'e uyuyor."

"Sürüklenmişler demek ki." Jack'in heyecanı giderek artıyordu. "Temmuz, ağustos, bunlar kasırga mevsiminin başladığı aylar. Denizde nereye gittiklerini bilemeden günlerce sürüklenmiş olabilirler."

"Sonra da ormanla kaplı düz ülke," dedi Jeremy. "Ben küçükken Meksika'daki Yucatan yarımadasının karşısında yelken yapardık. Denizden bakınca tam olarak öyle görünürdü. Deniz seviyesinden sadece birkaç metre yüksekte inanılamayacak kadar düz, kalker taşından bir plato. Yoğun bir bitki örtüsü ve ormanlarla kaplı, onların etrafında da parlak beyaz plajlar var."

"Yazın da cehennem gibi sıcak olur," dedi Costas. "Yani ateş ve ışık ülkesi."

"Bu sadece çılgın bir varsayım değil. Her şey üst üste eklenmeye başladı." Jack yeşim taşından pandantifi kaldırıp gözlerini Jeremy'ye dikti. "Peki ya son satır?"

Jeremy hafifçe soluk verip Jack'le göz göze geldi, heyecandan yüzü kıpkırmızı olmuştu. "Üç kelimesini sökebiliyorum. Birincisi ölüler

diyarı, dünyanın kenarındaki dipsiz kuyu, *Ginnungagap.* İkincisi ise *Ragnarok.* Üçüncü kelimeye Eski İskandinav dilinde hiç karşılaşmamıştım. Tam anlamıyla bir ad, bir yer adı. *Ukilabnal* ya da buna yakın bir şey. Öyle görünüyor ki, Harald ile adamları Ragnarok'a kadar olan son günlerini burada geçirmişler."

"Bu arkadaş öyle yapamamış." Costas başparmağını aşağı çevirip iskeleti gösterdi. "Bahse girerim, o da Valhalla'ya dostlarıyla birlikte gitmek istemiştir."

Jack, "Bu isim sana bir şey ifade ediyor mu?" diye sordu.

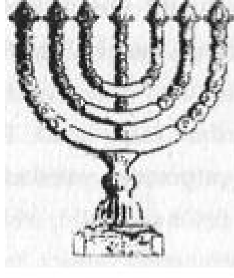
"A, evet." Jeremy'nin sesi boğuk çıkmıştı, kelimeleri de güçlükle söyleyebiliyordu. "Antropoloji 101. Neyse ki üniversitedeki danışman hocam seçeneklerimi çoğaltmamda ısrar etmiş. Meksika ve Orta Amerika Medeniyetlerine Giriş."

"Devam et."

"On birinci yüzyılda, Uukil-abnal, Chichen Itzâ'nın, yani Maya'nın en büyük tören merkezinin adıydı ve Yucatan ormanlarının tam göbeğinde bulunuyordu."

"Eh, sonunda ısınacağım."

Costas tatmin olmuş bir tavırla içini çekti. Ayağa kalkıp bacaklarını esnetti ve hoşnutsuz bir tavırla yağan yağmuru süzdü. "Sizde Viking kanı olduğu için bütün bu esrarengiz şeylere bayılıyor olabilirsiniz, ama ben sadece soğuğu hissediyorum." Az ötede oyalanmakta olan Ben ile Andy'ye bakıp neşeyle sırıttı. "Valizlerinizi toplayın, çocuklar. Meksika'ya gidiyoruz."

16

Yolunda gitmeyen bir şeyler olduğu kuşkusu Maria'yı rahatsız ettiğinde gece yarısı olmak üzereydi. Ortaçağdan kalma Iona Adası'nda, Peder O'Connor'ın odasından üç kapı ötedeki bir keşiş hücresinde laptopuna gömülmüş çalışıyordu. Jack ile diğerlerine helikoptere binerlerken el sallamasından iki uzun gün sonra, geç vakitlere kadar oturup işi bitirmeye karar vermişlerdi. Maria karşısındaki duvara iğnelenmiş fotoğrafa baktı, Jack'in önceki gün L'Anse aux Meadows'dan e-posta ile gönderdiği fotoğrafta yeşim pandantifin muhteşem görüntüsü vardı. Maria, geri dönmek, yine Jack'le olmak için can atıyordu. O'Connor'la birlikte hazırladıkları *felag* dosyasını üçüncü ve son kez kontrol etmekteydi. Birkaç dakika içinde dosyayı O'Connor'a yollayacak ve son bir kez bakmak için onun yanına gidecekti. Sonra da dosyayı e-postayla O'Connor'ın Avusturya'daki Interpol bağlantısına göndereceklerdi. Maria yorgundu, hiç olmadığı kadar bitap düşmüştü, ama rahatlamaya başladığını hissediyordu. Henüz tehlikeyi atlatmamışlardı, ama en azından O'Connor'ı ertesi sabah manastırdan ayrılmaya ve kendisiyle birlikte *Seaquest II'nin* güvenli ortamına gelmeye razı etmişti.

İlk işaret, koridordan gelen boğuk bir ses olmuştu. Açıkça bir tehlike belirtisi yoktu ama Maria yorgun ve gergindi. Hafif aralık duran kapıya ve karanlık koridora doğru döndü. Ortalık yine sessizleşmişti. Maria manastırın durgunluğuna alışmıştı, ama bu kez farklı bir şey vardı. Aniden ürperdiğini hissetti, içinde kötü bir önsezi vardı.

Sonra kapısı aniden ardına kadar açıldı. Eldivenli bir el içeri uzandı ve kapıyı arkadaki duvara çarpmadan yakaladı. Ardından, başı öne eğik biri ışık hızıyla Maria'nın üstüne yürüdü. Maria tepki gösterecek vakit bulamamıştı. Bir el başını yana eğip vahşice kulağını bükerken, başka bir el de ağzını kapattı. Masa duvara doğru devrildi ve biri ayağıyla laptopunu ezdi. Maria vahşice kapıya, oradan da koridora sürüklendi. Ağzını kapatan el nemli, yapış yapış ve sıcaktı. Kulağı tekrar bükülünce acıdan adeta kör oldu, gözleri sulanmış, nefesi tıkanmıştı. Birden yüzü duvara yapıştırıldı ve kolları arkadan kenetlendi. Ağzına ve bileklerine bant yapıştırıldı. Saldırgan Maria'yı kendine doğru çekip arkadan saçına asıldı. Maria bedenine yapışan tenin kabalığını ve adamın soluğundaki metalik kokuyu algılayabiliyordu.

Dehşet verici bir an, hiçbir şey olmadan geçti. Maria kontrolsüz bir şekilde titremeye başlamıştı. Burnundan kısa, yakıcı soluklar alıp veriyordu. Boğulacakmış gibi oluyor, kapalı yer korkusuna kapıldığını hissediyordu. Saldırgan homurdanıp Maria'yı düşürmek istercesine yana doğru itti ve sonra açık bir kapıdan içeri sürükleyip arkasından sıkıca kavradı. Maria, onun nefesini, mide bulandırıcı kokusunu kulağında hissediyordu.

"Şuna bir bak." Adam bunu hırlar gibi söylemişti, aksanını anlamaya imkân yoktu. Maria görüşünü netleştirmek için bütün gücüyle gözlerini kırpıştırdı. O'Connor'ın odasındaydı. Bulanık bir şekilde şömine rafındaki mumu, arkasındaki duvara asılı Mappa Mundi'yi seçebilmişti. Mumun alevi Kızıldeniz'in önünde titreşiyor ve adeta haritanın her yerine bir kızıllık yayıyordu. Maria gözünün önündeki kızıllığı gidermek için yeniden gözlerini kırpıştırdı. O'Connor'ın masasındaki mumu gördü, yarım saat önce kendisi yakmıştı onu. Sonra aşağı baktı. Solukları bıçak gibi saplanıyordu. Ve durdu.

Yerde bir şey vardı. Dizlerinin bağının çözüldüğünü hissetti ama saldırgan yeniden dikleşmesini sağlayıp öğürmesine yol açacak kadar sıktı.

Maria yere bir daha baktı.

Peder O'Connor.

Kalbi dehşetle çırpındı. Mum yerde bir gölge yarattığı için ilk görebildiği karanlık bir yığın olmuştu. Sonra başını seçebildi. Ağzına bant yapıştırılmıştı, gözleri ardına kadar açıktı. Maria bir ses çıkarabilmek, onunla konuşabilmek için uğraştı, ama saldırgan burnunu tıkamıştı. Ama O'Connor, onu mutlaka görmüş, konuşmaya çalıştığını anlamış olmalıydı. Yine de gözleri öylece açık kıpırdamadan yatıyordu. Başı masanın altına gelecek şekilde yüzüstü yatmaktaydı, kolları, bacakları iki yana savrulmuştu. Üzerinde kahverengi keşiş cüppesi vardı.

Ve Maria anladı. Haritanın üzerindeki rengi. Suratındaki yapışkan ıslaklığı. Metalik tadı.

Bu kandı.

O'Connor'a yeniden baktı. Bir şey feci şekilde yanlıştı. Sırtındaki karanlık kısım cüppesi değildi. İşte o zaman iğrenç bir kesinlikle her şeyi kavradı.

Kanlı kartal.

Gözlerini çılgın gibi sağa sola devirdi, loş ışığa alışmıştı artık. Her yer kan içindeydi. Cüppesinin kalıntıları kandan sırılsıklamdı. Sızan kanlar bedeninin altında gölleşmiş, masasına kitaplarına kan sıçramış ve tavanda kanlı izler meydana gelmişti.

Tekrar baktı. Koca deliği, o şekli görebiliyordu. Omuzdan omuza ve sırtından aşağıya. Kanatlar ve kuyruk. Her iki yanda tahmin edilemeyecek kadar korkunç iki şey vardı. Kanlı et parçaları. Kaburgalar. Kasap tezgâhındaki sakatatları andıran şişmiş organlar.

Maria haykırdı ama ses çıkmadı.

Saldırgan eliyle çenesinin altına vurdu ve yanağını sert bir şekilde Maria'nın yanağına bastırdı. Maria göz ucuyla adamın suratını, şehvetli tebessümünü, vahşi bakışlı sulanmış gözlerini, yüzüne bulaşan kanları görebiliyordu. Adam yanağını Maria'nın yanağına sürtmeye başladı, derisi zımpara kâğıdı gibiydi. Gözyuvasından çene kemiğine kadar uzanan yara izini defalarca Maria'nın suratına

sürterken şiddetle solumuş, yerdeki katliama bakarak ahlaksızca sırıtmıştı. Maria, onun tahrik olduğunu, adrenalin koktuğunu hissediyordu. Uğradığı şok ve dehşeti unutmak isteyen zihni kapanır gibi olmaya başlamıştı.

Saldırgan, "Bu büyükbabam içindi," diye fısıldadı. "Ciğerlerini sökerken O'Connor'ın bilinci yerindeydi. Neler olup bittiğinin farkındaydı. Kan davası halloldu. Şimdi ödülümü alma zamanı."

Maria'nın bacaklarına bir tekme indirdi ve onu tekrar kapıya doğru sürükledi. Maria'nın hissettiği son şey yanağındaki acı ve O'Connor'ınkilere karışan kendi kanıydı. Sonra her şey karardı.

Jack Zodiac'ı usta bir manevrayla kıyıya yöneltip botun kendi ağırlığı altında motordan gelen güçle bir sonraki dalga sırtına kadar kaymasına izin verdi. Üzerlerinde gökyüzü, güneye doğru giden, yüksek ve hızla hareket eden bulutlarla kaplıydı, sabahtan beri şiddeti artmakta olan güçlü bir rüzgâra karşı gidiyorlardı. Hava tıpkı Kuzey Kutbu'ndaki gibi berraktı ama rüzgâr bile güneşin yakıcı etkisini azaltamıyor, alışkın olmayan gözleri parlak ışıktan kamaşıyordu. Geride bıraktıkları *Seaquest II,* bakımlı ve zarif yapısıyla kıyıdan iki kilometre açıkta demir atmıştı.

Jack için beş günlük uzun yolculuk boyunca kapalı kaldıktan sonra deniz suyu serpintisini yeniden hissetmek büyük bir mutluluktu. Newfounland'den Amerika'nın doğu kıyısı boyunca güneye inip Karayipler'e gelmişlerdi. İster Kuzey Kutbu'nda ister Altın Boynuz'da isterse Iona veya Büyük Kutsal Ada kıyısında olsun, denizle temas etmek ruhuna ferahlık veriyordu. Gaz kolunu sol eliyle tutarak ayağa kalktı, sağ elinde de pruva halatı ardı. Diğer ikisine de ileri kaymalarını ve hazır olmalarını işaret etti. Tam dalgaya girerken takma motoru durdurdu ve yukarı kaldırdı. Costas ile Jeremy iki yandan denize atlamış, dalgalara karşı Zodiac'ı tutarak gitmişlerdi. Sonra botun burnunu dalgalara doğru çevirdiler ve Jack'in demiri atmasını beklediler. Her şeyin kontrol altına alındığını görünce kıyıya doğru yürümeye başladılar. Siyah IMU tulumlarından sıcak deniz suyu damlıyordu ve tuzlu serpinti yüzünden saçları keçeleşmişti.

Sırtını dikenli bir ormana vermiş olan alçak ve dar bir plaja çıkmışlardı. Burulmuş ağaç gövdeleri, ortalığa saçılmış ölü mercanlar, sürüklenmiş odunlar bir yıl önceki şiddetli kasırganın verdiği hasarın tanıklarıydı.

Jeremy, "Kurak iklim bitki örtüsü," diye soludu. "Yucatan'a hoş geldiniz. Burada hiçbir zaman yağmur ormanı olmamıştır, ama kelimenin tam anlamıyla balta girmemiş orman olduğu söylenebilir."

"İşe yaramaz bir yer diyorsun yani." Costas ormana doğru bir iki adım attı ve aynı hızla geri geldi, sinir içinde yüzündeki örümcek ağlarını ve tatarcıkları kovalıyordu. "Bir Grönland'ı beş Karayipler'e değişmem, ama burada nasıl olur da bir medeniyet gelişebilir onu anlamama imkân yok."

"Bütün Maya olayının altında yatan anahtar temiz suydu." Jeremy, Costas'ı sahilden yürüttü; üç metre genişliğinde, olağanüstü temiz bir suyun ormandan gelip denize karıştığı noktaya götürdü. "Her yer bu nehirle örülmüş gibidir. Bazıları yeraltından, iç kısımlardaki hayret verici mağara sistemlerinden çıkar. Bugün daha sonra gösterebilirim size."

"Sen daha önce gelmiş miydin buralara?"

"Öğrenci gezileriyle geldim. Ormanda ter döküp böceklere yem olarak kalıntı arardık."

"Dalmayı öğrenmelisin," dedi Costas kuru bir sesle.

"Jack de öyle diyor. Çok ileri teknoloji ürünü bir dalış aygıtınız varmış, en iyilerinden biriymiş. Belki bütün bunlar bitince."

"Bizim için zevk olur. Ama sakın buzdağlarının içine dalmaya kalkma.

Jeremy, "Heyecan peşinde koşmayı size bırakıyorum," diyerek sırıttı. "Ben sadece işin arkeoloji kısmındayım."

"Buranın adı neydi, hani şu kurganın altından çıkan arkadaşın taşında yazan adı?" Costas yüzünden süzülmeye başlayan terleri sildi.

"Uukil-abnal. Chichen Itzâ'ya, yani Yucatan'ın en ünlü arkeolojik bölgesine on birinci yüzyılda verilen isim. Ormandan dışarı uzanan, otlarla kaplı muhteşem bir kent. Piramitler filan, ne ararsan var. Sanırım bir sonraki durağımız orası olacak."

Zodiac'ın demirini atan Jack de aralarına katıldı ve dalgıç tulumlarını bellerine kadar sıyırdılar.

Costas, "Hoş bir plaj," diye yorumda bulundu. "Ama biraz ıssız ve perişan."

Jack, "Cortes buraya 1519'da geldi," diye cevap verdi. "Ama kâşifler buraya şöyle bir bakıp tamamen unuttular. Yucatan'ın iç kısımları ancak yıllar sonra fethedildi."

"Sebebini biliyorum." Costas tulumunun üst kısmından kurtulmaya çalışıyordu, o sırada ani bir rüzgâr kumları üstüne doğru savurunca geriye doğru kaçıldı. "Demek sence Harald Hardrada buraya geldi?"

"Lanovvski uzun geminin yaz mevsiminde Florida'dan esen kuzeybatı rüzgârıyla karada hangi noktaya sürükleneceğini bire bir hesapladı," dedi Jack. "Bu noktayı seçmemizin sebebi de nehir. Vikingler temiz su için deli oluyordu mutlaka, gemilerini de nehir ağzına çekebilirlerdi. Üstelik bu nehir bizi iç kısımlardaki Maya yoluna da kavuşturacak."

Jeremy, "Burası bir Maya limanıydı belki de," diye ekledi. "Belli başlı Maya yerleşim alanları denizden epey uzaktı, ama onlar da usta denizcilerdi. Norveç uzun gemileri gibi büyük savaş kanolarının çizimlerini de görmüştüm."

"Harald ile adamları böyle bir şeyle karşılaşmayı pek beklemiyordur," dedi Costas.

"Eğer kızılderililerden endişe etmişlerse, korkusuz Viking savaşçıları da olsalar, buradaki adamlar kızılderilileri mumla aratırdı," dedi Jeremy.

"Vikingler Ragnarok'taki son savaşlarını hayal etmiş olabilirler, ama burada neyle karşı karşıya olduklarını görünce, herhalde bunu

bir daha düşünmüşlerdir."

"Muhtemelen bu aşamada başka şansları da yoktu," dedi Jack. "O yolculuktan sonra gemileri enkaz haline gelmiştir, kendileri de açlıktan ölmek üzeredir. Burası yolun sonu olmak zorundaydı. Bence ormana girmişlerdir."

"Sormadan edemeyeceğim," dedi Costas. "Şu Pieter Reksnys denen tip. Hani Nazinin oğlu, Loki'nin de babası. O da sonunda kapağı Meksika'ya atmamış mıydı?"

"Belli ki O'Connor altmışlarda orta Amerika'da Cizvit misyoneri olarak görev yaparken Reksnys'in nerelerde olduğunu öğrenmiş." Jack güneşten korunmak üzere ellerini kaldırdı. "Ama O'Connor fazla ortada olmak istemiyormuş ve adamla karşılaşmaktan kaçınmış. *Felag* daha o zamanlardan başına ödül koymuş. Andrius Reksnys ile oğlu Avustralya'daki opal madenlerini satınca ilk iş Costa Rica'ya göç etmiş. Orası kaçak Naziler için cennet sayılıyormuş. Sonra, 1960'ların bitimine doğru Nazi avı hızını kaybetmeye başlamış ve baba Reksnys Avrupa'ya, beş yıl önce vurulup öldürüldüğü Obersaltsburg'daki uzak şatoya gitmiş."

"Hani şu gazete fotoğrafında kolunda gamalı haçla görülen ihtiyar adam?"

"Evet."

"O'Connor o konuda başka bir şey anlattı mı?"

"Bana anlatmadı," dedi Jack. "Kimi kullandıklarını açıklamadı, zaten bilmemiz de gerekmez. Belki fikrini değiştirir. Ama, pişmanlık yok, dedi. Bence eski bir *felag* üyesi olarak bir şeyleri düzeltmenin ve Reksnys konusunda adaletin yerini bulmasını görmenin kendi görevi olduğunu hissediyordu."

"Olabilir."

"Daha genç olan Reksnys, yani Pieter yani SS infazlarında babasına yardım eden çocuk ise, emekliye ayrılıp kendini oğlunu da aynı çarpık

dünya görüşüyle yetiştirmeye adamasına fazlasıyla yetecek kadar paraya sahip olmuştu. Fakat bu tiplerin çoğu gibi o da, özellikle hemen hemen her şeyin yapılabileceği bu ormanlık bölgede, organize suçtan uzak duramamıştı."

Costas, "Uyuşturucu mu? Yoksa silah mı?" dedi.

"İkisine de bulaşmış, ama asıl odak noktası tarihi eser kaçakçılığı, giderek sadece onda karar kılmış. Bu konu adamın takıntısı haline gelmiş, üstelik çok büyük paralar da kazandırmış. 1960'lardan beri Amerika'da ve Avrupa'da Orta Amerika eserlerine karşı büyük bir talep var, süslü çanaklar, altın, yeşim, taş oymacılığı, hepsi aranıyor. O'Connor'a göre, Reksnys daha yabancı yatırımcılara açılmadan önce Yucatan'a göz dikmiş."

"Şimdi burada mı o?" Costas bunu sorarken etrafına bakınmıştı. "Yani burnumuzun dibinde mi?"

"Burası el değmemiş bir altın madeni gibiydi. Şimdi bile Meksikalı yetkililer bölgeye polis kontrolü getirmekte büyük güçlük çekiyor, özellikle de Reksnys gibi yabancılara ait bölgelerde. Ve turizm sektörünü elinde tutan mafya gibi, Reksnys gibi adamların da politikacılarla polis teşkilatı arasında epeyce bağlantısı var. Ortama tam bir çürümüşlük hâkim. Ormana serpiştirilmiş yüzlerce Maya bölgesi var, ellerinde birkaç tane temiz polis ve arkeolog kalırsa, onlar da ortaya çıkarılacak."

"Reksnys'in hangi bölgede iş yaptığını biliyor musun?"

"Ele geçmesi imkânsız adeta, sürekli koruma altında yaşıyor. Fakat kuzey Yucatan ormanlarında, şimdi bizim bulunduğumuz sahille Chichen Itzâ arasında kalan bölgede geniş bir araziye sahip olduğunu biliyoruz."

Costas, "İnanılmaz bir tesadüfmüş gibi görünüyor," diye fısıldadı.

"Rasgele tahmin yürütmek dışında, *felag'm* Yucatan'la bağlantıyı kurmasına imkân yok. Konuyu buraya bağlayan yegâne ipucu L'Anse aux Meadows'da bulduğumuz yeşim pandantif, onu da bizden önce başka birinin daha bulduğunu gösteren bir kanıt yok.

Fakat burada bir şey varsa, eğer Harald ile adamları gerçekten buraya geldilerse, Reksnys bunu tesadüfen bulmuş olabilir. Muhtemelen bütün Yucatan'da çalışan arkeologların toplamından fazla adamı vardır. Benim umudum, eğer bir şey bulacaksak bu vahşi ortamda değil de, polisin kontrolü altında olan arkeolojik alanlarda bulmak."

Costas, "Menora'yı oturduğu yerden bulabilir yani," diye mırıldandı. *"Felag* için olduğu gibi kutsal bir eser olarak değil, profesyonel açıdan da değerlendirebilir. Doğrusu en yüksek fiyatı verene satmayı da iyi becerir."

"O'Connor'ın gerçekten korktuğu şeylerden biri de bu. Ve unutma ki, sadece özel koleksiyonculardan da bahsetmiyoruz. Bütün dünya bir kere daha Yahudi tarihinin akışı üzerindeki Nazi etkisiyle uğraşmak zorunda kalacak."

"Maria'dan ne haber?"

Jack'in yüzü aydınlandı. "L'Anse aux Meadows'daki heyecanı kaçırdığı için kendini tekmelemekle meşgul, ama burada bize yetişmeyi planlıyor. Onun Iona'dan uzaklaştığını görmekten çok memnun olacağım."

"Ve tekrar bizimle olduğunu."

"Burada çok fazla erkek var."

"Peder O'Connor'la yakın olduklarını biliyorsun."

"Biliyorum."

"Yani bayağı yakın diyorum."

"Biliyorum." Jack duraksadı. "Galiba Oxford'daki şu konferanstan sonra başlamış, bize Mappa Mundi'yi göstermelerinden önce."

"Başında Vatikan'daki o şeytani güçten başka dertler de var."

"O'Connor pek çok anlamda gergin bir ipte yürüyor. Ama Maria daima çok ihtiyatlı olmuştur." Jack yeniden duraksadı ve yere baktı. "Her neyse, o benim en eski dostlarımdan biri. Seninle tanışma şerefine nail olmadan bile önce tanıdım onu."

"Kader," dedi Costas. "Benim teknik desteğim olmasa kim bilir nerelerde olurdun şimdi? Bilgisayar konusunda senden daha umutsuz birini tanımadım. Ben de Silikon Vadisi'ndeki penceresiz hapishanelerden birine tıkılmış olurdum, tonla para kazanırdım ama hiç eğlenemezdim." Boynundaki sivrisineği ezdi ve rüzgârın havalandırdığı kumlardan korunmak için başını eğdi. "Ne buzdağları olurdu ne de böyle kumsalda tatiller."

"Yoluna çıkan psikopat katiller de olmazdı," diye cevap verdi Jack. "Tanrı'dan tek dileğim Loki, onu yakalamadan O'Connor'ın Interpol'e ulaşabilmesi."

"Eğer her şey baş aşağı giderse planın ne?"

Zodiac'ı tekrar suya iterken Jack ciddi bir tavırla Costas'a baktı. "Öyle bir planım yok."

Üç saat sonra, bir arazi kamyonetinde yapılan sarsıcı yolculuğun ardından, plajdan yaklaşık altı kilometre içerideki Chichen Itzâ'nın girişine varmışlardı. Antik şehrin kalıntıları muazzam bir alanı kaplıyordu, ama sadece merkez bölgesi bitki örtüsünden temizlenip restore edilmişti. Gri kalker taşından inşa edilmiş yapılar yukarıdaki ormanlık kubbeye doğru art arda dizilmişti ama Jack, asıl kentin terk edildiğinden beri yüzyıllardır toprağın altına gömülmüş olarak bu merkezin etrafını çepeçevre sardığını biliyordu. Piramitler ve kolonlu tapınaklar gibi bazı görüntüler insanı irkiltecek kadar tanıdık geliyordu, ancak öyle olmayanlar da vardı. Kurban platformları, korkunç melez hayvan ve insan heykelleri adeta başka bir gezegene aitmiş gibiydi. Sanki bir şeyler yanlışmış, sanki antik Mısır veya Mezopotamya'nın canlandırıldığı bir film setine giriyorlarmış gibi tekin olmayan bir atmosfer vardı. Sanki bazı dekorlar müthiş bir tarihi gerçeklikle oluşturulmuş ama çoğu da dehşet verici bir bilim kurgu tasarımcısının zihninden fırlamıştı.

Jack, Meksika arkeoloji yetkililerinin tahsis ettiği dört çekerli aracın ön koltuğundaydı ve kapıyı açar açmaz onları bölgeye buyur eden bir görevli tarafından karşılandı. Birkaç gün önce bir yer sarsıntısı antik yapıların dayanma gücü konusunda endişe yaratmış

ve değerlendirme yapılırken bölge turistlere kapatılmıştı. Jack resmi görevliye teşekkür edip haritasını açacağı gölge bir yer buldu. Costas da ona katılmıştı. Gömlek, tişort ve orman çizmeleri giymişlerdi, ama yaz sıcağı bunaltıcıydı. Costas daha şimdiden ter dökmeye başlamıştı.

Jack dalga geçerek, "Buzdağına dönmek ister misin?" diye sordu.

"Katiyen olmaz." Costas göğsünü şişirdi, ama Panama şapkasının altında sıcaktan bunalmış görünüyordu. "Unuttun mu, ben Yunanlıyım. Sıcak benim kanımda var."

"Doğru."

Jeremy de görevliyle İspanyolca konuşarak yanlarına geldi ve haritada bir rota gösterdi. "Üniversitedeyken, ışığı görmeden önce, bir yazımı proje çalışması için burada geçirmek zorunda kalmıştım," dedi esef ederek. "Dengeli davranmaya çalışacağım, ama bilin ki burası bende kâbuslar yaratmıştı. Bunun üstüne Vikingler terapi gibi geldi."

Costas, "Ne tür bir zaman dilimine bakıyoruz?" diye sordu.

"Bildiğin gibi Mayalar en büyük erken dönem medeniyetlerindendi," dedi Jeremy. Bu bölgedeki gelişimleri MS 300 ile 900 arasında oldu, ki bu da hemen hemen Roma İmparatorluğu'nun sonu ile Viking çağı arası. Fakat on birinci yüzyıl ortalarında, kuzeyden gelen savaşçı bir kast olan Toltekler hüküm sürüyordu burada. Mayalar da buradaydı ama sınıfdışı kalmış, kökleşmiş ve vahşileşmişlerdi. Harald Varangian Muhafızı iken, Toltekler de Yucatan'ı ele geçirmişti. Burada gördüğünüz pek çok şey Maya değil, Toltek döneminden kalmadır."

Orman örtüsünün altındaki yolda güçlükle yürümeye başladılar. Arada bir iguanalara ve halka kuyruklu maymunlara rastlıyorlardı; maymunların şamatası, tukanların ve şeytani görünümlü karatavukların çığlıklarıyla yarışıyordu. Sıcak sersemleticiydi ve Jack Akdeniz'deki arkeolojik alanlarda böyle bir neme rastlamamıştı, denizin iyileştirici etkisinden bunca uzak bir yerde normal insanların nasıl yaşayabildiğini anlamakta güçlük çekiyordu. Birkaç dakika

sonra devasa taş yapılarla çevrili çimenlik bir alana geldiler. Çok çarpıcı bir manzaraydı, antik Orta Amerika medeniyetinin örnek görüntüsü, piramitlere benzeyen görkemli bir tapınakla gölgeleniyordu.

"Sakın bana bu insanların Mısırlılardan etkilenmediğini söylemeyin," dedi Costas, bir yandan da yüzündeki teri siliyordu.

"Bu Kukulkan Piramidi, Chichen Itzâ'nın odak noktası." Piramidin yanından geçerlerken Jeremy konuşmasına devam etti. "Ama şu ilerideki yapı çoğu kurban töreninin yapıldığı yer," dedi. "Savaşçılar Tapınağı. Tepesindeki taş sunağa kurbanlar canlı canlı bağlanır ve yürekleri sokulurdu."

Costas, "Harika," diye homurdandı. "Ama ben bu tür şeylerin İspanyolların abartması olduğunu sanırdım."

"Yok değildi." Jeremy alanın kuzey tarafına doğru ilerledi, o arada önünden geçtikleri yapıda Jack oldukça aşina gelen taşa oyulmuş bir tezyinat gördü. Onun duraksadığını gören Jeremy, "Kartal tanrı," diye seslendi. L'Anse aux Meadows'da bulduğumuz yeşim pandantiftekinin aynısı. Onun buradan geldiğine eminim." Jeremy bir sonraki yapının yanında durup diğerlerinin yetişmesini bekledi. Bu, yaklaşık kendi boyunda, geniş bir taş platformdu. "Kurban meselesini sormuştun. Bu benim en sevdiğim. Tzompantli deniyor, yani Kafatası Platformu. Düşmanların çürüyen kafaları burada sergilenir ve unutulmasın diye de yan yana veya üst üste dizilirdi." Platformun iki yanında çene kısımları yok olmuş yüzlerce kafatası yığılıydı. "Bütün bunların üstüne, bir de buradaki tüm yapıların, yani piramidin, Savaşçılar Tapınağı'nın, bu platformun kırmızıya boyanmış olduğunu hayal etmeniz lazım."

"Herhalde insan kanıyla." Costas parmağını kafataslarından birinde gezdirip yüzünü buruşturdu. "Bizde de kötü dönemler olduğunu biliyorum, Roma Kolezyumu, İspanyol Engizisyonu falan, ama soykırım ve kitle katliamı asla kurumlaşmamış, asla bir yaşam tarzı haline gelmemiştir. Bu insanlar içinse normalmiş. Burada

doğuyorsun, sonra kurban ediliyorsun. Toplumu derinden sakatlayacak bir durum bu."

Jeremy ihtiyatlı bir tavırla, "Mayalar da pek çok konuda ileriydi," diye cevap verdi. "Mimari ve sanatta, ekonomik yönetimde olağanüstü şeyler yapmışlardı. Kurdukları yönetim sistemi Yakındoğu'nun erken dönem kent devletleriyle rahatça rekabet edebilirdi."

"Mayalardan dört bin yıl önce," dedi Jack.

Costas da, "Mayalarda bronz çağı yoktu," diye ekledi.

"Ya da demir ya da tekerlek."

"Doğru," diyen Jeremy çarpık bir tebessümle gülümsedi. "Bu toplum, İspanyolların fethinden önce Amerika'da yaşananların merkeziydi. Fakat Toltekler ortaya çıkınca her şey berbat oldu. Toltekler Orta Amerika'nın dehşet güçleri, o günün SS'leriydi. Aztekler hakkında duyduğunuz her şeyi, İspanyol fatihlerin on altıncı yüzyılda kayda geçtiği o kitlesel insan kurbanlarını birkaç kez çoğaltın ve beş yüz yıl geriye çekin. Karanlığın kalbi, kıyametin koptuğu yer burasıydı. Mayalar da insan kurban etmeye karşı değildi, ama Toltekler gelince burası gerçek bir ölüm kampına döndü."

Costas, "Reksnys'in niye buraya yerleştiğini anlamak zor değil," diye mırıldandı. "Kendini evinde gibi hissetmiştir."

"İşin aslı şu ki, ortaçağ Avrupalıları için burası cehennemle eşdeğerdi," dedi Jack. "Vikingler açısından da, dünyanın sonu ve Ragnarok'la ilgili en kötü kâbuslarından bile beterdi herhalde. Buraya getirilen her tutsak Dante'nin Cehennemi'ne tek yönlü gidiş biletini almış oluyordu."

Jeremy çevik adımlarla yoluna devam ederken, "Görmenizi istediğim bir şey daha var," dedi. "Peşimden gelin." Kafatası Platformu'nu geçip o alanın dışına çıktılar ve hafif bir eğimle kuzeydeki ormana doğru giden geniş bir tören yolunda Jeremy'yi izlediler. Taşlı yoldan yaklaşık iki yüz metre kadar indiler ve aşınmış

bir platformun kenarında durdular. Karşılarında yaklaşık elli metre eninde ve yirmi metre derinliğinde muazzam bir çukur duruyordu. Kenarlarını yeşillikler kaplamış ve kalker taşından duvarları yer yer göçmüştü. Dibi yoğun bir yosun tabakasıyla kaplanıp bataklık yeşiline dönmüş, aşağı düşen bitkilerle dolmuştu. Çukura su girişi yoktu ve buraya düşen birinin kaçacak yeri olmadığı belliydi.

Jack, "Chichen Itzâ'nın Kurban Cenote'si," diye mırıldandı. "Burayı hep görmek istemişimdir."

Costas, "Cenote nedir?" diye sordu.

Jeremy, "İspanyolca bir kelime, Maya dilindeki *dzonot'un* karşılığı, Kurban Kuyusu anlamına geliyor," diye açıkladı. "Plajdayken onu anlatıyordum. Bir zamanlar Yucatan'ın tamamı mercan resifiydi, Buzul Çağı'nda deniz seviyesi alçalınca bir kalker platosu haline geldi. Milyonlarca yıl boyunca yağmur sularının kalkerden sızmasıyla da muazzam yeraltı labirentleri, tüneller, sarkıtlar, dikitler oluştu. Buzul Çağı bitince, yani bundan sekiz bin yıl önce, deniz seviyesi tekrar yükseldi ve sistem suyla doldu. Mağaralar da sonunda çöktü ve buna benzer çukurlar meydana geldi."

"Ya yer sarsıntıları?"

"Büyük bir göktaşının çarptığı yerin hemen güneyinde bulunuyoruz, yani Chicxulub kraterinin, krater daha ziyade Yucatan'ın kuzeyinde."

Costas korkuyla etrafına bakınıyormuş gibi yaparak, "Hani şu dinozorları yeryüzünden silen göktaşı mı?" diye sordu. "Burada gerçekleşmemiş herhangi kötü bir şey var mı acaba?"

Jeremy sırıttı. "Dinozor meselesi doğru. Bu civarda çoğu çökmüş bir dizi böyle kuyu var. Kimse asıl nedenini bilmiyor, ama alttaki kraterin kalker taşı üstünde bir tür bozulma etkisi yarattığı kesin."

"Mağara cenneti."

"İnanılmaz bir şey." Jeremy coşmuştu. "Dalgıçlar elli, hatta yüz kilometre uzunluğunda sistemler keşfetti. Bazıları denize akan yeraltı nehirleri haline gelmiş. Çamur tabakasının hemen altında pırıl pırıl

bir su var, muhteşem kalker oluşumlarıyla dolu bir akvaryum gibi. Fakat aynı zamanda öldürücü. Öğrenciyken o yüzden burada dalmamıştım. Burada neredeyse dünyanın diğer yerlerinde ölenlerden daha fazla dalgıç öldü."

"Toltekler bunu beğenirdi," dedi Jack.

Costas, "Durun tahmin edeyim," dedi. "Onlar da insan kurban ediyordu."

Jack, "Kurban Kuyusu ilk olarak tarihi eser aramak için 1930'larda tarama aletleriyle araştırıldı ama sonra, 1950'lerde dalgıç kullanılarak araştırılan ilk arkeolojik bölgelerden biri oldu," diye cevap verdi. "Başka keşif gezileri de yapıldı. Cousteau da buraya gelenler arasındaydı. En derin yerlere hâlâ ulaşılamadı, ama çok miktarda tarihi eser çıkarıldı; çanaklar, aletler, altın, yeşim bulundu. Hemen hemen hepsi el değmeden kuyuya atılmıştı, törensel amaçlarla yani. Ve insan iskeletleri de çıktı. Hem de yüzlerce."

"Yucatan'ın her yerinde aynı hikâye," dedi Jeremy. "Cenoteler Mayalar için temiz su kaynaklarıydı, ama aynı zamanda yeraltı dünyasına giriş yoluydu. Savaşçıları, bakireleri, çocukları kurban ediyorlardı. Oradaki şu küçük yapı da *temazcal,* yani bir tür sauna, kurbanlar orada arındırılıyordu. Az önce indiğimiz o taş basamaklar oturma yerleriydi, Toltek asilleri oturup törenleri izleyebilsin diye."

Costas suratını asıp, "Herhalde çeşitlilik hayatın tuzu biberi," dedi. "İnsan tapmakta birkaç bin yüreğin çıkarılıp atıldığını görünce biraz da değişik bir manzara izlemek isteyebilir."

Tören yolundan kan ter içinde, nefes nefese bir görevli geliyordu, elindeki cep telefonunu sallayıp Jeremy'ye almasını işaret etti. Jeremy aslında ekip başkanının arandığını düşünerek duraksadı. Dönüp Jack'e baktı, o da gülümseyerek gitmesini işaret etti. Jeremy telefonun daha iyi çekeceği bir yer bulmak üzere adamla birlikte yukarı tırmanırken Jack de dönüp platformun kenarını inceledi. Çukur kendi halinde ve masum görünüyordu, ama binlerce yıl önce o noktada durmuş olan kurbanların dehşetini hissedince nefesi kesilir gibi oldu.

"Demek aşağıda hâlâ bir şeyler var ha?" dedi Costas bir yandan da yüzündeki teri siliyordu. Sonra merakla Jack'e baktı.

"Yüzeyde kalan eserlerin ve kemiklerin büyük kısmı çıkarıldı, ama hâlâ daha derine gömülmüş şeyler var. Kuşkusuz onların arasında daha ağır nesneler olabilir."

"Sen de benim düşündüğümü mü düşünüyorsun?"

"Senin dip tarayıcısını mı?" dedi Jack gülerek. "Belki Altın Boynuz'da işler yolunda giderse, Meksika yetkilileri ile konuşup burada operasyon yapmak için izin isteyebiliriz."

"Sence bir şans var mı?"

Jack çenesini ovuşturup kayadan yansıyan ışık yüzünden gözlerini kıstı. "Jeremy'nin anlattıklarına bakarak buranın savaş ganimetlerinin tanrılara sunulduğu yer olması mümkün. Harald ile adamlarının buranın biraz kuzeyinde bir yerde karaya çıktıklarını ve yakalandıklarını düşünsene."

"Tanrım, umarım öyle olmamıştır," dedi Costas. "Yaşadıkları onca şeyden sonra tam bir felaket olurdu."

"Savaşta ölecek kadar şanslı olmayan Vikingler için sadece tek bir kader vardı. Savaşçılar tapınakta yüreklerini söküp atacaktı. Kurtulan da esir olacaktı. Şu senin arkadaş belki bir şekilde o kurgana dönmeyi başarmıştır."

"El ve ayak bileklerindeki o izler," dedi Costas. "Pranga izleriydi."

Jack başını salladı. "Diğerleri kurban edilmek üzere tam bu noktaya getirilmiş olabilir. Tapınaktan kuyuya görülmeye değer bir tören yürüyüşü, zafer töreninin zirvesi. Tıpkı Roma imparatorlarınınkiler gibi. Toltekler için o sarışın, sakallı ve ürkütücü demir silahları olan Vikingleri yenmek büyük bir meseleydi. Buraya yabancı tanrılar adına gelmişlerdi ve Toltekler onları mağlup etmişti. Savaşın ganimetlerinin de tanrılara sunulması gerekirdi."

"Menora da oldukça görkemli bir kurban sayılırdı."

"Sence ağırlığı ne kadardır? Yüz elli, yüz yetmiş kilo var mıdır?"

"Bu kadar altını fırlatıp atmak korkunç bir şey."

"Korkunç bir miktar." Jack aşağıdaki yeşermiş havuza baktı, sonra tekrar Costas'a döndü. "Ve Toltekler tanrılarını severdi."

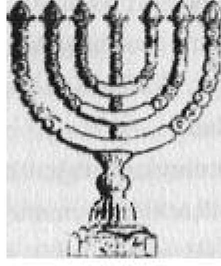
Jeremy tepede tekrar ortaya çıkmış ve onlara doğru gelmeye başlamıştı. Hafifçe sendeliyordu ve bir kayanın üstüne yığılır gibi çöktü. Yüzü kül gibi olmuştu.

Costas, "Sıcak dokundu sana," dedi. Sonra endişeyle su şişesini uzattı. "Şundan iç de gölge bir yere gidelim."

"Ondan değil." Jeremy'nin sesi boğuktu, zar zor duyuluyordu. Costas'ın uzattığı şişe parmaklarının arasından kaydı. "Az önce Ben'le konuştum. Maalesef kötü haber var." Kafasını kaldırıp Jack'e baktı, yüzü perişandı. "Hem de en kötüsünden."

Jack midesini soğuk bir elin kavradığını hissetti. Kendini hazırlamaya çalıştı. Kötü olayları aşabileceklerini ummuştu.

"Haber Iona'dan." Jeremy sersemlemiş gibiydi, gözlerine akan terden kurtulmak için sürekli göz kırpıştırıyordu. "Peder O'Connor. Öldürülmüş. Ve Maria kayıp."

17

Aradan ne kadar zaman geçtiğini bilemeyen Maria kapkaranlık bir çukurdan yüzeye çıktı. Zihni hatırlamadığı, onu insafsızca takip eden bir dehşetten kaçmaya çalışıyordu. İnanılmayacak kadar yorgun görünüyordu, yüzü olmayan canavarlarla dolu kâbuslarla boğuştuğu halde, hâlâ derin bir uykunun ağırlığı çöküyordu üstüne. Sonsuzluk kadar uzun gelen bir süre kıpırdamadan yattı, bilinci gidip geliyor, bedeninin tepki vermesini bekliyordu. Kendi soluklarını, altındaki yüzeyin sertliğini, boynundaki tutulmayı hissetti. Sağ tarafına doğru cenin pozisyonunda yatıyordu, ellerini bacaklarının altına sokmuştu. Yavaşça gözlerini açtı. Karanlıktı, ama rüyaları kadar karanlık değildi. Göz ucuyla bir mum alevinin titreştiğini gördü. Karşısındaki duvar şekillerle, gölgelerle kaplıydı. Kırmızı lekeler gördü.

Soluğu kesildi. Katılaştı. O'Connor'ın çalışma odası. Gözlerini sıkıca yumdu, yine karanlık olsun; inanmakta zorluk çektiği gerçeği ortadan kaldıracak, kâbuslarına itelemeye çalıştığı dehşeti yok edecek bir şey olsun istedi.

Sağ yanağında yakıcı bir acı algıladı. Sanki yanağında hafif bir temas hisseder gibi oldu. Birdenbire haykırarak kalktı ve dimdik oturdu, kalbi deli gibi çarpıyor, kanı kulaklarına hücum ediyordu. Arkaya doğru büzülürken çılgınca yüzünü ovuşturdu. Bir duvara çarptı, kesik kesik solumaya başlamıştı, sonra başının üstünden gelen bir kanat sesi duydu ve ses yükselip kayboldu.

Elini kaldırıp yanağındaki yapışkan ıslaklığı hissetti ve yukarı baktı. Mum ışığında sivri bir tavan görünüyordu, yanları yüksekti, alçıyla sıvanmış küçük taş bloklarla örülmüştü. Eski ve yıpranmış

görünüyordu. En yüksek noktada sırayla asılmış bir dizi karanlık şekil vardı.

Kendisinden besleniyorlardı.

Kollarını sıkıca bedenine dolayıp öne eğilerek öğürmeye başladı. O metalik soluk kokusunu yine duymuştu. Defalarca öğürüp onu atmaya çalıştı. Hissettiği tiksintiden, daha önce yaşadıklarından aklında kalan yegâne şey olan ve tüm düşüncelerini bastıran ölümle şiddet duygusundan kurtulmak istiyordu.

Sonunda soluk soluğa öğürmekten vazgeçti ve sakinleşmeye çalıştı. Gözlerini kapadı, kanayan yanağını duvara bastırdı, güç kazanmak için ümitsizce uğraştı. Yüzünden fışkıran ter yanağında pıhtılaşan kanın üzerine akıyordu. Aşağı baktı. Üzerinde sadece haki pantolonu ile yırtılmış, tozlanmış atleti vardı. Birisi kazağını çıkarmıştı. Saati de yoktu. Yanıyordu, hummalı bir ateşle yanıyordu. Aniden müthiş bir susuzluk hissetti, mutlaka bir şey içmesi gerekiyordu ve dudaklarındaki kanla teri yalamaya başladı.

Yeniden doğrulup dikleşti, güçlükle yutkundu ve kendini etrafa bakınmaya zorladı. Her şey ıslak ve yeşil bir balçıkla kaplanmış gibi görünüyordu. Yaklaşık on metreye beş metrelik dikdörtgen biçiminde bir odadaydı. Bir uçta bir tür giriş, karanlığın içine açılan derin bir girinti vardı.

Iona'da bildiği yapıları geçirdi aklından, kuzeydeki eski şapeli, yemekhaneyi. Çabucak hepsini eledi. Bulunduğu yerde zemin doğal taştı,

görünüşüne bakılırsa kalker taşıydı. Yer yer düzleşmişti ama Iona'daki kaya zemine hiç benzemiyordu. Tam ortada kuyu kapağına benzer yuvarlak bir tahta duruyordu. Abanoz benzeri egzotik sert ağaçlardan yapılmış gibiydi, yaşlı meşelerden bile koyuydu rengi. Odanın öbür ucunda dökülmüş taşların oluşturduğu yığın vardı ve neredeyse tavana dek uzanıyordu. Molozun içindeki beyaz parçalardan taşların nereden sökülüp atıldığını anlayabiliyordu. Molozun yanındaki duvar tahta panolarla kaplanmış, kaba bir tahta

perde elde edilmişti. Maria'nın karşısındaki tahta perde, duvardan odanın ortasına doğru üç metre kadar uzanıyordu.

Maria arkasındaki duvara tutunarak doğruldu, başı dönüyor, dengesini yitirecek gibi oluyordu. Bir dizi baş dönmesi gelip geçene kadar öylece durup bekledi, sonra renkli lekeleri gördüğü yere doğru çekinerek adım attı. Sıcak boğucuydu, saunada yürürmüş gibiydi. Kesin olan tek bir şey varsa o da artık İskoçya'nın batı adalarında bulunmadığı idi. Duvarlar manastır kadar eski görünüyordu, ama onun dışında her şey Iona'dan inanılmayacak kadar uzağa götürüldüğünü anlatıyordu. Zihni, bu olasılığı daha fazla kurcalamayı kabul etmiyordu.

Sarsak adımlarla karşıdaki duvara doğru yürüdü. Odadaki yegâne ışığı sağlayan mum önündeki küçük düz taşın üzerindeydi. Gölgelerin çılgınca dans etmesine yol açarak mumu aldı ve titremesini durdurmak için iki eliyle sıkıca tuttu. Sonra duvarı inceledi.

Şaşkınlıktan ağzı açık kalmıştı.

Hızla gözlerini kırpıştırdı. Vücudunun son rezervlerini kullandığının, saatlerdir, günlerdir bir şey yiyip içmediğinin farkındaydı. Hayal görüyor olabilirdi. Tekrar baktı.

Kırmızı lekeler gerçekten oradaydı. Bunlar kandı. Ama O'Connor'ın odasındaki gibi gerçek kan değildi. Bu da başka bir tür dehşetti. Kesik boyunlardan fışkıran, vahşice deşilmiş bedenlerden akan, basamaklı bir tepeden gerçekmiş gibi inen kanlar görüyordu.

Bu bir freskti, hayal edilemeyecek bir barbarlığı, bir kitle kıyımını anlatan duvar resmiydi. Çıplak kurbanlar yüksek bir tapınağın yanına dizilmişti. Tepeden biri bir sunakta kıvranırken, celladın elleri iç organlarına dalmıştı; onun yanında ayakta duran biri de sökülüp çıkarılmış bir kalbi tutuyordu. Maria midesinin yeniden ayaklandığını hissetti. Cellat belden yukarısı çıplak, korkunç bir devdi; düz bir alnı, kalkık bir burnu vardı ve saçları özenle taranmıştı. Onun üstünde de stilize edilmiş semboller görünüyordu. Jaguarlar, kuşlar, süslü püslü canavarlar vardı. Celladın üstündeki şekil tanıdık görünüyordu. Maria

bir an için kâbusun başladığı ana, Iona'da Jack'in yolladığı kartal tanrı resmine baktığı zamana döndü.

Gördüğü şeyi anlayabilmek için gözlerini kırpıştırdı. Titreyen elleri yüzünden mumu sallayarak geriye doğru birkaç titrek adım attı. Sağ tarafta kurbanların savaş esirleri gibi bir araya toplanmış olduğunu görebiliyordu. Belli ki, duvar resmi sağdan sola doğru sahne sahne bir hikâye anlatmaktaydı. Maria yeniden tavana baktı. Düşüncelerini toparlamaya, beyni çok iyi eğitilmiş biri olarak düşünmeye çalıştı. Sanki başka bir yaşamdan hatırlarmışçasına, üniversitedeyken Jack'le birlikte aldıkları mimarlık tarihi derslerini düşündü. Destekli tonoz. Belli başlı medeniyetlerden birinde bütün tonozlar bu yöntemle yapılmıştı, onlar kemer yapmayı asla öğrenememişlerdi. Hem mimarisiyle, hem de vahşiliğiyle ünlü bir medeniyetti bu.

Tekrar duvara baktı. Destekli tonoz. Sağdan sola doğru akan hikâye sahneleri. Düz alınlı korkunç savaşçılar. Semboller, canavarlar. Tapınak sunağında insan kurban edilmesi, muazzam sayıda kurban verilmesi. Olmayacak bir şeyi düşünmeye başlamıştı.

Mayalar.

Tekrar başı döndü ve sendeledi, sonra gücünü toplayıp tahta kapağın yanına gelene dek sağa gitti. Mumu kaldırıp duvara tuttu. Resmin başındaki ilk iki sahnenin arasındaydı. Şimdi karşısında savaşçılarla dolu uzun kanolar vardı. Kanolardan birinin yelkeni kare biçimindeydi. İkinci sahnede ise karada yapılan kanlı bir savaş anlatılmıştı. Deminki cellat gibi giyinmiş savaşçılar, daha sonra esir düşecek olan başkalarıyla savaşıyordu. Hepsinin alnı eğimliydi ama yenilenler daha da iri, devasa adamlardı. Hepsinin belden yukarısı çıplaktı. Ön planda her iki tarafın ölüleri görünüyordu, kiminin organları dışarı fırlamıştı kimiyse nehre düşmüştü ve yeraltına inmiş gibi görünüyorlardı. Galiplerin ellerinde sopalar ve gürzler vardı, yenilenlerde ise kılıç ve baltalar bulunuyordu.

Maria durdu. *Kılıç ve baltalar.*

Biraz daha yakından baktı. Tir tir titremeye başlayınca mumu düz tutabilmek için uğraştı. Yenilenlerin başındaki yuvarlak hatlar alınları

değildi, taktıkları burun koruyuculu miğferlerdi. Belden yukarıları çıplaktı ama galipler gibi peştamal veya kısa etek değil pantolona benzer şeyler giyiyorlardı. Ve sarışındılar. Enli kılıçları ve kocaman, tek taraflı savaş baltaları vardı.

Varangian savaş baltaları.

Maria sendeledi. Sanki rüyasında, günlerdir üzerinde olduğu hikâyenin final bölümünü görüyordu, öylesine olağandışı bir sondu ki, ancak hayal olabilirdi. Jack'in de orada, yanında olmasını, o sakin, inandırıcı sesiyle bütün bunların hayalden ibaret olduğunu söylemesini istedi. Freskin kana bezenmiş gibi göründüğü yerdeki kurban sahnesine, sunağa ve cellada tekrar baktı. Sonra geri geri sendeledi ve duvara çarpıp gözlerini sıkıca yumdu. Tüm istediği tekrar Iona'daki hücrede uyanmak ve yanında başka birinin sakin, düzenli soluklarını duyabilmekti.

"Dr. de Montijo. Hoş geldiniz. Uyuşturucunun etkileri birazdan geçmiş olur." Biri ona hitaben konuşuyordu, gerçek bir sesti duyduğu. "Meksika'da bulunuyorsunuz."

Maria bir anda ayıldı. "Evet," dedi, daha neler olup bittiğini kavrayamadan sözcük ağzından fırlamıştı. "Biliyorum."

"Nasıl?" Tiz ve hırçın bir sesti. Maria ayağa kalkmaya çalıştı ama az önce uzanmış olduğu duvarın dibinden kalkamadı. Hiçbir şey göremiyordu, suratına doğru tutulan ışık yüzünden gözleri kamaşmıştı. Ağzı kupkuru olduğu için sesi çatlak çıkıyordu. "Onu inceledim."

Işık söndürüldü ve Maria karşısında kısa boylu, ince yapılı bir adam gördü. Siyah saçları alnından geriye doğru yapışmıştı. Adamın yetmiş yaşlarında olduğunu tahmin etti. Belli ki saçı boyalıydı, ama yine de otuz yaş daha genç birinin fiziğine sahipti. Sulu yeşil gözleri vardı.

Maria birden gerçeği kavradı. Adama iğrenerek baktı, son göreceği kişinin o olacağından emindi artık. Diğer her şey, içinde bulunduğu berbat durum, hatta O'Connor'ın ölümü bile uçup gitmişti aklından. Bu oydu. Maria duygularını kontrol altına alabilmek,

soğukkanlılığını koruyabilmek için çabaladı. Tamamen kendine gelmişti artık. "Pieter Reksnys. Görüyorum ki babanız sizi iyi yetiştirmiş. Litvanyalısınız sanırım. Üstün ırktan."

Bir el ortaya çıktı ve onun yaşındaki bir adamdan beklenmeyecek bir çeviklikle Maria'mn boynuna yapıştı. Kadını kendine doğru çekip ayağa kaldırdı, neredeyse ayaklarını yerden kesmişti. Maria nefesini kesen acısının arasında tanıdık bir şey, midesini bulandıran belli bir koku algılıyordu. Adam, "Bir daha babamdan asla söz etme, Yahudi," diye tısladı. "Ve sakın o zamanlar tetiği çekenin bir tek o olduğunu sanma. Ben de çocuklarla epey eğlenme fırsatı bulmuştum." Maria'yı bıraktı ve o öksürüp öğürürken öylece durup bekledi. "Keşke o zamanlar oğlum da olsaydı. Büyükbabası yaptıklarından gurur duyardı."

Maria'mn sırtına bir tekme indirip gösterişli bir tavırla ayakkabısını yere sildi. Maria başka birinin daha yaklaştığını gördü. Başı öne eğikti, ellerini bir kavuşturuyor, bir açıyordu, iğrenç bir şekilde aşina geliyordu. Kadını saçından yakalayıp tahta kapağın yanına sürükledi, kapağı bir tekmede kenara ittikten sonra aşağıdaki deliği gösterdi. Maria sadece boşluğu görüyordu, ama sanki derinlerde bir yerde bir su varmış gibi daha temiz bir hava geliyordu.

"Merak etme." Adam, onu yine kendine doğru çekince Maria yüzündeki o çirkin izi gördü. "Kanlı kartalı erkek arkadaşına sakladım. Seni aşağıdaki karanlık dünyaya attığımda canlı olacaksın. En azından Toltekler kurbanlarına öyle derdi." Çirkin, boğuk, babasınınkine göre daha kaba bir sesti. Maria'yı aşağı itermiş gibi yapıp sertçe geri çekti. "Benim türümden insanlar..." Delice, tavuk gıdaklaması gibi bir kahkaha atıp Maria'yı yere fırlattı. "Fakat şimdi *felag'm* seninle biraz işi var. Bu arada hazır fırsat bulmuşken tatilinin tadını çıkarmaya bak."

"Gerçek *felag* yedi yüz yıl önce öldü." Maria başını kaldırıp Loki'ye bakmaya çalıştı. "Harald Hardrada'nın adamları asla senin gibi pislikleri kabul etmezdi. Seni bir kan davasına bile layık görmezlerdi."

Loki, Maria'nın üstüne atıldı ama Reksnys, onu tutup geri çekti. "Henüz olmaz," diye mırıldandı. Sonra Maria'ya dönüp özür dilermiş gibi dalga geçti. "Oğlumda hâlâ bazı romantik kavramlar var. Kendini SS'te zannediyor."

"Bunun için fazla zayıf."

Loki bir daha atıldı ve Reksnys, ona yeniden engel oldu, sonra daha sert bir sesle konuştu. "Bizim *felag'ımız* bir sona ulaşma aracıdır. Ne daha fazla ne daha eksik. Ve öyle görünüyor ki, Harald Hardrada'ya son gülen biz olacağız."

Loki hırlayarak aniden döndü ve hızla odanın yan tarafındaki girişe yöneldi. Maria geri geri sürünerek duvarın dibine doğru çekilmişti. Reksnys küçük bir su şişesi attı önüne. "Artık tanışmış olduk. Bir uzmanın yardımına ihtiyacım var. Bunu sen yapacaksın."

Dijital bir fotoğraf makinesi çıkarıp Maria'ya uzattı. Maria ise bütün duygularını yitirmiş durumdaydı, ama soma başını kaldırıp Reksnys'e baktı ve oğluyla ikisinin yaptıklarını hatırladı. O'Connor, Reksnys'in babasının hak ettiğini bulmasını sağlamıştı, hayatını buna adamış ve en yüksek bedeli ödemişti. Yaptığı işin tamamlandığını görmesini sağlamak da Maria'nın borcuydu. Bunu ona ve kendine borçluydu.

Güçlü olacaktı.

Jack *Seaquest II'nin* kumanda odasında düşünceli bir tavırla durmuş, kahve fincanıyla oynuyor, bir yandan da uzakta denize inen sağanak yağmurun parıltısına bakıyordu. Gökyüzünü uğursuz bir grilik kaplamıştı, o sabah plajdayken çok yüksekte olan bulutlar yerini Karayipler'den gelen karanlık bir kütleye bırakmıştı. Ancak güneşin parladığı yerlerde, tıpkı Grönland'da gördükleri kuzey ışıkları gibi, havada ışık oyunları oluşuyordu ama bunlar gelen kötü havanın habercisiydi.

"Yağmurun içine giriyoruz galiba." *Seaquest II*nin Kanadalı kaptanı yukarı, Jack'in yanına gelmiş dürbünle denize bakıyordu. "Kasırga mevsimi geldi sayılır. Bir önlem olarak dükkânı

kapatıyorum. Daha açığa gidiyoruz, ayrıca helikopteri de hangara indirtiyorum."

Jack homurdandı. Bu duymak istediği haber değildi. "Teşekkürler. Ne yapmanız gerekiyorsa yapın."

Kaptan köprüden ayrıldı ve Macleod da buzul fiyordundan gelen verileri değerlendirdiği bilgisayarın başından kalktı. Orada bulunan herkes Jack'in farkındaydı, ama aradaki mesafeyi koruyordu. Bazıları ilk *Seaqu*est'tendi ve Peter Howe, Karadeniz'de kaybolduğu zaman, Jack'in sorumluluğu nasıl kişisel olarak aldığını hatırlıyordu. Maria da ekipte oldukça popülerdi ve bilim adamları da onun kısa süreli konukluğundan çok hoşlanmıştı. Lanowski'nin bile çıtı çıkmıyordu, buzdağındaki geminin fotogrametrik işlemleri tamamlandıkça, bilgisayar çıktılarını sessizce Jack'e uzatıyordu.

Macleod gelip camın önünde durdu. Alçak sesle, "Sence daha ne kadar buradayız, Jack?" diye sordu.

Jack dönüp Macleod'a baktı; yüzü asık ve mesafeliydi. Tekrar denize bakarken, "Bilmiyorum, James. Bilmiyorum," dedi. Sonra da dudaklarını büzüp fincanını kenara bıraktı. Neredeyse altı saattir gemideydiler ve Iona'dan hâlâ bir haber gelmemişti. Tek yapabildikleri O'Connor'ın manastırdaki meslektaşından, Jack'in kilisede bir an için gördüğü adamdan, IMU genel merkezine kısa bir telefon mesajı gelmesini beklemekti. Belli ki polis olay yerine kimseyi sokmuyordu ve bir basın engellemesi de vardı. Fakat gerçekler su götürmezdi. Peder O'Connor ölmüştü ve Maria ortada yoktu.

"Onun kaçırıldığını varsaymak zorundayız." Ben de konuşmalarını duyacak mesafedeydi ve Jack'in diğer yanına gelmişti. "Bir ceset bulana kadar bu böyle."

"Biliyorum." Jack kuvvetli bir soluk verdi ve ellerini kalçalarına kayarak korkuluğa dayandı, normal davranış şekline dönmüştü. "Bunun üstünde durmak zorundayız. Yakında daha fazla bir şeyler duyacağımızı varsaymamız lazım. O zamana kadar yapabileceğimiz hiçbir şey yok. Her şey normal olarak yürütülmeli." Macleod'a baktı, yüzündeki ifade acılı, ama kararlıydı. "İşte cevabın. Chichen Itzâ

ziyaretinden sonrası için planım kuzey Yucatan'da on birinci yüzyılın ikinci yarısına, yani Harald'ın burada bulunması mümkün olan döneme ait ne var ne yoksa sırayla incelemekti. Duvar resimleri, kabartmalar, heykeller, ne varsa. Bize bir ipucu sağlayabilecek her şeyi." Onlara sırtı dönük olarak bir bilgisayara gömülmüş olan Jeremy'yi gösterdi, genç adamın etrafı açık kitaplarla çevriliydi. "Döner dönmez Jeremy'yi o iş için görevlendirin."

Macleod, "Durumu çok zor kabullendi," diye mırıldandı.

"O'Connor'a saygısı vardı," dedi Jack alçak sesle. "Maria da onun akıl hocasıdır. Onun gibi biri için bu ayağının altındaki halının çekilmesine benzer bir şey."

Macleod, "Artık biz varız," diye cevap verdi.

Jack, "O iyi bir adam," dedi.

Jeremy'nin yanındaki bilgisayarda bir şeylerle uğraşan Costas, onlar bakarken arkasına yaslandı. "Jack. Önümüzde bir iş var. IMU'da Karayipler'den sorumlu olan adamı, yani Jim Hales'i aradım. Biliyorsun, Amerikan Donanması Denizaltı Araştırma Laboratuvarı'ndan arkadaşımdır. Hemen Mexico City'ye gitti ve Chichen Irza için iznimizi aldı. Bu adamın işleri nasıl tereyağından kıl çeker gibi hallettiğine hep şaşmışımdır. O kuyu projesi için ne zaman konuşmak istersen elimde telefon numaraları var."

"İşte bu bir plana benziyor." Jack, Costas'la göz göze geldi, ikisi de olumlu düşünmek zorunda olduklarını, ileriye bakmaları gerektiğini biliyorlardı. "Dip tarama aygıtını Altın Boynuz'dan sonra önce buraya getirtirim. Jeremy bu işte sen de var mısın?"

Jeremy onlara baktı; yüzü solgun ve çok dalgındı. "Ne? Eğer Maria izin verirse." Sonra aniden sustu ve ortam sessizleşti.

Jack, "Verir," dedi kararlı bir ses tonuyla.

Jeremy cesur görünmek için büyük bir çaba harcıyordu. "Neyse, ilk dalgıçlık deneyimi yapacağım yerin Kurban Kuyusu olmasını istediğimden pek emin değilim."

"Merak etme." Costas elini uzatıp Jeremy'nin omzuna koydu. "Önce mercanlara dalarız."

Tam ortada kırmızı bir ışık yanıp sönmeye başlamıştı. Ben, Jack'e baktı, yüzü son derece ciddiydi. "Köprüye." İki adam hızla kumanda odasından çıkıp merdiveni tırmandı, peşlerinden Costas da yetişmişti. Kaptanla yardımcısı dürbünle bakıyorlardı, ama kaptan hemen harita odasını gösterdi. "Güvenlik kanalında öncelikli mesaj var." Odaya girip telsiz alıcısını ilk kapan Ben oldu, çabuk çabuk konuştu ve aygıtı yerine bıraktı. "IMU genel merkezdi. Bir e-posta mesajı gelmiş. Güvenli bir siteden bize yönlendirmişler ve şifresini vermişler."

Costas harita masasındaki bilgisayarın başına çökmüştü bile. "Tamam. Bağlandık. Adres ne?" Ben adresi okudu ve Costas tuşlara bastı. "Şifre?"

Ben bir an duraksayıp Jack'e baktı. *"Menora."*

Costas alçak sesle ıslık öttürdü. "Eh, bu her şeyi ortaya koyuyor."

Costas'ın koltuğunu sıkıca kavramış olan Jack'in eklem yerleri bembeyazdı, sesi de boğuk çıkıyordu. "Kiminle karşı karşıya olduğumuzu tahmin etmiştik. Bu da doğruluyor."

"Sana gönderilmiş, Jack." Jack'in ekrandaki kısa mesajı okuması için Costas kenara çekildi.

Kime: Jack Howard.

Bu gece 23.00'de sen ve Kazantzakis Zodiac'la bu sabah geldiğiniz plaja, aynı çıkarma noktasına geleceksiniz. Mağara dalış ekipmanlarınızı da getirin. Gözlerinizi bağlayın ve bizim gelişimizi bekleyin. İşin içine güvenlik elemanlarınızı katmaya veya dışarıdan biriyle temas kurmaya kalkarsanız meslektaşınız idam edilecek.

Jack, "Maria yaşıyor," diye soludu. "Çok şükür."

Ben, "Plajdaki çıkarma noktası," diye mırıldandı. "Nerede olduğumuzu bilmelerine şaşırmadım. Muhtemelen Meksika polisidir. Eğer o Reksnys ise bütün kıyılarda gözü kulağı vardır."

"Mağara dalış ekipmanları," dedi Costas. "Peki bunlar ne halt için? Yağmur yağarken mağaraya filan dalmam ben. Bütün hava ceplerine su dolar."

"Bir şey bulmak istiyorlar herhalde," dedi Jack.

"Şifredeki şeyi mi?"

"Umarım değildir."

"Maria da burada bir yerlerde, yakınımızda," dedi Ben. "Onu da Iona'da, getirmiş olmalılar. Reksnys'in özel jeti ve ormanda kendi pisti var. Uydudan bulamayacağın birkaç şeyden biri. Ve bence Iona işini yapmadan önce de *Seaquest* //'nin buraya doğru yola çıktığını biliyorlardı."

Jack buz gibi bir sesle, "Bana göre o Iona işi tek kişilik bir şovdu," dedi.

"Loki."

"Bize bir fotoğraf göndermişler. Kendimizi hazırlasak iyi olur." Costas mesajın altındaki dosya ekine tıkladı ve bir fotoğraf ortaya çıkmaya başladı. Flaşla yerde gayrı muntazam taşları olan bir tür odada çekilmişti ve harap duvarlar yeşil yosun kaplıydı. Görüntü inmeye devam ettikçe yere yığılmış birini, bir kadını görmeye başladılar. Korkunç bir işkence görüntüsüydü, Irak'tan ve adı geçmeyen Üçüncü Dünya cehennemlerinden sızdırılan fotoğraflara benziyordu. Kadın leş gibiydi, göğüsleri yer yer yırtılmış dar bir atlet giymişti. Koyu renk saçları boynuna yapışmış ve kollarına yerdeki yeşil renk bulaşmıştı. Kameraya bakmaya çalışmış ama flaş çakınca irkilmişti. Şiş gözleri kapalıydı, ağzı beyaz bantla kapatılmıştı ve yanağında kanla irin sızan çirkin bir yara vardı.

Jack, kadını tanıyınca sarsıcı bir şok geçirdi. *"Maria."* Kendini fiziksel olarak hasta hissetti. Elleri koltuktan düştü ve yandaki banka yığılır gibi oturdu. Görüntüye tekrar baktı. Duyduğu dehşet korkunç bir öfkeye dönüşüyordu.

Kapıda kaptan belirdi. "Iona'dan mesaj. Adli tıptan birinin bizimle konuşmasına izin verilmiş." O sırada ekrana gözü takıldı ve

duraksadı.

"Geliyorum." Jack'in sesi soğuk ve duygusuzdu.

On dakika sonra Jack kumanda odasına dönmüştü. Jeremy dışında kimse yoktu. Macleod ile Lanowski birkaç dakika önce köprünün olduğu güverteye gitmişlerdi. Jeremy hâlâ bilgisayarın başında sessizce çalışıyor, internetten bulduğu görüntüleri basıyor ve Toltek sanatıyla ilgili yerlere işaret koyuyordu. Üstündeki pencereye ilk yağmur damlaları çarpmaya başlamıştı ve Jack havanın hızla bozduğunu fark edebiliyordu. Az önce duyduklarının yarattığı bitkinlikle durdu, tekrar Jeremy'ye baktı, sonra konsolların olduğu yere yürüdü. Konuyu nasıl açacağını bilemiyordu. Bir koltuk çekip döndürdü ve sırtını pencereye vererek oturdu, sonra dikkatle Jeremy'nin çıkardığı görüntülere baktı.

"İyi iş," dedi alçak sesle. "Ben bunları asla bulup çıkaramazdım. Orta Amerika arkeolojisine senin kadar hâkim değilim."

"Ben gerçekten ilginç olan tek bir keşif yaptım." Jeremy, Jack'e bir kâğıt uzattı. "Kral tanrı Quctzalcoatl'in dönüşü ile ilgili Aztek kehanetini hatırlıyor musun? 1519'da İspanyollar orta Meksika'daki Tenochtitlan'a ilk geldiklerinde, İmparator Moctezuma, Cortes'i Quetzalcoatl sanmıştı. İspanyol fethi onun için o kadar çabuk olabildi."

"Devam et."

"Quetzalcoatl bir Toltekti, yarı efsanevi bir kraldı. Moctezuma dönemindeki Aztek efsanesine göre, beş yüzyıl önce kendi krallığından sürgüne gönderilmiş ve doğan güneş ülkesinden geri döneceğini vaat etmişti."

"Beş yüzyıl önce." Jack biraz düşündü. "Bu da on birinci yüzyıl demek, tam bizim ilgilendiğimiz dönem."

"Doğru. Doğan güneş ülkesi, Meksika vadisindeki Aztek merkezine göre hemen hemen tam Yucatan yarımadasına denk geliyor. Bu konuda bazı tarihi kanıtlar da var, çünkü yaklaşık olarak Tolteklerin Chichen Itza'yı işgal ettiği dönemden söz ediliyor."

Jack, Jeremy'ye baktı, bir şey söyleyecek gibi oldu, sonra sözünü kesmemeye karar verdi.

"Maya kaynaklarına bakınca gerçekten insanın kafasını karıştırıyor," dedi Jeremy. "Mayaların son yılları hakkındaki bilgilerimiz esas olarak Chilam Balam Kitapları'ndan, Jaguar Kâhin'den geliyor. Bunların çoğu İspanyol fethinden sonra yerel yazıcılar tarafından Latin alfabesiyle yazılmıştı. Kitaplar gizli tutuluyor ve özenle korunuyordu. İzlanda'nın Norveç efsaneleri gibi, her biri Yucatan'daki farklı bir toplulukla ilgiliydi. En olağanüstü kehanetler de doğudan gelen sakallı adamlar hakkındakilerdi."

"Sakallı adamlar mı?"

"Anlattıklarımı takip edebildin mi? Pek çok bilim adamı, sonradan yapılmış süslemelerdir diyerek bunu reddediyor. Kitaplardan bazıları on sekizinci, hatta on dokuzuncu yüzyıla kadar yazılmamış. Fakat Vatikan'ın Roma'daki arşivlerinde, gün ışığına çıkan ve her yeri kapsayan başka bir kitap daha var. İlk yazılan oymuş gibi görünüyor; kısmen Maya harfleriyle kaleme alınmış ve belli ki on altıncı yüzyılda Yucatan'a giden ilk Cizvit misyonerleri tarafından el konulmuş. Chichen Itza'nın kuzeyindeki Maya toplumunun efsanelerini ve kehanetlerini anlatıyor. Orada da aynı sakallı adamlar hikâyesi var, ama bir farkla. Bu kitapta bir kralları var ve Mayalara eziyet edenlerle, tahminen Tolteklerle büyük bir savaşa tutuşuyor. Sonra yeraltı dünyasında kayboluyor ve Mayalar onun dönüşünü bekliyorlar. Bu, Azteklerin Quezalcoatl kehanetinin kaynağı olabilir, ancak Maya öyküsünde ona Wukub Kaqix, canavar kuş tanrı, yani kartal tanrı deniyor."

Jack ekranın yanına tutturulmuş olan yeşim pandantif fotoğrafına baktı. "Belli ki buralarda çok kullanılan bir imaj."

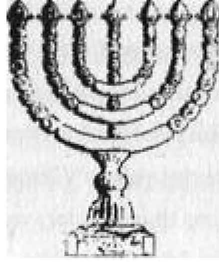
"Fakat aynı zamanda Harald Hardrada'nın gemisinin adı da *Kartal.* Norveç efsanelerinde, gemilerini yakan Vikinglerin, geri dönmeyi düşünmedikleri savaşlara gittiklerine dair ipuçları var. Bazen de gemilerin pruvasını kesip savaş sancağı gibi önde taşıyorlar. Bu, onların ölümüne savaşacaklarını, Valhalla'ya gitmek

üzere yola çıktıklarını gösteren bir işaret. Düşmanlarının kalbine korku salmanın da bir yolu. Belki burada da öyle olmuş ve Mayalar geminin kartal şeklindeki pruvasını görmüştür."

"Muhteşem. Bu gerçekten muhteşem, Jeremy. İşte aradığımız şey bu." Jack aniden öne eğilip başını ellerinin arasına aldı, sakinmiş gibi davranmaya gücü kalmamıştı. Artık gerçeği Jeremy'den saklayamayacaktı.

"Sana söylemem gereken bir şey var. Iona'dan haber geldi."

"Biliyorum." Jeremy bunu yumuşak bir sesle söylemiş ve elindeki kitabı bırakmıştı. Jack bakışlarını ona dikti. Bir hafta önceki coşkulu üniversite öğrencisine göre çok daha yaşlı görünüyordu. "O'Connor'ın öldürüldüğünü duyduğum andan beri biliyordum. Benimle konuşmuş, buna hazır olmamı istemişti. Iona'da ne olduğunu biliyorum." Jeremy duraksadı, konuşmaya çalıştı, sonra kelimeler boğuk bir fısıltı halinde dudaklarından döküldü. *"Kanlı kartal."*

18

Gece yarısını epeyce geçmişti, muhtemelen sabahın birine geliyordu. Jack ve Costas *Seaquest II'den* ayrılıp Zodiac'ı karaya yönelttiklerinde hava çoktan kararmıştı. Plajdaki randevu noktalarına verilen saatten önce varmışlardı. Jack'in tek duyabildiği aralıksız yağan yağmurun sesiydi, ses bir kreşendo halinde yükseliyor ve bastıran her sağanaktan sonra yine alçalıyordu. Nem dayanılmazdı. Costas'la birlikte arka koltukta iki büklüm otururken küçük, dört

çekerli bir araçta olduklarını aracın sesinden çıkarıyordu. Ona sonsuzluk kadar uzunmuş gibi gelse de, herhalde en çok yarım saattir yoldaydılar. Bozuk bir yoldan ormanın içlerine doğru sarsıla sarsıla gidiyorlardı. Jack'in bacağındaki yara zonkluyordu. Adamların talimatlarını harfiyen yerine getirmişler ve dalış ekipmanlarıyla birlikte Zodiac'ın yanında gözleri bağlı olarak beklemişlerdi. Onları ele geçiren kişi tek kelime etmeden ikisini de araca iteklemiş, ne kendisi hakkında ne de gidecekleri yer hakkında hiçbir açık vermemişti. Sinir bozucu bir durumdu ama Jack her çukurda, her tümsekte küfreden Costas'ın yanında olmasından güç alıyordu.

Jack e-postayla gelen ültimatomu aldıklarından beri, bir başlarına kalacaklarını, Maria'yı ele geçirenlerin dediklerini kelimesi kelimesine yapmak zorunda olacaklarını ve sadece şanslarına güvenebileceklerini biliyordu. Onları bekleyen her neyse, işin içinde dalış da olacağı kesindi. İzledikleri rotaya bakılacak olursa, iç kısımlarda bir yerlerde dalınacaktı. Örneğin kuyulara veya yeraltı nehirlerine. Yağmur sanki Jack'in beynine yağıyordu. Böyle bir fırtınada yeraltı suları tehlikeli biçimde yükselip mağaralara da dolabilirdi. Ve denize böylesine yakın olunca, Yucatan'ı bal peteği gibi ören temiz su kaynakları güvenilmez bir biçimde güçlenebilir, yağmur sularını kalker kanalların labirentlerine çekip denize akıtabilirdi.

İçinde bulundukları araç durdu ve Jack o ana döndü. Kapıdan dışarı çekildi ve ıslak, kaygan bitkilerin arasından eğri büğrü bir yolda yürütüldü. Yağmur sel gibi iniyor, duygularını köreltiyordu. Sonra bir çeşit barınağa sokuldu, içeride yağmur yoktu, ama bunaltıcı bir sıcak vardı. Arkasından Costas'ın da içeri itildiğini ve dalış takımlarının indirildiğini duydu. Ardından bir daha ileri doğru iteklendi. Gözündeki bağ sıyrılmış ve gözlerini kırpma ve çevirme imkânı doğmuştu. Sert hareketlerle elleri bantla yapıştırıldı. Loş, mumla aydınlatılan bir yerdeydi. Costas'ın bir iki adım solunda olduğunu gördü, karşılarında da bir adam vardı. Jack, onun kim olduğunu hemen anladı. Pieter Reksnys babası Andrius'un kopyasıydı, Jack Grönland'da Kangia'nın verdiği fotoğrafta görmüştü.

Kangia. Buzul fiyordu. Tüm olanlar bir milyon kilometre uzakta kalmış gibiydi. Şimdi aniden cehennemin ve şeytanlarının uzak birer ortaçağ kâbusu olmaktan çıktığı bu olayın içinde olmalarıyla arada bir bağ vardı.

Jack etrafına bakındı. Taş bir odada, belki eski bir kilisede bulunuyorlardı. İçerisi kazan dairesi gibi sıcaktı ve Jack'in her yerinden ter fışkırıyordu. Yüksek tavan destek tonozluydu. Yerde yuvarlak bir delik vardı. Yanındaki duvarda, mum ışığında canlı renkleri oynaşan bir resim bulunuyordu.

Sonra Maria'yı gördü.

Seaquest //'den ayrılmadan önce, e-posta ile gelen resme bakarak kendini buna hazırlamaya çalışmıştı, ama gerçek hâlâ şok ediciydi. Maria karşıdaki duvarın dibinde sersemlemiş bir halde, hafifçe sallanarak oturuyordu, bacakları uzatılmış ve elleri bantlanmıştı. Ağzı da bantlıydı. Yüzü şişti ve yanağında kanlı bir iz vardı. Gözleri karşılaştı.

Jack öfkesini kontrol etmeye çalıştı. "Bunu sana o mu yaptı?"

Maria yalvarırcasına bakıp başını salladı, Jack'in arkasındaki bir şeyi göstermeye çalışıyordu. Jack arkasına bakınca odadaki diğer kişiyi, yani onları plajdan alan adamı gördü. Bu Loki olmalıydı. Aynı geriye doğru yapıştırılmış siyah saçlar, sıska, çirkin yüz hatları, sulu gözler vardı onda da. Babasına bak oğlunu al. Jack'in kendisine baktığını gören Loki sırıttı, ışığa döndü ve bir parmağını yanağına götürdü. O zaman Jack, O'Connor'ın tarifini hatırladı. Yara izini.

Costas donmuş bir şekilde Maria'ya bakakalmıştı, sonra birden Loki'ye doğru atıldı. Aldığı tepki avlanan bir vahşi hayvanınki gibi esnek, çabuk ve akıcıydı. Loki, Costas'ı yarım kurtkapanına aldı ve başını yana doğru büküp kendisinden ağır olduğu halde kolayca yerden kaldırdı.

"Bırak onu." Jack, Reksnys'in sesini ilk kez duyuyordu, boğuk, gıcırtılı bir sesti ve hafifçe doğu Avrupalı aksanı seziliyordu. Loki, babasına itaat etti ve Costas'ı iterek uzaklaştırdı. Bu adam, O'Connor'ın anlattığı acımasız katildi, tek başına iş görmekten zevk

alıyordu, ama tam anlamıyla babasının kölesiydi. Tek zayıf noktası öfke değildi.

Costas düştüğü yerden kalktı, abartılı bir iğrenme ifadesiyle yüzünü buruşturup omzunda Loki'nin değdiği yeri sildi. Loki dudak bükerek odanın uzak bir köşesine çekildi. Reksnys bir tabanca çıkarmıştı, Jack silahın Nazi döneminden kalma olduğunu görebiliyordu. Adam tabancayı Maria'nın bacaklarına doğrulttu.

"Önce bir diz, sonra öteki. Sonra da işimi tamamlayacağım." Sesinde pis bir ifade vardı. "Ya da aptallık etmeyi kesersiniz."

İlk anda Costas'tan bir tepki gelmedi, ama sonra kesin bir şekilde başıyla onayladı. Tabancayı gören Maria kâğıt gibi bembeyaz olmuş, afallamıştı.

Reksnys, Jack'e döndü. "Şu duvar resmini incelemeni istiyorum," dedi. "Yakından bak."

Jack taşlaşmış bir suratla adama baktı. Sonra Maria'ya bir göz attı, kadın hafifçe başını sallayıp bantlı dudaklarının arasından bir şeyler mırıldanarak onu teşvik etmeye çalışıyordu. Jack küçümser bir ifadeyle Reksnys'e baktı ve duvar resmine döndü.

Resim iki boyutluydu, derinliği yoktu. Sarı ve mavi zemin üstüne koyu kahverengileri, kırmızıları ve yeşilleriyle tam bir renk cümbüşüydü. Jack resmin hikâye anlatan yapısını, galipleri ve mağlupları anlattığını çabucak kavradı. Sağda ayrıntılarıyla resmedilmiş eğimli alınlı savaşçıları, başı ve kıçı simetrik biçimde kıvrık olan kürekli gemileriyle bir deniz savaşı anlatılıyordu. Gemilerden birinde kare şeklinde bir yelken ve farklı savaşçılar vardı.

Kare şeklinde yelken.

İkinci sahne şiddetli bir orman savaşını gösteriyordu. Kimileri yukarı kısımda çarpışıyor, kimileri hızla akan nehre gömülüyordu. Her yerde parçalanmış cesetler vardı. Galiplerde *atlatlslar,* yani mızrak atıcılar ve üzerlerine savaş tanrısının resmi çizilmiş köşeli kalkanlar vardı. Başlarında bir kartal savaşçı bulunuyordu; dev gibi adamın başında dik dik bakan gözüyle bir kartal maskesi, sırtında

kartal kanatları ve ayaklarında kocaman yırtıcı pençeler vardı. Savaşçıları da başlarına jaguar postundan başlıklar, el ve ayak bileklerine aynı türde bantlar, yeşim taşından ağır kolyeyle küpeler takmışlardı. Sopalarla dövüşüyor ve kurbanlarının üstüne öfkeli, korkunç gözlerle atılıyorlardı. Karşılarındakilerin ise kırmızı kalkanları, farklı başlıkları ve silahları vardı.

Jack silahlara bir daha baktı. Göz ucuyla da Maria'ya bakıyordu. Bu manzara karşısında donup kalmış olmalıydı. Mutlaka o da kendisinin gördüklerini görmüştü. Maria belli belirsiz başını salladı. Evet o da görmüştü. Jack arkasına döndü.

Artık anlıyordu.

Davranışlarıyla hiçbir şeyi belli etmedi ve resmi sola doğru incelemeye devam etti.

Esirler yerdeydi, kimi sırtüstü yatmış, kimi dizlerinin üstüne çökmüştü. Bazıları prangaya vurulmuştu, savaşçı olarak kabul edilmeyenler zafer kazanan savaşçıların şahsi köleleri olacaktı. Jack L'Anse aux Meadows'daki iskeleti, her nasılsa beş kilometre kuzeye kaçabilen, neredeyse kendi dünyasına dönmeyi başaran adamı düşündü. İşte bu kâbustan kaçmış olmalıydı.

Bir sonraki sahnede renkler ağır basıyordu. Jack feci ölüm ve parçalanma sahneleri gördü. Teraslı bir platformun tepesinde, kartal tanrı maskesi takan rahip kral duruyordu. Savaşta esir alınanların cezalarını bildirmekteydi. En alt basamakta esirlere işkence ediliyor, tırnakları sökülüyordu. Birkaç basamak yukarıda bir esir merhamet dileyerek ellerini kaldırmış, başka biri parmaklarından kanlar akarak olduğu yere yığılıp kalmıştı. Tepede bir rahip bıçağını bir kurbanın göğsüne daldırmış yüreğini deşerken, adamın ruhu arkasında kanlı bir iz bırakarak cennete doğru yükseliyordu. Kesik bir kafa yaprakların üzerinde yatıyor ve bir sürü kesik kafalar da kanlar içinde basamaklardan yuvarlanıyordu. Her tarafta buharları tüten ölü yakma ateşleri görünüyordu. Tören sadece talihsiz savaş esirleriyle sınırlı değildi. İskelet suratlı bir tanrının altındaki Toltek savaşçıları da kendi bedenlerine açtıkları yaralardan akan kanları sunmaktaydı. Kralın

yanındaki taş masanın üstünde zengin süslerle bezeli, kafaları tıraşlı üç kadın vardı ve bir hizmetkâr onlara kanlı aletler sunuyordu. Kadınlardan biri dikenlerle dolu bir ipi dilindeki bir deliğe sokuyor, yanındaki asil bir adam aynı şeyi penisine uyguluyordu.

Jack kafasını çevirdi. Reksnys, onun tepkisinden hoşlandı ve alaycı bir tavırla güldü. "Burayı kendim buldum," dedi. "Yıllar önce araziyi aldığım zaman. Bir orman tapınağı, kutsal bir kuyunun üzerindeki kurban odası." Başıyla ortadaki karanlık deliği gösterdi. "Belli bir şeyi bulmak için yıllarca bu ormanı didik didik aradım. Geldiğim nokta gerçekten ilginç. Biz felag'da da böyle bir şeyi tahmin etmiştik, ama asla kanıt bulamamıştık."

"Neyin kanıtı?" dedi Jack.

Reksnys, ona aldırmadı. "Kaynaklarımız sizin menora'yı aradığınızı söyledi."

Jack de alaycı bir tavırla, "Kaynaklarınız," dedi. "Yani Peder O'Connor'ı işkenceyle konuşturmaktan söz ediyorsunuz."

Reksnys, "O'Connor epeyce yardımcı oldu," diye cevap verdi, sesi tizleşmişti. "Ama sizin sandığınız şekilde değil. Vatikan'da çok dikkatsiz davranmaya başlamıştı. Titus Kemeri'ni açığa çıkarmakla fazla ileri gitti. Yaptığı her şeyi rapor ettiği bir amiri vardı. Bu kadını zaten biliyorduk."

Başıyla Maria'yı gösterdi ve Jack'in yarı tebessüm eder gibi olduğunu fark edince gözlerini kıstı. "Bu bilgi artık işinize yaramaz. Size anlatıp anlatmamam hiçbir şeyi değiştirmez ve keşfimin hikâyesini size dost bir arkeolog olarak anlatıyorum sadece."

Jack, adama yan yan baktı. "Ben burada başka arkeolog göremiyorum."

Reksnys, onu duymamış gibi yaptı. "Grönland'a kadar ulaştığınızı duyduk. Elbette buzun içindeki gemiyi biliyorduk, 1930'lardaki *Ahnenerbe* keşif gezisinde babam tarafından bulunmuştu. Öldürülmesinden kısa süre önce tüm hikâyeyi bana anlattı. Künzl'ün yazıt taşını nasıl elinden kaptığını ve yarıkta kendi SS hançeriyle onu

nasıl öldürmeye çalıştığını biliyorum. Neyse ki babamın fotoğraf hafızası güçlüydü ve savaştan sonra bizim maaşlı adamımız olan bir rünik yazı uzmanına o şekillerin aynısını çizebildi."

Jack buz gibi bir sesle, "Eminim ki o güçlü hafızası yüzünden, doğu cephesinde öldürdüğü onca kadın ve çocuğun anısı geceleri uyumasına engel oluyordu," dedi.

Reksnys, "Sadece sayıyordu," diye homurdanıp sözüne devam etti. "Bir şey bu küçük tapınağı hatırlamama sebep oldu, yıllar önce savaş sahnesinden gözüme takılan bir şey, yani denizden gelen savaşçıların görünümü. Ben burayı bulduğumda orman tarafından yutulmuş ve içi moloz dolmuştu. Buralı Mayalardan hiçbiri yanına bile yaklaşmamıştı. Kartal tanrı ve kralın dönüşüyle ilgili bazı saçmalıklar vardı. Harald Hardrada'yı ve menora'yı hatırladım. *Felag'ın* aziz düşünü. Pekâlâ mümkün olabilirdi. Taşları tek tek taşıyarak tapınağı kendim temizledim." Çocuk gibi böbürleniyordu. "Çok tatminkâr bir hobi oldu."

Jack soğuk bir tavırla, "Benimle oyun oynama," dedi. "Bu hobinin çok ötesinde bir şey. Bir takıntı. Üstelik de yasadışı."

Reksny, Jack'e öfkeyle bakıp parmaklarını şıklattı. Loki bir anda Jack'in üstüne atılıp göğüs göğse durdu ve itmeye başladı, yüzünün yaralı kısmı Jack'e dönüktü. Belli ki kendinden güçsüz olanların gözünü yıldırmaya alışıktı ama Jack ondan bir baş daha uzundu ve küçümseyerek tepeden bakıyordu.

"Yeter." Reksnys bağırarak emir verince Loki ellerini sinirli sinirli bir birleştirip bir ayırarak hırladı ve sahibine bakan bir köpek gibi babasına baktı. "Sonra zamanı gelecek." Loki geri çekildi ve Reksnys duvar resmine döndü. "Burada bulunma nedeninize gelelim." Yürüyüp duvarın sol tarafında, molozlara bitişik tahta perdeyi kaldırdı. "İşte."

Bu final sahnesiydi. Bir tören alayı tapınağın dibinden ayrılıyordu. Kan revan içinde olmayan tek sahne buydu, ama burada da figürler çok daha cafcaflı, süslü püslü çizilmişti. Bazıları insan bazıları doğaüstü canlılardı. Müzisyenler trampet ve sukabağından

çıngıraklar çalıyordu. Bir kaplumbağa kabuğu açılmış içinden bir tanrı çıkıyordu. Meşale tutanların arasında savaşçılar ve kadınlar dalgalanıyordu. Onlara maskeli göstericiler eşlik ediyor, aralarına girip kıvranarak süzülerek dans ediyordu. Biri timsah kılığına girmiş, başka biri dev kıskaçlarını havaya kaldırmış bir yengeç olmuştu. Koruyucu kemerler ve dizlikler takmış bir grup top oyuncusu birbirini itip kakıyor, bir tanesi bir kurban rahibi tarafından tapınağa geri götürülüyordu. Kimileri derisi yüzülmüş, Chichen Itzâ'dakine benzer sırıtkan iskeletlerdi. Daha yeni kurbanların saçları ve etleri duruyordu. *Sarı saçlar. Sakallar.*

Törenin ön kısmında Reksnys'in örtüyle kapattığı bir kısım vardı. Oraya doğru yuvarlak alınla, kızıl saçları arkada toplanmış, beyaz giysili kadınlar ilerliyordu. Kadınlar yüksek başlıklar takmış, başlıklarını döne döne peşlerinden gelen gökkuzgunumsulardan qvetzal kuşunun rengârenk tüyleriyle süslemişlerdi.

Bu bir zafer alayıydı. Jack'in gözünün önünde Yucatan'dan inanılmayacak kadar uzak bir dünyaya ait başka bir görüntü canlanmıştı. Roma'daki Titus Kemeri. Foruma doğru giden zafer alayı. Vespasian'ın Yahudilere karşı zaferi.

Birkaç adım sola yürüdü, Loki'nin gözleri üstünden ayrılmıyordu. Final çizimlerinin bir kısmı hâlâ molozun altındaydı, ama yine de anlaşılabiliyordu. Bu, kazana benzeyen soyut bir şekildi, ağzı tören yolunun sonuna açılıyordu. Aslında kocaman açılmış, kurbana doymayan bir çene, yani yeraltı dünyasının çenesiydi.

Chichen Itzâ. Kurban Kuyusu.

Reksnys örtüye doğru yürüdü ve elini alt köşeye koydu. "Şu anda burada olduğumuza inanıyorum." Jack'le sanki iki arkeolog arkadaşmışlar gibi konuşuyordu. "Yeraltı dünyası, tören alayının sonu. Orada kimin mağlup olduğunu hepimiz biliyoruz. Bence zafer alayı tam bizim şu an bulunduğumuz noktada bitti, yani altımızdaki bu kuyunun ağzında." Kimseye aldırmadan, küstah bir tavırla konuşuyordu. Jack yeniden Maria ile göz göze geldi. Maria başım salladı. Jack arkasına baktı. Resimde bu kurguyu doğrulayacak

herhangi bir şey olmadığını fark etti. Tolteklerin düzinelerce tören bölgesinden biri olabilirdi. Chichen Itzâ ile tek bağlantı L'Anse aux Meadows'da buldukları rünik yazıt taşıydı. Ve Reksnys bunu bilmiyordu, taş *Seaquest Ilde* emniyetteydi.

"Daha üç gün öncesinden neyi görmek üzere olduğunuzu biliyordum, yani bize ihanet eden birinden *felag'm* öcü alınmadan öncesinden. Şuradaki meslektaşınız açısından şanslı bir durum." Başıyla Maria'yı gösterdi. "Geminizin Karayipler'de olduğunu biliyorduk ve yollarımızın kesişeceğini tahmin ettik. Uzmanlığınızdan yararlanabileceğimizi düşündüm. Oğlumun sanatını onun üzerinde icra etmemesinin tek nedeni de buydu."

Reksnys sırtı duvara dönük olarak durdu ve seri bir hareketle örtüyü kaldırdı.

Derin bir sessizlik oldu. Jack ağzının açık kaldığını fark edip kendini toparladı. Aklına Maria'nın bir zamanlar söylediği bir hahamlık bilgisi gelmişti.

İlahi parmakla çizildi. Ateşten bir parmakla çizildi.

Bu menora'ydı.

Yedi kol, alev alev yanıyormuş gibi parlayan yedi sap, yedi parlak ışık huzmesi. Zafer alayının başında, Kurban Kuyusu'nun üstüne kaldırılmış durumdaydı.

Jack, sanki ondan güç alırmışcasına trans halinde resme bakan Maria'ya döndü.

Reksnys bir anda örtüyü indirip görüntüyü kapadı ve çirkin bir kahkaha attı. "Şok mu geçirdiniz?"

"Senin hiç bakmadığını fark ettim," dedi Jack soğuk bir sesle. "Ya da bakamadığını."

"Küçümsüyorum. Kendi adıma bunun sahibi olmayı asla istemem. Sadece sonuca ulaşmak için bir araç." Reksnys, Loki'ye başını sallayınca, adam Maria'yı çekip ayağa kaldırdı ve babasına doğru itti. Reksnys, onu kolundan yakalayıp Luger'iyle dürttü,

yüzünde iğrenirmiş gibi bir ifade vardı. Sonra silahı kadının sırtına doğru tutup aşağı indirdi. "Nasıl yapılacağını gayet iyi bilirim. Yavaş, acılı bir ölüm. Onun gibi yüzlercesine yaptım." Başıyla yerde duran dalış takımlarını işaret etti. Sonra Jack'e baktı. "Siz dünyaca ünlü bir sualtı arkeologusunuz, öyle değil mi?" Sesinde alaycı, küçümser bir ifade vardı. "Şimdi arkadaşınızla birlikte yeraltı dünyasına inecek ve istediğim şeyi bulacaksınız."

Jack aşağıya atlayınca su sesi mağaranın duvarlarında yankılandı. Costas ondan önce dalmış ve araştırmaya çoktan başlamıştı, başındaki lambanın ışığı yan tarafa yansıyordu. Jack hemen yaylı bağlantı halkasını açtı ve halatı kuvvetle çekti. Halat yukarı doğru çekilirken o da metal halkanın parıltısının yaklaşık yirmi metre yukarıdaki kalker tavana doğru çıkışını izledi. Costas'la ikisi birkaç dakika önce Reksnys'in emriyle gemiden getirdikleri dalış ekipmanlarını sessizce donanmışlardı. Jack duvar resmiyle ilgili düşüncelerini açıklamayı reddetmiş, Maria da ağzındaki bandı çıkardıkları halde, odanın bir köşesinde inatla ses çıkarmadan durmuştu.

Jack menora'lı sahnenin burayı değil, Chichen Itzâ'daki Kurban Kuyusu'nu gösterdiğini düşünüyordu. Yine de, bütün göstergeler, Reksnys'in önlerinde uzanan bu tünelde Harald Hardrada'nın son dönemiyle ilgili bazı ipuçları bulunduğu inancını haklı çıkarıyordu. Örneğin, mağaranın üstündeki tapınağın konumu, resimde ormanda savaşanların yanına bir nehir çizilmiş oluşu, yerel Maya gelenekleri ondan yanaydı.

İki saat önce Costas'la birlikte Zodiac'tan ayrılışlarından bu yana tetikte bekleyen güvenlik ekibiyle temas kurma şansı olmamıştı. Jack, Lynx'in kıyıdan açıkta dolanıp durduğunu biliyordu, fakat Jack'le Costas bir yolunu bulup telsizle koordinatlarını bildirmeden ve bir müdahale durumunda Maria'nın emniyette olacağını belirtmeden Ben hiçbir şey yapamazdı. Jack başlığını takmadan önce Maria'ya güven verici bir ifadeyle bakmış, Loki, onu delikten aşağı sarkıtırken de soğukkanlı ve kendine hâkim bir şekilde davranmıştı. Fakat aslında son derece heyecanlıydı, bir yandan neler bulabileceklerini düşünüyor, bir yandan eli boş döndükleri takdirde neler yapacaklarını hesaplamaya çalışıyordu. Şu anda fazla seçenekleri yoktu, olanlar da pek iyi sayılmazdı.

Dahili konuşma sisteminden Costas'ın sesi duyuldu. "Bu odanın dibinden akan bir yeraltı nehri var, senin yaklaşık sekiz metre kadar altında. Akıntı oldukça şiddetli. Mağara dalgıçlığı için pek uygun koşullarda değiliz."

"Anlaşıldı." Jack yüzeyden gidiyor ve Costas'ın ilerleyişini lambasının ışığından izliyordu. Yüzdürme kompansatörünü kontrol etti ve bilgisayarın gelen havayı denetleyen sistemini çalıştırdı. Yarı kapalı devre soluk alma cihazları kullanıyorlardı, çeşitli gazların karışımı, daha derin yerlere dalmaları için saf oksijen veya havadan daha yararlıydı. Tipik Yucatan kuyularındaki mağara sistemlerinin otuz metreden daha derine inmesini beklemiyorlardı ama yine de önlem almışlardı.

Jack, "Bana şu kalsiyum karbonat meselesini hatırlatsana," dedi.

Costas da yüzeye çıkmış, yanında yüzüyordu. Sırtındaki yüzdürme kanatlarını şişiriyor ve dahili haberleşme sistemini başlığına takıyordu. "Erimiş kireçtaşı," dedi. "Buzul Çağı'nda, buradaki her şey suyun üstündeydi. Şimdi sualtında olan sarkıt ve dikitler o zaman oluşmuştu. Buzul Çağı bittikten sonra, deniz seviyesi yükseldi ve mağaralar suyla doldu. Bu mağaralarda suyun üstüne bir şey bıraksan taş bir kılıfla kaplanır. Suya atsan da bozulmaz, yeni gibi kalır. Yaklaşık on beş metre aşağı dalınca temiz sudayız."

Jack tavandan süzülen ince ışık huzmesine, onlara baktığını hayal meyal seçebildiği çirkin surata baktı. Onları aşağı sarkıtmakta kullanılan halatla askı yukarı çekilmiş, dönüşlerini bekliyordu. Jack, Maria'yı düşündü ve soluk cihazından derin bir nefes çekti. Sonra Costas'a tamam işareti yaptı. "Hadi bakalım, gidelim artık." Kanatlardan hava verdiler ve yüzeyin altına daldılar, akıntının üstünde Costas önde, Jack arkada gidiyorlardı. Su, tam dalış tulumu giymelerini haklı çıkaracak kadar serindi, ama yukarının aşırı sıcağından sonra insana iyi geliyordu. Her ikisinin başlıklarında da üçer lamba vardı ve etrafa bakınmak için başlarını çevirdikçe ortaya dehşet verici görüntüler çıkıyordu. Dikitler kümeler halinde yükseliyor, bir sürü küçük mağara oluşmasına yol açıyordu. Su kristal gibi berraktı ve pastel renklerde titreşiyordu, Jack'in hayatında gördüğü en temiz suydu. Daha aşağı indiler ve akıntıya karşı yüzdüler, kollarını açmışlar, dengelerini korumak için paletlerini geriye doğru uzatmışlardı. Saniyeler sonra bir sarkıtın altından karanlık bir tünele girdiler, odadan gelen ışık geride kalmıştı artık.

"Yağmur yağmadığı zaman tünelin bazı kısımları su seviyesinin üstünde kalıyormuş," dedi Costas. "Yanlardaki duvarlarda su çizgilerini görebilirsin, üzerlerinde yeni kalsiyum oluşumları var. Normalde bir kano veya salla gidilebilirmiş gibi görünüyor."

Costas kalem büyüklüğünde bir ışık çubuğu çıkardı, içindeki kimyasal maddeler karışsın diye kırdı ve yarığa attı. Jack yeşil ışığın arkasında kayboluşunu izlerken Costas altı tane daha çıkardı. "Bu yoldan dönmek isteyeceğimizi varsayıyorum," dedi. "Akıntı tavana yakın yerlerde zayıflıyor, o yüzden sorun olmaz."

Jack döndü ve hava ceplerinden dalgacıklar yayılmayan bir kaya çıkıntısı gördü. Girdikleri yerden bu tarafa en az iki yüz metre, belki de daha fazla yol gelmişlerdi. "Ne kadar gittik sence?"

"Başka bir oda aradığımızı varsayıyorum, giriş odasından ulaşılabilecek bir yer. Eğer bu tünel su seviyesinin altından devam ediyorsa yanlış yoldayız demektir." Costas konuşurken geçit söylediklerinin tam tersini yapmaya, yukarı doğru yükselip açılmaya

başlamıştı. Lambalarının ışıkları, üzerlerinde göz alabildiğine uzanan bir havuzu aydınlatıyordu. "Hey çabuk."

Yüzeye çıkıp merakla etrafa bakındılar. En az elli metre genişliğinde, kubbe şeklindeki tavanı ormanın tabanına dek yükselen başka bir mağaradaydılar. Jack kireçtaşından tavanı çökmeden önce Chichen Itzâ'daki kuyunun da buna benzer bir yer olduğunu düşünüyordu. Giriş odasının aksine burası zifir gibi karanlıktı, yüzeye açılan herhangi bir giriş görünmüyordu. Havuzda ağır ağır yüzdüler, ışıkları buzuldaki heykellere benzer şahane oluşumları aydınlatıyordu. Dikitler denizaltındaki volkanik bacalar gibi yükseliyor, bazıları büyük bir katedralin sütunlarını andıran sarkıtlarla birleşiyordu. Doğa güçlerinin hâlâ işbaşında olduğunu görebiliyorlardı, yağmur suları kireçtaşı tavandan sızıyor ve mağaradaki oluşumların üzerine akarak insan ayağı değmeden binlerce yıl önce başlamış sürece yeni mineraller katıyordu.

Mağaranın ortasında bir ada vardı, tamamen kalsiyum gelişimiyle meydana gelmişe benziyordu. Yüzeyinde hayali bir şatoya benzer çıkıntılar diziliydi. Çok önce ölmüş ağaçların fosilleşmiş kökleri de onların üstüne sarkmıştı.

Adanın eğimi ortaya çıktığında Costas yaklaşık sekiz metre dibe daldı. Aniden yan yan yüzmeye başlamıştı. Jack, onun bir dikiti yakalayıp kendini akıntıdan kurtulana kadar yukarı çektiğini ve yeniden Serbestçe yüzmeye başladığını gördü.

"Korkutucu bir şeydi." Costas, Jack'in beş metre kadar altında durmuş, soluklarını düzeltmeye çalışıyordu. "Ona karşı yüzmeye imkân yok. Sağa bir bakarsan nereye gittiğini görürsün."

Jack giriş tünelinin tam karşısındaki noktaya baktı. Sualtı nehrinin odaya doğru aktığı yerde parlak bir karmaşa görüyordu, yaklaşık yirmi metre ötede, mağaranın dibine yakın bir sarkıtın altından da çıkıyordu. Burası bir kara delik, üzerine hiçbir doğal ışık düşmeyen yasak bir bölgeydi. Jack, Costas'ı kaybetmesinin an meselesi olduğunu kavramıştı.

Gözlerini kapadı ve içinden küfür etti. Dalışta en çok bu rahat davranışlar, aldatıcı sakin durumlar ölümcül sonuçlar doğururdu. Jack bir an bile Costas'ın düşeceğini düşünmemişti, ama burada da buzdağında veya Atlantis tünellerinde karşılaştıkları kadar büyük tehlikeler vardı. Ve mağara dalışlarında insanın ikinci bir şansı da olmazdı genellikle.

"Jack, bir şey buldum." Costas biraz aşağıdaydı ama üst kısmı bir yarığın arasına girmişti. Jack de onun yanına daldı, birkaç metre ötedeki akıntıyı gözden kaçırmıyordu. Costas bir silt bulutu arasında ortaya çıkıp Jack'e bir şey uzattı. "Şunu tut."

İnsana ait bir çene kemiğiydi. Küçük bir kemikti, bir çocuğa ait olmalıydı. Zamanla rengi koyulaşmış ama gayet güzel korunmuştu. Costas kafatasının kalanını da uzattı, Jack göz çukurlarını, henüz erimemiş kafa kemiklerini görebiliyordu. Costas, "Her yer bunlarla dolu," dedi. "Yüzlercesi var." Jack etrafına bakındı. Kafa kemikleri, kol, bacak kemikleri, kaburgalar. Siltin arasından uzanıp küçük bir yeşim pandantifi aldı, mitolojik bir hayvanın açık ağzına benziyordu. Tapınaktaki duvar resmindekiler gibiydi. Nehrin kaybolduğu karanlık deliğe baktı ve ani bir ürperti hissetti.

"Kurban edilen insanlar," dedi. "Herhalde Toltekler kendilerini az önce bulunduğumuz yerin tavanındaki delikten indirip kürek çekerek buraya geliyorlardı. Burası onların yeraltı dünyasının kenarıydı, en çok buraya kadar yaklaşabiliyorlardı. Bir fırtınadan sonra akıntı kuvvetlenince kurbanlarını yeraltı dünyasının tam kursağına atabiliyor, sonra onların kara delik tarafından yutulup yeryüzünden silinmelerini izliyorlardı. Burası, en çok insan kurban edilen yer olmalı."

Costas, "Biz de o sondan kurtulamayacağız galiba," diye mırıldandı. "Ben yine Vikingleri arar oldum."

"Belki şansın düzelir."

"Ne demek istiyorsun?"

"Yukarıda, yaklaşık üç metre. Adanın kenarında."

Bu diğerlerinden daha büyük başka bir kafatasıydı. Dişleri suratına feci bir darbe almış gibi ezilmişti. Fakat Jack'in ilgisini çeken şey kafatası değildi. Adamın kafasındakiydi.

Bu, altın kaplanmış bir miğferdi, uzun bir burunluğu da vardı.

Jack'in kalp atışları hızlandı. Silt bulutları yaratarak dibe doğru süzüldü. Maya çömlekleri, hiç bozulmamış. Daha fazla insan kemiği. Parlak bir disk, altın, süslemelerle bezeli. Bir yarıktan uzanan sap, altın tellerle kaplı. Bir kılıç kabzası. Yanında uzun tahta bir sap, ucunda parlak bir metal.

Jack heyecanı giderek artarken kendini sudan çıkardı, Costas da yanındaydı. İki adam çabucak solunum cihazlarını ve paletlerini çıkarıp kenara koydular. Başlıklarını da çıkarınca mağaranın seslerini duyar olmuşlardı, havuza damlayan suyun sesini, yarasa kanatlarının hışırtısını, yankı yaparak büyüyüp dağılan her türlü sesi duyabiliyorlardı artık. Düz bir platforma tırmanıp yeraltı adasını incelediler. Çapı yaklaşık on metreydi, havuzun ortasında parlak bir koni şeklinde yükseliyordu. Tam merkezinde devasa bir dikit vardı; mağaranın tabanından, tavanda en çok kalsiyumun süzüldüğü yere dek uzanıyordu. Etrafında tavanın şekli değiştikçe oluşmuş daha yeni dikitler vardı, bazıları da düşsel bir örtü gibi sarkan kireçlenmiş ağaç köklerinin altındaydı.

Jack'in elindeki fenerle en yakınlarındaki dikite dayamadan önce adayı gözden geçirdi. Garip bir şekli vardı, sanki üzerlerinde kıvrılıyordu, o da etraflarında gördükleri her şey gibi sıradışıydı.

"Aman Tanrım." Jack'in sesi mağarada yankılandı.

"Ne oldu?"

Jack birkaç adım geri çekilip feneriyle dikiti aydınlattı. Son konuşmalarında Jeremy'nin söylediklerini hatırlıyordu. Heyecanlı sesiyle, "Buzun içindeki gemimizi hatırlıyor musun?" demişti.

Costas, Jack'in bakışlarını izledi ve şaşkınlık içinde yutkundu. Dikitin tepesi bombeliydi. Bir Viking gemisinin pruvasına bakıyorlardı, üstündeki ayrıntılar bin yıllık birikintinin altında yok olmuştu, ama bu

biçimi başka bir şeyle karıştırmak imkânsızdı. Hayret uyandıracak bir manzaraydı.

Jack, "Gemilerinden buraya kadar taşımış olmalılar," diye mırıldandı. "Son bir savaş sancağı olarak da buraya dikmişler." Feneri bombenin üstüne doğru tuttu. *"Kartal."*

Costas, "İki yanına bak," diye bağırdı. "Yanılıyor olabilirim ama bence bu bir savunma duvarı."

Jack yaklaşık bir metre yüksekliğinde bir kemerin içine doğru uzanan taşlaşmış bir hat gördü, mağaranın girişine bakıyordu. Costas haklıydı. Çıkıntı çarpıcı bir düzenle dalgalanıyor, her biri yaklaşık bir adam eninde eşit yarım daireler oluşturuyordu. Üç tane bir tarafta, dört tane de öbür tarafta vardı. Sanki donup kalmış gibi görünüyorlardı. Altlarında da gemiden kurtarılan kaplamalar, belki de kirişler olabilecek uzun, köşeli şekiller vardı. Jack, Jeremy'nin Vikinglerin gemi kaplamalarından savunma duvarları yaptığını anlatışını hatırladı. Savunmada olanların durmuş olabilecekleri yerin arkasındaki duvara baktı. En şaşırtıcı sahne de buydu. Siperin karşısında bir adam şekli vardı; sırtını dayamış, kolları bacakları savrulmuştu. Bu bir iskeletti, ama kalın bir kireç tabakasıyla kaplandığı için, Pompei'deki donup kalmış cesetler gibi görünüyordu.

Başında da bir miğfer vardı. Koni biçiminde ve burunlukluydu, üzerini kaplayan tabakadan zar zor seçilmekteydi. Adam bir darbe almış gibi bir yana kaymış olan bir kalkan tutuyordu. En azından Jack kadar uzun boylu olmalıydı.

Jack donmuş bir halde bakakalmıştı.

Bu o olabilir miydi?

Fosilleşmiş savunma duvarına doğru uzandı, heyecandan sesi kısılmıştı. "Duvar resmindeki orman savaşında aşağıda akan bir nehir vardı. Galiba şu anda oradayız. Ve son dramın oynandığı yer de burası sanırım. Harald Hardrada'nın son durduğu yer."

"Sence o resimdeki düşmanlar Vikingler miydi?"

"Menora'nın görüntüsü bunu kanıtlıyor."

"Demek Harald denizden ancak bu kadar uzaklaşabildi."

"Onları en fazla on iki kişi olarak düşün," dedi Jack. "Resimdeki mağlup ordunun kalabalıklığı muhtemelen abartıydı. Zaferi daha büyük göstermek için yapılmıştı." Durup düşüncelerini toparladı. "Yanlarına alabildikleri her şeyle birlikte içerilere doğru ilerlediler, silahları, zırhları, hazineleri, yani gemiden kolayca kurtarabildikleri ve bir barınak yapmak için gereken her şeyi almışlardı. Tıpkı yüzlerce yıl sonra gelen Cortes ve onun küçük fetih ordusu gibi, tek fark Vikinglerin geri dönmeye niyetli olmayışıydı."

"Sonra buranın yerlileriyle karşılaştılar."

"Mayaların kafası karışmıştı, onları tanrı sanıyorlardı, kendilerini Tolteklerden kurtarmaya gelen kurtarıcılar olduklarına inanıyorlardı. Fakat durum kaçınılmaz olarak Tolteklerin, Chichen Itzâ'daki derebeylerinin kulağına gitti. Üzerlerine bir ordu gönderdi ve ormanda ümitsiz bir savaş oldu. Kurtulan birkaç kişi bir sığınak, son bir kale aradılar. Rorke'nin Drift'indeki Alamo'yu. Yucatan'da ise yerin altı vardı. Orman tapınağını keşfettiler, belki de Mayalar tarafından yönlendirildiler. Kurbanların izlediği yolu izlediler. Yollarını meşalelerle aydınlattılar, belki de adada kaplama tahtalarını yaktılar. Viking savaşçıları çarpışmaya dört elle sarılmıştı, dünyanın kenarındaki ateşle çevrelenmiş duvarlarını savunmaya hazırdı. Fakat Tolteklerin bundan yıldığını sanmıyorum. Onların izini bulup peşlerine düştükten sonra perişan etmeleri sadece zaman meselesiydi."

"Umarım hiçbiri esir düşmemiştir."

"Tek bildiğimiz şu senin L'Anse aux Meadows'daki dostun. Muhtemelen bir uşak, bir hizmetçiydi. Jeremy Tolteklerin bazen kendilerine özel köleler seçtiklerini anlatmıştı. Bu da mağluplar üstündeki güçlerini göstermenin bir yoluydu. Duvar resminde de vardı. Belki de bir dönekti. Vikinglerin bazıları yarı delirmiş durumdaydı, açlıktan kıvranıyordu. Belki de Tolteklere burayı o haber vermişti. Belki yıllar sonra kaçtı ve bir tür özür dileme anlamında L'Anse aux Meadows'a döndü. Asla bilemeyeceğiz. Fakat kurtulan

bir tek o değildi. Duvar resmine bakılacak olursa, Harald'ın savaşçılarından birkaç kişi kurban edilmek üzere Chichen Itzâ'ya götürülmüş ve büyük acılar çekmiş."

"Menora'yla birlikte."

Jack aniden resimde gördükleri o soluk kesici görüntüyü hatırladı. "Reksnys yanılıyor. Ben menora'nın burada olmadığından eminim. Toltekler Vikinglerin silahlarını buraya atmış olabilir ama bence menora'yı savaş alanından yanlarına aldılar. Harald'ın bütün hazinesini tanrılara sunmadıklarını biliyoruz, çünkü L'Anse aux Meadows'da bulduğumuz pandantifin üzerindeki paralar var."

"Bu da bizi bir sorunla karşı karşıya bırakıyor."

"Reksnys hayal kırıklığına uğrayacak."

Costas, "Oraya eli boş dönemeyiz," dedi. "En iyi ihtimalle zaman kazanmış oluruz, ama o da pek fazla olmaz. O delikte göründüğümüz an sudan çıkamadan ölmüş oluruz. Reksnys, Maria'nın yaşamının da pamuk ipliğine bağlı olduğunu söyledi. Menora'yı getirmediğimizi anladığı zaman o ip kopar. Bu tür insanlar hep böyledir." Jack'e baktı. "Oğlunu zapt etmekten vazgeçer."

"Bizi buraya kadar takip etmeye çalışabilirler."

"Loki edebilir. Reksnys bizi bulmadan önce buraya bazı eski tip dalış takımları getirmiş, Loki de tünelde bıraktığımız ışıklı çubukları izleyebilir. Fakat bu şekilde peşimize düşmek zorunda kaldığını anlarsa öfkesi artacaktır. Bu da Maria'nın mahvolması anlamına gelir."

"Sen de benim düşündüğümü mü düşünüyorsun?"

"Başka şansımız yok."

"Bu yeraltı nehir sistemleri daima bir yerlerde yukarı açılır," dedi Costas. "Ama kilometrelerce sürebilir."

"Daha az da olabilir."

Beş dakika sonra ikisi de tüm takımlarını yeniden donanmış, lambalarını yakmışlardı. Kapalı mağaranın yankılı seslerinden sonra,

haberleşme sisteminden gelen sesler cılız ve uzaktı. Costas, Jack'in solunum cihazını son kez kontrol edip vizörünün altından dikkatle gözlerine baktı. "Buna hazır mısın?"

"Diğer seçeneklerin hepsi iptal oldu. Mağaradan çıkmanın başka yolu yok."

"Tamam. Küçücük de olsa bir doğal ışık arıyoruz. Saat sabahın beşini biraz geçiyor, yani yakında şafak söker. Kendimizi akıntıya bırakacağız. En azından o bir yerlerden çıkıyordur. Hazır mıyız?"

"Hazırız."

Suya kayıp karanlığın içine daldılar. Jack kararını verdikten sonra yaptıkları şeyin sonuçlarını düşünme izni vermemişti kendine. Birkaç dakika önce bu kesin bir ölüm gibi görünüyordu, neredeyse Costas'ı alıp götürecek olan tek taraflı bir yoldu. Şimdi ise bunu kendi istekleriyle seçiyorlardı. Önlerinde uzanan tünelin insanı yutacakmış gibi duran karanlığına baktı. Zihnini başarısız olma ihtimaline kapatmıştı. Burada en kötü kâbuslarını oluşturan her şey vardı ve mücadele etmenin tek yolu buydu. Kafasını bulandırmayacak, sadece Maria'yı düşünecekti.

Aniden akıntının içine doğru çekildiler. Jack ters döndü ve düzelebilmek için çabaladı, onu çeken müthiş hızın, her iki yanda bir görünüp bir kaybolan parlak dikitlerin farkındaydı. Sonra kendilerini tünelde buldular ve bir dönemeci aştılar, her taraf zifiri karanlıktı. Tünel kalsit oluşumlarının arasından kendine yol arayan canlı bir hayvan gibi kıvrıla büküle ilerliyordu. Tamamen akıntının insafına kalmış durumdaydılar, kendilerini iki yandaki duvarlara çarpmayacağını umuyorlardı. Jack tünele paralel hale gelebilmek için kendini zorladı, Costas da solundaydı, her ikisi de dengelerini koruyabilmek için kollarını yana açmışlardı. Aniden ortaya yuvarlak şekiller çıkıyor, lambalarının ışığında bir an görünüyor, sonra geride kalıyordu. Jack birdenbire ileride bir çatal olduğunu fark etti, tünel genişliyor ve bir kolonla ikiye bölünüyordu, Costas'la birlikte hızla o kolona doğru sürüklenmekteydiler.

Costas, "Sağ taraftan!" diye haykırdı. "Işığı görebiliyorum."

Jack ana akıntıdan kurtulabilmek için ellerini sağa doğru uzattı, ama bir yararı olmadı. Son anda kolona çarpmamak için ellerini çekti ve ikisi birlikte soldaki tünele daldılar. Burası buzun içindeki bir kanal gibi düzgün yüzeyli, karanlık ve dardı. Jack, Costas'a bindirdi ve uyluğunda şiddetli bir acı hissetti. Bir anda kendini yine buzdağının içinde bulmuştu. Costas, "Yanlış yere saptık," diye bağırdı. Jack, onu tuttu, vizörünün gerisinden yüzünde çılgınca bir ifade olduğunu görebiliyordu. "Bu yan kanallardan biri," diye bağırdı Costas. "Asıl kanal yüzeye gidiyordu. Işığı görmüştüm."

Bulundukları kanalda akıntı önce girdap yapmaya, sonra da hızını kaybetmeye başlamıştı. Ama bu haliyle bile ona karşı yüzmek imkânsızdı ve hâlâ aynı şekilde sürükleniyorlardı. Duvarlara tutunmaya çalıştılar ama bir işe yaramadı. Birdenbire her şey altüst oldu, karıştı. Jack bu durumu en son buz fiyordunda ana buzuldan akan tatlı su deniz suyunun üzerinde bir tabaka oluştururken görmüştü. Sudaki kırılma indeksini değiştiren, Jack'in duyularını karmakarışık eden bir durumdu. Kafasının dağıldığını hissediyordu.

Costas, "Bok," diye bağırdı. "Tuzluluk artışı oldu. Deniz seviyesinin altına indik."

Adeta başka bir boyuta, daha karanlık bir dünyaya geçmişlerdi. Artık kalsiyum oluşumları yoktu ve karşılarındaki manzara haşin ve ürkütücüydü. Işık iyice azalmış, bir çizgi haline gelerek Jack'in huzursuzluğunun artmasına yol açmıştı. Tünel yaklaşık beş metre genişliğinde, oval bir yapıdaydı ama tavan alçalmış, yerden de derin bir çakıl yatağı yükselmişti. Hâlâ boşluğa doğru gidiyorlardı. Costas, "Kırk metre derindeyiz," dedi. "Yucatan mağara sistemlerinin derinliği maksimum elli metre kadar. Yakında tekrar yukarı çıkarız." Jack kendi derinlik göstergesine baktı. Kırk altı metre. Elli iki metre. Tavanla zemin neredeyse birleşecekti ve artık çakıllara sürterek gidiyorlardı. Sonra bir silt bulutu içinde durdular. Jack başındaki lambayı karşılarındaki silt bulutuna doğrulttu, çakılların üstünde sadece birkaç santimlik bir yer kalmıştı. Bu yol bir yere çıkmıyordu.

Kapana kısılmışlardı. Costas da yanına geldi, solunum cihazı tavana, bedeni de alttaki çakıllara sürtüyordu. "Bunda bir gariplik

var," dedi. "Bizi buraya akıntı getirdi, mutlaka bir yere çıkması gerekirdi. Ve bu çakıllar da yanlara doğru eğim yapıyor, suyun hareketiyle bu şekli almış olmaları lazım. Mutlaka bir çıkış olmalı."

Kendini çakıl yığınının sağ tarafına, dipteki dar bir kanala doğru itti ve sadece paletleri görünecek kadar ilerledi. Jack önce gözlerini kapatmıştı ama sonra yüzünden birkaç santim ötedeki bir kireçtaşı oluşumu gibi ufak tefek şeylere konsantre olmak için yeniden açtı. Dayanamayıp Costas'ın gözden kaybolduğu yere bir daha baktı. O yarıkta süt olmadığını görebiliyordu. Akıntıyla temizlenmişti. Demek ki Costas haklıydı.

"Jack. Arkamdan gel." Jack söyleneni yapıp elleriyle çakılları kazarak kendini tünelin alt tarafına çekti. Suyun akışını hissetmiş ve ileride ışığı görmüştü. Costas heyecanla, "Yukarı gidiyor," dedi. Jack ağır ağır, boğucu bir kayanın arasından ilerlemeye çalıştı. Neredeyse kıpırdayacak yer yoktu ve solucan gibi kıvrıla büküle, solunum cihazını oraya buraya çarpa çarpa gidebiliyordu. Üstelik tünel daralmaya devam ediyordu, suyun aşındırmasıyla düzleşmiş ve kanalizasyon borusu gibi yuvarlak bir hal almıştı ama çapı olsa olsa bir metreydi. Jack hayatında hiç böylesine dar bir yerden geçmemişti. Bu kadarı kapalı yer korkusunun da ötesindeydi. Akıntı bastırırken geri gitmeye de imkân yoktu ve karşılarına bir engel çıkarsa yolun sonuna gelmiş olacaklardı. Costas'ın paletleri birkaç adım önündeydi. Jack derinlik göstergesine bir daha baktı ve yapması gerekenlere odaklandı. Suratının birkaç santim ötesindeki kayalara bakıp sayaca göz attı. Kırk bir metre. Otuz yedi metre. Ağır ama kesin bir şekilde yükseliyorlardı. Sonra tünel yukarı doğru keskin bir kıvrım yaptı ve kendilerini bir mağarada buldular. Gölgeli şekillerle dolu muazzam bir boşluktu; her tarafta beyaz giysili devler gibi yukarı yükselen kolonlar vardı ve onları yeraltı dünyasından yukarı çağırıyorlardı. Jack epeyce yüksekte yeşil bir parıltı gördü, kendi lamba ışıklarının dışında bir şeydi. Gözlerini yeniden yumdu, rahatladığını hissediyor, kalbi bu kez korkudan değil sevinçten atıyordu. Boşluğun içinde Costas'ın yanına yükseldi, su o kadar berraktı ki, adeta ilahi varlıklar gibi havada asılı duruyorlardı. Sonra mağaranın tepesine ulaştılar, su yüzeyinin sadece on metre

altındaydılar ve kayadaki bir yarıktan şafağın ilk ışıklarını görebiliyorlardı.

Ama daha bitmemişti. Yarık o kadar dardı ki, biri bile zar zor geçebilirdi. Başka çıkış da bulunmuyordu.

Costas, "Niye seninle dalınca başıma hep böyle şeyler geliyor?" diye sordu. "Bir dahaki sefere lütfen açık denizde dalalım da bir değişiklik olsun."

"Tabii bir dahaki sefer diye bir şey olursa." Jack aşağı doğru giden kapkara uçuruma baktı, sonra tekrar yarığın içine döndü. Yeşillikleri, suyun üstüne gölgesi vuran ağaç şekillerinin dalgalanışını görebiliyordu. Kalbi hâlâ küt küt atıyordu ama artık heyecandan değildi. Burası ölmek için gülünç bir yerdi.

"Yüzmemiz gerekecek," dedi Costas. "Önce sen git."

"Mümkün değil. Sen daha incesin, sıkışırsan da arkandan itebilirim."

Costas solunum cihazını çıkardı ve yanına bıraktı. Yarığın içinde kendini mümkün olduğunca yukarı çekti, Jack'in iki metre kadar üstündeydi, sonra başlığını çıkarıp suya bıraktı. Jack'in yanından geçen başlık aşağıdaki karanlıkta kayboldu. Jack de Costas'ın ardından kendini yukarı çekti ve arkadaşının bacaklarını yukarı doğru itti. Hiçbir şey olmadı. Bir an kendini çaresiz hissetti, arkadaşının bacaklarını tutup yüzeye birkaç metre kala ölümünü mü izleyecekti? O anda Costas kuvvetle palet çırptı ve yukarı doğru fırladı. Jack soluklarını düzeltmek için durdu, o da donanımlarını çözüp suya bıraktı, beş kez derin nefes aldı ve son olarak başlığını da çıkarıp attı. Kayaya tutunarak kendini yukarı çekti, gözleri açıktı ve sudan yansıyan gün ışığını bulanık bir şekilde görebiliyordu. Paletlerini bir kez daha çırptı ve kendini yeşil yosunların arasında yüzeye çıkmış buldu. Burası eğreltiotlarının altındaki küçük bir havuzdu.

Costas siyah bir kıyı gölü yaratığı gibi havuzun kenarında soluyordu. Yüzündeki ince çamur tabakasını silip kafasını suya daldırdı ve hızla salladı, sonra sudan çıkıp Jack'e elini uzattı. "Sen

de aynısını yapmak isteyebilirsin. Yerlileri dehşete düşürmek istemezsin herhalde."

Jack de çıkıp temizlenince Costas dalgıç tulumunun üst kısmını yoklayıp ince metalik bir alet çıkardı, alet aşağı yukarı cep bilgisayarı boyutundaydı. Ön tarafına dokunup bir anten çıkardı ve aleti kulağına götürdü.

Jack, "Bazen bu oyuncakların beni hayrete düşürüyor," diye soludu.

"Hem GPS hem de alıcı verici telsiz," dedi Costas. "Şimdi tek yapmam gereken imdat düğmesini çalıştırmak. Böylece Ben anında yerimizi tespit edecek. Bir telsiz hattı ayarlayıp durumu öğrenince onunla konuşmayı da deneyebilirim."

Bozuk bir orman yolunun yanından yüzeye çıkmışlardı. Yağmur hâlâ kâh azalıp kâh artarak yağıyordu. Costas aletindeki pusulayı da devreye soktu ve hemen kerteriz aldı. On dakika sonra azman bitkilerle kaplanmış tapınağa varmışlardı. Onları oraya getiren cip yolun sonunda duruyordu. Jack yolda oynayan bir Maya çocuk gördü, ama çocuk onları fark etmedi. Sessizce binanın etrafından dolanıp girişin iki yanında durdular, sırtlarını duvara dayayarak içeriyi dinlediler. Hiçbir şey duyamıyorlardı. Jack suratındaki sulara karışan kendi terinin tuzlu tadını hissedebiliyordu. Costas'a bakıp başını salladı. Gölgelerin arasında kalarak içeri süzüldüler, mum ışığına gözlerini alıştırmaya çalışıyorlardı bir yandan da. Ortada ne Maria'dan ne de Loki'den eser yoktu. İçeride sadece sırtı onlara dönük olarak bir dalış tankının başında oturmuş tabancasını temizleyen bir adam vardı. Jack, Costas'a başıyla bir işaret yapıp ihtiyatlı bir şekilde tekrar girişe döndü. Costas, adamın arkasından yaklaşıp kolunu boğazına doladı ve ağzını kapattı. Tabanca gürültüyle yere düştü. Costas, adama yaklaşıp hırıltılı bir sesle, "Pekâlâ," dedi. "Nerede kalmıştık?"

Yirmi dakika sonra yarattığı hava akımıyla orman zemini havalandıran Lynx'in sesi yağmurunkini bastırdı. Yoğun bitki örtüsüne inen iki adamın arkasından bir de kırmızı ilkyardım sandığı indi. Onlar salimen ayağa kalkınca Lynx burnunu ileri döndürdü ve yeniden bulutların arasında kayboldu. Jack sığındığı yerden fırlayıp kutuyu kenara çekti ve Ben yardım etmek üzere onun yanına gitti.

Ben sağanak yağmurun altında tabancasını yeniden kılıfına yerleştirirken, "Ne bekleyeceğimizi bilmiyorduk," diye bağırdı. "Costas GPS ile koordinatlarınızı bildirdiğinde sizden yaklaşık beş kilometre uzakta, kıyının açığında araştırma uçuşu yapıyorduk. Güya kıyıdaki arkeolojik kalıntıların havadan tespiti için çalışıyorduk. Jeremy de arkeolog olarak yanımızdaydı. Gelmek için ısrar etti. Meksika hava sahasında izinsiz olarak silahlı uçuş yapmak, hele de gece vakti, pek iyi olmayacağından yanımızda sadece benim Glock vardı. Fakat artık sizi bulduğumuz için Lynx bütün güvenlik ekibini getirmek üzere geri gitti, o arada polisle de temas kurduk."

Jack, "Loki gitmiş," diye bağırdı. "Babası mağarada peşimize düşmesini emretmiş. Maria'yı da yanına almış. Bize güvenmemişler. Ama Reksnys sizindir."

"Benim önce bir çevre taraması yapmam lazım. Jeremy tutukluyla ilgili işleri halleder."

O sırada indiği bitkilerin arasından Jeremy ortaya çıktı, gözlük camları buğulanmış ve üstüne başına dolanan sarmaşıklarla uğraşmak zorunda kalmıştı. Jack, onları bozuk yoldan doğruca tapınağa götürdü. Girişte üzerlerindeki suları silkelediler ve Jeremy

gözlüğünü sildi. İçeride Costas elindeki Luger'i yerde yüzüstü yatan adama doğrultmuş onları bekliyordu, adamın elleri ve ağzı kabaca bantlanmıştı. Jeremy onları geçip doğruca duvar resminin önüne gitti ve önce artık üstü açık olarak duran menora görüntüsünü, sonra da savaş sahnesini yakından inceledi. Heyecanla, "Vikingler," dedi, gözlük camları yeniden buğu yapmıştı. "Haklıymışsınız. Muhteşem. Ve bakın. Şunun kadın olduğuna eminim."

"Ona sonra sıra gelecek," diyen Jack kendisine Luger'i uzatan Costas'a başını salladı. O sırada Ben de eğilmiş Reksnys'in bağlarını sağlamlaştırıyordu. "Costas'ın vinci kullanmak için yardıma ihtiyacı var, Jeremy." Jack silahı ona verdi. "Bunu sen halledebilir misin?"

Jeremy gözlüğünü bir daha çıkarırken, "Altı ay Stanford'da ROTC[-] deydim,...... dedi. "Sadece 11 Eylül yüzünden görev duygusuyla gitmiştim.

Aslında pek benim tarzım sayılmaz."

Jack başını salladı. "Bu adamın kim olduğunu unutma. Maria'ya ve O'Connor'a yaptıklarını da sakın aklından çıkarma."

"Büyükbabam bunlardan bir tane getirmiş savaştan dönerken." Jeremy gözlüğünü taktı ve Luger'i alıp dolu mu diye baktı. Sonra yere çömelip silahı Reksnys'in sırtına dayadı ve adamın başını sertçe geriye çekip kulağına, "Dostum Costas'ın dediğine göre Maria'yı bununla tehdit etmişsin," dedi. "Uzun, acılı bir ölüm demişsin." Sonra Reksnys'i çekip ayağa kaldırdı ve kapıya doğru itti. İkisi birlikte yağmurun içinde gözden kayboldular. Ben dönüp Jack'e baktı. "Onları sorun etmemiz gerektiğini pek sanmıyorum."

"Tamam. Ben Maria'yı aramaya gidiyorum," dedi Jack.

"Yalnız olmaz."

"Başka şansımız yok. Solunum aygıtlarımızı bulmamız mümkün değil artık. Reksnys'in burada yedek olarak bulundurduğu iki tane dalış takımı var ve biri Loki'de. Öyle görünüyor ki Maria için de ahtapot regülatörünü almış, ikisi aynı tanktan soluk alıyorlar. Bize

kalanda ikili kullanma ekipmanı yok, üstelik tanktaki hava da iki kişinin gidip dönmesine yetmez."

"Hemen Lynx'i arayıp gemiden getirtebilirim."

"Vakit yok. Şansımızı sonuna kadar kullanmak zorundayız." Jack tüpü sırtına aldı ve göğsünün üzerinde stabilizatörle bağladı. Loki zaten çileden çıkmıştır. Buradan ayrılmak istemediğinden eminim. Aslında o bağımsız biri. Babası anasının gözü ama onun yanında amatör kalıyor. Loki ise bütün o *felag* zırvalarına gözü kapalı itaat etmekle kendi içgüdüleri arasında kalmış durumda. Olayları arzu ettiği gibi kontrol altında tutamayacağı bir yere gitmeye zorlandı. Bu bizim lehimize. Fakat aynı zamanda onun iyice delirdiği anlamına geliyor. Şimdi gitmem lazım. Onun aşağıya kadar gelip neler olduğunu anlamasını istemiyorum. Maria'nın bir saniye bile yaşama şansı olmaz o zaman. Tabii hâlâ yaşıyorsa."

"Silahın yok."

"Başımın çaresine bakarım."

"Fener?"

"Costas'la tünele kimyasal ışık çubukları bırakmıştık."

"İyi şanslar."

Jack, Ben kollarının altından halatı geçirirken homurdanarak karşılık verdi. Costas tüpünü ve ağırlık kemerini kontrol etti; sonra Jack'i iki omzundan tutup gözlerinin içine baktı. "Savaş uğuru," dedi.

"Savaş uğuru." Jack başlığını indirip deliğin kenarına oturdu ve sonra kendini aşağılardaki karanlık havuza bıraktı. Costas ile Ben hemen onu aşağı sarkıtmaya başladılar. Jack bütün varlığıyla amacına odaklanmıştı. Ağzında regülatörüyle suya çarptı ve hemen suyun altından tünele doğru yüzmeye başladı, bir saat önce bıraktıkları ışıklı çubukları izliyordu. Bu sefer tünel o kadar bunaltıcı gelmiyordu; ışıklı çubukların yarattığı ilginç atmosferde iki yandaki sarkıt ve dikitlerin meydana getirdiği olağanüstü oluşumları görebiliyordu.

Suya girdikten on dakika sonra son mağarayı gösteren ışık havuzunu gördü. Bu, kimyasal ışıklardan farklı, daha yoğun bir ışıktı. Mağaranın kenarına geldi, soluk verme borusundan çıkan hava üstünden tavana doğru köpürüyordu. Küçük bir yan mağaraya geçip sadece başını sudan çıkardı. Mağaranın ortasındaki o garip adacığı görebiliyordu, aralarında yaklaşık yirmi metre vardı. Işık adanın diğer tarafından geliyor ve tavana doğru geniş bir açı yapıyordu.

Regülatöründen çıkan kabarcıklar yerini belli edecekti. Bir an kendi donanımlarını yeraltı nehrinde bırakmalarına lanet etti. Fark edilmemeyi umarak yüzeyden gitmek zorunda kalacaktı.

Maskesini çıkarıp ceketine tutturdu, sonra yüzünü karartacak, ışık tutulduğu takdirde parlamasını önleyecek bir şeyler arandı. Dikkatle uzanıp hemen önündeki düz bir yüzeyi yokladı. Sonra elini koklayıp burnunu kırıştırdı. Potasyum nitrattı. Yani yarasa pisliği. Birikimden bir avuç alıp bütün suratına buladı, hiç ses çıkarmamaya özen gösteriyordu.

Regülatörün sesinden kaçınmak için emziğinden hava üfleyerek stabilizator ceketini şişirdi ve kendini ileri itip adaya doğru yavaşça yüzmeye başladı.

Yolu yarılamıştı. Yeraltı nehrinin basıncını hissedebiliyordu. Costas'la içine dalmaya karar verdikleri zamankinden daha güçlüydü. Bir ışık döndü ve yüzünü buldu. Jack olduğu yerde dondu. Işık bir daha döndü ve yüzmeye devam etti. Şu anda yakalanırsa hiç şansı olmazdı. Loki'nin silahlı olduğunu varsayıyordu. Her şey onu şaşırtmasına bağlıydı.

Adanın kenarına gelmişti. Öteki taraftan bir ses duydu, mağarada büyüyerek yankılanan ses kesinlikle bir erkeğe aitti. Hırlar gibi bir sesti. Jack tüpüyle paletlerini çıkardı ve Costas'la ilk olağanüstü ipucunu gördükleri yere doğru yan yan ilerledi. Sığ suyun içine elini uzattı. Bu da tıpkı buzda buldukları gibi tatlı suda bozulmadan kalmıştı ve çökeltiyle kaplanmadığı için kolayca kaldırabilmişti. Üzerinden sular akarak ayağa kalktı ve aldığı nesneyi de kaldırdı.

Varangian savaş baltası.

Jack yeri sıkıca kavrayan neopren botlarına şükrederek hızla yamru yumru zeminli adaya tırmandı. Fosilleşmiş Viking savunma duvarını, geminin bombeli pruvasını ve avlanıyormuş gibi duran savaşçıyı geçti. Tepeden adanın öbür tarafına baktı. Loki oradaydı, aralarında en fazla on metre mesafe vardı. Sırtı Jack'e dönüktü. Sırtüstü yatmış korkusuzca yukarı bakan Maria'nın üstündeydi. Sol elinde çok güçlü bir Browning vardı. Sağ eliyle de Maria'nın göğsüne dayadığı bıçağı, daha doğrusu kılıcı tutuyordu. Bu Jack'le Costas'ın baltanın yanında görmüş oldukları Varangian kılıcıydı.

Jack dehşetle ürperdiğini hissetti. Burada tarih gerçekten de yaşamaya devam ediyordu. Yucatan taşlarına kazınmış bir olaya, kurtuluşu mümkün olmayan bir lanete tanık oluyordu. Yine bir insan kurban ediliyordu.

Jack ışık hızıyla Loki'nin üstüne doğru atılıp bütün gücüyle baltayı savurdu ve tek harekette sol kolunu kesip attı. Hâlâ elinde tuttuğu tabanca da suya düşüp dönerek karanlığın içinde yok oldu. Loki şok içinde dönüp Jack'le yüz yüze geldi, kızgın ve şaşkındı. Kesilen yerden kan fışkırıyordu. Kılıcı elinden düşürdü, sendeledi, kalan kolunu yüzündeki yaraya doğru kaldırdı, sonra geriye doğru bir daha yalpaladı ve o arada kılıcı aldı. Birden harekete geçmiş ve şimşek gibi Jack'in üstüne atılmıştı. Jack baltasını zamanında kaldırarak darbeyi son anda savuşturdu. Çeliğin çeliğe çarpmasıyla, mağarada neredeyse bin yıldır duyulmayan şakırtılar, çınlamalar, sürtünme sesleri duyuldu. Jack atakları savuştururken vücudunu eğip büküyor ama ayaklarını yerinden oynatmıyordu. Hasmının devrilmesi an meselesiydi. Loki şimdiden zayıf düşmüştü ve her kılıç hareketiyle sendeliyor, dengesini yeniden kazanabilmek için uğraşıyordu. Acıdan delirmiş bir halde, burnunu çekip soluyarak bir daha doğruldu ve kılıcının ucuyla Jack'i dürterek geriye doğru çekilmeye zorladı.

Loki'nin öfkesi kendi sonunu getirecekti. Yüzeyde babasıyla birlikte kalabilir, kendi aklına uyar ve ölümcül etkisini geri kazanırdı.

Jack daha önce de yaptığı gibi baltanın sapını elinde tarttı, o zaman da bu uzun saplı, tek ağızlı baltalardan biri hayatlarını kurtarmıştı. .

Savaş uğuru.

Baltayı arkasına doğru kaldırdıktan sonra iki adım ilerledi. Baltayı savurduğu sırada gözünün önünden geçen rünik yazıları görmüştü, ötekinde aynı yerde Halfdan'ın adı yazıyordu.

Yüce kralın savaş baltası. Kuzey Yıldırımı.

Balta havayı yararak indi ve Loki'nin suratına çarpıp Jack'in elinden fırladı, döne döne aşağıdaki yeraltı nehrinin sularına kapıldı. Loki'nin kafası kukla gibi önce geriye, sonra öne gitti geldi. Feci bir an için sanki yara almamış gibi göründü. Sonra yüzündeki yara yarıldı ve göz çukuruna kadar ayrıldı. Jack tıpkı Chichen Itzâ'daki iskeletinkiler gibi ortaya çıkan çene kemiklerini ve dişlerini görebiliyordu. Ve aşağıdaki taşlara akan koyu, yoğun kan ortaya çıktı.

Loki öne doğru bir adım attı; kanların üstünde kayıp bütün ağırlığıyla düştü, düşerken kafasını dikitin kenarına çarpmıştı. Sonra tek kolunun üzerinde bir daha doğruldu ve titreyerek, sallanarak öylece durdu. Yüzünün yarısı tamamen gitmiş ve gözyuvarı dışarı sarkmıştı. Hızla soluyor ve korkunç bir şekilde inliyordu. Jack beyninde baltanın parçaladığı kısmı görebilmekteydi. Loki son kez titredi ve büyük bir gürültüyle sırtüstü suya devrildi, kılıcı da bırakmamıştı. Bir an suyun ortasında sallandı, tek gözü görmez bir şekilde Jack'e dikilmişti, hâlâ canlıydı, yüzeye çıkmak için kolunu savuruyordu. Derken daha dibe indi ve akıntı onu alıp karanlıklara doğru çekti, yeraltı dünyası Loki'yi yutmuştu.

Jack hemen Maria'nın yanına çöktü ve ikisi havuzun kenarında yattılar. Şok sonrası adrenalin yüzünden tir tir titriyordu. Sudaki karmaşa yatışmıştı, duyulan tek ses yukarıda biriken yağmur sularının damlamasıyla çıkan sesti, mağarada yankılanarak çoğalıyordu ama çelik şakırtılarından sonra insana iyi geliyordu. Jack'in titremesi durunca Maria yüzünden birkaç santim ötedeki kristal berraklığındaki suya baktı. Uzanıp sudan bir şey çıkardı. Bu, üzerinde çökelti birikimi olmayan küçük, düzgün bir taş parçasıydı.

Üstüne bazı şekiller kazınmıştı. İkisi birden doğrulup oturdular. Maria, "Bu bir yazıt," diye fısıldadı.

"Okuyabilir misin?"

Maria, "Aceleyle kazınmış," diye mırıldandı. "Sanki başarısızlığa uğrayan bir seferin son kaydı gibi."

"Denesene." Jack yorgundu, sesi anca fısıltı halinde çıkabiliyordu.

Maria duraksadı, sonra kendi kendine birkaç kelime mırıldandı ve arkasından yüksek sesle okumaya başladı.

"Sadece Ulf, Finn ve Halldor kaldı. Scraelingler dış mağaraya dayandılar. Thorkoru bizi. Hann til ragnarOks."

Jack cevap veremeyecek kadar duygulanmıştı. Tek yapabildiği uzanıp üstünden sular sızan taşa dokunmak oldu.

"Belki de bizzat Harald kazımıştır bunları, Toltekler üstüne gelmeden önce yaptığı son şey budur," dedi Maria. "Stamford Köprüsü'nü yeni baştan yaşamışlar, ama bu seferki gerçekten sonları olmuş." Arkasındaki hayaletlere baktı ve tekrar Loki'nin kaybolduğu karanlık sulara dikti gözlerini. Elinde olmadan ürperdi. "İnsanoğlunun gidebileceği en uzak yere, yeraltı dünyasının kenarına kadar gelmişler."

Jack, "Ne hissettiklerini anlayabiliyorum," diye mırıldandı. "Biz de burada ruhlar dünyasının kenarında, tam sınırındayız. Bir şey tekrar o geçide gitmemi, Loki'yi takip etmemi söylüyor. Sanki kötü bir güç beni oraya çekiyor, gücümü denememi istiyor. Kendimi burada gerçekten de Harald'a çok yakın hissediyorum, daha önce hiç olmadığı kadar yakın." Jack mağaranın duvarlarında titreşen gölgelere baktı, sonra kendi kendine başını sallayıp Loki'nin tüpünü bıraktığı yerden aldı ve Maria'nın sırtına taktı. "Ve buranın bulunmak istediğimiz bir yer olmadığını da biliyorum."

Maria, "Daha bitmedi," dedi.

"Bol bol havan var. Girişe kadar da ışıklı çubuklar var. Ben de hemen arkanda olacağım. Zor bir şey değil."

"Ben onu kastetmedim."

Jack, Maria'nın sırt kayışlarını son kez sıktı. Yüzündeki pisliği temizlemek için biraz su çarptı ve kadının yanına oturdu. Maria konuşmaya başladı. Başta dura dura, yavaş yavaş konuşuyordu, sonra giderek hızlandı. Sanki daha önce hiç anlatmadığı ama zihninde defalarca provasını yaptığı bir şeyleri anlatır gibiydi. Sonraki birkaç dakika boyunca, Jack hayal bile edemeyeceği kadar korkunç şeyler duydu. Öyle bir hikâye dinlemişti ki, yeraltı dünyasının canavarlarının Vikinglere yaptıkları onun yanında hafif kalır, bu yerin gizli kötülükleri çarpışmadan bırakılıp gidilemeyecek çok şeytani bir güce dönüşmüş olurdu.

Yirmi dakika sonra Jack kendini kuyudan duvar resimli odaya çekiyordu. Vinci kullanmak yüzünden nefes nefese kalmış olan Costas ise dizüstü çökmüştü. Maria üzerinden sular akarak birkaç metre ötede taş zeminde oturuyordu. Sıcağa rağmen hafifçe ürperiyordu, Costas bir havluyla birlikte bir IMU ceketi ve bir şişe su uzattı. Jack, Maria'nın iyi olduğunu görür görmez Costas'a dönüp, "Durumumuz ne?" diye sordu.

Costas, "Meksikalılar burada," diye soludu. "On dakika önce bir ciple geldiler. Bunlar*judiciales,* yani siviller. Bana sorarsan oldukça uygunsuz bir durum. Bir helikopter de yoldaymış, öyle dediler. Belli ki bütün bu yollar Reksnys'in arazisinde, ama onun asıl binalarının olduğu yerden epey uzaktayız. Kendi güvenlik görevlilerine bile burayı gösterecek kadar güvenmemiş belli ki. Ormanda birkaç yerli yaşıyor, Mayalar, ama onlar bizden yana. Daha çok polis gelip Lynx de *Seaguest IIden* bütün güvenlik ekibiyle dönünce rahatlayabiliriz. Biz konuşurken Ben de geniş bir çevre taraması yapıyor."

Jack başıyla kuyuyu gösterdi. "Muhtemelen dostumuz Loki'nin bize katılmayacağını tahmin etmişsindir."

Costas kaşlarını kaldırdı. "Kalıcı olarak mı?"

"Mağara dalış rekorunu kırmaya karar verdi. Tüpsüz olarak."

Costas, "Tolteklerin yeraltı dünyasına," dedi hafif bir sesle. "Sonsuza kadar orada kalmak istemezdim."

Jack, Costas'ı bir kenara çekip yanına sokuldu ve ciddi bir tavırla konuşmaya başladı, odanın ışığı arkalarından vuruyordu. Ara sıra Costas dönüp Maria'ya bakıyordu, yüzündeki ifade giderek sertleşmekteydi. Birkaç dakika sonra Jack, Maria'yı da yanlarına çağırdı. Costas, Maria'ya örtüye sarılı bir şey uzattı ve Maria bir bakıp hemen ceketinin altına gizledi.

O sırada girişte Jeremy belirdi, nefes nefese ve çok telaşlıydı.

"Çabuk. Tanrı aşkına. Reksnys kaçtı. Buralı bir çocuğu rehin aldı. Onu öldüreceğini söylüyor."

"Nasıl oldu da... "

"Meksika polisi bağlarını çözmüş, sonra onlar da kaçmışlar."

"Kahretsin."

Dışarıdan bir gürültü geldi ve yaklaşık beş yaşlarında bir çocuğu önüne katmış olan Reksnys ortaya çıktı. Perişan haldeki ana baba arkalarından İspanyolca yalvarıyorlardı. Jeremy aileyi geri çekilmeye zorlarken Reksnys, oğlanın boğazına deri bir kemer dolamış olarak içeri girdi. Karşılarına gelip dikildi, başını havaya dikmişti, yüzünde de küçümseyen bir ifade vardı. Sonra çocuğu hayvan gibi odanın ortasına sürükledi.

"Onun minik boynunu bir saniyede kırabilirim. Böyle." Boştaki elinin parmaklarını şıklattı. Karşısındakileri unutmuş, adeta bir çocuk gibi böbürlenerek konuşmuştu. Birden etrafına bakındı. "Oğlum nerede?"

"Yüzmeye gitti."

Reksnys, Costas'ın sözlerini kavrayamadı ve oğlanı kendine doğru çekti. *"Cömo te llamas?"*

Çocuk cevap veremeyecek kadar korkmuş durumdaydı.

Reksnys bu sefer çocuğu havaya kaldırdı. *"Cömo te Ilamas!"*

Dehşet içindeki oğlan, "Daniel," diye fısıldadı.

"Daniel." Reksnys, çocuğu yere bıraktı ve sonra arkasına döndürdü. Kemer boğazını iyice sıkmıştı. "Bir Maya için ilginç bir isim. Ben gençken bu isimde bazı çocuklar tanımıştım. Daniel, Doron, Menachem. Onların yanında bir de küçük kızlar vardı. Ama uzun sürmedi." Reksnys yine dudak büktü, sonra diğerlerinden ayrılıp duvara, Iona'dan geldikten sonra kendine geldiği yere doğru bir iki adım atan Maria'yı süzdü kuşkuyla. Maria, Reksnys'in karşısında durdu, bacakları hafifçe ayrıktı.

"Bence," dedi. "Bunu kullanmak fazla kolay gelmiş sana."

Ağır ağır, bilinçli olarak Luger'i kaldırdı ve iki eliyle kabzasından tuttuğu silahla Reksnys'in başına nişan aldı, sol işaret parmağı tetiğin üzerindeydi.

Jeremy şok olmuş bir şekilde Maria'ya bakıyordu.

Reksnys yeniden dudak büktü. "Sen onu kullanmayı bilmezsin."

Maria silahın emniyetini indirdi. "Ah, evet bilirim."

"Dolu bile değil."

Maria gözlerini adamdan ayırmadan, "Jack?" dedi.

Jack bir kenarında *Dokuz milimetre Parabellum* yazan küçük bir kutu çıkardı ve yarı yarıya boşalmış olduğunu gösterdi. "Bunu cebinde bulmuştuk," dedi. "Hatırladın mı?"

Reksnys'in burnu hâlâ havadaydı. "O silahı indir yoksa çocuk ölür."

Maria çocukken ezberlediği sözleri tekrarlamaya başladı. *"Operasyon Durum Raporu USSR, No. 129a"* dedi sakin bir tavırla. *"Einsatzgruppe D. Bölgesi: Nikolayev, Ukrayna. Einsatzkommandos'un ortamı Yahudilerden temizlemesi ve tüm partizan gruplarını ortadan kaldırması ile ilgili 129 numaralı raporun ekidir. SS-Sturmbannführer Andrius Reksnys şahsen 341 Yahudiyi idam etmiştir. Son iki haftanın toplamı: 32.108 olarak düzeltilmiştir."*

Derin bir sessizlik oldu. Maria, Luger'i hâlâ Reksnys'in başına doğru tutuyordu. O da sakinliğini korumuş, soğuk bir nefretle Maria'yı süzüyordu, çocuğun boynundaki kemer gerilmiş parlıyordu.

Maria, "14 Mayıs 1943," diye devam etti. "Güzelim bir bahar sabahı. Her yerde çiçekler açmış, kuşlar cıvıldıyor. Hendeğin başındaki sıranın sonunda genç bir aile var; baba, hamile anne ve dört küçük çocuk. Hatırladın mı? Baban çocukları sana bırakmıştı."

"İmkânsız." Reksnys kelimeyi tükürür gibi söylemişti, kuşkuyla diğerlerine bakıyordu. "Bu kadın delirmiş. Orada hiç tanık yoktu. Asla olmazdı."

Maria gerçekçi bir tavırla, "O senin ilk partindi," diye devam etti. "Luger'le fazla tecrüben yoktu. Üç gün sonra en küçük çocuk cesetlerin arasından sürünerek çıktı, kafatasında bir mermi kalmıştı. Küçücük, tatlı bir kız çocuğu, bahar güneşinin altında çaresizdi, ağlıyordu." Maria'nın yanaklarından yaşlar süzülmeye başlamıştı, ama sesi titremiyordu. "Bir Alman *Wehrmacht* askeri buldu onu, kıza acımıştı. Kız, birliği Berlin'e dönene kadar o askerle kaldı, Almanlar tarafından bakıldı, SS'in yaptıklarından tiksinen adamlar tarafından. Hepsi bir çatışmada öldürülünce bu kez kızı bir İngiliz askeri kurtardı. Yıllar sonra o kız bir İspanyol diplomatla evlendi ve kendi kızı doğdu. Geçen ilkbaharda onu Nikolayev'e götürdüm, bir kez daha güzelim çimenlerinde yatabilsin, kardeşleriyle, sevgili anne ve babasıyla birlikte olabilsin diye. Onların kendisini kaybettiklerini, bulup koruyabilmek için delice çırpındıklarını anlatırdı." Maria güçlükle yutkunup gözlerini kırpıştırdı ama gözünü namludan da ayırmadı. "O küçük kız benim annemdi."

"Saçma." Reksnys, oğlanı kendine doğru çekti. Gözleri fıldır fıldır dönüyordu ve sesi aniden tizleşerek cırlak çıkmaya başlamıştı. "Tek kelimesine bile inanmayın. O bir Yahudi."

Odada bir ölüm sessizliği vardı. Reksnys aniden dağılmış gibiydi, titriyordu, iyice solmuş olan yüzünden ter fışkırıyordu. Oğlanı uzağa itti.

Jack, çocuğu yakalayıp girişe yolladı. Reksnys geriye doğru sendeledi ama sonra yeniden dikleşip toparlanmaya çalıştı. "Oğlanı aldınız." Titreyen ellerini saçlarına götürdü. Sesinin tekrar normale dönmesi için, uzlaşmacı bir tonda konuşmaya çalışıyordu. "Artık bu saçmalığa bir son vermenin zamanı geldi. İstediğinizi aldınız. Polis benimle ilgili bir şeyi asla kanıtlayamaz. Buradan hep birlikte yürüyerek çıkıp gidebiliriz. Oğlum nerede?"

Costas, "Cehenneme tek yön gidiş bileti aldı," dedi.

"Oğlum nerede?" Reksnys kavrayamıyordu, gözleri kan çanağına dönmüştü ve panik içinde bakıyorlardı. Bir sessizlik daha oldu ve adam teker teker hepsinin yüzüne bakıp yana doğru yalpaladı. "Hayır."

Maria namluyu adamın başının seviyesinde tutarak, "Diz çök," dedi. Sesi soğuk ve nesneldi. "Yüzünü duvara dön."

Reksnys bütün kontrolünü kaybetmişti. Dudakları titreyerek, gözleri dehşet içinde donmuş olarak dizlerinin üstüne yığıldı. Pantolonunda koyu renk bir leke belirdi ve bacaklarına doğru yayıldı. "Hayır. Yalvarırım. Böyle değil."

"Ben bir Yahudiyim," dedi Maria sakin bir sesle.

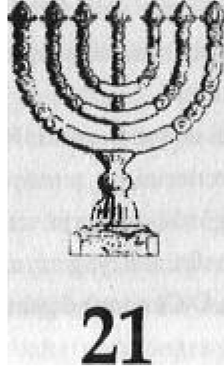
Sağır edici bir patlama oldu. Reksnys'in başı geriye doğru savruldu ve sarsılarak yere yığıldı. Yarasından kan fışkırıyordu. Hemen ölmedi, gözleri ardına kadar açıktı, bacakları feci bir şekilde çırpınıyordu. Sonra hepsi kesildi. Duvara sıçrayan kan küçük dereler halinde aşağı süzülmeye başladı, duvar resminin solmuş renkleri arasında oldukça koyu kalmıştı.

Reksnys tekrar kıpırdamaya başladı. Hepsi dehşet içinde ona baktılar. Kriz geçirirmiş gibiydi, kuduz bir köpek gibi çırpınarak Maria'ya doğru ilerlemeye çalıştı. Maria silahı elinden düşürüp çöktü, felç olmuş gibiydi. Jack, Maria'yı yakalayıp geri çekti. Tam o anda müthiş bir yer sarsıntısı oldu. Jack ne olup bittiğini anlamaya çalışıyordu. Sonra hatırladı. Chichen Itzâ. Birkaç gün önceki yer sarsıntısı. Reksnys'te yeni bir hareket olmamıştı. Deprem oluyordu. Duvarda bir çatlak oluştu ve resim parçalandı. Aşağıdaki mağaradan

kulak tırmalayıcı bir kakafoni yükseliyordu. Jack, Maria'yı da çekiştirerek girişe ulaşmaya çalıştı, arkasındaki kuyudan su fışkırdığını ve sonra da geri çekildiğini hayal meyal fark edebilmişti. Onlar dışarı çıktığında, bir zamanlar tapınak olan yerde koca bir çukurdan başka bir şey kalmamıştı.

Ve Maria'nın gözlerini açışını seyretti. Kadının yüzüne sular damladığını; güneş ışınlarının üzerlerini bir şemsiye gibi saran orman dokusunun arasında oynaştığını gördü, kuşların cıvıldadığını duydu. Serinliğin tadını çıkararak derin bir nefes aldı, yağmurun ardından hava mis gibi olmuştu. Maria'nın annesini, O'Connor'ı düşündü.

Artık bitmişti.

21

"Platformun kenarıyla su yüzeyi arasında yirmi üç metre mesafe var, artı eksi birkaç santim fark edebilir. Sistemin çalışabilmesi için hassas bir donanım sağlamamız lazım."

"1950'lerde bile yapabildilerse, biz haydi haydi yaparız. Senin yeteneğine güveniyorum."

"Her zamanki gibi gereken tasarımı yaptım."

Costas karton bir tüpten rulo halinde kocaman bir ozalit çıkarıp sıcak kireçtaşının üzerine yaydı, köşesine de elindeki lazer telemetreyi koydu. Jack, kendini ayrıntılı bir teknik açıklamaya hazırlamıştı, ama tören yolunun ucundan Jeremy ile Maria'nın görünmesiyle bu işten kurtulmuş oldu.

"Öğle yemeği." Jeremy elindeki buz kutusuyla kayanın üstünden atlayıp güneşten korunmak için gerdikleri ziftli muşambanın altına daldı. Fırtına dineli iki tam gün geçmişti; hava hâlâ serin ve berraktı, ama o sabahtan itibaren ısıyla nem iyice artmıştı.

Jack yanına geldiğinde Jeremy buz kutusunu açıp yiyecek ve içecekleri masaya boşaltmaya başlamıştı. Costas tam söylenmeye başlayacakken yiyecekleri görünce vazgeçti ve ozalitini tekrar rulo yaptı. Üçü masaya oturdu, Maria da arkalarında sırtını kayaya yaslamıştı.

Costas, "Bu kez ne getirdiniz bana?" dedi. "Toltek yemekleri mi? İnsan kalpleri mesela?"

Jeremy ağzı doluyken cevap verdi. "Yok. Sadece bildik Meksika yemekleri." Sonra Jack'e döndü. "Bugün öğleden sonra turistler gelmeye başlıyor." Ağzındakileri yutup bir yudum su içti. "Ormanda bizi çarpan yer sarsıntısı burada yaşayanlar tarafından bile zar zor hissedilmiş, onun için emniyette olduklarını düşünüyorlar. Zaten burası da çalışmak için aşırı sıcak." Bir lokma daha ekmek koparıp Jack ile Costas'ın durdukları platformun altında kalan Kurban Kuyusu'nun derin çukurunu gösterdi. "Bu işi gerçekten de yapacak mıyız?"

"Bu yıl içinde ama daha sonra," dedi Jack. "Orada hâlâ muhteşem şeyler olduğundan eminim."

"Her şeyi hazırladım." Panama şapkasının altında yüzü ter içinde olan Costas'ın da ağzı doluydu. "Bitirince gel de göstereyim."

"Harald'ın durduğu son noktayı da görmek isterdim, hani şu sizin bulduğunuz yeri," dedi Jeremy. "Öteki kuyunun içindekini."

Jack, "Mümkün olacağını sanmam," diye mırıldandı. "Girişi yüzlerce ton taşla tıkandı ve öteki yönden gitmek için akıntıyla mücadele etmek lazım, ki o da imkânsız. Harald'ın son savaşını, Ragnarok'unu bulduk, bence bu kadarı yeterli. içimden bir ses oraya dönmekle savaş uğurumu fazla zorlamış olacağımı söylüyor."

"Karanlık bir yer." Maria ürperdi. "Gitmek isteyeceğin bir yer değil."

"Zaten bir avuç dikitten ibaret," dedi Costas da.

Jeremy önlerindeki çukurun yeşil yüzeyini kuşkuyla süzdü. "Alternatif olarak beni bunun içine yollamayı düşünüyorsanız, ben yokum. Bu haliyle bile yeterince korkunç görünüyor."

"Keşif gezisine en azından yiyecek sorumlusu olarak katılabilirsin."

"Maria?" Jeremy, ona bakabilmek için kafasını masadan kaldırdı. "Yani şu Hereford Kütüphanesi diyorum. Acaba kontratıma bazı günler orada olmama maddesi eklenebilir mi?"

Maria elindeki su şişesini bırakıp yorgun bir tavırla gülümsedi. Jack masanın öbür başından dikkatle onu izliyordu. Reksnys'in ölümünden beri neredeyse sürekli olarak uyuyor ya da dinleniyordu. *Seaquest II'nin* tıp ekibi yüzündeki yaraya müdahale etmişti ve şu anda da üzerinde gazlı bez vardı. Korkunç bir miras olarak herhangi bir iz kalmayacaktı. Ama psikoloji başka bir meseleydi. Kendi çöplüğüne döndüğünde, zaman geçtikçe O'Connor'ın kaybının işin en acı tarafı olacağını Jack, kendi deneyimlerinden biliyordu. İki gün önce, Maria, o cinayetin işlenmesini emretmiş olan ve O'Connor'la tanışmadan çok önce hayatında büyük bir travmaya yol açan adamın başına bir silah doğrultmuştu. Ailesinin geçmişiyle ilgili o feci gerçeği açıkladığından beri Maria'yı yeni bir ışık altında görüyordu. Maria'nın annesini yıllar önce, ikisi de daha öğrenciyken tanımış ve Maria'nın babası gibi onun da Sefarad Yahudilerinden olduğunu düşünmüştü. Gerçeği asla tahmin edememişti. Soykırımdan kurtulan pek çok kişi gibi, Maria'nın annesi de o dehşeti zihninin bir köşesinde kilit altına almanın yolunu bulmuş, ancak ölmek üzere olduğu zaman ortaya çıkmasına izin vermişti. Bu Maria'nın gücünü, ama aynı zamanda da huzursuz yapısını, herhangi birine bağlanma konusundaki isteksizliğini de açıklıyordu. Bütün hayatı boyunca içselleştirdiği travmaya maruz kalmak onu değiştirecekti. Reksnys ile son hesaplaşma, konuyu bir ölçüde kapamış, Maria'nın kendi kan davasını bitirmişti, ama şok edici bir-deneyim olmuş ve bedeli yine onun omuzlarına yüklenmişti. Neyse ki Meksika polisi kazanan tarafa meyletmekten memnun görünüyordu ve küçük oğlanın hayatını kurtardığı için Maria'ya kahraman muamelesi yapılmıştı. Final sahnesine yalnızca Jack, Costas ve Jeremy tanık olmuştu.

Maria, Jeremy'ye baktı. "O işin üstünde senin adın var, ama bu IMU' cularla biraz daha vakit geçirirsen başka bir şey beğenmez olursun." Yeniden yorgun bir tavırla gülümsedi ve karşısındaki Jack'e baktı. "Menora'yla ilgili son durum ne?"

Jack, "Tarihteki simetriyi düşünüyordum," diye cevap verdi.

Costas endişeli bir suratla doğruldu. "Hayır olamaz. Felsefe. Ozalitlerimin başına dönmemin zamanı geldi."

"Hayır. Bekle. Bu önemli, hatta belki de bütün hikâyenin kilit noktası." Jack düşüncelerini toparlarken Costas yeniden olduğu yere çöktü. "Bunu duvar resminde Kurban Kuyusu'na giden Toltek zafer alayını görünce düşündüm, bin yıl önce Titus Kemeri'ndeki Roma alayına inanılmayacak kadar benziyordu. Menora'nın gezdiği bütün o farklı yerleri, farklı kültürleri aklımdan geçirdim. Yahudi halkının en yüce sembolüydü, Ahit Sandığı'ndan sonra geliyordu. Sonra Roma imparatorlarının eline geçmiş ve onlar için de bir prestij malzemesi haline gelmişti. Arkasından Bizanslıların. Sonra Harald Hardrada ve Vikinglerin. Her seferinde eritilmiş olabilirdi fakat eritilmiyordu. Romalılar için bir fetih, bir üstünlük sembolüydü. Bizanslılar açısından onları eski Roma'ya, eski faziletlere bağlayan hazinelerden biriydi. Harald Hardrada için de kendi gücünün sembolüyken daha da mistik bir hal almış, adeta bir tılsım olmuştu. O zamanlar asıl Yahudi önemi kalmamıştı, ancak yine de neredeyse doğaüstü bir anlamı, insanların kaderini belirleme gücü vardı."

Costas da dikkatle dinliyordu. "Şu Dördüncü Haçlı Seferi, Konstantinopolis'in yağmalanması," dedi. "İşte o. Aradığımız onca şey, antik sanat eserleri. Bazılarının senin dediğin gibi prestij değeri var, farklı bir kültürde buna dönüşmüş. Venedik'teki St. Mark'ın Atları aslında tarihi bir heykel, ama sonradan bir ortaçağ kent devletinin sembolü haline gelmiş ki, onu yapanların aklının ucundan bile geçmezdi böyle bir şey."

"Ne düşündüğümü kaptın."

"Ve diğerlerinin, yani Altın Boynuz'a bırakılan diğer tarihi eserlerin bir prestij değeri yoktu."

"Veya tehlikeli olacak, istenmeyen bir sembolik anlamı. Vatikan gibi Haçlılar için de menora'nın sembolik gücü halkayı tamamlıyordu, Yahudi kökenlerine geri dönmesi. O yüzden onu Altın Boynuz'da bulma şansımız olabileceğini düşündük."

"Demek Vikinglerden sonra Tolteklere geliyoruz," dedi Costas. "Nereye varmak istediğini görüyorum."

"Toltekler zafer sembollerine, güç ve üstünlük gösteren sembollere çok önem veriyordu," dedi Jack. "Gerçekten çok önem veriyordu. Buranın mimarisine, heykellere bakmak yeter bunu anlamak için. Ve altınlarını da seviyorlardı. Belki zafer töreninin ardından menora'nın tanrılarına sunmayıp saklamışlardı, sadece en gizli törenlerde ortaya çıkarıyorlardı. Bin yıl önce yaşamış olan İmparator Vespasian'ı, Roma forumundaki zafer alayını düşünün. O da Toltekler gibi savaş esirlerini, Yahudi esirleri kurban etmişti. Hazinelerini de kurban edebilir, bir kralın kurtarmalığı olarak eritip paraya çevirebilirdi. Oysa Barış Tapınağı'nda kilit altına almıştı."

Jeremy, "Savaşçılar Tapınağı," diye mırıldandı. "Tolteklerin en kutsal mekânı orasıydı ama bir barış tapınağı olmadığı da kesindi. Daha çok Bavyera'daki Wewelburg Şatosu'na, yani SS'lerin genel karargâhına benziyordu."

"Pek Vespasian'ın aklındakine benzemiyor," dedi Maria.

Costas da hevesle başını sallıyordu. "Kutunun dışında düşünmek. Hoşuma gitti bu iş."

Jack, "Gördün mü?" diyerek sırıttı. "Senin mühendislik işlerinden pek farklı değil. Bunda da sebat ve yetenek gerekiyor."

"Herhalde Jeremy'yi kastediyorsun diye düşünüyorum."

Maria hâlâ düşüncelere dalmış durumdaydı. "Yani Toltekler ortadan kalkınca menora da tarih sahnesinden silindi," dedi. "Bizim hep Roma İmparatorluğu'nun sonunda silindiğini sandığımız şekilde."

"İzi kayboluyor," diye Jack de onayladı.

"Peki herhangi bir ipucu?"

Jack, Jeremy'ye baktı, o da boş bakışlarla karşılık verdi, sonra aniden yüzünde zihnine bir şey takılmış gibi bir ifade belirdi. Boştaki elini sırt çantasına daldırdı ve bir kitap çıkardı. "Söyledikleriniz. Ben de bir beyin fırtınası yaptım şimdi. İpucu aramak için Maya metinlerine bakarken başka bir şey bulmuştum. Okurken bir bağlantı

kuramamıştım ama aniden bir şimşek çaktı. Olabilir, pekâlâ da olabilir."

"Yine mi?" Costas, Jeremy'ye dehşete düşmüş gibi baktı. "Üstümüze başka bir gizli topluluğu salmayacaksın, değil mi?"

"Korkma." Jeremy lokmasını bitirip ağzını sildi ve bir yudum su içti. "İspanyolların Yucatan'ı fethetmesi yıllarca, orta Meksika'dan çok daha uzun sürmüştü, hatırlıyor musunuz? Yucatan, Cortes'in karaya çıktığı ilk yerdi ama burada uzun süre kalmamıştı."

Costas, "Çünkü altın yoktu," dedi.

"Doğru. Ama belki de asıl izi, en büyük hazineyi kaçırmıştı."

"Devam et," dedi Jack.

"İnanmayacaksınız ama sonuncu Maya krallığı 1697'ye kadar fethedilmemişti." Sonra bir daha, "1697," diyerek tarihin altını çizdi. "Ve o kral da doğruca buranın, yani Chichen Itzâ krallarının soyundan geliyordu."

Jack şaşırmış görünüyordu. "Ama bu neredeyse Cortes'ten iki yüzyıl sonra!"

Costas da, "Ben Chichen Itzâ'nın çoktan mahvolduğunu, İspanyollar gelmeden terk edildiğini sanıyordum," diye araya girdi.

"Cortes'ten onlarca yıl önce, ta on beşinci yüzyılda." Jeremy başını salladı. "Toltekler gideli çok olmuştu, iki yüzyıl önce korkunç bir kan banyosuna gömülüp gitmişlerdi. Onların yerine Itzâ denen ve kendi isimlerini yaşadıkları yere de vermiş olan daha medeni bir Maya hanedanı gelmişti. Son günlerinde neler olup bittiği tamamen sır olarak kaldı, ama Mayalar sonunda tapınakları terk ettiklerinde burayı da sonsuza dek terk edip ormanın içinde kayboldular ve yıllarca kayıp İsrail kabileleri gibi dolanıp durdular."

Costas, "Belki topluca çökmüşlerdir," diye tahminde bulundu. "Yüzyıllar boyunca dehşet verici bir şiddet sarmalında yaşamışlardı, onca vahşet, onca kurban sonunda bedelini ödetmiştir. Topluca delirmişlerdir."

Jeremy güldü. "Eh, her ne olduysa, sonunda buradan dört yüz kilometre güneyde şimdi Guatemala olan yerde bulunan Peten Gölü'ne ulaşmışlardı. İspanyollardan olabildiğince uzak, balta girmez ormanların olduğu bir yer. Uzak bir adaya kürek çekip Tah Itzâ adında yeni bir kent kurdular. Orada kuşaklar boyu kaldılar, birkaç misyoner dışında yerlerini bilen ve onları rahatsız eden olmadı. Tah Itzâ'nın gizemli bir ünü oldu. Bazı İspanyollara göre çok korkunç bir kale, ürkütücü savaşçıların şeytani törenler yaptığı bir yeryüzü cehennemiydi. Bazılarına göre de ancak büyük bir savaş sonucunda ele geçirilebilecek sayısız zenginlikle dolu bir yer, bir tür Maya Shangri-La'sı veya Avalon'du."

Costas, "Yine Kral Arthur'a döndük," diye mırıldandı. "Tennyson'un Avalon'unu Meksika ormanlarına yerleştirmeyi düşündüğünü hiç sanmıyorum."

Jack, "Hazinelerini de yanlarına almış olabilirlerdi," diye mırıldandı. "Yenilmiş, eski zaferlerinin gölgesi haline gelmiş olsalar da, Chichen Itzâ'dan mümkün olan her şeyi kurtarmışlardır. Tıpkı İsrailoğulları gibi, onlar da en kutsal varlıklarını, en büyük zenginliklerini yanlarında taşımışlardır."

"Belki de menora'yı kartal tanrıyla, kralın dönüşüyle birleştirmişlerdir," dedi Maria. "Jeremy'nin Chilam Balam Kitapları'nda bulduğu referans Mayaların Harald ve Vikingler hakkında hatırladığı bir şeyler olduğunu gösteriyor. Reksnys'in günümüzün yerli Mayaları hakkında, onların tapınağın altındaki kuyuya gitmekteki gönülsüzlükleri hakkında söylediklerini hatırlayın. Belki de Harald, Mayalar adına zalim Tolteklerle dövüşen bir tür gizemli kurtarıcı tanrıya dönüşmüştü. Belki Harald'ın kaderiyle buluşmasından iki yüz yıl sonra, bazı gözü pek Mayalar menora'yı Toltek cehenneminden kurtarmıştı ve menora bir kez daha başka bir kültürün eline geçmişti."

Jack, "Eğer onu çoktan kurban etmedilerse," dedi.

"Ya da eritmedilerse."

Jeremy, "Bildiklerimiz daha yakınlarda, 1980'lerin sonlarında Meksika'da ortaya çıkan elyazmasına dayanıyor," diye devam etti. "Bir Cizvit misyoneri olan ve Tah Itza'ya 1695 yılında gelen Fray Andres de Avendanoy Loyola'nın anlattığı inanılmaz bir hikâye. Avendano son derece akıllı ve fiziksel açıdan güçlü bir adammış, aynı zamanda maneviyatı ve görev duyguları da çok kuvvetliymiş. Dine döndürdükleri ona hayran olurmuş, çünkü dini duyguları kadar yaşam koşullarıyla da ilgilenirmiş. Aslında ilk gelen misyonerler buralarda oldukça fazla baskı uygulamışlar, ama Avendano gibi bilim adamları olmasa bu insanlar hakkında hemen hemen hiçbir bilgimiz olmazdı ve tüm toplulukların nesli tükenirdi. Peder O'Connor da bu geleneğin bir parçasıydı."

Maria, "Acaba Patrick bunlar hakkında bir şey biliyor muydu?" diye mırıldandı.

Jeremy kitabı açtı. "Kendi anlattığına göre, Avendano, Peten Gölü kıyısına o yıl iki Fransiskan ve on tane dine dönmüş Maya ile birlikte gelmiş. Doğudan göle doğru bakınca muhteşem bir manzara görmüşler." Jeremy o bölümü okumaya başladı. *"Kama biçimi kanolardan oluşan büyük bir filo, hepsi çiçeklerle süslenmiş, sopalarla, davullarla ve tahta flütlerle her yerde müzik yapılıyor. Ve diğerlerinden daha büyük bir kanoda Itza Kralı Lord Kanek oturuyor, ismi yirmi yılanlı yıldız anlamına geliyor."*

Costas, "Etkileyici," diye mırıldandı. "Altın var mıymış?"

"Avendano'nun gördükleri tüm İspanyolların Yeni Dünya hakkındaki fantezisiydi. İki yüzyıl önce bütün fatihlerin uğruna ruhlarını satmaya hazır oldukları, ama nadiren görebildikleri bir şeydi. Avendano'nun da bunaldığı söylenebilir. Bir Cizvit olarak sahip olduğu içgüdüler, İspanyolları kan kokusu almış köpekbalığına çeviren o ihtirasla bulutlanmıştı."

Jack gülümsedi. "Devam et."

"Maya krallarının sonuncusu önlerine gelmiş. Şunu dinleyin. *Altın bir tacı vardı, kulaklarından altın küpeler, omuzlarından altın pandantifler sarkıyordu. Kollarında saf altından kolluklar,*

parmaklarında altın yüzükler bulunuyordu ve mavi sandaletleri altın çanlarla bezenmişti."

Costas ıslık çaldı. "Ağırlığınca altına bulanmış."

Jeremy kitabı kapadı. "Avendano Itzâ'da görevini yapamamış. İki yıl sonra da kent İspanyolların eline geçmiş."

Costas, "Chichen Itzâ'daki hazinelerini de birlikte mi getirmişler dedin?" diye sordu.

"Hikâye öyle."

"Mağlup bir halk için çok fazla altın."

"Bu da bir düşünce."

Jack ağır ağır başını sallıyordu. "Eğer Mayalar kutsal metinleri, yani doğudan gelecek sakallı adamlarla ilgili kehanetlerde bulunan o Chilam Balam Kitapları hakkında o kadar ketumsa, öteki hazinelerini de kimseye bahsetmeden saklamış olabilirler. İspanyollar her yerde altın peşinde koşarken, ormanın derinliklerinde bulunan gölün üzerindeki ada bu iş için oldukça uygun görünüyor."

"Ve belki sadece altındı," dedi Costas. "Saf ve yalın. Bütün o prestij değeri, menora'nın nefret edilen Toltekler için anlamı filan unutulmuştu. Belki de menora'yı Mayalar bulmuş ve eritmişti."

Maria, "Ve çember tamamlanmıştı," dedi yumuşak bir sesle.

Costas, "Ne demek istiyorsun?" diye sordu.

"Bir düşünün. İspanyol fatihler Itzâ'nın son sahipleriydi. Nihayet Maya altınlarına kavuşmuşlardı. Sadece artık Mayalara ait değildi o altınlar. Peki ne yapacaklardı o altınları? İkramiyeleriyle ormanda oturmaları pek mümkün değildi."

"Yurda yolladılar," dedi Jeremy.

"Tekrar erittiler, para haline getirdiler, Cadiz ve Seville'e giden filolarla geri gönderdiler," dedi Maria. "Binlerce sterlin değerinde altın, muhteşem bir cömertlik. Doğruca İspanya kralının sandıklarına gidiyor. Ve tabii ki fatihlerin arkasındaki diğer büyük güce."

Jack, "O da Katolik Kilisesi," diye mırıldandı. "Ve bu zenginliğin bir kısmı da kilisenin kaynağına, yani Roma'daki Vatikan'a dönüyor."

"Durun," dedi Costas. "Ben yine kaçırdım ipin ucunu."

"Görmüyor musun?" Maria'nın gözleri parlıyordu. "Eğer biz haklıysak menora zaten hiç kaybolmamış. İlk başta eski İsrail'den çıkarılan altın, bundan üç yüz yıl önce, yeni dünya düzenine uygun külçeler ve kutsal sanat eserleri olarak ait olduğu ilk topraklara dönmüş. Belki de bütün bu süre boyunca, St. Peter'ın şaşası içinde, Vatikan hazinesinin kutsal emanet sandığında, Hıristiyanlık âleminin ana kiliseden doğup çoğalan kiliselerinde sayısız süsleme ve tarihi eser olarak bize bakıyordu."

"Ve hatta belki bir kısmı Kudüs'e dönmüştü," dedi Jeremy. "Hani şu Harald'ın Kudüs'teki Kutsal İsa Tapınağı'na hediyeler sunduğu efsaneyi hatırlıyor musunuz? Haçlılarla birlikte zirveye çıkan bu hikâye, batının Kutsal Topraklar'a duyduğu ilginin sadece yağma ve hırs bağlamında olmadığını gösteriyor. Belki, sadece belki, Itzâ altınlarının bir kısmı da Kudüs'teki Mount Tapınağı'na ulaşmanın bir yolunu bulmuştur ve bugün hâlâ oradadır."

Costas aniden durgunlaşmış, kuyunun yanındaki kayada duran ozalitlerine bakıyordu. "Şu benim dip tarayıcım. Bütün o planlarım. Söylediğimizi sandığım şeyi mi söylüyoruz yani?"

Maria, "Bütün bunlar tahmin yürütmekten ibaret," diye mırıldandı.

"Ve Harald'ın buraya geldiğini bile kanıtlayacak bir şeyimiz yok," dedi Costas. "Duvar resmi gitti, Harald'ın son bulunduğu yer sonsuza dek mezara gömüldü. Kimse inanmaz bize."

"Bu var." Maria şortunun cebinden kuyuda bulduğu rünik yazıt taşını çıkardı.

Costas, "Aslında o da Harald'dan söz etmiyor," dedi. "Üstelik taş buralardan değil, muhtemelen L'Anse aux Meadows'dan almış oldukları bir kayaç."

"Ama biz biliyoruz," dedi Maria.

"Ben Maya teorisi ile ilgileneceğim." Jeremy hâlâ menora'yı düşünüyordu. "Menora'yı bulsaydık ne yapacağımızı düşünmekten iyidir."

Jack ayağa kalkıp kurban platformuna doğru yürüdü ve suyun geçit vermez yeşilliğine baktı. Sonra sırtını kuyuya dönüp kemerinden bir telsiz alıcısı çıkardı. "Menora her şeye rağmen Kurban Kuyusu'nda olabilir. Ya da yolun sonuna gelmiş olabiliriz. Fakat başka bir projeyi düşünmeye başlamadan önce eski bir dostuma ödemem gereken küçük bir borcum var. Savaş uğuru ile ilgili bir şey." Maria'ya göz attı. "Ve buradan gitmemiz lazım."

Dört gün sonra, Jack *Seaquest IInin* kıç tarafına yakın bir yerde, geminin gürültülerini bastırmak için kulaklarını tıkayarak İstanbul'dan arayan Maurice Hiebermeyer ile konuşmaya çalışıyordu. Onun söylediklerini duyabilmek için birkaç saniye uğraştıktan sonra yerinden kalkıp geminin helikopter pistinin arkasındaki bir bankta oturmakta olan Costas, Maria ve Jeremy'nin yanına gitti.

Ahizeyi kulağına bastırarak, "Duyuyorum," dedi. "Her şey ayarlandı ve yarın akşam Altın Boynuz'da görüşüyoruz. Kazı işini yürüttüğün için çok teşekkürler, Maurice. Harika bir işti. Sana borçlandım. Tamam."

Jack telsiz alıcısını kapatıp Lynx helikopteri korumak için etrafına yerleştirilen bariyerlerin arasından dolandı. *Seaquest II,* Ilulissat buz

fiyordundaki bilimsel projeye devam etmek üzere Kuzey Kutbu'na doğru yol alıyordu ve Karayipler'deki mola sırasında gemiden ayrılmış olan birkaç bilim adamı tekrar gemiye dönmüştü. Gemi artık Newfoundland'e iki yüz kilometre daha yakındı ve son helikopter servisi o gün akşamüzeri yapılacaktı. İri dalgalar dışında deniz sakin ve gökyüzü berraktı, ama kuzeye doğru ilerledikçe, kötü kokulu Yucatan ormanlarından sonra daha da fazla hissettikleri serinlik artıyordu. Maria ve Jeremy de IMU anorakları giymişler ve rüzgâr almayan küpeşteye sığınmışlardı.

Jack, "Maurice Hiebermeyer ile konuşuyordum," dedi. "Harika haberler var. Nihayet 1204'teki Konstantinopolis kuşatmasından sonra suya atılan bazı tarihi eserlere ulaşmışlar."

Costas umutla, "Haçlı altını mı?" diye sordu.

Jack sırıttı. "İmparator Vespasian'ın altın kaplı kocaman bronz heykeli, bir de ithaf yazıtı varmış ve Yahudi zaferinden sonra Roma'daki Barış Forumu'nda yapıldığı belirtiliyormuş. Aklımızdaki bu değildi ama arkeoloji böyledir işte."

"Duymak istediğim buydu." Costas halinden hoşnut bir tavırla içini çekti. "Benim dip tarayıcım işe yaramış. Neyse, hatırladığım kadarıyla Kudüs Tapınağı'ndan menora dışında da epeyce şey yağmalanmıştı. Onları buluruz. Siz IMU teknolojisine güvenin."

"O iş bir süre arka planda kalabilir," dedi Jack. "Atlantis'ten döndüğümüzden beri Maurice Mısır'daki bir bulguyu anlatmaya can atıyor, ben de sonunda merhamet gösterdim. İnanılmaz bir şey."

"Umarım başka bir papirüs değildir," dedi Costas. "Bundan önceki başımıza yeterince dert açmıştı."

"Yok bu Roma," dedi Jack. "Sadece ufak bir parça ama müthiş bir ipucu taşıyor."

"Yine define avı mı?"

"Büyük İskender'i hiç duymuş muydun?"

Costas, Jack'in gözlerinde o tanıdık pırıltıyı yakaladı. "Tamam. Benim sevdiğim türden arkeoloji. Ben varım. Yeter ki başka buzdağı olmasın."

"Anlaştık." Jack gülerek Maria ile Jeremy'ye döndü, ama Maria'nın keyifsiz halini görünce onun da ifadesi değişti. Kibarca, "Maria'ya soralım diyordum," dedi. "Şu senin Ukrayna kökenin. Yahudi nüfusun Eşkenazi olduğunu biliyorum, ama daha geriye doğru herhangi bir bilgi var mı? Yani, Vikinglere olan tutkunun nereden geldiğini anlamaya çalışıyorum."

Maria'nın yüzü aydınlandı ve Jack'e hüzünlü bir tebessümle baktı. "Geçen yıl annemi defnettikten sonra Kiev'de birkaç gün kaldım, Santa Sofia Katedrali'ne gittim ve ünlü duvar resimlerini inceledim. Viking çağında Kiev'i yöneten kral ve kraliçeler, kuzeyden gemilerle gelen savaşçılarla tüccarlar vardı. Sarışın, sakallı, inanılmayacak kadar uzun boylu, Harald Hardrada ve maiyetindekilere çok benzeyen insanlardı."

Jack, "Varangianlar," diye mırıldandı. "Ruslar."

"Annem ölmeden önce, ilk kez ailesi hakkında bir şeyler anlatmıştı bana. Geçmişteki evlilik bağlarıyla, Rus asillerinin soyundan geldiğimizle ilgili hikâyelerdi bunlar."

"Ben de öyle düşünmüştüm," dedi Jack.

Costas, "Galiba aranızda tek damla bile Viking kanı taşımayan bir ben varım," dedi.

"Pek emin olma. Halfdan'ın Ayasofya'daki yazıtları Vikinglerin oralarda olduğunun yegâne kanıtı değil. Atina'daki eski bir heykelde de rünik yazıtlar var. Belli ki Harald'la adamları çocuklar Yunanistan'da da biraz eğlenmişler. Yani gitmedikleri yer kalmamış."

Costas maceralarının krokisini çizdiği haritaya bakıyordu. "En azından batı yarıkürede."

Jack yeniden ciddileşti. "Ayrıca İngiltere'deki güvenlik şefiyle de konuştum," dedi üçüne birden. "Maria, Loki tarafından kaçırılmasından hemen önce O'Connor'a hazırlamasında yardım

ettiği dosyanın son halini IMU güvenlik şefine bir önlem olarak e-posta ile göndermişti. Biz konuşurken Interpol bir dizi yüksek düzey tutuklama yapmaya hazırlanıyor. Belli ki *felag* uluslararası suça, para aklamaya, uyuşturucu, silah ve tarihi eser kaçakçılığına epeyce bulaşmış. Hatta bir tanesi, İtalyan yetkililerin burnunun dibinde Roma'nın Napoli Körfezi'ndeki Herculaneum bölgesinden küstahça bir soygun yapmaya kalkışmış. Belli ki *felag'ı* kendi cebini doldurmak için kullanan sadece dostumuz Reksnys değilmiş."

Costas, "Harald Hardrada'nın kahramanca ideallerinden oldukça uzak görünüyor," diye mırıldandı.

"Modern *felag'm* onunla hiç ilgisi yoktu." Jeremy'nin sesinde bir hınç vardı. "Onlar sadece ve net olarak bir suç örgütüydü. Tarihi meşrulukları da olsa olsa Nazilerinki kadardı."

Jack, Maria'ya, "Belli ki O'Connor'la birlikte hazırladığınız dosya çok önemliymiş, Interpol'ün bütün karakterleri bir araya getirmesini sağlayacak olan bilgileri tamamlıyormuş," dedi. "Ve artık cinayete de bulaştıklarına göre*felag'dan* epey uzun süre haber alacağımızı sanmam."

Costas, "Peki ya Vatikan'daki o gölge tip?" diye sordu.

Jack başını salladı ve yüzünden düşünceli bir ifade geçti. "O bu işin tek istisnası ne yazık ki. Reksnys orada kaynakları hakkında şişinirken neredeyse ağzından kaçırıyordu ama son anda kendini tuttu. O'Connor'ın şüphelendiği biri vardı, ama bize anlatmak için iyice emin olmak istiyordu. Öldürülünce o konu da yarım kaldı. O da Loki'nin küçük zaferi oldu. Fakat her kimse şu anda izlerini silmekle uğraştığından emin olabilirsiniz, bu soruşturma yatışana kadar tertemiz bir profil olarak duracaktır. Bu arada biz O'Connor'ın kayıtlarından onun kim olduğunu gösteren bazı kanıtlar bulabiliriz."

"Ben işi bitirmek üzere Iona'ya dönüyorum." Maria'nın gözleri bulutlandı ve gözyaşlarının arasından zorla gülümsedi. "En azından Peder O'Connor onurunu sonuna dek korudu. Vikingler hakkında söylediklerini hatırlıyor musunuz? Sizin kaderiniz önceden belirlenmiştir, o yüzden hayattaki başarınız açısından önemli olan

prensiplerinizden ödün vermemenizdir. Ancak o zaman Valhalla'ya gidip onurunuzu ve kardeşlerinizi koruduğunuzu bilerek tanrıların yanında son Ragnarok savaşına girebilirsiniz."

"O, Hardrada'nın yoldaş olmak isteyeceği türden bir adamdı," dedi Jeremy.

"Ne büyük kayıp." Maria yine yere baktı, duygularının yoğunluğu yüzünden sesi boğuklaşmıştı. "Onca bilgi, onca insanlık."

Jack elini onun omzuna koyup yumuşak bir sesle, "Bilimsellik süreklilik demektir," dedi. "Bilgiyi sonraki kuşağa aktarmak demektir. Böylece yeni keşifler ve hayal bile edemeyeceğin ilhamlar için o bilginin temel oluşturacağını bilirsin." Sonra Jeremy'ye göz attı. "Bence Peder O'Connor bunu yapmıştı zaten."

Jeremy, Jack'e ani bir coşkuyla baktı ve dizlerinin üstünde duran bir pakete vurdu. "Hazır konu açılmışken," dedi. "Bunu Labrador'daki Goose Körfezi üzerinden son helikopter seferini yaparken yanıma almıştım. Size anlatmadan önce gerçeğini kendi gözlerimle görmek istemiştim."

Jack'in yüzünde sıcak bir tebessüm belirdi. "Daha son sözünü söylemediğini tahmin ediyordum."

"Hani şu yaşlı Eskimo ile konuştuğumuz günü hatırlıyor musunuz, Grönland Norveçlilerinin on dördüncü yüzyılda ortadan kayboluşundan söz etmiştik? Sonlarının belirsizliğinden, Scraelinglerin nasıl bütün batı yerleşimini ele geçirdiğinden?"

"Devam et."

"Hereford Kütüphanesi'nden gerçekten çok önemli bulgular çıktı. Ve işte." Jeremy paketi kavradı, heyecandan yüzü kızarmıştı. "Norveçli bilim adamlarının yıllardır hayal ettiği şey, Harald'ın kayıp hazinesinden bir parçayı bulmak kadar müthiş bir keşif. O gizli merdiven sahanlığına atılmış öteki eski şeylerle birlikte bulundu."

Jack, "Duyalım bakalım," dedi.

Jeremy kabarcıklı ambalaj malzemesini açtı ve ortaya saygın görünümlü eski bir kitap çıktı. "Süper bir şey." Maria'ya döndü. "Batı Grönland yerleşiminin kayıp efsanesi, yani *Vestribyg a Saga.* On dördüncü yüzyılda yazılmış."

Maria da heyecanla soluk verip Jeremy'nin omzunun üstünden ortaçağdan kalan elyazması kitabın son sayfasını dikkatle açışını izledi.

Costas, "Olup bitenler hakkında herhangi bir ayrıntı veriyor mu?" diye sordu.

"Kesinlikle veriyor." Jeremy konuşurken Maria satırlara göz gezdiriyordu. "Artık şuna oldukça aşina hale gelmiş olman lazım." Sayfanın ortasındaki iki kelimeyi gösterdi ve Costas da eğilip baktı. *"Haraldi konımgi* ya da gerçek kral," dedi Maria. "Harald Sigurdsson."

Costas ıslık öttürdü. "Harald Hardrada! Oradan ayrılmasından neredeyse üç yüzyıl geçtikten sonra bile Grönlandlılar onu hatırlıyormuş!"

"Bir de adından sonraki şu sembole bak."

"Sakın söyleme. Menora." Hepsi birden metnin Latin harfleri arasında rünik yazı gibi duran sembole bakarken Costas sırıttı. "Çemberi kapatacağız, öyle görünüyor. Konstantinopolis, Iona, buz fiyordu, Vinland, Yucatan ve şimdi de yeniden her şeyi başlatan o küflü katedral kütüphanesi."

"Bu bir çemberi kapatıyor ama sonra inanılmaz bir yere uzanıyor," dedi Jeremy. "Metnin dediklerini duyana kadar bekle."

Maria parmağıyla takip edip okurken bir yandan da ağır ağır çevirmeye başladı. *"Anno Domini 1332. Vestribygo liderleri gerçek kralları Harald Sigurdsson'u Norörseta'ya kadar takip etmeye ve batıya doğru denize açılmaya karar verdiler."* Başını kaldırdı. "On ikinci yüzyılda uygulanan Haçlı vergisi gibi, yine kilisenin baskısından kaçıyorlardı. Norveç Grönlandlıları kalben pagandı. Onlar için gerçek

kral Harald Hardrada'ydı, uzaklarda Roma'da yaşayan bir papa değil."

"Peki nereye gitmişler?" Bunu soran Costas'tı.

Maria parmağını daha aşağı indirerek devam etti. *"Korkusuz Halfdan'ın gemisiyle Valhalla'ya gittiği kuzeydeki büyük buz fiyorduna."*

Jack, "Ulu Tanrım," diye mırıldandı. "Gerçekten Halfdan'dan ve gemisinden söz ediyor." Costas'a bir göz attı. "Buzdağı rüya değilmiş demek ki."

"Kâbus demek istiyorsun herhalde."

"Kadın, erkek, çocuk toplam yüz yirmi kişi olarak gemilerini ve malzemelerini hazırlayıp kuzeybatıya doğru yola çıkmışlar. Bir daha da onları gören olmamış. Başlarında Erling Sigvatsson, Bjarni Tordsson ve Eindride Oddson varmış."

Maria heyecanla, "Ben bu isimleri biliyorum," dedi. "On dokuzuncu yüzyılda buz fiyordunun kuzeyinde bulunan Kingigtorssuaq yazıt taşındaydılar. Gemi keşfine kadar Grönland'da bulunmuş olan iki yazıt taşından biriydi."

Jack şaşkınlıkla başını sallayarak, "Bazen parçalar gerçekten bir araya geliyor," dedi.

"Yani sence Bjarni ve şu öbür tipler mültecileri Grönland'dan kuzeybatı geçidine doğru mu götürmüşler?" dedi Costas.

"Efsanede öyle deniyor."

"Peki başarmış olabilirler mi?"

"Başarmamaları için bir sebep yok," dedi Jack. "Onlar gelmiş geçmiş en iyi denizcilerdi. Baksana Harald ve bitmiş tükenmiş ekibi Stamford Köprüsü'nden sonra nerelere gitmişler. Neredeyse bütün batı yarıküreyi gezmişler. Eğer 1333 yazında Baffin Körfezi'nden Beaufort Denizi'ne giden kanallarda buz yoksa, Grönlandlılar kesin başarmışlardır."

Derin düşüncelere dalmış olan Jeremy, "On dördüncü yüzyılda Pasifik'te Vikingler," diye mırıldandı. "Eski Çin kâşiflerinden bile fazla. Kupayı Vikingler hak etmiş."

Costas, "Belki şu antropolog meslektaşlarınızdan orada birkaç DNA testi yapmalarını isteyebilirsiniz," dedi.

"Harika bir düşünce," dedi Jack. "Biz sürekli Harald'ın kendisini ve hazinesini aradık. Ama belki de en büyük mirası bu insanların kurtulmuş olmasıdır. Ve tüm Norveç dünyasında onun yollarını en yakından takip edenlerdi. Ülkelerinde kaldığı kısa süre içinde, onca yıl sonra onları acıklı bir sondan kurtaran ışık olmuştur."

Maria, Jack'e bakarak, "Eğer mirası buysa, en az büyük zaferlerinden biri kadar tatmin edici bulacağını düşünmekten kendimi alamıyorum," dedi. "Kendi halkına sonuna kadar onurla ve kahramanca yaşama imkânı sağlamak."

Jeremy kitabı kapatıp koruyucu ambalajına soktu ve sonra Jack ile Costas'ın arasındaki Maria'yla birlikte ayağa kalktılar. Bir an için hepsi doğuya, öğleden sonra güneşinin ışınlarının Atlantik'in kabardığı yerde oynaştığı noktaya baktılar. Her ne kadar Yeni Dünya kıyıları ve ötesindeki denizler daha birkaç gün öncesine kadar asla mümkün olamayacağını düşündüğü biçimde cazip gelse de, Jack'e Eski Dünya'nın uzaklardaki ufku tarih yüklü parıltısıyla onu çağırıyormuş gibi geldi. Zihninde İstanbul'daki Altın Boynuz canlandı ve bittiğini sandığı heyecan yeniden bedenini sardı.

Costas'ın elinde kurganın altındaki iskeletin yanında buldukları yeşim pandantif duruyordu ve göz olarak monte edilmiş iki gümüş paraya bakmaktaydı. Bir an sonra başını kaldırıp Jack'e baktı, hafifçe aklı karışmış gibiydi. 'Yani Harald Hardrada'nın hazinesinden sadece bunu mu bulmuş olduk?"

"Bir Viking, bir de Roma parası." Jack'in yüzü bir tebessümle aydınlandı. "Bence gayet iyi, öyle değil mi? Kendi başlarına tarihin yolunu şaşırmış parçalardan başka bir şey değiller, ama bir araya gelince muhteşem bir öykü anlatıyorlar. Tüm bunlar olmadan önce

asla inanmayacağım bir öykü. Harald'ın hazinesini pekâlâ da bulduk. Bu paralar dünyanın bütün altınlarına değer."

"Son bir soru," dedi Costas. "Bizanslı prenses, hani Harald'ın Konstantinopolis'ten götürdüğü öteki hazine. Maria'nın adaşı. Sence "gerçekten de sonuna kadar onunla birlikte miydi? Onun kurtulduğunu, korkutucu bir Toltek kraliçesi olduğunu hayal ediyorum. Böyle bir şey gerçekten de tarihe biraz çeşni katardı."

Jeremy, "Sanki bunca şeyden sonra hâlâ çeşniye ihtiyacımız varmış gibi," dedi.

"Şu duvar resminde bir kadın, bir Viking kadını gördüğünü düşünmüştün," dedi Costas, Jeremy'ye. O da hatırladı ve başını salladı.

Maria, "Bence o Valkyrieler efsanesiydi," dedi. "Yani ruhlar dünyasından gelip savaşta ölenlerin ruhlarını Valhalla'ya götüren, sonra da büyük törende onlara hizmet eden mabudelerin efsanesi. Bence Maria sonuna kadar Harald'ın yanında kaldı, savaşçı bir prenses olarak, onun ıskarmoz yoldaşı olarak. Ölümden sonra da ona eşlik etmiş olabilir. Bu da bir Viking yöntemiydi. Bence şimdi de oradadır, gerçek *felag'la* birlikte, Harald'ın diğer soylu yoldaşlarıyla birlikte törenler yapıyordur."

"Maria, Valkyrieler kraliçesi," dedi Costas, duygularını belli etmeden. "Bence bu sana da uyar."

Jack sırıttı. "Onların yanına birini daha yollamamızın zamanı geldi."

Gemi hız kesmiş ve hareketsiz kalmıştı, dümen suyunun son izleri de güneye doğru sönüp gidiyordu. Kaptan takırtıyla köprüdeki geçitten indi ve güverteye yanlarına geldi. "Mevki aldık, Jack," dedi. "Ne zaman istersen."

Jack başını salladı, denize bakarak bir şeyleri tartar gibiydi, sonra arkasında battaniyeye sarılı olarak duran şekle döndü. Battaniyeyi dikkatle açtı ve ortaya şaşırtıcı bir nesne çıktı. Bu, buzdağındaki gemiden aldıkları büyük Varangian savaş baltasıydı, Halfdan'ın

değerli silahı Jack'le Costas'ı buzdağında mutlak bir ölümden kurtarmıştı. Jack o çetin sınavdan beri baltaya el sürmemişti ve meşe ağacından sapını kavradığında omurgasının karıncalandığını hissetti. Sonra altın kaplı baltayı başının hizasına kaldırdı. Yavaşça döndürüp tepesindeki kurt kafasıyla birlikte Thor'un Baltası MjOllnir'in şeklini, onun da üstünde Roma ve Konstantinopolis'in çift başlı kartalını ortaya çıkardı. Hepsi altın kaplanmıştı. Sonra elini öbür taraftaki rünik sembollerin üstünde gezdirdi. Bunları bizzat Halfdan yapmıştı, bin yıl önce dünyanın gelmiş geçmiş en büyük şehrinde sevgili önderine Varangian Muhafızlığının zafer dolu günlerinde hizmet ederken yapmıştı.

Diğerleri de hiç konuşmadan Jack'in yanına geldiler ve sapı tuttular. Costas, "Savaş uğuru," dedi.

Jack de çabucak, "Savaş uğuru," diye tekrarladı.

Jack'in zihninde sadece birkaç hafta önce, onları buralara getiren olağanüstü maceranın başladığı Altın Boynuz canlandı. Tekrar Peder

O'Connor'ı, tarihin karanlık yüzünü gün ışığına çıkarmak uğruna yapmış olduğu onca şeyi ve ödediği korkunç bedeli düşündü.

Etraflarını bir deniz sisi sarmaya başlamıştı, sanki zamanın bir yerinde donup kalmışlar gibi ne gemi ne de dış dünyanın gri kabartısı görülüyordu. Sadece ufuktan batıya doğru uzanan Vinland, Vikinglerin en uzak ileri karakolu vardı. Bir an Jack sisin içinde hayalete benzer uzun bir geminin kaydığını gördü; kıvrık kıçı buzun içinde gördükleri şekilde öfkeyle hırlar gibiydi. Sanki gerçeğin mite dönüştüğü, Viking dünyasının bitip ruhlar dünyasının başladığı bir yerde, Harald ile adamlarının hayal dahi edemeyecekleri kadar korkunç bir dehşet ve karanlığa açılan bir yoldaydılar.

Jack baltayı elinde tarttı, sonra soğuk çeliği kaldırdı ve kalçasına kadar eğdi. Buralarda bir yerde buzdağından kalan parça Halfdan'la gemisini akıntıya, sevgili kralını zamanın sonundaki son hesaplaşmaya götürmüş olan akıntıya bırakacaktı. Halfdan'ın sıkı durması, Varangianların dünyada eşi benzeri görülmemişken savaştığı gibi, yoldaşlarının yanında gururla savaşması gerekecekti.

Jack öne doğru adım attı ve zarif bir hareketle baltayı iyice geriye yatırdıktan sonra baltanın ağırlığının kendisini de öne doğru çektiği son anda havaya fırlattı. Balta epey yüksekte bir yay çizdikten sonra düşmeye başladı ve sisin arasında üstüne güneş vurmuş, alev alev yanar gibi gözden kayboldu. Adeta kahramanlar çağından bir ışık ve enerji girdabıydı. Denize düştü ve geride sadece kısa sürede kaybolan minik dalgalar bırakarak battı. Jack omuzlarından büyük bir yük kalkmış gibi hafiflemişti ve kıçtaki korkuluğa dayanıp denizi seyretmeye başladı, o arada diğerleri de yanına gelmişti. Bir anda, Eski Norveçlilerin o kutsal sözlerini, artık uğursuz tınısını yitirmiş olan ve hayal bile edemeyeceği kadar olağanüstü bir tarihi anlatan sözleri yinelediğini fark etti.

"Hann til ragnaroks."

SON

Yazarın Notu

Menora. Kudüs'teki Yuhadi Tapınağı'ndan MS 70 yılında Romalılar tarafından ganimet olarak alınan, tarihin en büyük kayıp hazinelerinden biri, Kutsal Kâse ile üzerlerine evamiri aşare (on emir) yazılı taş levhaların konduğu Kutsal Emanet Sandığı'yla aynı mertebede bulunan, görkemli, altın şamdandır. Tapınak menora'nın tek çizimi Roma'daki Titus Kemeri'nde bulunmaktadır ve bu kitabın kapak resminde kullanılmıştır. Titus Kemeri'nde gösterilen zafer alayı, İmparator Vespasian'ın sırdaşı ve olayların Yahudi görgü tanığı Josephus tarafından ayrıntılarıyla anlatılmıştır. Tapınak'tan alınan ganimetler arasında altından yapılmış bir şamdan anlatılmaktadır: Bir kaidenin ortasından uzanan saptan her iki yana doğru, üç çatallı zıpkına benzer bir yapıda ve daha ince kollar uzanıyordu. Kolların uçlarına dövme altından mumluklar takılıydı; toplam yedi kol vardı ve bu da Yahudiler için kutsal sayılan yedi sayısına gösterilen saygının işaretiydi (Josephus, *Yahudi Savaşı* VII, 149-50). Josephus Yahudi esirlerin kaderinden çok az söz etmiştir -sadece liderleri Simon'un idamını anlatmıştır- fakat ganimetlerden, en azından bazılarının, eritme işleminden kurtulduğunu belirtmiştir: Vespasian yeni Barış Tapınağı'nda, 'Yahudi Tapınağı'ndan getirilen altınlar içinden kendisini gururlandıranları sergiledi" (VII, 161-2). Hazinenin geri kalanı ünlü, "Kudüs (Yahuda) Çapta" paralan için kullanılmıştır, paranın ön yüzünde bir Roma askerinin karşısında dişi Yahuda, üstünde de IVDAEA kelimesi vardır.

Tapınak menora'sı hakkında başka bir görgü tanığının anlatımı yoktur. Ancak, menora'nın kurtulduğunu gösteren -mesela Titus Kemeri'nde gerçekten keşfedilen oda gibi gizli bir odaya saklandığını- kanıtlar, tarihçi Procopius (MS 500 - 562) tarafından ortaya konmuştur. Procopius'un ilk ağızdan ifadesine göre, MS 534'te Kartaca'da Vandalları yenen Bizanslı General Belisarius'un eline geçen ganimetler arasındadır. Bu ganimetler Vandal Kralı Giseric'in MS 455'te gerçekleştirdiği Roma yağmasında ele geçmiştir. "Vespasian'ın oğlu Titus'un diğerleriyle birlikte Kudüs'ü almasından sonra Roma'ya getirilen hazineler" olarak anlatılmaktadır *(Savaşlar Tarihi IV,* 4-11). Procopius'a göre, Belisarius bu hazineleri Konstantinopolis'e getirmiş -bugünkü İstanbul- vc İmparator Justinian için hipodromda sergilemiştir. Procopius daha sonra bir Yahudinin Justinian'ı bu hazineleri, "Hıristiyanların Kudüs'teki tapınaklarına geri göndermeye ikna ettiğini ileri sürmektedir." Procopius'un hazinelerin Konstantinopolis'e gelişini tarif edişi bu anlatısını doğrulamakta ve okurlarından birçoğunun da zafere bizzat tanıklık ettiğini göstermektedir. Ancak hazinelerin Kudüs'e dönüşü ile ilgili hikâyesi inanılmaz ve Justinian'ın Hıristiyan erdemlerini vurgulamak için başvurulmuş tipik bir süsleme olarak görünmektedir. MS 70'ten sonra menora'nın bir daha Kudüs'e döndüğünü gösteren hiçbir güvenilir kanıt yoktur.

Dördüncü Haçlı Seferi. Yahudi Tapınağı'nın kayıp hazineleri bu nedenlerle ortaçağ boyunca Konstantinopolis'te gizli kalarak kurtulmuş olabilir. Kentteki diğer pek çok tarihi eserin kurtulmuş olduğu, 1204'te Haçlılar tarafından tahrip edilen veya yağmalanan eserlerin listesinden anlaşılmaktadır. Bunlar arasında St. Mark'ın Atları'na dönüşmek üzere gemiyle Venedik'e götürülen ünlü *quadriga* da vardır. Haçlılardan bazıları önceden Roma'ya hac ziyaretinde bulunmuş olduğundan, liderleri Flanderli Baldvvin'in de Titus Kemeri'ndeki muhteşem görüntüleri görmüş ve Procopius'u okumuş olması mümkündür. Konstantinopolis Yağması günümüzde dini gerekçelere oturtulmaktadır, ancak işin aslı, yağmalanacak çok fazla hazine bulunmasının yarattığı cazibe olabilir. Baldwin'in, Venediklilere Haçlılarını gemiyle Kutsal Topraklar'a götürmeleri için

gereken parayı ödemenin bir yolunu bulmaya çalışmış olması da muhtemeldir.

Harald Hardrada. Konstantinopolis'teki Yahudi hazinelerinin 1204'e kadar dayanıp dayanamadığı açık uçlu bir sorudur. Dördüncü Haçlı Seferi'nden yüz elli yıl önce, Bizans İmparatoru'nun efsanevi Varangian Muhafızlarının başında dev yapılı Harald Sigurdsson, tarihte bilinen adıyla Hardrada, yani, "Zorba", "Amansız" Harald vardı. Harald paralı bir Viking askeri, sürgüne gönderilmiş bir Norveç kralının oğluydu. Bir süre sonra dönüp tahtta hak iddia etmiş ve tüm Norveçli hükümdarlar arasında en korkulanı olmuştu. Varangianlarla olduğu yıllarda Belisarius için çalışmış, imparatora Sicilya ve Kuzey Afrika seferlerinde eşlik etmiş, büyük bir servet sahibi olmuştur. Haçlılar döneminde Müslümanlara verilen adla Saracenler ona, "Kuzey Yıldırımı" adını takmışlardı. Harald, Dördüncü Haçlı Seferi'nin yapamadığını yapmış, Kudüs'e girip Kutsal Topraklar'ı yatıştırmış, Ürdün nehrinde yıkanmış ve İsa'nın mezarının bulunduğu mabede hazineler yığmıştır. Kudüs'e gidişi muhtemelen 1036 veya 1037'de gerçekleşmiş ve her ne kadar o bunu Batı Kilisesi için değil Bizans imparatoru için yapmış olsa da, Harald Hardrada'yı tüm Haçlıların ilk ve en başarılı kişisi haline getirmiştir.

Konstantinopolis'e dönen Harald başarılarının karşılığı olarak, "Saray yağması"na katılma hakkı elde etmiş ve 1042 yılında bir gece İmparatoriçe Zoe'nin yeğeni Maria'yı -onunla evlenmek istemiş ama teyzesi bu isteği geri çevirmişti- kaçırdıktan sonra Varangian yoldaşlarıyla birlikte iki gemiyle Altın Boynuz'un girişine gerili büyük zinciri aşıp Konstantinopolis limanından kaçmıştı. Onlar güvenle dışarı çıktıktan sonra Maria'nın kente döndüğü söylense de, Harald'la birlikte Norveç'e gidip sıradışı yaşamı boyunca onunla kaldığı, hatta Kiev Prensesi Elizabeth'le evlendiğinde ve oğlu Olaf ın annesi olan Thora ile ilişkisinde bile ayrılmadığı düşünülmektedir. Biyografisinde Harald'ın bir, "kızı" olduğu yazılıdır, işin garibi kızının adı Maria'dır. Son yolculuğunda kendisine eşlik etmiş ve tam da babasının öldürüldüğü gün ve saatte o da ölmüştür (Kral Harald Efsanesi,*Heimskringla* 98).

Harald Hardrada ile ilgili hemen hemen tüm bilgiler, on üçüncü yüzyıl başında, İzlandalı şair ve tarihçi Snorri Sturluson'un (1179-1241) Norveç kralları hakkında yazdığı*Heimskringla* 'dan gelmektedir. Romanda sık sık geçen kartal ve kurt figürleri orada da geçmektedir. York yakınlarındaki Stamford Savaşı hakkındaki bilgiler de *Anglosakson Vakayınamesi'ndeki* birkaç satır yazı ile *Heimskringla'* dan alınmadır. Burada Harald komutasındaki Norveç ordusu, 25 Eylül 1066'da İngiliz Kralı Harold Godwinsson tarafından yenilgiye uğratılmıştır, bu kral da birkaç hafta sonra Normanlar tarafından yenilmiştir. Stamford Köprüsü Norveçliler için bir felaket olmuş ve Viking çağının sonunun geldiğini gösteren işaretler vermiştir: İngiltere'ye gelen 300 gemiden ancak 24'ünün geri dönebildiği söylenmektedir. Harald Hardrada'nın diri olarak tanımlandığı son anlarda iki eliyle birden çarpıştığı, etrafının sadık muhafızları tarafından çevrili olduğu anlatılmaktadır.

Harald'ın Konstantinopolis'ten birlikte kaçtığı yoldaşlarından ikisi olan Halldor ve Ulf İzlandalıdır. Birinin de Halfdan olması mümkündür. Halfdan'ın rünik yazıtı İstanbul'daki Ayasofya Müzesi'nin parmaklığında hâlâ durmaktadır. Altın Boynuz'a gerili zincirin parçaları da hâlâ durmaktadır. Onun kahramanlığının erişilmez olduğunu gösteren başka kanıtlar da vardır.
Ancak *Heimskringla"da* anlatılan yaşam öyküsü tek başına da yeterlidir. Kudüs'te, Kutsal Mezar Kilisesi'nin altındaki kayaya Mj0İlnir'e, yani Thor'un Baltası'na benzer bir haç kazındığını görmüştüm. Bu sembol, ta İzlanda ve Grönland'a kadar, İskandinav ulusları üzerindeki Hıristiyanlık etkisinin canlı bir kanıtıdır, ancak bir yandan da L-ki, Fenrir ve Valhalla efsaneleri varlıklarını sürdürmüştür.

Mappa Mundi. 2. Bölüm'de sözü edilen bu muhteşem on üçüncü yüzyıl haritası, Hereford Katedrali'nin yanında, özel olarak kurulmuş müzede, ünlü Zincirli Kütüphane ile birlikte görülebilir. Çocukken o katedrali ilk gördüğümde, kütüphane kuzey kanadının üstündeki arşiv odasındaydı, harita oradan alınmış olduğu halde arşivler ve hazineler halen orada tutuluyordu. Kuzeydoğu köşesinden yukarıdaki galeriye çıkması gereken döner merdivenin çok bariz

eksikliği, daha o günlerde bile bana garip gelmişti. O yüzden bu kitaba o kurgusal keşifleri koydum. Holdinghamlı Richard gerçek bir tarihi karakterdir ve haritanın sol alt köşesinde adı geçmektedir. Ancak hayatı hakkında çok az bilgi vardır. Kurgusa I*fel*ag'da onu, yine gerçek bir karakter olan Cenova Başpiskoposu Jacobus de Voragine'nin, "çırağı" olarak düşündüm. Haritanın ithaf bölümünde Richard'ın olmaması, Avrupa ile Afrika'nın karışmış oluşunu açıklamaktadır, onun çapındaki bir bilgin böyle bir hatayı asla hoş görmezdi.

Felag ya da dostluk, bir Viking kurumuydu; bir lorda bağlılık ve sadakat yemini eden savaşçılardan da oluşabilirdi. Yeminini bozanlara *blö-dörn,* yani kanlı kartal cezası verilebilirdi. Norveç krallarının on üçüncü yüzyıldaki biyografçısı Snorri Sturluson bu cezanın nasıl uygulandığını anlatmıştı. "Kurbanın sırtına düşmanı tarafından bir kartal şekli oyulur, sonra kılıç omurgaya kadar saplanıp beline kadar indirilir. Böylece akciğerleri sökülürdü." Ortaçağ İngiltere'sinde gizli bir *felag* fikri, İngilizlerin ülkelerinde hüküm süren Norman derebeylerine duyduğu nefretten ve Britanya'nın Viking yerleşimlerinin olduğu bölgelerinde Norveç etkisinin güçlü oluşundan doğdu. Bu etkinin en net görüldüğü bölge de İskoçya'nın batı adalarıydı. Bugün kutsal Iona Adası'nda, manastırın erken Hıristiyan dönemi kalıntıları arasında Viking lordlarının mezar taşlarını da görebilirsiniz.

Nazilerin Vikinglere duyduğu hayranlık gayet iyi bilinmektedir. En büyük Nazi *felag'ı*da, o iğrenç işaretleriyle tanınan SS'ti. SS'nin misyonu doğu Avrupa'ya, bir zamanlar Rus ve Kiev Viking kralları tarafından yönetilen ülkelere boyun eğdirmekti. SS*Einsatzgruppen'lcrin* -kimi üyeleri yerel halktan seçilirdi- marifetleri arasında bir milyonu aşkın Ukrayna Yahudisinin katledilmesi de vardı. 12. ve 20. bölümlerde sözü geçen *Einsatzgrıtppen'e* ait, "USSR numarası 129a olan Operasyon Durum Raporu", gerçekten var olan 129 numaralı rapora hayali olarak eklenmiştir. Raporun sözlerinde sadece, kurgusal bir kişilik olan Reksnys'ten söz edebilmek üzere değişiklik yapılmıştır. Bu romandaki Nazi mezalimi, binlerce Yahudi ailesinin soyulup vurulduğu Kiev'deki Babi Yar

Vadisi'ne yaptığım ziyarete, yine Kiev'deki Büyük Kurtuluş Savaşı Müzesi'ndeki görüntülere ve görgü tanıklarının ifadelerine dayanmaktadır. Bugün, Babi Yar harikulade bir çocuk parkıdır ve tepesinde devasa taş bir menora heykeli dikilidir.

SS *Ahnenerbe,* yani, "Soy Kalıtım Bölümü" romanda anlatıldığı şekilde var olan bir kuruluştur. Son yıllarda, *Ahnenerbe'nin* 1930'lardaki aktivitelerini de içeren olağanüstü yeni kanıtlar ortaya çıkarılmıştır. Bunlar arasında Nazi bilim adamlarının kafatası ölçümleri yaptığı Güney Amerika ve Tibet gezileriyle ilgili kayıtlar da bulunmaktadır. Bu uzak topluluklarda Ari ırkın özelliklerini taşıyanlar olabileceğine inanıyorlardı. Bunu Atlantis efsanesiyle ve o tuhaf *Welteislehre,* yani, "Dünya Buz Teorisi" ile bağdaştırıyorlardı. SS'in mimarı Heinrich Himmler, Ari ırkın İzlanda'da doğduğuna inanıyordu. 1936 ve 1938 yıllarında oraya *Ahnenerbe* keşif ekipleri gönderilmişti. Bu romandaki Ilulissat gezisi, tıpkı gezinin iki kahramanı gibi kurgusaldır, ancak Grönland, İzlanda'ya bir adım mesafededir. Ünlü Grönlandlı kâşif Knud Rasmussen ve onun Eskimo kültürü üzerine çalışmaları hiç kuşkusuz Himmler'in kafasına takılmıştır.

Tıpkı L'Anse aux Meadows ve Chichen Itzâ gibi UNESCO Dünya Mirası Bölgeleri'nden olan Ilulissat buz fiyordu, bugün küresel ısınmanın en net göstergelerini ortaya sermektedir. Burada buzul bilimcilerle iklim bilimciler derinlemesine araştırmalar yapmaktadır. Antik Eskimo bölgesi Sermermiut, yani, "buzul insanlarının yeri", Kasllingekloften, yani, "intihar geçidi" gibi, bu kitapta anlatıldığı şekilde var olmuştur. Buzdağının tanımı, benim Ilulissat buz fiyordunda yaşadığım deneyimlere ve Kanada sularında yaptığım buzaltı dalışlarına dayanmaktadır. Dalgıçlar buzdağlarının içindeki doğal yarıklara girmişlerdir ve bu romanda anlatılan teknolojik imkânlar da gerçekten mevcuttur.

Tahtalar, kumaşlar ve altın kaplı metaller buzun içinde neredeyse sonsuza dek sağlam kalabilir. Norveçli bir savaşçının da bu biçimde korunmuş olabileceği fikri, Sir John Franklin'in Kanada'nın Kuzey Kutbu topraklarında 1845 yılında gerçekleştirdiği, kötü sonuçlanmış

sefere katılan iki kişinin olağanüstü iyi korunmuş cesetleri sayesinde ortaya çıktı. Bu cesetler 1984 yılında Beechey Adası'nda buzun içinden çıkartıldı. Norveçliler için gemi ile yapılan gömüler, yerleşik bir cenaze ritüeliydi. Böyle bir geminin yanışı, Volga Nehri üstünde bir Rus reisin cenazesine tanık olmuş Arap gezgin İbn Fadlan tarafından tanımlanmıştır. Çok iyi bilinen bu cenazede bir kadın da ateşe atılarak efendisine katılmıştır. Snorri Sturluson da bize silah ve ceset dolu bir geminin yanarken nasıl denize gönderildiğini anlatmıştır. Bu gemide kendi cenaze ateşinin yapımını denetleyen, ölümcül derecede yaralı Viking lordu bulunmaktaydı.

Buzun içine gömülü gemi görüntüsü, Norveç'teki muhteşem Gokstad ve Oseberg gemi gömülerinden yola çıkılarak çizilmiştir. Ne var ki, Harald'ın kurgusal gemisinin daha pratik bir tasarımı olsa gerekir. Snorri Sturluson'a göre, Harald'ın Konstantinopolis'ten kaçtığı iki gemi, "Varangian Kadırgaları"ydı. Bunlar kürekli uzun gemilerdi (Kral Harald Efsanesi, *Heimskringla* 15). Bu romandaki kurgusal seyahatin yaklaşık tam tarihi çerçevesinde, Viking gemi türlerine dair en iyi kanıt 1070Tİ yıllarda Danimarka'daki Skuldelev'de batmış olan bir grup gemidir. Bunun gerekçesi, Roskilde fiyordunun girişinin kapatılmış olmasıydı. Gemilerden bir tanesi, okyanusta seyir yapmaya uygun, manevra kabiliyeti yüksek, derin gövdeli bir tekneydi. Norveçlilerin Amerika kıtasına yaptığı seyahatlerin fizibilitesi, çağdaş deneylerle çokça gösterilmiştir. Bunlardan bir tanesi Leif Eiriksson'un Yeni Dünya'ya varışının bininci yıldönümünü kutlamak için tıpatıp benzer gemilerin LAnse aux Meadows'a yelken açmasıdır.

Grönland'ın en kuzeyindeki Viking yerleşim yeri ve Vestribygö, yani, "Batı yerleşimi" dir. Burası, Ilulissat buzul fiyordunun yaklaşık yedi yüz elli kilometre güneyindedir. Bununla birlikte, buzul fiyordu ve daha kuzeydeki Noröreseta sık sık Norveçliler tarafından ziyaret edilmiş, Norveçlilerin ekonomisinde hayati bir rol oynamıştır. Grönland'da bulunmuş yegâne rünik yazıt buz fiyordunun yaklaşık altı yüz kilometre kuzeyinde bulunan Kingigtorssuaq Adası'ndan gelmiştir ve günümüzde Upernavik yakınlarındaki müzede görülebilir. Bu rünik yazıt taşı muhtemelen on dördüncü yüzyılın başlarında

Erling, Bjarne ve Eindride adlı üç maceraperest tarafından bir kurgana yerleştirilmişti. Bu kıyılarda yaptığım kendi araştırmalarımdan anlaşılmaktadır ki, daha uzak bölgelerde de Norveçlilerin etkin olduğunu gösteren daha fazla kanıt bulunabilir. Mors dişi, balina, kutup ayısı postu ve ortaçağ haritalarında görülen tek boynuzluyla deniz gergedanı dişi arayan Norveçli avcıların, insanı aşırı ölçüde zorlayan bu çevrede, 1124 yılında Grönland'da bir piskoposluk çerçevesi oluşturan Norveç Kralı Sigurd Jorsalfar, yani, "Haçlı" tarafından uygulanan bir vergiyle Haçlı Seferleri'nin finansmanına yardımcı olmuş olmaları olağanüstü bir olgudur. Kilise Grönlandlılara fazla baskı yapıyordu ve kilise vergilerini ödemenin imkânsız oluşu on beşinci yüzyılda Norveçlilerin Grönland'dan çekilmelerinde önemli bir unsur olabilirdi.

Norveç kâşiflerinin Baufort Denizi'nde, Pasifik Okyanusu'nun kuzeybatı çıkışının başlangıcını oluşturan Baffin Körfezi ile Lancaster Boğazı çevresinde yelken açtıklarına dair kuşku pek yoktur. Kuzey Kutbu'nun Kanada toprakları boyunca yaygın bir şekilde Norveçlilerden kalma tarihi eserler bulunmuştur. Bunların bir kısmı hiç kuşkusuz Grönland'daki terk edilmiş Norveç yerleşim yerlerinde Eskimolar tarafından ele geçirilmiştir, ancak diğerleri Norveçlilerin temas noktalarını ve keşiflerini yansıtmaktadır. Bu sularda henüz herhangi bir Viking gemisi bulunmamıştır. Ancak, kutuptaki ana buzula yakın bir yerdeki olağanüstü keşif orada bir gemi kalıntısı bulunduğuna işaret ediyor olabilir. Ilulis-sat'ın yaklaşık bin iki yüz kilometre kuzeyindeki Ellesmere Adası'nın hemen yakınında çıplak kayalardan oluşan, küçücük Scraeling Adası'ndaki bir Eskimo yerleşim bölgesinde elliden fazla Norveç tarihi eseri bulunmuştur. Bunların arasında yün kumaşlar, zincirli zırh parçaları, gemi için mıh çivileri, bıçak ve mızrak uçları, bir marangoz planyası, tahta fıçı parçalarıyla av gereçleri vardır. Radyokarbon analizine göre bunların tarihi Kingigtorssuaq rünik yazıtları gibi Grönland'daki Norveç döneminin sonlarıdır. Franklin'in Kuzeybatı Geçidi'ni keşfetmek için 1845 yılında giriştiği seferde Beechey Adası'ndaki kışlağı ile bir karşılaştırma yapılabilir. Ortaçağ döneminin, "Küçük Buzul Çağı"na rağmen Grönland'daki buz özü analizleri, bir tanesi on dördüncü

yüzyılın başlarında olmak üzere sıcak dönemler de yaşandığını ve bu dönemlerde Kanada ile Kuzey Kutbu'ndaki adalar arasındaki suların sakin olabileceğini göstermektedir. Vikinglerin ilk Eskimo avcılarının izlediği rotayı takip ederek kuzeybatı geçidini keşfetmiş olma ve Grönland'dan ayrılan son Norveçlilerin de bu yoldan gittiği ihtimali açık kalmalıdır.

Kesin olan, Vikinglerin Kristof Kolomb'dan yaklaşık beş yüz yıl önce Grönland'dan yola çıkarak güneybatıya doğru bin beş yüz kilometre kadar denizden ilerleyip Kuzey Amerika kıyılarında bilinen ilk Avrupa yerleşimini kurduklarıdır. Bu yere kendileri Vinland (yaygın olarak öngörüldüğü gibi, "Şarap Bağları Ülkesi," değil muhtemelen, "Çayırlar Ülkesi") demişlerdir. Muhtemelen Grönland'da hiç bulunmayan kereste ana ilgi alanları olmuştur. Norveç efsanelerinde Leifsbüöir kadar çok tanımlanan, Newfoundland'deki L'Anse aux Meadows yerleşimi, bütün zamanların en olağanüstü arkeolojik keşiflerinden biridir. Henüz bir kanıt bulunmamış olsa da, Büyük Kutsal Ada bir kerteriz noktası olmuş olabilir (anakarada Norveç'e ait olabilecek kurganlar bulunmuştur ve *Eirik'in Efsanesinde* Kjalarnes Burnu'nda monte edilmiş gemi omurgasına dair bir öykü vardır). L'Anse aux Meadows'daki yerleşim yeri bugün Kanada Parklar İdaresi'nin yönetimindedir. Buradaki üç ev kalıntısının olduğu yerleşim yerinin hemen yanında yeniden inşa edilmiş olan uzun ev ile 1960'h yıllarda kazıda bulunan demir ocağı ziyaret edilebilir. Eldeki kanıtlar MS 1000 yılında burada kısa ömürlü bir yerleşim bölgesi kurulduğunu göstermektedir. Freydis ile ölümcül öfkesine dair öykünün kaynağı *Etlik Efsanesi* ile *Grönlandlılar Efsanesidir.* Bunlar Vinland'e ilişkin yazılı iki Viking kaynağıdır. Bu olayın yarattığı bıkkınlıkla Scraelinglerin saldırıları (yerliler) ve keresteyi daha kuzeydeki Labrador'dan elde etmelerinin daha kolay oluşu Norveçlilerin bu yerleşimi devam ettirmesini engellemiş olabilir.

Amerika kıtasında L'Anse aux Meadows'un güneyinde bulunmuş yegâne otantik Norveç tarihi eseri, Maine'deki Penobscot yakınında bulunan kızılderili yerleşim yerinden çıkartılmış, aşınmış bir gümüş paradır. Bu para Harald Hardrada'nın oğlu ve halefi olan, onunla birlikte 1066 yılında İngiltere'de bulunan Kral Olafa ait bir Norveç

parası olarak tanımlanmıştır. Bu romandaki kurgusal seyahatin yılı da bu olabilir. L'Anse aux Meadows'da da Grönland'da da Viking parası bulunmamıştır. Bulanan paranın bilinen son Viking yerleşim yerinden yaklaşık bin beş yüz kilometre uzakta nasıl ortaya çıktığı bir gizemdir.

Atlantik'in ötesinden gelen denizcilerin Meksika'daki Yucatan kıyılarına on altıncı yüzyılın başlarında ulaşan İspanyollardan daha önce ulaştıklarına dair bir kanıt bulunmamaktadır. Ne var ki, Jaguar Kâhin olarak tanınan Maya kâhini Chilam Balam'ın doğulu adamların, sakallı adamların geleceğine dair bir kehanette bulunduğu söylenmektedir. Chilam Balam kehanetleri İspanyol fethinden sonra yazıya geçirilmiş ve bazılarının bu kehanetin daha ileriki bir tarihte bir süs olarak ortaya çıktığı yolunda fikir yürütmesine yol açmıştır. Ancak, kehanetin gerçek olması ve İspanyollardan önce bölgeye ulaşmış olan bazı yabancıların anısından hareketle yapılmış olması da bir olasılıktır. On beşinci yüzyıldan önce Yeni Dünya'yı ziyaret etmiş olan yalnızca bir tek doğulu, sakallı adamlar grubu vardır ve bunlar da Norveçlilerdir. Grönland'ın batısı ile güneyine doğru uzanan Norveç keşifleri on birinci yüzyılda doruk noktasına ulaşmıştır.

Duvar resmi olan kurgusal orman tapınağının kaynağı Yucatan'da Bonampak (boyalı duvar anlamına gelen Maya sözcüğü) diye bilinen bir yerde iki Amerikalı maceraperestin 1946 yılında gerçekleştirdiği dikkate değer keşiftir. Bitkiler tarafından sarılmış destek kirişli bir yapıda bir orman savaşını, işkenceleri, tutukluların infaz edilmesini ve kutlama törenlerini gösteren olağanüstü güçte, anlatı tarzında bir duvar resmi bulmuşlardır. Törenlerde beyaz giysili Maya kadınları kendi dillerinden kan akıtmaktadır. Bu resim Maya döneminin doruk noktasından, yaklaşık MS 800 yılından kalmıştır. Ancak Chichen Itzâ'daki Savaşçılar Tapınağı'nda bulunan bir başka resim, on birinci yüzyılda Tolteklerin iktidarı ele geçirdiği dönemde yapılmıştır. Bu resimde kanolar içindeki Toltek savaşçıları Maya kıyılarında keşif yapmaktadır. Ayrıca karada gerçekleşmiş feci bir savaşla, yakalanan Maya liderlerinden birinin kalbinin sökülmesi anlatılmaktadır.

Chichen Itzâ harabelerini bugün ziyaret ettiğinizde insan kurban edilmesine dair hikâyelerin İspanyollar tarafından abartıldığı veya torunları hâlâ Yucatan'da yaşayan Mayalara değil, yalnızca Tolteklere ait olduğu söylenecektir. Tzompantli, yani Kafatasları Platformu'nda kendi kararınızı kendiniz verebilirsiniz. Burada Savaşçılar Tapınağı'mn kurban sunağına doğru üst üste dizilmiş kesik kafalara bakabilir ve sonra Kurban Kuyusu diye bilinen Kutsal Cenote'ye doğru giden tören yoluna da bir göz atabilirsiniz. Maya ve Aztek sanatında işkence, idam tasvirlerinin birçoğu İspanyolların bölgeye geldikleri tarihten öncesine aittir. Adli tıp biliminin en son teknikleri resme kelime anlamıyla boyut katmaktadır: Meksika'daki arkeologlar Aztek tapınaklarının zemininin demir, albümin ve insan kanıyla uyumlu genetik malzeme içerdiğini keşfetmiş durumdadır.

Yucatan'da" en önemli kanıtlar sualtı arkeolojisi sayesinde ortaya çıkmıştır. Chichen Itzâ'daki Kurban Kuyusu 1904-11 yılları arasında fark edilmiş ve 1960'lı yıllarda dalgıçlar tarafından kazı yapılmıştır. Bu kuyuda erkek, kadın ve çocuk yüzlerce insan iskeleti ile birlikte tarihi eserlerden oluşan bir hazine bulunmuştur: Altın diskler, yeşim taşından oyma pandantifler, tütsü kandiline dönüştürülmüş bir insan kafatası, bir kurban bıçağı, adak olarak atılmış sayısız ahşap figürler ve diğer sunular.

Kuzey kıyısına yakın bir yerde bulunan devasa bir meteor çukurunda oluşturulmuş kurban kuyuları halkasındaki pek çokları gibi, Yucatan'daki diğer Cenoteler de benzer bir öyküye sahiptir. Bu Cenote'lerden pek çoğu henüz kazılmamıştır ve yağmaya açık durumdadır. Bu kitaptaki kurgusal Cenote'nin kaynağı, bu yerleşim yerlerini keşfederken başımdan geçenler, özellikle de Tulum'daki Mayalara ait müstahkem mevkiinin yakınlarında bulunan Dos Ojos, yani yarasa mağarasındaki muhteşem görüntülü oyuk ve geçitlerde yaptığım dalışlardır.

Maya krallarının İspanyol fethinden yaklaşık iki yüzyıl sonraki son günlerinin hikâyesi Peder Andres de Avendano y Loyola *(Relation of two trips to Peten, made for the conversion of the heathenYtzaex and Cehachesynm* anlatısına dayalıdır. Kendisi 1695 veya 1696

yılında o uzak orman gölünün kıyısındaki bu olağanüstü sahnenin görgü tanığı olmuştur. Bu anlatının bir başka bölümü 1988 yılında günışığına çıkmıştır ve 21. Bölüm'den alıntılanmıştır. Avendano tarafından tanımlanan ve Chichen Itzâ'daki Kurban Kuyusu'nda arkeologlar tarafından bulunan Maya altınının gerçek kaynağı hâlâ bir sırdır.

2. Bölüm'deki eski Fransızca Hereford Mappa Mundi'sinin sol alt köşesinde görünen gerçek ithaftan alıntıdır. 4. Bölüm'deki incil alıntısı, Kral James Versiyonu, Exodus 25:31-40'ın kısaltmasıdır. 5. Bölüm'de Kral Harald Efsanesi, Snorri Sturluson tarafından yazılmış olan *Heimskringla* bölümünden yapılmış iki alıntı Magnus Magnusson ile Hermann Pâlsson tarafından tercüme edilmiştir. (Penguin Yayınları, 1966). 13. Bölüm'deki şiir Alfred, Lord Tennysson'un (1809-92) *Morte d 'Arthur'udur*

[-]*P*15. Bölüm'de Harald'ın deniz seyahatini anlatan eski Norveççe cümle kurgusaldır. Ancak bu cümleyi oluşturan deyimler, Vinland'e yapılan Norveç seyahatlerini tanımlayan on üçüncü yüzyıl *Eirik Efsanesinden* kelimesi kelimesine yararlanılarak oluşturulmuştur, *par liggr hann til ragnarfiks* (dünyanın sonuna kadar burada yatıyor) şeklindeki eski Norveççe deyim, on üçüncü yüzyıl başlarında yine üretken Snorri Sturluson tarafından nazım olarak yazılmış *Edda (Gylfaginning* 34)'dan gelmektedir.

Bu kitabın başındaki alıntı Josephus'tan yapılmıştır *(Yahudi Savaşı,* VII, 148-62, Yunancadan çeviren H. St. J. Thackeray, Harvard University Pres, Loeb Baskısı).

15. Bölüm'de (ve bir tanesi de önsözde) anlatılan iki gümüş para gerçekten vardır. Bu kitabın diğer görüntüleriyle birlikte onları da:

www.davidgibbins.com adresinde görebilirsiniz.

GÜNÜMÜZ TÜRKİYE'Sİ

İstanbul'da bir keşif dalışı yapan arkeolog Jack Howard, Haçlı Seferleri sırasında kaybolan Yahudilerin inanç sembolü, som altın menora -kutsal şamdan- dahil ünlü hazinelerin bazılarını ortaya çıkaracağını ummaktadır. Ancak Howard bu dalışlar sırasında bambaşka bir şey keşfeder. Bu arada İngiltere'de bir kilisenin tozlu kütüphanesinde birisi uzun süredir unutulmuş bir dünya haritası bulur. Bu iki keşif, bilinen tarihin akışını değiştirebilecek kadar önemlidir.

"Tarih, gerçek ve kurgunun iç içe geçtiği heyecan verici bir eser. ATLANTIS'in yazarından yine elinizden bırakamayacağınız bir roman."

"Eğer Indiana Jones ile Dan Brown'u birleştirirseniz elinize ne geçer? Yanıt: David Gibbins."

- Mirror -

DİP NOTLAR

1

Ölüler diyarı

2

Roma'da basılan ilk para.

3

İki tekerlekli savaş arabası.

4

Manyetik Rcsonans Görüntüleme.

5

Dünya Haritası.

6

Advanced Deep Sea Anthropod.

7

Birbirine bağlanmış demir çubukların ortasında keskin balta bulunan bir silah. Roma krallarından önce güç sembolü olarak kullanılırdı.

8

Paul-Kruger; Adolf Hitler'i koruyan, Aryan felsefesine göre seçilen, Nazi Partisi'ne bağlılıkları ispatlanmış Hitler için ölmeye hazır sadık ve cesur üyelerden oluşan SS birliğinde yüzbaşı. Kurt Hausser; SS

Polisi Panzer Tümeni'nde binbaşı. Otto Lehmann; SS Polisi Panzer Tümeni "Viking". Tümgeneral.

9

1935-1945 arasında 3. Alman Devleti'nin silahlı birlikleri.

10

Azot gazı.

11

Voltaj verildiğinde parlayan yarı iletken diyot.

12

Özel bir şekilde çizilmiş büyük boyutlu tablo.

13

Her zaman birbirimize bağlıyız.

14

Hazreti Isa'ya ihanet eden havari.

15

Özel Havacılık Ekibi.

16

ihtiyat Subayları Eğitim Birliği.

17

Arthur'un Ölümü.